

Jaarstukken 2019

GEMEENTE
SON EN BREUGEL

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Algemene inleiding	5
Resultaatbestemming	7
Doorschuiven onttrekking reserves.....	8
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	11
Programma 1. Bestuurlijke zaken	12
Programma 2. Publieke dienstverlening.....	17
Programma 3. Veiligheid en handhaving	19
Programma 4. Verkeer en vervoer	23
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	26
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	31
Programma 7. Sociale Zaken	34
Programma 8. Zorg en welzijn	37
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	43
Programma 10. Ruimtelijke inrichting.....	48
Programma 11. Economie.....	56
Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen.....	60
Inhoudelijke rapportages	63
Maatschappelijk verantwoord inkopen	67
Paragrafen.....	76
Lokale heffingen.....	77
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	83
Onderhoud kapitaalgoederen	96
Financiering	101
Bedrijfsvoering	104
Verbonden partijen.....	111
Inleiding.....	111
Gemeenschappelijke regelingen.....	111
Vennootschappen en coöperaties.....	118
Stichtingen en verenigingen.....	120
Grondbeleid	127
Beleidsindicatoren.....	130
Jaarrekening.....	139
Balans	140
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	142
Toelichting op de balans	147
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	155
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	158
Het overzicht van baten en lasten per taakveld	161
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	165
Vennootschapsbelasting	165
Begrotingsrechtmatigheid	165
Analyse overzicht van baten en lasten.....	166
Overzicht onvoorzien	186
Overzicht van de incidentele baten en lasten	186
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	188
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	188
Overzicht van investeringen en projecten.....	190
Reserves en voorzieningen	203
Overzicht van reserves en voorzieningen	203
Toelichting op de reserves	206
Toelichting op de voorzieningen	217
Bijlage Single Information Single Audit (SISA)	220
Controleverklaring.....	226
Bijlage.....	227
Subsidieoverzicht.....	228

Algemene inleiding

Inleiding

In deze jaarrekening leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2019. Het jaar 2019 is het eerste volledige jaar van deze collegeperiode geweest. Ondanks een personele wisseling in mei 2019 zijn de belangrijkste onderwerpen uit het collegeprogramma gehandhaafd. Wel heeft het college in nieuwe samenstelling de nadruk gelegd op 2 projecten; Centrum Son en Breugel Bruist!

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 1.927.440,00. We hebben in 2019 een aantal tegenslagen gehad. Zo hebben we in 2019 tussentijds al 1 miljoen bijgeraamd op de Wmo en jeugdhulp, wat toch nog onvoldoende is gebleken. Door met name de grondopbrengsten hebben we dit kunnen opvangen. Dit is echter geen garantie voor de komende jaren, omdat onze grondverkopen teruglopen, er nog onzekerheid is over de hoogte van de structurele uitgaven op het sociaal domein en onze structurele uitgaven nog steeds hoger zijn dan de structurele inkomsten. Om deze reden ligt er dan ook een taakstellingsopdracht voor de kadernota en komende begrotingen.

Als we terugkijken op het afgelopen jaar is in het centrum Son de eerste fase van het gemeentehuis opgeleverd en is gestart met de 2e fase. Ook is er een architectenkeuze gemaakt voor het nieuwe dorpshuis in de voormalige kerk. In Breugel is er een keuze gemaakt in de schoollocatie en is gestart met de voorbereidingen om de Boerderij op te knappen.

Ook op andere terreinen zijn resultaten geboekt, zo is er een grote stap gezet richting een integrale jeugdgezondheidszorg van nul tot 19 jaar, is er een hoogwaardig fietspad gerealiseerd langs de Eindhovenseweg en is er in het kader van betere dienstverlening gewerkt aan een nieuwe website en een digitaal loket. Zoals u verderop in deze paragraaf kunt lezen zijn ook op het gebied van klimaat stappen gemaakt.

Naast klimaat, komt ook burgerparticipatie in veel thema's terug. Zo is de jeugd via digitale panels betrokken geweest bij het opstellen en uitwerken van het nieuwe Jeugdbeleid, hebben er diverse bijeenkomsten met inwoners en betrokkenen plaatsgevonden ter voorbereiding op de locatiekeuze van de school in Breugel en zijn er diverse werkbezoeken op locatie afgelegd door college en raad. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het Beeldverslag "Burgerparticipatie in praktijk" van oktober 2019.

In 2019 hebben we ook met nieuwe uitdagingen te maken gekregen. De belangrijkste en grootste daarvan betreft het CMD, waar we in aanloop naar de begroting forse tekorten hebben geconstateerd en te maken hebben gehad met personele en procesmatige knelpunten. Hiernaar loopt parallel aan de jaarrekening een onderzoek, waarover u separaat wordt geïnformeerd.

Klimaat

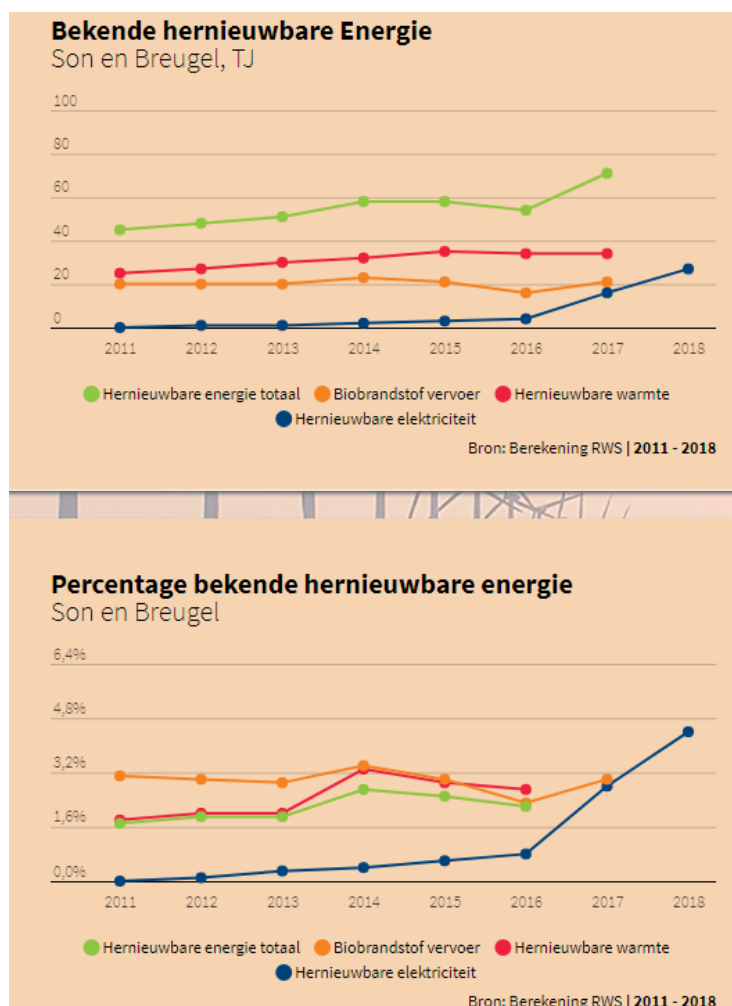
Sinds 2018 is het onderdeel klimaat opgenomen in de begroting. Daarbij is per programma gekeken naar de CO2 impact van de verschillende programmaonderdelen. De basis van de CO2 toekenningen is de klimaatmonitor die ook gebruikt wordt voor de landelijke berekeningen.

De klimaatmonitor geeft een beeld van de totale CO2 opgave per gemeente en waaruit deze opgave wordt veroorzaakt. De gegevens ijlen echter na, waardoor de gegevens voor de jaarrekening niet een beeld geven over 2019, maar over 2017/2018.

De totale impact van de projecten in Son en Breugel is, net zo als in 2018, getalsmatig beperkt. De directe impact is klein, maar we laten met het duurzame gemeentehuis, de aanbesteding doelgroepvervoer echt zien dat het anders kan. Daarnaast blijven we met de 100 % groene stroom en 100 % gecompenseerd groen gas maximaal inzetten op het gebruik van duurzame energie. Het project Emiliusschool waar 538 zonnepanelen zijn geplaatst en alle verlichting is verled draagt daar ook aan bij. De activiteiten zorgen er voor dat de gemeente een serieuze gesprekspartner kan zijn richting bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Met de campagne Wat we doen is groen is in 2019 geprobeerd om ook buiten het directe bereik van de gemeente zelf invloed uit te oefenen op de CO2 uitstoot zoals bij bedrijven, woningbouwverenigingen en woningeigenaren. De verbreding naar de afkoppelcampagne is mooi, want daarmee laten we zien dat duurzaamheid meer is dan alleen maar 'groene' energie.

In de klimaatmonitor zijn een aantal belangrijke trends te onderscheiden die laten zien dat er een verandering in Son en Breugel plaatsvindt die past bij de beleidsnota Duurzaamheid 2016 en verder (zie plaatje). Er is een trendbreuk te zien in Son en Breugel voor de opwekking van duurzame elektriciteit tussen 2016 en 2017 en die zet zich in 2019 door. Dat is ook terug te zien in de verschillende projecten onder programma 9.

Door het opgestelde actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en de samenwerking met het Bizob worden in nagenoeg alle inkooptrajecten de maatschappelijke en duurzaamheidsdoelstellingen meegenomen, waarbij het opvallend is om te zien dat ook bedrijven serieus werk maken van onze duurzaamheidsdoelstellingen door meer gebruik te maken van duurzame voertuigen, hun eigen bedrijfsvoering verduurzamen en echt meedenken bij hoe onze opdrachten duurzamer uitgevoerd kunnen worden.

In 2019 is vooral hard gewerkt aan de Regionale Energie Strategie met daarin de programma's 'grootschalige opwek', 'warmte' en 'besparen', die er voor zorgen dat de planvorming past bij de lokale initiatieven die nu in opkomst zijn zoals de buurtaanpak Happy Gentiaan en Breugel (beiden zonnepanelen en besparen). Daarnaast is er budget, door middel van een RRE regeling, aangevraagd die in 2020 gaat leiden tot grootschalige inkoopacties en diverse kleine besparingsmaatregelen.

De verantwoording over Klimaat is met name terug te zien in programma 9 en voor specifieke programma gerelateerde projecten bij de individuele programma's zelf.

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2019 begint met een overzicht van de gevraagde resultaatbestemming. Het resultaat over 2019 komt uit op € 1.927.440,00. Van dit resultaat is voor € 699.000,00 afkomstig van de tussentijdse winstneming Soniuspark. Hiervan wordt voorgesteld het bedrag te storten in de reserve grondexploitaties. Van het resterende resultaat wordt voor € 765.000,00 voorgesteld mee te nemen naar 2020. Het restant van € 463.000,00 kan gestort worden in de reserve vrije bestedingsruimte. De voorstellen voor resultaatbestemming worden in onderstaande tabel weer gegeven:

Voorstel resultaatbestemming 2019	Bedrag
Programma 1. Bestuurlijke zaken	
In verband met de inzet van medewerkers van ROW voor de omgevingswet in 2019 en 2020 is inhuur noodzakelijk om deze medewerkers in een deel van hun taken te vervangen. Deze inhuur is in 2019 ten laste gegaan van het budget bestuurlijke samenwerking. In 2020 is ook nog geld benodigd voor de inhuur. Deze wordt deels ten laste gebracht van het budget van de omgevingswet, maar voor het grootste deel komt dit ten laste van het budget bestuurlijke samenwerking. Daarom wordt voorgesteld om € 70.000,- van het resterende bedrag uit 2019 over te hevelen naar 2020.	70.000
Programma 3. Veiligheid en handhaving	
Budget in 2020 nodig om de vrijwilliger aan te kleden en te voorzien van middelen om als Boa verder te gaan. Budget is over vanuit diverse projecten binnen veiligheid.	20.000
Programma 8 Zorg en welzijn	
Wijkaccommodaties Budget is opgenomen voor groot onderhoud (MJOP). Besluitvorming over de wijkaccommodaties heeft nog niet plaatsgevonden en daarom doen we alleen het hoognodige (en geen groot onderhoud). Omdat groot onderhoud wel nodig is, stellen we budget door te schuiven naar 2020.	22.000
Vluchtelingen Budget is over omdat we het bedrag dat over was van de afgelopen jaren hebben doorgeschoven naar de volgende jaren i.v.m. kosten die we nog niet in beeld hadden voor de POP consulenten. Deze kosten worden ook dit jaar door de WSD betaald. We stellen voor budget van € 10.000 over te hevelen naar 2020 voor voorbereiden nieuw beleid vanaf 2021 en verder.	10.000
Programma 10 Ruimtelijke inrichting	
Verkoop groenstroken De verkopen van groenstroken hebben we in 2019 nog niet afgerond. De kosten waarmee we nog te maken krijgen in 2020 hebben met name betrekking op de privaatrechtelijke handhaving (externe inhuur) en de afronding van koop verzoeken. Echter, ook de herinrichting van de retour gekomen (huur) stroken zal in 2020 een kostenpost gaan vormen. De verwachting is dat dit € 100.000 kosten met zich mee In 2019 hebben we door de verkopen een opbrengst van € 200.000 gerealiseerd. We stellen voor € 100.000 te bestemmen voor 2020.	100.000
Resultaat grondexploitaties Als uitvloeisel van veranderingen in de BBV wordt er bij de grondexploitatie tussentijds winst genomen. Het resultaat wordt gestort in de reserve. Op dit moment hebben we geen reserve grondexploitatie. Wij stellen voor om met deze jaarrekening een reserve grondexploitatie in te stellen en het resultaat van de winstneming te storten in deze reserve. Per saldo een bedrag van € 698.808.	698.808
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen	
Stelpost centrum ontwikkeling (groepad) We stellen voor het van niet gebruikte deel groepad centrumontwikkeling, € 249.632 toe te voegen aan de reserve centrum Breugel en € 249.633 toe te voegen aan de reserve centrumontwikkeling Son en Breugel.	499.266
Restant resultaat storten in reserve	
Toevoeging aan reserve vrije bestedingsruimte	507366
Totale resultaatbestemming	1.927.440

Doorschuiven onttrekking reserves

De raad heeft gevraagd om bij de jaarrekening duidelijk inzicht te krijgen over de verschuivingen van onttrekkingen aan de reserves. Bij de jaarrekening 2018 is besloten deze onttrekking aan de reserves voor 2019 beschikbaar te stellen. Uitvoering van de werkzaamheden heeft niet of gedeeltelijk plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening wordt voorgesteld onderstaande verschuivingen beschikbaar te stellen voor 2020. In totaal wordt voor € 1.231.525,00 voorgedragen.

	Bedrag
Programma 1 Bestuurlijke zaken	
Bedrijfsvoering Ekkersrijt (inclusief uitvoering Masterplan Ekkersrijt) Ten behoeve van de nieuwe samenwerkingsagenda van het Stedelijk Gebied hebben we € 100.000 gereserveerd vanwege extra capaciteit en verwachte hogere kosten. 2018 en 2019 waren overgangsjaren, waarin veel projecten uit de nieuwe samenwerkingsagenda wel zijn opgestart, maar nog niet direct leiden tot hogere kosten. Pas in 2020 wordt extra capaciteit vrijgemaakt.	75.089
De uitgaven bij de post Bestuurlijke vernieuwing / Nieuwe bestuursstijl zijn ruim € 20.000 lager uitgevallen dan was begroot (€ 20.000 begroting plus € 25.000,- extra via kredietvoting raad 22 augustus 2019). Bij het voorstel tot kredietvoting t.b.v. de uitvoeringskosten van het programma bestuurlijke vernieuwing hebben we al aangegeven dat deze uitvoeringskosten in dat stadium slechts globaal te ramen waren. De diverse activiteiten zijn in de praktijk qua kosten lager uitgevallen dan was geraamd. Ook is de in 2019 geplande tweedaagse raadsconferentie uitgesteld tot 2020.	16.181
Programma 4 Verkeer en vervoer	
Uitvoeringsplan verkeer In vervolg op de vaststelling van de visies Masterplan Ekkersrijt en Visie Science Park (de laatste eind 2017), hebben we in 2019 niets besteed. We stellen voor het restant te be-stemmen voor uitvoering in 2020 en verder.	81.500
MJOP civiele kunstwerken Uitvoering onderhoud bruggen Dommelpas en Planetenlaan is doorgeschoven naar 2020.	20.000
Civiele kunstwerken fontein vijver Uitvoering onderhoud bruggen Dommelpas en Planetenlaan is doorgeschoven naar 2020.	3.700
Mobiliteitsvisie Uitvoering vindt in deelprojecten plaats. In 2019 hebben we, evenals in 2018, sterk ingezet op het vermijden van doorgaand verkeer, het stimuleren van fietsgebruik door het verbeteren van de kwaliteit van fietspaden, het verlagen van gereden snelheden en het verbeteren van de zichtbaarheid van overstekende voetgangers in het centrum.	91.270
Toegankelijke bushaltes De toegankelijke knooppunthalte HOV Meubelboulevard is gerealiseerd. We stellen voor het restant nu door te zetten naar 2020.	58.128
Planontw 2e ontsluiting Ekkersrijt Van het beschikbare budget van € 84.000 bedoeld voor vervanging is € 46.000 gebruikt.	38.364
Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur	
Cultuurhistorisch beleidsplan incl. 2e fase waardenkaart In 2016 zijn we begonnen met het opstellen van een concept beleidsplan en bijbehorende waardenkaart. De verwachting was om dit eind 2016 door de raad vast te laten stellen. Door de ontwikkelingen rondom de potentieel gemeentelijke monumentenlijst is in 2016 geheel en 2017 met de waardenkaart een pas op de plaats gemaakt. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op de totstandkoming van een lokaal gedragen cultuurhistorisch beleidsplan dat - los van de wettelijke verplichting - uitgangspunt en essentieel is in dit project. In 2017 en 2018 hebben we wel al enkele stappen gezet m.b.t. het verder vormgeven van dit plan. Echter, daarmee zijn geen externe kosten gemoeid. Het verder vormgeven zou doorlopen in 2019. Personele problemen hebben ertoe geleid dat er in 2019 niks is uitgevoerd. We stellen voor om het restantbudget van € 16.700 over te hevelen naar 2020.	16.700
Aanpassingen Sporthal de Landing Bij de Landing dienen een aantal bouwkundige gebreken te worden hersteld. Daarnaast is geconstateerd dat de Landing een aantal functionele tekortkomingen heeft. Het was de be-doeling dat in 2017 de gebreken en tekortkomingen gelijktijdig uitgevoerd zouden worden. De commissie Burgerzaken hebben we in januari 2018 bericht, dat de werkzaamheden vertraagd zijn doordat we in 2017 de aannemer daarover hebben aangesproken. Complicerende factor daarbij was dat we in 2017 met deze firma onderhandelingen hebben gevoerd voor de aankoop van parkeercapaciteit in het centrum. Om deze onderhandelingen niet te frustreren is het proces voor de aankoop parkeercapaciteit eerst afgerond. Daarnaast worden er - mede op verzoek van het CG-platform - nog maatregelen getroffen om de toegankelijkheid en bruikbaarheid van de Landing te verbeteren. Alle werkzaamheden zouden, voor zover mogelijk, in 1 bouwstroom meegenomen worden in 2018-2019. Dit is niet gerealiseerd en de uitvoering is verschoven naar 2020.	54.990
Kunst op de rotonde In 2017 zijn er inzendingen ontvangen voor dit project. Twee schetsen zijn reeds akkoord bevonden en uitgewerkt. In 2018 zijn deze twee kunstwerken gerealiseerd en geplaatst. Eind 2018 is gestart met de overige twee rotondes. Eén project gaat door naar 2020.	18.000
Programma 6 Openbaar groen en openluchtrecreatie	
Projectleider gemeentelijke bossen In 2019 is € 20.000 beschikbaar gesteld voor dit project. Afronding vindt plaats in 2020.	5.886
Programma 8 Zorg en welzijn	

Opvang vluchtelingen Project loopt twee jaar. Overgebleven deel van 2019 in 2020 inzetten.	10.000
Maatwerk chronisch zieken Tegemoetkoming Wtcg en Cer is in 2020 nodig om de tegemoetkomingen uit te keren.	100.000
Programma 10 Ruimtelijke inrichting	
Bijdrage omgevingswet Er zijn allerlei verplichtingen aangegaan: - Inhuur bureaus - Inhuur personeel e.d. Als we de aangegeven verplichtingen corrigeren op beschikbaar gestelde budget dan is er 1-1-2020 nog circa 23.000 euro 'vrij besteedbaar'. Hiervoor gaan we ook verplichtingen aan. Daarnaast vragen we in april 2020 een extra budget aan de raad omdat voor de komende inhuur e.d. extra geld nodig is.	270.566
Actualisatie bestemmingsplan bebouwde kom Doordat in 2019 nauwelijke gewerkt is aan de ontwikkelingslocaties, zijn er veel minder bestemmingsplannen gemaakt, procedures gestart en gevoerd, onderzoeken e.d. uitgevoerd. Daardoor zijn de uitgaven achter gebleven bij de ramingen. In 2020 zijn alle plannen weer gestart en zal er achterstand worden ingelopen waarvoor kosten nodig zijn.	20.000
Digitalisering ruimtelijke plannen We zijn in 2019 niet toegekomen aan de aangegeven digitalisering/consolidatie van bepaalde ruimtelijke plannen	20.000
Projectorganisatie reparatie bestemmingsplan Ekkersrijt N.a.v. een uitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan worden herzien. Hiervoor dient een externe projectleider aangesteld te worden i.v.m. gebrek aan interne capaciteit.	50.647
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen	
Jeugdbeleid raadsvoorstel De raad heeft ingestemd met de nota 'Jeugdbeleid Son en Breugel: (op)groeien in een positief opvoedklimaat. De uitvoering heeft in 2019 niet plaatsgevonden. In 2020 starten we met de uitvoering.	5.000
Zaakgericht werken In 2017 hebben we budgetten geraamd om de opleidingen en trainingen uit te voeren van-wege het project zaakgericht werken. In 2018 zijn we gestart met zaakgericht werken. De aanbesteding heeft plaatsgevonden. In 2019 zijn we gestart met de uitwerking van het zaak-gericht werken. Het is wenselijk dat er in 2020 beschikt kan worden over een bedrag van € 125.000.	125.000
Vorbereiding Breugel, Bongerd en Dorpsplein Het uitvoeringsprogramma is vastgesteld. De uitvoering is gestart in 2018. De kosten komen ten laste van de reserve vrije bestedingsruimte.	38.931
Tijdelijke huisvesting fase 2 De tijdelijke huisvesting is gereed. We hebben hoofdzakelijk nog te maken met incidentele kosten voor de uitwijk van raadsvergaderingen, huwelijken enzovoort.	111.573
Totaal door te schuiven	1231525,36

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

In de programmaverantwoording worden de toelichtingen per programma weergegeven. Ingegaan wordt op de drie "wat"-vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

In ieder programma staat bij "Wat heeft het gekost?" een tabel met de begrote en werkelijke baten en lasten en het saldo:

- Het "saldo 2019" lasten staat met een "-" bedrag indien de lasten hoger zijn dan begroot en met een "+" bedrag als de lasten lager zijn dan begroot.
- Het "saldo 2019" baten staat met een "-" bedrag indien de baten hoger zijn dan begroot en met een "+" bedrag als de baten lager zijn dan begroot.
- Het "saldo 2019" baten/lasten per programma staat met een "-" bedrag indien er sprake is van een voordeel ten opzichte van de begroting en met een "+" bedrag indien er sprake is van een nadeel ten opzichte van de begroting.

De afwijkingen \geq € 10.000,- tussen begroting na wijziging en de realisatie over 2019 van de programma's 1 t/m 12 worden toegelicht in het onderdeel "Analyse overzicht baten en lasten" van de jaarrekening.

Programma 1. Bestuurlijke zaken

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard, Paul van Liempd (Communicatie, nieuw bestuursstijl, burgerparticipatie)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers een prominente plaats geven bij het maken van keuzes	1. Ontwikkelen nieuwe bestuursstijl.
	2. Jeugdgemeenteraad
	3. Inzetten van communicatie als strategisch instrument.
	4. Toegankelijke en begrijpelijke beleidsvoorlichting.
	5. Intensiever gebruik digitale en interactieve communicatiemiddelen.
	6. Actieve pers- en publieksvoorlichting: actieve openbaarheid.
	7. Communicatie-inzet bij verschillende grote projecten.
Son en Breugel: een bestuurskrachtige gemeente	8. Bestuurlijke Toekomst: bestuurlijke vorm opnieuw bezien vanuit het uitgangspunt zelfstandigheid.
	9. Intensiveren, versterken en verbreden van Dienst Dommelvallei.
	10. Samenwerken op strategisch niveau binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Visie op Bestuurlijke Toekomst	onbepaalde tijd	18-06-2015 en 02-11-2017	n.v.t.
Coalitieakkoord fracties DorpsVISIE, CDA en PvdA/GroenLinks; door die fracties vastgesteld op 15 juni 2018	2018 - 2022	raad 28 juni 2018: t.k.n.	n.v.t.
Beleidskader Integriteit 2015	onbepaalde tijd, vanaf maart 2015	26 maart 2015	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers een prominente plaats geven bij het maken van keuzes

01. Ontwikkelen nieuwe bestuursstijl.

De in 2018 ingestelde raads werkgroep bestuursstijl heeft in 2019 uitvoering gegeven aan de opdracht van de raad "ontwikkelingen in gang te zetten om de huidige werkwijze van beleid- en besluitvorming door raad en college te verbeteren en inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers eerder en beter te betrekken bij beleidsvorming. Hierbij inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en verenigingen te betrekken en gebruik te maken van hun kennis en ervaring."

Enkele activiteiten:

- Vaststellen activiteitenprogramma nieuwe bestuursstijl, met als focuspunten:
 1. aansluiten bij de behoeften van inwoners;
 2. burgerparticipatie;
 3. beleids- en besluitvorming;
 4. vergaderstructuren;
- Invoeren inloopuur raad voor inwoners, éénmaal per zes weken, gekoppeld aan de commissiecyclus;
- Bijeenkomst "Met inwoners om tafel" over burgerparticipatie en besluitvorming door de gemeente, d.d. 2 december 2019;

- Werkbezoek raads- en commissieleden aan SBC en aansluitend aldaar vergadering commissie burgerzaken, d.d. 25 november 2019;
- Vaststellen beeldmerk "Laat van je horen";
- Oriënteren op vergadermodellen elders.

Daarnaast kunnen de volgende in 2019 door de raad genomen besluiten genoemd worden, ook in relatie tot het coalitieakkoord 2018 - 2022:

- Vaststellen Verordening Auditcommissie gemeente Son en Breugel 2019 (13 juni) en benoeming leden hiervan (22 augustus);
- Vaststellen Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Son en Breugel 2019 (13 juni) en de benoeming van de leden hiervan (7 november);
- Vaststellen Verordening werkgeverscommissie griffie gemeente Son en Breugel 2019 en de benoeming van de leden hiervan (7 november).

02. Jeugdgemeenteraad.

De jeugdgemeenteraad heeft in 2019 een bezoek gebracht aan Omroep Brabant, met als doel meer te leren over communicatie. Daarnaast is er gewerkt aan de volgende onderwerpen:

1. Veiligheid rondom de scholen, waarbij door middel van autoloze schooldagen wordt gewerkt aan verbeterde (verkeers-) veiligheid rondom de basisscholen in Son en Breugel.
2. De speelvoorzieningen in Son en Breugel zijn in kaart gebracht. Specifieke aandacht is besteedt aan het basketbalveld bij de supermarkt in de Gentiaan.
3. De jeugdgemeenteraad heeft meegewerkt aan een aantal activiteiten: de oliebollenparty, Bevrijdingsdag, dodenherdenking, de openingen van de rotondekunst, en de landelijke opschoondag.

03. Inzetten van communicatie als strategisch instrument.

Met de komst van een strategisch communicatieadviseur, is de strategische kracht van communicatie vergroot. Er is een beweging gaande van uitvoerende communicatie (creëren, schrijven en organiseren), naar het adviseren van teams en projectleiders over communicatie. Daarbij is in toenemende mate aandacht voor (de organisatie van) participatie, betekenisgeving (weten wat er buiten speelt en daarop inspelen), en het communicatiever maken van medewerkers in de organisatie.

04. Toegankelijke en begrijpelijke beleidsvoorlichting.

Begrijpelijke taal

In 2019 hebben we enkele sessies georganiseerd met medewerkers om een heldere samenvatting te schrijven bij een B&W-advies. Deze samenvattingen maken onderdeel uit van de wekelijkse openbare besluitenlijst. We hebben geen trainingen georganiseerd om helder en begrijpelijk te schrijven op taalniveau B1. De inzet van het personeel was harder nodig bij de trajecten voor de Omgevingswet en de organisatieontwikkeling. Wel gaven communicatiecollega's gevraagd en ongevraagd advies over begrijpelijke taal, bijvoorbeeld in brieven, nota's en andere teksten. Ook hebben we aandacht gehad voor heldere taal in projecten en participatietrajecten met inwoners.

Toegankelijkheid

In 2019 hebben we een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe website voor de gemeente. Doelstelling is om alle informatie op de gemeentelijke website toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Dat betekent dat de teksten op taalniveau B1 geschreven zijn, en dat de voorleesfunctie goed werkt. Dit vraagt de nodige aanpassingen ten opzichte van de huidige website. Doelstelling is om 100% toegankelijkheid te realiseren.

05. Intensiever gebruik digitale en interactieve communicatiemiddelen.

In 2019 is een sociaal intranet opgeleverd. Dit platform biedt medewerkers de mogelijkheid om online informatie en documenten te delen, te reageren op elkaar en om elkaar te vinden. Het is een Sociaal intranet samen met gemeente Geldrop-Mierlo, Nuenen en Dienst Dommelvallei. Het platform maakt het mogelijk om groepen te vormen met collega's uit de andere organisaties. Ook inwoners of externen kunnen lid worden van een groep, waardoor de participatie- en interactiemogelijkheden toenemen.

De nieuwe website die in 2019 is aanbesteed biedt voordelen voor de inwoner ten opzichte van de oude website. De nieuwe website heeft een goede zoekfunctie, wat het vinden van de juiste informatie vergemakkelijkt. Ook kunnen bezoekers feedback geven die ons helpt de website te verbeteren.

Verder maken we steeds meer gebruik van onze social mediakanalen. Eind 2019 is er een wisseling van personeel geweest in het communicatieteam en is een online expert aangetrokken die zich bezig gaat houden met de ontwikkeling van onze social mediakanalen.

Uit onderzoek (najaar 2019) is gebleken dat inwoners de gemeenteberichten in het huis-aan-huisblad waarderen. Dit medium blijft dan ook een belangrijk onderdeel van onze communicatiemix.

06. Actievere pers- en publieksvoorlichting: actieve openbaarheid.

We willen transparant zijn in ons handelen. Diverse initiatieven dragen bij aan die transparantie. Zo is er veel contact met de lokale en regionale media, geeft het college regelmatig een persoonlijke toelichting aan de media over de genomen besluiten en is de besluitenlijst voorzien van begrijpelijke samenvattingen. Verder blijven we ernaar streven om pro-actiever te communiceren over onze beleidsprocessen en keuzes. Dat gebeurt via persberichten, online berichten op de social mediakanalen, in de gemeentepagina en bijvoorbeeld via bijeenkomsten.

07. Communicatie-inzet bij verschillende grote projecten.

In 2019 is veel aandacht uitgegaan naar de communicatie over, en de organisatie van Remember September 2019, 75 jaar bevrijding. Rol van de gemeente was vooral het coördineren, organiseren en promoten van alle activiteiten, en het samenbrengen van de vele initiatieven in het dorp.

Communicatie speelde ook een belangrijke rol bij andere extern gerichte projecten:

Belastingdifferentiatie / afkoppelsubsidie: promoten afkoppelen regenwater (in samenwerking met watercoach, Son en Breugel Verbindt en onze eigen buitendienst) en korting op de rioolheffing. Er zijn diverse informatiebijeenkomsten geweest onder de noemer 'Wat we doen is groen'.

Breugel Bruist: participatietraject schoollocatie Breugel

Dorpshuis: communicatietraject ontwerpfasen

Omgevingswet: enkele bijeenkomsten met ondernemers, inwoners en verenigingen over de toekomst van Son en Breugel

Sonniuspark: participatietraject inrichting park noordzijde.

Omgevingsplan Sciencepark: enkele bijeenkomsten met ondernemers over de ruimtelijke mogelijkheden.

Groenbeleidsplan: communicatie over groenstroken (verkoop en verhuur)

Afval / omgekeerd inzamelen: dit project is niet uitgevoerd, hiervoor was wel veel communicatie-inzet gepland.

Het beeldverslag Burgerparticipatie in de praktijk, dat in het najaar van 2019 verscheen, geeft een mooi beeld van de rol die communicatie in 2019 speelde bij projecten met inwoners.

Voor wat betreft interne projecten is veel communicatie-inzet geweest (in de vorm van bijeenkomsten en berichten) rond de invoering van zaakgericht werken, de livegang van het social intranet, de invoering van de Omgevingswet en de organisatieontwikkeling KWIEK.

Son en Breugel: een bestuurskrachtige gemeente

08. Bestuurlijke Toekomst: bestuurlijke vorm opnieuw bezien vanuit het uitgangspunt zelfstandigheid.

Op 18 juni 2015 heeft de gemeenteraad de visie op de bestuurlijke toekomst van Son en Breugel vastgesteld. Op 2 november 2017 is deze visie herbevestigd. Bij de behandeling van de Kadernota is afgesproken om niet opnieuw in de raad de bestuurlijke toekomst aan de orde te stellen. Er is dus geen uitvoering gegeven aan deze doelstelling.

09. Intensiveren, versterken en verbreden van Dienst Dommelvallei.

Vanaf 2014 worden vele gemeentelijke taken uitgevoerd door de dienst Dommelvallei: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, archief, financiën, control voor de drie gemeenten en dienstverlening en sociale zaken voor de twee gemeenten Nuenen en Son en Breugel. De gemeente blijft zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de dienstverlening en ook de kaderstelling binnen de planning en control cyclus. We hebben afgelopen jaren de ontwikkeling van Dienst Dommelvallei intensief gevolgd. De aansturing en de monitoring is op drie niveaus gebeurd: strategisch, tactisch en operationeel. De samenwerking is reeds eerder geëvalueerd, maar door de onzekere toekomst van gemeente Nuenen heeft dit stil gelegen. Nadat daarover in 2019 duidelijkheid is gekomen, is gestart met een update van de evaluatie. Dit loopt nog door in 2020.

10. Samenwerken op strategisch niveau binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven.

In 2019 hebben we op strategisch niveau samengewerkt in het Stedelijk Gebied Eindhoven (samenwerking van 9 gemeenten: Eindhoven, de randgemeenten daarvan en Helmond). Dit samenwerkingsverband richt zich op de thema's Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. De projecten binnen deze samenwerking worden vormgegeven door de inzet van eigen ambtenaren. Deze inzet is het afgelopen jaren gewijzigd. Elke gemeente zet zich op tenminste 1 thema extra in. Son en Breugel levert inzet op het thema Economie. Binnen de overige thema's participeert Son en Breugel zowel bestuurlijk als ambtelijk, maar levert de gemeente dus geen extra inzet. Deze gewijzigd inzet heeft geleid tot een vermindering van de kosten voor de gemeente. In 2019 hebben we ook binnen de Metropoolregio Eindhoven (de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant) op strategisch niveau samengewerkt. Deze samenwerking richt zich op de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Begin 2019 is het nieuwe samenwerkingsakkoord gesloten. Als Son en Breugel hebben we ons hierover kritisch uitgelaten. Door het nieuwe samenwerkingsakkoord zijn er taken van de Metropoolregio Eindhoven doorgeschoven naar het Stedelijk Gebied Eindhoven. Volgens ons diende dat samen te gaan met een overdracht van middelen en capaciteit. Hieraan is geen gehoor gegeven en derhalve heeft Son en Breugel samen met de gemeente Best niet ingestemd met het Werkprogramma 2020 en de daaraan gekoppelde begrotingswijziging 2020. Het betrof echter een minderheidsstem en het Werkprogramma 2020 en de begrotingswijziging zijn wel vastgesteld.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven

In Zuidoost Brabant werken de 21 gemeenten samen op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Het betreft een strategische samenwerking onder de Wet Gemeenschappelijke regelingen. Tevens valt het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onder deze Metropoolregio. Een deel van het archief van Son en Breugel is gehuisvest bij het RHCE.

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.1 Bestuur	1.340	1.430	1.892	-462
Totaal Lasten	1.340	1.430	1.892	-462
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	168	93	75
0.1 Bestuur	0	0	148	-148
Totaal Baten	0	168	241	-72
Saldo (baten -/- lasten)	-1.340	-1.261	-1.651	390

Programma 2. Publieke dienstverlening

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Tevreden klanten	<ol style="list-style-type: none">1. Dienstverlening met hoge kwaliteit.2. Verder ontwikkelen van de dienstverlening (invoering van zaakgericht werken).3. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	N.v.t.	12 juni 2012	n.v.t.
Visie op dienstverlening	N.v.t.	Commissie AZ 14 januari 2015	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Tevreden klanten

01. Dienstverlening met hoge kwaliteit.

Beleidsindicatoren met betrekking tot dienstverlening:

Het streven was:

- 10% meer volledig digitaal afhandelde producten dan in 2018. In 2019 is dit 2.983 keer gerealiseerd, zijnde een toename van 38%.
- 10% minder telefonische contacten dan in 2018. In 2019 is er 11.176 keer telefonisch contact geweest met de gemeente, zijnde geen afname.
- 10% minder baliecontacten dan in 2018. In 2019 is er 8.869 keer contact geweest aan de balie, zijnde een afname van 18%.

We hebben onze doelstelling deels gerealiseerd. Het aantal telefonisch contacten is in tegenstelling tot onze doelstelling, niet afgenomen. Dit heeft meerdere oorzaken.

In de begroting was ook een beleidsindicator met betrekking tot het afhandelpercentage telefonie opgenomen. Met de komst van het nieuwe klantcontactsysteem hebben we geen zicht meer op de directe beantwoording van vragen. In plaats daarvan meten we het afhandelpercentage van de terugbelverzoeken. De norm die we hebben opgesteld, is dat een inwoner binnen 24 uur wordt teruggebeld. Het doel is dat er een contactmoment plaatsvindt.

02. Verder ontwikkelen van de dienstverlening (invoering van zaakgericht werken).

Om de dienstverlening te ontwikkelen is binnen de 4 samenwerkende Dommelvallei organisaties het programma BetERe dienstverlening en bedrijfsvoering gestart. Het programma omvat 15 projecten. In 2019 zijn 4 projecten afgerond en 11 in uitvoering. Het grootste project, de implementatie van zaakgericht werken is in volle gang.

03. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie.

Vooruitlopend op zaakgericht werken heeft de gemeente ingespeeld op ontwikkelingen en een drietal ontwikkelingen in de dienstverlening doorgevoerd.

1. Het ingevoerde klantcontactsysteem zorgt voor een snellere verwerkingstijd, een kortere administratie en biedt de mogelijkheid om te rapporteren over het aantal terugbelverzoeken.
2. Ook is er voor gezorgd dat de meldingen openbare ruimte van inwoners via de Buiten Beter App kunnen worden verwerkt in het huidige systeem. Hiermee kunnen deze meldingen sneller worden opgelost.
3. Daarnaast heeft de pilot 'Live Chat' via de website plaatsgevonden.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is een samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Son en Breugel en Nuenen c.a.. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning & control ondergebracht voor de drie gemeenten. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen c.a. de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening bij deze dienst ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.2 Burgerzaken	603	685	684	1
Totaal Lasten	603	685	684	1
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	20	0	20
0.2 Burgerzaken	110	233	245	-12
Totaal Baten	110	253	245	8
Saldo (baten -/- lasten)	-493	-432	-439	7

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inwoners leven in een sociaal veilige woonomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwoners ervaren een veilig gevoel. 2. Inwoners wonen in een leefbare omgeving. 3. Inwoners ervaren minder overlast.
Inwoners leven in een fysiek veilige woonomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 4. Het aantal woninginbraken neemt af. 5. De integrale samenwerking met de beheerders van de Whats-app groepen is structureel. 6. De crisisorganisatie is opgeleid en getraind.
Het buitengebied wordt beschermd tegen (oedermijnende) criminaliteit	<ol style="list-style-type: none"> 7. Het toezicht in het buitengebied is integraal en structureel. 8. Bewoners in het buitengebied zijn maatschappelijk weerbaarder.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Integrale Veiligheid gemeente Son en Breugel 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Nota Handhavingsbeleid 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Uitvoeringsprogramma's veiligheid	2019		
Uitvoeringsprogramma handhaving 2019	2019		

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inwoners leven in een sociaal veilige woonomgeving

01. Inwoners ervaren een veilig gevoel.

De beleving van een veilige woonomgeving wordt bepaald aan de hand van de ervaringen die inwoners hebben opgedaan. Om hier positief invloed op uit de oefenen streven we ernaar om het aantal incidenten (o.a. inbraken, vernieling enzovoort) zo laag mogelijk te houden.

Ook in 2019 hebben we dat gedaan door samen te werken met partners zoals onder andere politie, veiligheidsregio, woningstichting. maar met vooral de inwoners van Son en Breugel. We staan in verbindingen met de beheerders van de Whatsapp-buurtalarmgroepen om signalen op te halen, maar ook te vragen om alertheid. We hebben de beheerders tijdens bijeenkomsten geïnformeerd over cameratoezicht, herkennen van signalen en wijkschouwen. In De Gentiaan hebben we de bewoners extra attent gemaakt n.a.v. een aantal autoinbraken. In de wijk De Vloed hebben we huis-aan- huis brieven verstuurd n.a.v. een serie woning inbraken, die onrust veroorzaakten. In november 2019 hebben we ongeveer 25 voormalige agrarische bedrijven bezocht die kwetsbaar zijn voor criminelen i.v.m. leegstaande stallen.

In 2021 wordt de Veiligheidsmonitor gedaan. Resultaten verwachten we in het voorjaar 2022. Uit deze monitor moet blijken hoe de inwoners hun woonomgeving ervaren. Belangrijke indicatoren hiervoor zijn het aantal woning- en autoinbraken; het aantal gevallen van geweld; het aantal meldingen van overlast enzovoort en hoe de respondenten betrokken zijn (direct betrokken of niet; erover gelezen; er over gehoord of van horen zeggen).

02. Inwoners wonen in een leefbare omgeving.

De politie levert in hoofdzaak deze gegevens aan. Politie, gemeente en indien nodig andere partners zoals woningstichting, werken samen om genoemde feiten te voorkomen dan wel tegen te gaan. Dit doen we zoveel mogelijk samen met de inwoners. We maken gebruik van bestaande platformen, zoals de buurtbeheer Hoogstraat/deel van Het Eigen en de beheerders van de Whatsapp buurtalarmgroepen. Hier is structureel contact mee. SonenBreugelVerbindt biedt hiervoor een ondersteunende rol.

Zie ook bij "Inwoners ervaren een veilig gevoel"

03. Inwoners ervaren minder overlast.

Overlast: 38 meldingen van jeugdoverlast; vijf meldingen stank/rook overlast; vier meldingen overlast zwerver; zes meldingen van overlast alcohol/drugs

Om de (jeugd)overlast aan te pakken en terug te dringen, werken we al jaren in een samenwerkingsverband met de politie, jongerenwerker en onze eigen Boa's. De overlastlocaties zijn bekend, de personen in de groepen zijn bekend. Voor de aanpak van individuen, inclusief verwarde personen werken we conform het AVE model (aanpak voorkomen escalatie). De aanpak is gericht op de locatie, de groep en het individu. We hebben daar maandelijks overleg over. In 2019 hebben we geen excessen gehad. Een aantal jongeren staat onder speciale aandacht.

Verwarde/overspannen personen: 43 meldingen

Inwoners leven in een fysiek veilige woonomgeving

04. Het aantal woninginbraken neemt af.

	2018	2019
diefstal uit woning	34	41
diefstal uit bedrijf/instelling	20	11
diefstal auto	11	11
diefstal van/uit auto	74	60
overval	0	1
openlijk geweld	3	0
bedreiging	13	12
vernieling	45	59
zakkenrollerij	8	1

Er is maandelijks overleg met de operationeel expert van politie. Daar wordt op bestuurlijk niveau politiezaken besproken. Ambtelijk is er nagenoeg dagelijks contact over politiezaken. De gemeente flankeert bij trends door brieven huis-aan-huis versturen. Dit is gedaan in de wijk Vloed nav onrust als gevolg van een serie woninginbraken. We communiceren voor en tijdens het zomerreces en de donkere dagen door het geven van tips en tricks. We informeren en vragen informatie via de beheerders van de Whatsapp buurtalarm groepen. Dit is een doorlopend proces.

05. De integrale samenwerking met de beheerders van de Whats-app groepen is structureel.

Er zijn twee bijeenkomsten geweest met de beheerders van de Whatsapp groepen. In april werden de thema's autoinbraken en het signaleren van verdachte situaties behandeld en in november de thema's brandveilig leven en de wijkshow.

Tijdens de bijeenkomsten worden ook de successen gedeeld. Als gevolg van het gebruik van de WA werden 2 inbrekers op heterdaad betrapt en werd een verdachte situatie verijdeld. Er zit een stijgende lijn in het aantal meldingen bij de politie waar ook de WA is ingezet. Ook de kwaliteit van de meldingen stijgt. Dit is het beeld. Er zijn geen concrete cijfers hiervoor te overleggen.

06. De crisisorganisatie is opgeleid en getraind.

De gemeenten binnen Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost werken nauw samen in de voorbereiding en uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Er zijn regionale piketpools voor deelname aan multidisciplinaire teams en de processen Bevolkingszorg worden waar mogelijk in een regionale samenwerking uitgevoerd. De Landelijke handreiking Bevolkingszorg 2.0 geldt hierbij als uitgangspunt. De geactualiseerde structuur van de crisisorganisatie wordt in 2020 getest, bijgesteld en vervolgens vastgesteld en geïmplementeerd.

Het opleiden en oefenen van bestuur en medewerkers is een speerpunt. Voor de multidisciplinaire teams en de regionale teams voor de processen Bevolkingszorg gebeurt dit vanuit de regio. De lokale teams voor de processen Bevolkingszorg worden door de ambtenaar rampenbestrijding opgeleid en beoefend. De ambtenaar rampenbestrijding initieert gecombineerde opleidingen en oefeningen voor de Dommelvallei gemeenten.

Het buitengebied wordt beschermd tegen (ondermijnende) criminaliteit

07. Het toezicht in het buitengebied is integraal en structureel.

Het netwerk toezicht buitengebied Nuenen en Son en Breugel is in 2019 vier keer bijeen geweest. Het netwerk heeft zicht op alle voorkomende locatie waar (drugs)afval wordt gedumpt. Deze locaties worden frequent gecontroleerd door de leden van het netwerk. Er zijn ook meldingen van wildstroperij ontvangen. Het netwerk heeft een training bijgewoond van de politie om signalen van (synthetische) drugsteelt te herkennen en wat met het afval wordt gedaan.

Op initiatief van het netwerk zijn er twee integrale controledagen geweest in de buitengebieden van de gemeenten Best - Son en Breugel en Nuenen. Er zijn meer dan 20 processen-verbaal opgemaakt terzake strafbare feiten op het gebied van wildcrossen, dumpen van afval, bevinden op verboden terrein en loslopende honden. Er zijn ook veel waarschuwingen gegeven voor mensen met loslopende honden. Er was over het algemeen veel begrip voor de controle.

Een Boa van de gemeente Nuenen en Son en Breugel werken 8 uur per maand structureel samen in het buitengebied. De vrijwillige toezichthouder heeft de opleiding gevolgd en met succes afgerond. Hij wordt als onbezoldigd Boa aangesteld en uitgerust met de vereiste middelen.

08. Bewoners in het buitengebied zijn maatschappelijk weerbaarder.

In november zijn in twee dagen 24 bedrijven bezocht, waarvan bekend was dat er eerder een agrarisch bedrijf was gevestigd. Betrof een integrale controle op het gebied van milieu-, bouw- en brandveiligheid. Hoofddoel was het weerbaar maken van de bewoners, ter voorkoming van ondermijnende criminaliteit. De bedrijven zijn gecontroleerd en er is voorlichting gegeven over het thema ondermijning in het buitengebied. Er is ook een folder verstrekt met tips en tricks en hoe en bij wie te melden bij signalen. Bij een bedrijf werd in het kader van brandveiligheid een onveilige situatie aangetroffen. Bij dit bedrijf zijn direct maatregelen getroffen door het plaatsen van rookmelders. Bij 5 bedrijven zijn activiteiten aangetroffen in strijd met het Bestemmingsplan. Deze zaken lopen nog.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) voert de taken uit voor de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaet te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven.
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.

- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.
- Het - samen met de GGD BZO - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevallsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	828	828	811	17
1.2 Openbare orde en veiligheid	495	567	492	75
Totaal Lasten	1.323	1.395	1.303	92
Baten				
0.10 Mutaties reserves	29	79	29	50
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4	4	4	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	8	8	21	-13
Totaal Baten	42	92	54	37
Saldo (baten -/- lasten)	-1.281	-1.303	-1.249	-55

Programma 4. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Goede bereikbaarheid	1. Fietsers kunnen zich comfortabel en snel verplaatsen. 2. Het bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg. 3. Son en Breugel beschikt over goed openbaar vervoer en de regionale voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar.
Veilige openbare ruimte en verkeersdeelname	4. Alle weggebruikers kunnen veilig deelnemen aan het verkeer. 5. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan landelijke gehanteerde normen.
Leefbare (woon)omgeving	6. Lokale voorzieningen zijn voor een ieder goed bereikbaar. 7. Inwoners hebben zeggenschap bij de inrichting van en het oplossen van knelpunten in de openbare ruimte.
Duurzaam investeren	8. De gemeentelijke voorzieningen zijn klimaatneutraal.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen 2016-2020	2016-2020		2021
Mobiliteitsvisie Son en Breugel	2014-2030	13 maart 2014	2021
Beleidsnota openbare verlichting	n.v.t.	6 oktober 2016	n.v.t.
MJOP civieltechnische kunstwerken	n.v.t.	n.v.t.	2021
Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost Brabant		2017	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Goede bereikbaarheid

01. Fietsers kunnen zich comfortabel en snel verplaatsen.

Conform de doelstelling hebben we er ook in 2019 aan gewerkt dat fietsers zich comfortabel en snel kunnen verplaatsen. Hiertoe hebben we het tweede gedeelte van de Boslaan voorzien van nieuw asfalt met fietssuggestiestroken. Ook hebben we de inprikker langs de Eindhovenseweg op de Slowlane gerealiseerd. De voorbereidingen voor de realisatie van Slowlane fasen 2 en 3 zijn uitgevoerd en dit project wordt in 2020 gerealiseerd.

02. Het bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg.

In 2019 is een plan van aanpak voor de realisatie van een tweede ontsluiting op Ekkersrijt opgesteld. Dit plan is ter instemming aan de gemeenteraad aangeboden en biedt de basis voor het vervolg. In het eerste kwartaal 2020 wordt de aanbesteding voor de voorverkenning opgestart. Deze voorverkenning leidt tot een maatschappelijk gedragen visie met maximaal 3 alternatieve tracés van de 2e aansluiting Ekkersrijt met bijbehorende vlekkenplannen voor de invulling van het gekozen gebied.”

03. Son en Breugel beschikt over goed openbaar vervoer en de regionale voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar.

Om Son en Breugel en de regionale voorzieningen goed bereikbaar te houden met het openbaar vervoer hebben we in 2019 in overleg met de vervoerder een HOV halte aan de meubelboulevard op Ekkersrijt gerealiseerd.

Veilige openbare ruimte en verkeersdeelname

04. Alle weggebruikers kunnen veilig deelnemen aan het verkeer.

Het aanvankelijke plan was om in 2019 een fietsvisie op te stellen. Hierover is besloten om dit breder aan te pakken en in 2020 een gemeentelijk verkeersplan op te stellen.

05. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan landelijke gehanteerde normen.

Beheer en onderhoud wegen, straten en pleinen

De belangrijkste doelstelling van het wegonderhoud is dat weggebruikers op veilige wijze gebruik kunnen blijven maken van de wegen in Son en Breugel. Voorafgaand aan het onderhoud inventariseren we samen met de omgeving, interne organisatie en andere belanghebbenden wat de aandachtspunten en wensen zijn en of er ontwikkelingen in het gebied spelen waarop de plannen afgestemd worden. Dit doen we bijvoorbeeld door inloopbijeenkomsten of buurtschouwen te organiseren. Speciale aandacht is er voor verhardingen rondom het centrum en zorginstellingen waar minder validen en ouderen verblijven.

Om op landelijke schaal eenzelfde beleving bij de onderhoudstoestand te hebben heeft het CROW hiervoor een hulpmiddel ontwikkeld. De staat van onderhoud is opgedeeld in niveau A+ tot en met D. Hierbij is A+ het hoogste niveau dat geldt wanneer een straat net is aangelegd. In de loop van de jaren loopt het onderhoudsniveau terug als gevolg van gebruik en slijtage. C niveau geldt hierbij als acceptabel. Bij D niveau neemt de kans op ongevallen en kapitaalvernietiging toe.

Vanaf 2017 worden alle trottoirs op niveau B onderhouden. Voor de overige verhardingen geldt conform het beleid niveau C als uitgangspunt.

Om de onderhoudstoestand van de wegen, straten en pleinen te beoordelen voeren we 2-jaarlijks een inspectie uit. In 2019 is er een weginspectie uitgevoerd.

Op basis van de resultaten van de weginspectie hebben we onderhoud uitgevoerd aan onderstaande wegen:

- Boslaan (Esdoornstraat-Larikslaan);
- Ekkersrijt 6000 (vanaf Baetsen tot verkeerslichten Ekkersrijt 10000);
- Ekkersrijt 6000 (thv Ekkersrijt 4000)
- Evertsenstraat
- Vlielandlaan-Simonszandlaan;
- Mercuriusstraat;
- Vlinderlaan;
- Hulstlaan (voetpad);

Daarnaast hebben conform het vastgestelde beleid diverse voetpaden herstraat en op minimaal B niveau gebracht. Voordat we tot uitvoering zijn overgegaan hebben we samen met de bewoners diverse schouwen uitgevoerd. Deze schouwen werden door de bewoners zeer gewaardeerd.

Leefbare (woon)omgeving

06. Lokale voorzieningen zijn voor een ieder goed bereikbaar.

Civieltechnische kunstwerken

In 2019 is de voorbereiding van de bruggen Planetenlaan en Dommelpas opgepakt. Een extern adviesbureau heeft nader onderzoek naar de onderhoudstoestand uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de brug Planetenlaan gerenoveerd kan worden. De besteksvoorbereiding hiervan is gaande. Uitvoering staat gepland voor de zomervakantie 2020 in verband met de verkeersluwe periode. Bij de brug Dommelpas is geconstateerd dat de voorgespannen wapening is aangetast. Vervanging van deze brug is noodzakelijk. De voorbereiding hiervoor wordt begin 2020 opgestart.

07. Inwoners hebben zeggenschap bij de inrichting van en het oplossen van knelpunten in de openbare ruimte.

Voorafgaand aan de werkzaamheden aan de trottoirs, hebben we buurtschouwen georganiseerd. Samen met de bewoners hebben we de staat van onderhoud en omgeving geïnspecteerd. Dit werd zeer gewaardeerd door de bewoners. Omdat de gelegenheid door de bewoners werd aangegrepen om ook ander zaken te bespreken hebben we besloten om vanaf 2020 de schouwen breder te organiseren door bijvoorbeeld ook het groen hierbij te betrekken.

Duurzaam investeren

08. De gemeentelijke voorzieningen zijn klimaatneutraal.

Het project verleden van de openbare verlichting is in 2019 nagenoeg afgrond. Uit de in 2019 uitgevoerde scan klimaatmonitor blijkt dat Son en Breugel de doelstelling op dit vlak ruimschoots heeft gehaald. De gemeenteraad is hierover eerder middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd. In 2019 hebben we zes extra laadpalen in de openbare ruimte kunnen realiseren om het elektrisch rijden te faciliteren.

Klimaat

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	1.393	1.608	1.393	215
2.1 Verkeer en vervoer	1.498	1.813	1.575	238
2.2 Parkeren	49	16	16	0
2.5 Openbaar vervoer	14	127	67	60
Totaal Lasten	2.954	3.564	3.051	513
Baten				
0.10 Mutaties reserves	1.572	2.285	1.636	649
2.1 Verkeer en vervoer	24	45	86	-41
Totaal Baten	1.595	2.330	1.721	608
Saldo (baten -/- lasten)	-1.359	-1.234	-1.330	96

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

Portefeuillehouder(s)

Jos de Bruin (onderwijs, sport, kunst & cultuur), Jan Boersma (monumentenbeleid, archeologie, Vestzak)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Kinderen gaan zo veel mogelijk binnen het eigen dorp naar school, voelen zich veilig en gerespecteerd en komen met optimale prestaties uit het onderwijs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwijsachterstand wordt voorkomen door het aanbieden van een erkend vve (vroeg en voorschoolse educatie) programma. 2. Er is een zodanig aanbod van voorschoolse voorzieningen dat iedere peuter daar gebruik van kan maken. 3. Lokale onderwijsvoorzieningen zijn voor leerlingen en hun ouders/verzorgers goed bereikbaar en toegankelijk.
Alle inwoners kunnen zich cultureel en/of kunstzinnig ontwikkelen of ontplooiën	<ol style="list-style-type: none"> 4. Er is een breed lokaal voorzieningenaanbod op het gebied van cultuur en kunst. 5. De Bibliotheek blijft een (objectieve) informatievoorziening en voorkomt taalachterstand en laaggeletterdheid. 6. Het muziekonderwijs is voor alle kinderen toegankelijk.
Inwoners hebben de mogelijkheid om naar behoefte en vermogen optimaal te bewegen en te sporten	<ol style="list-style-type: none"> 7. Integreeren van sport in het sociaal domein. 8. Stimuleren dat het een gewoonte wordt om dagelijks te bewegen door te wandelen of te fietsen. 9. Het laten aansluiten van kwetsbare doelgroepen bij bestaande organisaties en activiteiten. 10. Versterking verenigingskader en deskundigheidsbevordering.
Het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel is bekend en gerespecteerd	<ol style="list-style-type: none"> 11. Behoud en juridisch waarborgen van het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel voor de komende generaties. 12. Het cultuurhistorisch erfgoed is zichtbaar voor huidige en komende generaties.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Kunst- en Cultuurbeleid 2017		7 november 2017	n.v.t.
Beleidsplan voorschoolse voorzieningen en voor-en voerschoolse educatie	vanaf 2020	4 juli 2019	n.v.t.
Accommodatiebeleid	n.v.t.	6 februari 2014	n.v.t.
Visie Sport en bewegen	vanaf 2014	6 februari 2014	n.v.t.
Cultureel Erfgoed (2019 - 2030) gemeente Son en Breugel	2019 - 2030		2019

Wat hebben we ervoor gedaan?

Kinderen gaan zo veel mogelijk binnen het eigen dorp naar school, voelen zich veilig en gerespecteerd en komen met optimale prestaties uit het onderwijs.

01. Onderwijsachterstand wordt voorkomen door het aanbieden van een erkend vve (vroeg en voorschoolse educatie) programma.

In 2019 is het Beleidsplan Voorschoolse voorzieningen en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) vastgesteld. Dit beleid gaat over de extra ondersteuning aan kinderen met (een risico op) een onderwijsachterstand. Een onderwijsachterstand kan ontstaan door problemen in de taal-, sociaal-emotionele en/of motorische ontwikkeling. Het aanbod voorschoolse educatie (kinderen van 2-4 jaar) wordt uitgebreid van 10 naar 16 uur per week. Het onderwijs is verantwoordelijk voor de extra ondersteuning op school. Er zijn tussen de betrokken partijen (kinderopvang, scholen, consultatiebureau, GGD, CMD en gemeente) afspraken gemaakt over een zorgvuldige informatieoverdracht en het stimuleren van ouders om daadwerkelijk gebruik te maken van het aanbod. De gemeente subsidieert de voorschoolse educatie. De eigen bijdrage die ouders betalen is met ingang van het nieuwe beleid inkomensafhankelijk, in plaats van één vast bedrag voor iedereen. Daarmee is ook de financiële toegankelijkheid van voorschoolse educatie geborgd. Een eerste evaluatie van het nieuwe beleid vindt halverwege 2020 plaats.

02. Er is een zodanig aanbod van voorschoolse voorzieningen dat iedere peuter daar gebruik van kan maken.

De gemeente waarborgt samen met de kinderopvangorganisaties voldoende VVE- en peuterplaatsen. In 2019 waren er voldoende VVE- en peuterplaatsen voor kinderen in Son en Breugel.

In 2019 is de druk op de kinderdagopvang toegenomen, waardoor er op een aantal locaties een wachtlijst is ontstaan.

In 2019 is een besluit genomen over het bouwen van een kinderdagopvanglocatie bij basisschool de Harlekijn. De voorbereidingen zijn gestart.

Het beleidsplan Voorschoolse voorzieningen en voorschoolse educatie (VVE) dat in 2019 is vastgesteld, wijzigt onder andere de gemeentelijke subsidie voor VVE en peuteropvang. De ouderbijdrage voor ouders die gemeentelijke subsidie ontvangen, omdat zij niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag van het Rijk, is gewijzigd. Deze ouderbijdrage is met ingang van het beleid inkomensafhankelijk, in plaats van een vast bedrag voor iedereen. Hierdoor wordt aangesloten bij de specifieke (inkomens)situatie van de ouders en wordt financiële toegankelijkheid van VVE en peuteropvang geborgd.

In 2019 bezochten vrijwel alle peuters uit Son en Breugel (97%) een voorschoolse voorziening.

03. Lokale onderwijsvoorzieningen zijn voor leerlingen en hun ouders/verzorgers goed bereikbaar en toegankelijk.

In 2019 is, in het kader van Breugel Bruist, veel aandacht besteed aan de locatie van de scholen (Krommen Hoek en Regenboog). In december 2019 heeft de gemeenteraad een principebesluit genomen over de locatie aan de Doormanlaan.

Ook is in 2019 besloten dat bij basisschool de Harlekijn een aanbouw gerealiseerd kan worden voor een kinderdagopvanglocatie. De voorbereidingen zijn gestart; de daadwerkelijke bouw vindt plaats in 2020.

Gedurende 2019 is gebleken dat op diverse scholen het aantal aanmeldingen fors toenam. In gezamenlijkheid met de schoolbesturen is gesproken over de mogelijke groei in leerlingenaantallen en hoe hier goed op geanticipeerd kan worden. Dit wordt geconcretiseerd in 2020.

Het naar en van school komen is in beginsel de eigen verantwoordelijkheid van ouders en jeugdigen. Voor jeugdigen uit Son en Breugel waarbij de eigen mogelijkheden om naar en van school te komen ontoereikend zijn, was er ook in 2019 leerlingenvervoer beschikbaar. De regeling voor leerlingenvervoer gaat uit van de reismogelijkheden van de jeugdige en betreft hierin ook de verantwoordelijkheid van ouders.

Alle inwoners kunnen zich cultureel en/of kunstzinnig ontwikkelen of ontplooiën.

04. Er is een breed lokaal voorzieningenaanbod op het gebied van cultuur en kunst.

Son en Breugel kent een rijk verenigingsleven. Er is een divers aanbod op het gebied van kunst en cultuur. In 2019 zijn diverse activiteiten financieel ondersteund door eenmalige subsidies.

In de drie wijkvoorzieningen (Vestzaktheater, Braecklant, Boerderij) is een divers aanbod van culturele activiteiten, zoals lessen, cursussen, voorstellingen en lezingen.

Alle basisscholen nemen in de periode 2017 t/m 2020 deel aan het traject van De Cultuur Loper (DCL). Dit wordt gefinancierd door de Provincie en de gemeente. DCL ondersteunt scholen bij het ontwikkelen van een visie op cultuureducatie en vervolgens het maken van een passend activiteitenplan. In 2019 hebben alle basisscholen de eigen visie helder gekregen. De teams van de scholen hebben daarnaast diverse trainingen gevolgd. Tenslotte zijn er leerlingenactiviteiten georganiseerd. De volgende stap van het traject is het verbinden van het lokale culturele aanbod aan de behoeftes van de scholen. Hiermee is in 2019 al een goede start gemaakt. De scholen worden in het DCL traject begeleid door een intermediair, die in dienst is van Bibliotheek Dommeldal. De intermediair heeft een centrale rol. Ook in 2019 heeft de intermediair zich ingezet voor het enthousiasmeren van de scholen, het begeleiden bij visie-ontwikkeling, het matchen van behoeftes en (lokaal) aanbod en het verbinden van diverse onderwijs-, culturele- en kunstzinnige partijen. In 2019 is door LEV groep Sjors Sportief/Sjors Creatief georganiseerd. Kinderen van de basisscholen maken via dit platform laagdrempelig kennis met onder meer het culturele aanbod in het dorp.

05. De Bibliotheek blijft een (objectieve) informatievoorziening en voorkomt taalachterstand en laaggeletterdheid.

In 2019 zijn met de Bibliotheek oriënterende gesprekken gevoerd over een nieuwe overeenkomst. Dit wordt gedurende 2020 nader ingevuld. Het afgelopen jaar heeft de Bibliotheek de activiteiten uitgevoerd zoals afgesproken in de overeenkomst.

06. Het muziekonderwijs is voor alle kinderen toegankelijk.

Ook in 2019 was voor kinderen uit Son en Breugel de mogelijkheid beschikbaar om een subsidie voor muziekonderwijs aan te vragen. In vergelijking met voorgaande jaren hebben aanzienlijk meer jeugdigen een beroep op de regeling gedaan.

Inwoners hebben de mogelijkheid om naar behoefte en vermogen optimaal te bewegen en te sporten

07. Integreren van sport in het sociaal domein

Met alle lokale bij sport en bewegen betrokken organisaties zijn we een traject ingegaan om te komen tot een lokaal sportakkoord. Dat sportakkoord heeft als doel op lokaal niveau afspraken te maken over de ambities die partijen willen bereiken op het gebied van sport en bewegen. Naast de sportorganisaties zijn ook maatschappelijke organisaties uitgenodigd om mede vorm te geven aan de invulling van het lokaal sportakkoord. Het lokaal sportakkoord zal naar verwachting in het voorjaar 2020 worden ondertekend.

08. Stimuleren dat het een gewoonte wordt om dagelijks te bewegen door te wandelen of te fietsen

Bij de aanpassingen van onze (bestaande) infrastructuur en verkeersbeleid wordt rekening gehouden om fietsen en wandelen te stimuleren en faciliteren. Projecten die zijn opgestart zijn de Visie Eindhovenseweg en het onderzoek verkeerscirculatie Ekkersrijt. Bij beide plannen is voorzien in een aansluiting op de Slowlane.

Met het Chronisch Zieken en Gehandicapten Platform is er periodiek overleg over de status van openbare wegen en buitenruimte wat betreft de toegankelijkheid daarvan.

Zowel vanuit veiligheid als ook vanuit gezondheid wordt de subsidieregeling zwemonderwijs uitgevoerd.

09. Het laten aansluiten van kwetsbare doelgroepen bij bestaande organisaties en activiteiten

De gemeente Eindhoven heeft een aantal jaren geleden het initiatief genomen om meer regionaal te gaan samenwerken om sport en bewegen voor iedereen met een beperking mogelijk te maken. Met ingang van 2020 zijn we als gemeente ook formeel aangesloten bij de regionale samenwerking "Uniek sporten". Deze samenwerking heeft tot doel het aanbod te vergroten en het aanbod ook meer inzichtelijk te maken. Op deze wijze komt het (lokale) aanbod van de Stichting MeeDoen ook op de regionale kalender.

Door de LEVgroep, Stichting Vluchtelingenwerk en SonenBreugelVerbindt wordt het project Grenzeloos genieten gecontinueerd.

10. Versterking verenigingskader en deskundigheidsbevordering.

Ook in 2019 heeft LEVgroep uitvoering gegeven aan het vrijwilligerssteunpunt in Son en Breugel. Er vonden trainingen plaats die vrijwilligers en verenigingen de mogelijkheid geven om hun taken beter uit te voeren.

Op het sportpark Schuttersheide zijn de 3 bestaande kunstgrasvelden voorzien van een nieuwe kunstgrasmat. Daarmee kan SBC naar verwachting de komende 10 jaar vooruit.

Het gebruik van de subsidieregeling zwemonderwijs blijft wat achter bij de verwachtingen. Bij de 2^e Berap 2019 is het budget dan ook bijgesteld.

Voor de openbare zwemvoorziening die het Zwembad Son aanbiedt wordt voor een periode van maximaal 5 jaar een subsidie verstrekt. Deze afspraak geldt met ingang van 2019.

Het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel is bekend en gerespecteerd

11. Behoud en juridisch waarborgen van het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel **Cultuurhistorisch beleidsplan**

Het cultuurhistorisch beleidsplan en de waardenkaart geven invulling aan de wettelijke verplichtingen (voortvloeiend uit Verdrag van Malta) om cultuurhistorische waarden in gemeentelijk beleid en in de ruimtelijke context of planologisch te verankeren. Het beleidsplan dient als bouwsteen voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan. In 2019 heeft het werk aan deze beleidsnotitie nagenoeg stilgelegen. Afronding voorzien we nu in 2020.

Archeologie

Waar nodig (op basis van de vigerende bestemmingsplannen) zijn de archeologische onderzoeken verricht, beoordeeld (via de omgevingsdienst) en verwerkt in nieuwe ontwikkelingsplannen en omgevingsvergunningen.

12. Het cultuurhistorisch erfgoed is zichtbaar voor huidige en komende generaties.

Archeologie

Het is van belang dat het cultuurhistorisch erfgoed in brede zin, dus ook archeologie, voor de gemeenschap Son en Breugel veilig wordt gesteld, wordt ontsloten en kenbaar wordt gemaakt aan een breed publiek.

In 2019 hebben we geregeld dat de archeologische boomstamput veilig is gesteld in het combigebouw van de gemeente.

Monumenten

De Monumentencommissie heeft tot taak het college te adviseren over de aanwijzing van panden en objecten voor eventuele plaatsing op een gemeentelijke monumentenlijst. Hiermee bouwen we geleidelijk een gemeentelijke monumentenlijst op.

Het afgelopen jaar heeft de Monumentencommissie zich gericht op het maken van diverse redengevende omschrijvingen als voorbereidend document voor de aanwijzing tot gemeentelijk monument. In 2019 is concreet aangewezen boerderij Wolfswinkel 1. De commissie heeft meerdere keren geadviseerd over de renovatie van het gemeentehuis en het concept Cultureel Erfgoedplan beoordeeld. Ook heeft de commissie het Voorlopig ontwerp van het dorps huis in de kerk mee beoordeeld.

Het subsidiebudget voor onderhoud aan gemeentelijke monumenten is de afgelopen jaren verhoogd naar € 20.000. Dit biedt inwoners van Son en Breugel meer middelen om onderhoud te plegen aan de gemeentelijke monumenten. Voor renovaties of onderhoud is in 2019 alleen een kleine subsidie verleend voor het klein onderhoud van het Diepvrieshuisje.

De regelgeving rondom het verkrijgen van subsidie en het monumentenbeleid in het algemeen zullen de komende tijd worden vernieuwd. Hierbij hebben we speciale aandacht voor transparantie, communicatie en eenduidigheid van regels. Dit alles met het oog op het aantrekkelijk maken van het aanwijzen van gebouwen tot gemeentelijk monument.

Carillon

De voorgenomen aanpassing van het carillon heeft in 2019 niet plaatsgevonden in verband met het uitstellen van de renovatie van de kerktoren.

Klimaat

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	7	7	7	0
4.2 Onderwijshuisvesting	959	959	887	72
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	412	462	479	-17
5.1 Sportbeleid en activering	138	142	126	16
5.2 Sportaccommodaties	495	621	601	20
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	603	603	483	120
5.4 Musea	7	9	4	5
5.5 Cultureel erfgoed	112	76	42	34
5.6 Media	449	349	353	-4
Totaal Lasten	3.182	3.228	2.982	246
Baten				
0.10 Mutaties reserves	364	588	355	233
4.2 Onderwijshuisvesting	141	141	136	5
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10	10	15	-5
5.2 Sportaccommodaties	135	135	158	-23
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	63	63	61	1
5.5 Cultureel erfgoed	9	9	7	2
5.6 Media	36	36	30	6
Totaal Baten	757	981	762	218
Saldo (baten -/- lasten)	-2.425	-2.247	-2.220	-27

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Leefbare (woon)omgeving	1. Inwoners voelen zich prettig in hun woonomgeving. 2. De openbare ruimte is schoon en inwoners voelen zich verantwoordelijk om hier een steentje aan bij te dragen. 3. Inwoners hebben zeggenschap over de inrichting van het groen en speelvoorzieningen.
Goed vertoeven	4. Inwoners kunnen elkaar bij diverse activiteiten en op verschillende plekken in het dorp ontmoeten. 5. Inwoners kunnen deelnemen aan een scala van activiteiten. 6. Inwoners kunnen op verschillende manieren recreëren.
Leefbare (woon)omgeving	7. Son en Breugel vorm geen belasting voor het klimaat en milieu. 8. In Son en Breugel herstelt de biodiversiteit.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Groenbeleidsplan 2013 - 2024	2013 - 2024	6 februari 2014	2022
Uitwerkingsplan Oud Meer 2013 - 2024	2013 - 2024	6 februari 2014	
Evenementenbeleid 2016			
Beleidsnotitie Gladheidsbestrijding 2008			
Beleidsnotitie spelen	2019 - 2024		Vastgesteld in 2020

Wat hebben we ervoor gedaan?

Leefbare (woon)omgeving

01. Inwoners voelen zich prettig in hun woonomgeving.

Het openbaar groen levert een belangrijke bijdrage aan de leefomgeving. Hierom betrekken we onze inwoners steeds meer bij het onderhoud en de herinrichting van de openbare ruimte. We onderzoeken verschillende vormen van inspraak en participatie. In 2019 zijn we gestart met buurtschouwen voor de verharding. In 2020 breiden we dit uit met groenschouwen.

02. De openbare ruimte is schoon en inwoners voelen zich verantwoordelijk om hier een steentje aan bij te dragen.

Meldingen

In 2019 hebben we 2.480 meldingen ontvangen. 95% hiervan hebben we binnen de normtijd afgehandeld. Dit betekent dat we 2.356 melders tijdig hebben geholpen door adequaat optreden van de wijkteams. De overige 5% van de meldingen hebben we uiteraard ook opgepakt maar om uiteenlopende redenen is dit niet binnen de normtijd gelukt. Dit gebeurt bijvoorbeeld omdat een verzoek voor het snoeien van een boom met het reguliere onderhoudsprogramma uitgevoerd wordt. Helaas kunnen we niet aan alle verzoeken tegemoet komen. Dit gebeurt bijvoorbeeld omdat we simpelweg de middelen niet hebben of omdat een verzoek conflicteert met het algemeen belang. Veel meldingen hadden overigens betrekken op de overlast die is veroorzaakt door de eikenprocessierups. Dit is reden geweest om voor 2020 een uitgebreid en vooruitstrevend maatregelenpakket uit te rollen.

Speeltuintjes

Ook in 2019 hebben we alle 39 speeltuinen weer gecontroleerd op veiligheid. Daar waar nodig hebben de wijkteams de nodige maatregelen genomen om onze kinderen veilig te laten spelen.

03. Inwoners hebben zeggenschap over de inrichting van het groen en speelvoorzieningen.

In 2019 hebben we samen met de inwoners aan verschillende participatieprojecten gewerkt. Voorbeelden hiervan zijn: Dagpauwlaan, Emmastraat, Keizersmantellaan en het park aan de noordzijde van Sonniuspark. Een deel hiervan is reeds afgerond.

Daarnaast hebben bewoners van de Gentiaan, met ondersteuning van de ambtelijke organisatie een plan voor revitalisering van de sloot naast het Veluwepad ontworpen. Dit plan wordt in 2020 gerealiseerd.

Goed vertoeven

04. Inwoners kunnen elkaar bij diverse activiteiten en op verschillende plekken in het dorp ontmoeten.

Kermis

De editie van de kermis in 2019 heeft twee gezichten. Enerzijds was het een gezellige editie met 17 verschillende vermaak en verkoopzaken. Ook waren er leuke gastoptredens en een spectaculaire openingsact. Daarnaast heeft een grote groep mensen met een lichamelijke en of een geestelijke beperking weer een uur lang kunnen genieten van de leuke attracties. Dit dankzij de medewerking van nagenoeg alle exploitanten.

Anderzijds zien we ook in 2019 weer een terugloop in het aantal bezoekers alsook in de inschrijvingen door de exploitanten. Naast de landelijke tendens heeft dit jaar ook de hitte ten tijde van de kermis bijgedragen aan de lage(re) bezoekersaantallen. De kermis in Son en Breugel lijkt elk jaar een beetje minder gewaardeerd te worden. Om uit deze spiraal te ontsnappen is een positieve ontwikkeling op het gebied van de kermis dan ook welkom. Het voorgaande leidt tot een gewijzigde editie van de kermis in 2020 waarmee we erop vertrouwen dat we het evenement kunnen versterken.

05. Inwoners kunnen deelnemen aan een scala van activiteiten.

Ook in 2019 heeft de gemeente weer gefaciliteerd bij de totstandkoming van diverse evenementen en festiviteiten. Het spektakel dat dit jaar het meest in het oog sprong was Remember September in het kader van 75 jaar bevrijding. Diverse medewerkers van de gemeente, waaronder medewerkers van de wijkteams, hebben hier met veel plezier de nodige uurtjes, tot zelfs in hun privé tijd, aan besteed. Uiteraard is ook de nodige ondersteuning verleend bij evenementen zoals Koningsdag, carnaval, Breugels Festijn, het IJsfeest, het Towerfestival en de Jaarmarkt.

06. Inwoners kunnen op verschillende manieren recreëren.

Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Nederland en natuurnetwerk Brabant (NNB, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het natuurpact tussen Rijk en provincie is afgesproken om het natuurnetwerk in 2027 gerealiseerd te hebben. Grote delen moeten nog worden verworven, ingericht en bestemd als natuur. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het halen van de doelstellingen voor het natuurnetwerk binnen de eigen gemeentegrenzen.

In 2018 is een samenwerking (Dommeldal uit de verf) gestart met de gemeenten Eindhoven, Nuenen, Geldrop-Mierlo, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en Waterschap de Dommel, om het natuurnetwerk in het gezamenlijke Dommeldal te realiseren. Inmiddels heeft een grondruil plaatsgevonden met Staatsbosbeheer en is een enkele grondaankoop binnen het natuurnetwerk gedaan. De voortgang is echter beperkt. In 2020 herzien we de aanpak en maken we nieuwe, concretere afspraken over de inzet van personeel en middelen en verantwoordelijkheid van de partijen. Dit moet leiden tot sneller en meer resultaat.

Bossen

In 2019 zijn we tot een ontvlechting van het bosbeheer door Staatsbosbeheer gekomen. We hebben een nieuwe beheerder aangetrokken die samen met de ambtelijke organisatie in de eerste helft van 2020 een nieuw beheerplan op zal stellen. Dit biedt kansen om de (recreatie)waarde van onze bossen te versterken.

Upgrade Park Vroonhoven

Voor de noodzakelijke upgrade voor Park Vroonhoven wachten we tot de exacte begrenzing duidelijk is. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van de centrumvisie. Vervolgens maken we een totaalontwerp voor het park.

Leefbare (woon)omgeving

07. Son en Breugel vorm geen belasting voor het klimaat en milieu.

In het inkoopbeleid van de gemeente Son en Breugel worden hoge eisen gesteld aan het klimaatneutraal opereren. De gemeente probeert met haar eigen gebouwen daaraan een grote invulling te geven. Ook in het selecteren van externe partijen worden onze klimaat- en milieueisen meegenomen. Zo selecteert de gemeente niet alleen op laagste prijs, maar kijkt ook naar de bijdrage die de externe partij levert aan onze klimaat en milieudoelen.

08. In Son en Breugel herstelt de biodiversiteit.

Biodiversiteit

In onze werkwijzen hadden we al diverse maatregelen opgenomen om herstel van de biodiversiteit mogelijk te maken. In 2019 is de basis gelegd om dit nog verder te versterken. De besteksvoorbereiding voor bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer is opgestart. De aanbesteding vindt begin 2020 plaats. Ook is er een projectplan opgesteld voor de realisatie van een ecologische hoofdstructuur op Ekkersrijt. Daarnaast is in 2019 gestart met de bouw van een vleermuistoren in Park Vroonhoven. Die krijgt zijn voltooiing in het eerste kwartaal van 2020.

Onderhoud Sonse Heideleop

De Sonse heideleop is inmiddels in beheer bij het Waterschap en de waterkwaliteit is op peil. De gemeente houdt hier een vinger aan de pols.

Klimaat

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	0	15	15	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.254	1.549	1.446	104
Totaal Lasten	1.254	1.564	1.461	104
Baten				
0.10 Mutaties reserves	36	49	36	13
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	27	27	24	3
Totaal Baten	63	75	60	15
Saldo (baten -/- lasten)	-1.192	-1.489	-1.401	-88

Programma 7. Sociale Zaken

Portefeuillehouder(s)

Paul van Liempd

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inkomensondersteuning	1. Aanbieden inkomensondersteunende voorzieningen
Iedereen moet kunnen meedoen	2. Maatschappelijke deelname en bieden van ondersteuning (CMD)
Iedereen aan het werk	3. Ondersteunen naar betaald werk waarbij eigen rol en verantwoordelijkheid voorop staan

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	21 juni 2012	n.v.t.
Uitgangspunten Participatiebeleid	n.v.t.	Commissie BZ 2 september 2014	n.v.t.
Verordeningen participatiewet	n.v.t.	18 december 2014	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inkomensondersteuning

01. Aanbieden inkomensondersteunende voorzieningen

De Participatiewet is er voor inwoners die niet (meer) in staat zijn om zelf volledig in hun levensonderhoud te voorzien. Naast het verstrekken van een inkomensvoorziening, is het doel van de Participatiewet om zoveel mogelijk inwoners met arbeidsbeperking naar werk toe te leiden.

Omvang uitkeringsbestand: In januari werden 199 uitkeringen verstrekt. Eind 2019 is er een afname zichtbaar naar 192 uitkeringen, per saldo 7 uitkeringen minder. Een van de factoren die deze omvang bepaalt is de jaarlijkse instroom.

Instroom: In 2019 zijn 38 nieuwe verzoeken om bijstand toegekend. Met 63 nieuwe verzoeken in 2018, is de omvang van de aanvragen daarmee in 2019 aanzienlijk lager. Deze daling is mede toe te rekenen aan de aantrekkende economie.

De kosten voor de bijstand zijn hoger dan de gemeentelijke inkomsten vanuit het Rijk. De gemeente draagt hierover een eigen risico van 7,5%. De kosten hiervoor zijn in de begroting opgenomen en vallen met 2,9% binnen het eigen risico van de gemeente.

Iedereen moet kunnen meedoen

02. Maatschappelijke deelname en bieden van ondersteuning (CMD)

Door de dienstverlening op het terrein van zorg en werk aan onze inwoners te integreren, is in 2019 meer aandacht geweest voor de doelgroepen op de lagere treden van de participatieladder.

Project Kansen: Met inzet van Dienst Dommelvallei en WSD zijn inwoners die langdurig een bijstandsuitkering ontvangen, opnieuw benaderd. Meedoen is voor deze groep met inzet van een integrale ondersteuningsaanpak weer gestimuleerd.

Project POP (persoonlijk ontwikkelingsplan): Dienst Dommelvallei heeft in nauwe samenwerking met CMD, Levgroep en WSD, voor de in 2019 nieuw gehuisveste vergunninghouders het POP ingezet. Hiermee is deze doelgroep effectief ondersteund en is kort na huisvesting ingezet op participeren, inburgeren en werken.

Veranderopgave Wet inburgering: Met de nieuwe Wet Inburgering in het vooruitzicht, is in 2019 voor 4 WSD-gemeenten (inclusief Nuenen, Best en Oirschot) een tweetal Rijkssubsidies (€ 395.000,-) aangevraagd. Samen met de gemeenten en WSD bereiden we ons voor op de nieuwe gemeentelijke taken in de inburgeringswet (2021): het uitvoeren van een brede intake (POP) en het aanbieden van de inburgering. Vooruitlopend hierop worden onze inwoners met inzet van de subsidies, maximaal ondersteund.

Sinti aanpak: Voor de begeleiding van Sinti jongeren is een Rijkssubsidie voor een periode van drie jaar toegekend. De subsidie wordt vanuit het CMD in 2020 ingezet waarmee de brede intake (vergunninghouders) als methode wordt gebruikt.

Iedereen aan het werk

03. Ondersteunen naar betaald werk waarbij eigen rol en verantwoordelijkheid voorop staan

Het doel van de Participatiewet is dat alle inwoners in staat worden gesteld mee te doen als volwaardig burger en bij te dragen aan de samenleving. Participatie vindt bij voorkeur plaats via werk. Iedereen werkt naar vermogen. De gemeente biedt ondersteuning bij het realiseren daarvan. Beschut werk en werken met Loonkostensubsidie zorgen voor een alternatief wanneer regulier werk niet mogelijk is.

We stelden ons voor 2019 ten doel 10 garantiebanen te realiseren (werken met Loonkostensubsidie) en 20 personen naar regulier werk uit te laten stromen.

Door nauwe samenwerking met WSD en het opnemen van de AanZet werkmethode in onze reguliere dienstverlening, zijn deze doelstellingen ruimschoots behaald. 24 uitkeringsgerechtigden zijn uitgestroomd naar regulier werk, en er zijn 25 plaatsingen in garantiebanen gerealiseerd.

AanZet werkmethode: Deze methode is de weg bij instroom in de uitkering voor elke inwoner. In een periode van 3 maanden werken met behoud van uitkering wordt een gedegen diagnose gesteld voor kansen en belemmeringen t.a.v. werk. In totaal zijn voor de gemeente Son en Breugel 45 trajecten AanZet ingezet. De ontwikkelde methode van Dienst Dommelvallei en WSD heeft geleid tot een succesvolle aanpak. Andere gemeenten zijn door onze resultaten geïnteresseerd geraakt om de aanpak te gaan invoeren.

Aanbesteding re-integratietrajecten: Met het doorlopen van een inkoop en aanbestedingstraject voor re-integratiediensten in 2019, hebben we voor 2020 met zeven regionale bedrijven contracten afgesloten. Hiermee hebben we het aanbod voor onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt verstrekt.

Toekomstvisie WSD: Er is een inhoudelijk voorstel voorbereid voor de toekomst van de WSD. Deze aanpak is gepresenteerd en als zienswijze aangeboden aan de gemeenteraad. De aanpak is gericht op de maximale ondersteuning van inwoners naar werk en participatie.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Werkvoorzieningschap de Dommel (WSD)

WSD voert de verplichtingen uit de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor werknemers uit de gemeente Son en Breugel. Daarnaast begeleidt WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk.

Voor de toekomst van WSD heeft de gemeenteraad besloten te gaan experimenteren met de 3d ketensamenwerking (tot en met 2019). De WSD is samen met de medewerkers van Dienst Dommelvallei in ons CMD aanwezig om met de ketenpartners samen te werken.

Hiermee is de samenwerking in het sociaal domein geïntensiveerd. Ook zijn er drie concrete projecten gestart.

1. POP Vergunninghouders

Voor elke nieuwe vergunninghouder is en wordt een persoonlijk ontwikkelplan (pop) opgesteld. Dit is samen met de betrokkenen van gemeenten, vrijwilligers en coördinator vluchtelingenwerk, sociale werkvoorziening en Dienst Dommelvallei opgepakt.

2. Kansen voor inwoners met een gemeentelijke uitkering

Met de integrale CMD werkwijze organiseren we betere ondersteuning op gebied van zorg en activering.

3. Aanzet

De inwoners van de gemeente Son en Breugel die ondersteund worden in het kader van bijstand gaan 3 maanden via WSD aan het werk met behoud van uitkering. Deze periode gebruiken we om een goede diagnose te kunnen stellen, zodat we na 3 maanden een vervolgetraject kunnen inzetten dat passend is.

Het transitiearrangement, waarbij de gemeente voor voldoende instroom vanuit de Participatiewet zorgt, is het fundament voor de samenwerking met WSD.

Dienst Dommelvallei

- Dienst Dommelvallei voert voor de gemeente de sociale dienstactiviteiten (Participatiewet, Bijzondere bijstand, gemeentelijk sociaal fonds (gsf) en andere gemeentelijke sociale wetten) uit. Ook wordt beleidsmatig op dit taakveld de gemeente geadviseerd.
- Daarnaast werkt Dienst Dommelvallei, samen met de ketenpartners in het CMD van de gemeente, aan de dienstverlening aan haar inwoners.
- Samen met de WSD heeft Dienst Dommelvallei het samenwerkingsproject in het sociaal domein met de gemeente gestart. Dit heeft geresulteerd in een tweetal projecten (Pop vergunninghouders en Zorgcliënten Sociale Zaken).

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
6.3 Inkomensregelingen	4.076	4.083	3.654	429
6.4 Begeleide participatie	931	931	795	136
6.5 Arbeidsparticipatie	431	435	371	64
Totaal Lasten	5.438	5.449	4.820	629
Baten				
6.3 Inkomensregelingen	3.289	3.289	2.945	344
Totaal Baten	3.289	3.289	2.945	344
Saldo (baten -/- lasten)	-2.149	-2.160	-1.875	-285

Programma 8. Zorg en welzijn

Portefeuillehouder(s)

Jos de Bruin (welzijn, gezondheidsbeleid), Paul van Liempd (zorg en CMD), John Frenken (GGD)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Veilig opgroeien en opvoeden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alle jeugdigen kunnen deelnemen aan een (sport)vereniging of activiteit. 2. Jeugdigen ontwikkelen en benutten hun capaciteiten. 3. Jeugdigen groeien op in een veilige (thuis)situatie. 4. Jeugdigen zijn op weg naar een gezonde toekomst.
Iedereen kan meedoen	<ol style="list-style-type: none"> 5. Iedereen moet kunnen participeren. 6. Mensen zijn financieel zelfredzaam. 7. (Toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig, klantgericht en op maat.
Samen wonen en leven	<ol style="list-style-type: none"> 8. Mensen kennen en ondersteunen elkaar in Son en Breugel. 9. Mensen in Son en Breugel weten waar zij terecht kunnen. 10. Mensen zijn sociaal actief. 11. Er zijn voldoende, gevarieerde en goede toegankelijke voorzieningen voor iedereen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	21 juni 2012	n.v.t.
Lokaal gezondheidsbeleid	2014-2018	21 mei 2014	Tweede of derde kwartaal 2020
Visie wonen met zorg	n.v.t.	29 augustus 2013	n.v.t.
Kader Sociaal Domein	n.v.t.	31 augustus 2017	n.v.t.
Jeugdbeleid Son en Breugel: (op)groeien in een positief opvoedklimaat	n.v.t.	9 mei 2019	n.v.t.

Doelstellingen

Veilig opgroeien en opvoeden

01. Alle jeugdigen kunnen deelnemen aan een (sport)vereniging of activiteit.

Door middel van het subsidiebeleid hebben we in 2019 sportverenigingen gestimuleerd om sport aan te bieden voor jeugdigen. Dit hebben we gedaan door middel van de jeugdledensubsidie. Deze jeugdledensubsidie is in 2019 ten goede gekomen aan iets minder dan 2.000 sportende kinderen (tot 18 jaar) in onze gemeente. In 2019 is door een raads werkgroep het nieuwe subsidiebeleid voorbereid en vastgesteld door de gemeenteraad. Hierna heeft het college de opdracht gekregen om dit uit te werken in beleidsregels.

Naast de gemeentelijke subsidie heeft Stichting Leergeld contributie betaald voor kinderen van minima ouders. Hierdoor hebben jeugdigen van minima ouders geen financiële belemmering hoeven ondervinden voor het kunnen beoefenen van sport.

Het jongerenwerk (LEV) organiseerde in 2019 wekelijks een sportactiviteit in de buitenruimte, toegankelijk voor alle jeugdigen.

In 2019 is een jongerenpeiling uitgevoerd naar de mening van jongeren (12+) over de activiteiten en voorzieningen in het dorp. Hieruit blijkt dat met name de oudere jeugd (18+) behoefte heeft aan onderlinge ontmoeting en (muziek)evenementen in de openbare ruimte.

02. Jeugdigen ontwikkelen en benutten hun capaciteiten.

In 2019 is de nota Jeugdbeleid 'Opgroeien in een positief opvoedklimaat' vastgesteld. Het beleid is gericht op het waarborgen van de juiste omstandigheden in Son en Breugel, waarin jeugdigen goed kunnen opgroeien. Ook het bundelen van de kennis van verschillende welzijns- en zorgpartijen krijgt aandacht. Een goede inrichting van de algemene voorzieningen en goede samenwerking tussen alle partijen die met jeugdigen te maken hebben, stelt jeugdigen in staat hun capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen.

In 2019 waren er voor jeugdigen uit Son en Breugel uiteenlopende mogelijkheden om de eigen capaciteiten te ontdekken en te benutten. De LEV groep (jongerenwerk) zette in op onder meer de huiswerkgroep, Match Mentor, project MOVE, het Jongerenplein, de Roefeldag en Sjors Sportief/Sjors Creatief. Deze activiteiten stimuleren jeugdigen om te ontdekken wat zij leuk vinden.

Een gezonde ontwikkeling begint al op jonge leeftijd. De kinderopvangorganisaties en scholen in Son en Breugel zetten ook in 2019 iedere dag in om ondersteuning te bieden die past bij de ontwikkelbehoefte van een kind. Het Beleid voorschoolse voorzieningen is in 2019 vastgesteld. Dit beleid richt zich op extra voor- en voerschoolse ondersteuning aan kinderen met (een risico op) een onderwijsachterstand. Het aanbod van de voerschoolse ondersteuning wordt uitgebreid van 10 naar 16 uur per week. Kinderopvang, onderwijs, Zuidzorg, GGD, CMD en gemeente zijn verantwoordelijk voor een goede informatieoverdracht tussen partijen, het stimuleren van ouders om daadwerkelijk gebruik te maken van de ondersteuning en het financieel toegankelijk maken van deze vorm van ondersteuning.

03. Jeugdigen groeien op in een veilige (thuis)situatie

De thuissituatie is de basis waarin een jeugdige opgroeit. Ouders moeten kunnen rekenen op goede ondersteuning. Het CMD en de daaraan verbonden partijen bood ook in 2019 onder meer laagdrempelige opvoedondersteuning. Er is ervaring opgedaan met een spreekuur voor ouders bij de kinderopvang- en onderwijslocaties in het dorp, wat voorlopig wordt voortgezet.

Het is belangrijk dat ook professionals de weg weten naar het CMD. Iemand die dagelijks met jeugdigen werkt dient zorgelijke signalen te herkennen en te weten waar dit te melden. In dit kader hebben in 2019 professionals van het CMD, de kinderopvang en het onderwijs gezamenlijk trainingen gevolgd. Het onderwijs zelf organiseert ook overleg wanneer er zorgen zijn over een leerling (Zorg Advies Teams) waarbij onderwijs en het schoolmaatschappelijk werk samen afstemmen.

Daarnaast is geïnvesteerd in afstemming intern, tussen de beleidsterreinen Zorg en Veiligheid, en extern met huisartsen, praktijkondersteuners en jeugdartsen.

Het CMD en partners werken met het Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) model. Hierdoor is ten allen tijde duidelijk wie welke rol heeft, ook bij casuïstiek waarbij de veiligheid in het geding is. Deze integrale samenwerking lijkt in 2019 ook vruchten afgeworpen te hebben. Het percentage jeugdbescherming is in Son en Breugel lager dan het landelijk gemiddelde en lager dan het percentage in verschillende gemeentes van vergelijkbare grootte.

De samenwerking met diverse organisaties gericht op de veiligheid van het kind, waaronder Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming/jeugdreclassering), is sterk verbeterd doordat samen de wederzijdse verwachtingen zijn besproken.

04. Jeugdigen zijn op weg naar een gezonde toekomst.

In 2019 is de nieuwe lokale nota Gezondheidsbeleid voorbereid. Vanwege uitgestelde publicatie van de landelijke nota, waarop de lokale nota gebaseerd wordt, is het in 2019 nog niet tot besluitvorming gekomen.

De Jeugdgemeenteraad heeft een voorstel gedaan voor het aantrekkelijker maken van een van de speelveldjes in het dorp. De precieze invulling is in samenspraak met de jeugdgemeenteraadsleden bepaald. Door een combinatie van spelen en bewegen worden zowel jonge kinderen als oudere jeugdigen gestimuleerd tot bewegen. Dit heeft positieve effecten heeft op de gezondheid. In 2020 wordt het speelveldje gerealiseerd.

Met het oog op gezondheid onder onze inwoners hebben we verschillende projecten ondersteund die ervoor moeten zorgen dat inwoners op een laagdrempelige wijze hun leefstijl verbeteren. Voorbeelden zijn een project met een lokale hardloovereniging om mensen te laten beginnen met sporten en aansluiting bij landelijke acties zoals als 'Stoptober' en 'IkPas'.

Iedereen kan meedoen

05. Iedereen moet kunnen participeren.

In 2019 is het Vluchtelingenwerk ondergebracht bij en volledig uitgevoerd door de LEVgroep. De Stichting Vluchtelingenwerk bleef betrokken via de Adviesraad Sociaal Domein en organiseerde ook in 2019 het 'Foodfestival' in Son en Breugel.

De huisvestingsdoelstelling van vergunninghouders (afgegeven door het Rijk) kon in 2019 niet volledig worden gerealiseerd. Reden hiervoor is dat het COA onvoldoende vergunninghouders gekoppeld heeft aan onze gemeente.

Eind 2019 zijn aan gemeente Son en Breugel twee subsidies toegekend, ten behoeve van de uitvoering van twee pilots. Deze pilots zijn ter voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering die per 2021 ingaat. Het betreft een pilot gericht op persoonlijke inburgeringsplannen voor nieuwkomers en een pilot voor nieuwkomers die extra zorg of ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen in de maatschappij. De pilots worden in 2020 uitgevoerd samen met gemeente Nuenen, Best en Oirschot.

Met het Chronisch Zieken en Gehandicapten Platform vindt periodiek overleg plaats over de toegankelijkheid van de openbare weg en de openbare ruimte. In het aparte bestuurlijk overleg wordt gesproken over het inclusiever (VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap) maken van de lokale samenleving.

Voor het tegengaan van eenzaamheid zijn er diverse initiatieven georganiseerd om inwoners bij elkaar te brengen. Met name rond de kerstperiode zijn er diverse eettafels georganiseerd. Speciaal voor alleengaanden is er een ontmoetingsbijeenkomst gehouden. Voor vrijwilligers en professionals is er een training Verbinden met Eenzaamheid georganiseerd. In de MooiSonenBreugelkrant zijn er periodiek artikelen verschenen over het onderwerp eenzaamheid.

06. Mensen zijn financieel zelfredzaam.

Stichting Leergeld heeft zich in 2019 zoals gebruikelijk gericht op het bestrijden van armoede onder kinderen. Kinderen van minima ouders hebben door Stichting Leergeld, en door de inzet van middelen die de gemeente ontvangt van het Rijk, de mogelijkheid gehad om deel te nemen aan maatschappelijke- en sportieve activiteiten. Ook heeft Stichting Leergeld gezorgd dat kinderen volledig kunnen participeren op school. Dit onder andere door te voorzien in de vrijwillige ouderbijdrage en kinderen/gezinnen te voorzien van een computer.

Het CMD constateert dat mensen of gezinnen met schulden vaak ook met andere problematiek kampen. In 2019 is de aanpak gehanteerd dat in geval van schulden de situatie eerst gestabiliseerd wordt, om de inwoner vervolgens door te leiden naar de juiste hulpverlening. Dit kan Stichting Leergeld zijn, het preventief raadsliedenwerk, schuldhulpverlening en/of schuldsanering.

In 2019 is een plan van aanpak voor Armoedebeleid opgesteld. Een van de acties betreft een onderzoek naar armoede en de bekendheid met beschikbare financiële regelingen. De onderzoeksopdracht is uitgewerkt. Het onderzoek zelf vindt in 2020 plaats.

Voor inwoners met een laag inkomen die een eigen bijdrage voor de Wmo of drie aangesloten jaren het volledig eigen risico voor de Zorgverzekeringswet hebben betaald is er een financiële tegemoetkoming toegekend voor deze zorgkosten.

07. (Toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig, klantgericht en op maat.

Het CMD is voor inwoners van Son en Breugel de toegang tot laagdrempelige- en specialistische ondersteuning. Het CMD is bijna continu bereikbaar. Er is een goed opgeleide front-office en er wordt een goede basisvraagverheldering uitgevoerd. Hierdoor kan de ondersteuningsvraag van een inwoner vrijwel direct aan de juiste professional worden gekoppeld. In 2019 heeft het CMD het Regiesysteem gerealiseerd. In dit systeem wordt bekende informatie over een inwoner/gezin samengebracht, in plaats van dat het versnipperd is over verschillende systemen van de verschillende partners in het CMD. Dit systeem draagt bij aan het principe van 1 gezin-1 plan, aan efficiënter werken en voorkomt dat de inwoner meerdere keren zijn of haar verhaal moet doen.

In 2019 heeft het CMD ook gewerkt aan de relatie met en bekendheid bij andere partijen, zoals huisartsen, praktijkondersteuners, kinderopvangorganisaties, scholen en welzijnspartijen.

Uit het Cliëntervaringsonderzoek Jeugd 2019 blijkt dat ouders en jongeren de begeleiding en ondersteuning van het CMD beoordelen met een rapportcijfer van gemiddeld een 8. Uit het Cliëntervaringsonderzoek Wmo 2019 blijkt dat ruim 80% van de Wmo cliënten vindt dat zij snel geholpen zijn door het CMD en dat er gezamenlijk met hen naar een oplossing is gezocht.

Voor de uitvoering van de huishoudelijke hulp vond een nieuwe aanbesteding plaats. De meeste bestaande aanbieders hebben ook de nieuwe overeenkomst ondertekend. Ook voor de Deeltaxi (CVV) is er een aanbestedingstraject doorlopen. Daar is Personenvervoer Zuid-Nederland uit naar voren gekomen om per maart 2020 het vervoer voor de Deeltaxi uit te voeren.

De druk op de (jeugd)zorg wordt steeds groter. Diverse gecontracteerde aanbieders hanteerden in 2019 daarom een wachtlijst. Dit geldt met name voor de geestelijke gezondheidszorg en crisisbedden. Dit heeft geen schadelijke gevolgen gehad voor inwoners uit Son en Breugel. Wel werd hierdoor op piekmomenten de caseload bij het CMD vergroot. Inwoners die op de wachtlijst staan krijgen overbruggingszorg, mits er plek is bij andere zorgaanbieders. Daarnaast biedt de praktijkondersteuner Jeugd kortdurende ondersteuning aan jeugdigen, waardoor verwijzing naar een zorgaanbieder niet altijd nodig is. Ook bij de caseload van de praktijkondersteuner zagen we in 2019 steeds zwaardere casuïstiek. Het complexer worden van ondersteuningsvragen en het ontstaan van wachtlijsten is een landelijke trend die ook lokaal was terug te zien in 2019.

Samen wonen en leven

08. Mensen kennen en ondersteunen elkaar in Son en Breugel.

Het door SonenBreugelVerbindt uitgevoerde project AutoMaatje blijft een groot succes. Met 4.505 ritten in 2019 is dit een van de meest succesvolle AutoMaatje projecten in het land. Het gaat daarbij niet alleen om het vervoer maar ook om het contact tussen de vrijwillige chauffeur en de passagier. Om te komen tot een dementievriendelijke gemeente is er een convenant afgesloten met de werkgroep Dementievriendelijk Son en Breugel. De werkgroep heeft zich met name bezig gehouden om de aanloop naar de dementheek in de bibliotheek te behouden. De verhuizing van de bibliotheek naar het Vestzaktheater is niet bevorderlijk geweest voor het bezoek aan de dementheek.

Het aantal inwoners dat zich laat inschrijven bij het Steunpunt Mantelzorg blijft toenemen. Dat is een positieve ontwikkeling, omdat het steunpunt daarmee mantelzorgers ook direct kan benaderen. Net als voorgaande jaren is aan de groep ingeschreven mantelzorgers rondom de dag van de mantelzorg de mantelzorgwaardering uitgereikt. Tijdens de dag van de mantelzorg zijn er door de werkgroep in samenspraak met de LEVgroep diverse activiteiten georganiseerd.

Met de professionele organisatie worden er jaarlijks twee bijeenkomsten georganiseerd rondom specifieke thema's, zoals mantelzorg en werk en het thema 'als ik de baas zou zijn'.

Aan de GGD is opdracht verstrekt om onderzoek te doen naar de behoeften van mantelzorgers in Son en Breugel. In samenspraak met het Steunpunt Mantelzorg en de Stichting Belangenbehartiging Mantelzorgers Son en Breugel is de vragenlijst opgesteld. Alle bij het Steunpunt Mantelzorg geregistreerde mantelzorgers ontvangen de vragenlijst. Het onderzoek vindt in 2020 plaats.

09. Mensen in Son en Breugel weten waar zij terecht kunnen.

Het CMD vormt de toegang tot laagdrempelige- en specialistische ondersteuning voor inwoners uit Son en Breugel. Doorlopend is er aandacht voor de bekendheid en bereikbaarheid van het CMD. Bekendheid van professionals met het aanbod van het CMD leidt ertoe dat vragen snel op de juiste plek terecht komen. In 2019 steeg het aantal vragen bij het CMD met 20%. Dit duidt onder meer op het feit dat inwoners en andere organisaties het CMD steeds beter weten te vinden. Ook de partnerorganisaties zorgen voor een goed bereik.

Met de klankbordgroep Cliëntondersteuning is de wijze waarop cliëntondersteuning wordt vormgegeven geëvalueerd. De evaluatiepunten worden betrokken bij het doorontwikkelen van het beleid.

10. Mensen zijn sociaal actief.

In 2019 is het subsidiebeleid ingezet ter ondersteuning van het verenigingsleven. Een groot deel van deze subsidiemiddelen is ten goede gekomen aan sociaal- culturele vrijwilligersorganisaties die ervoor gezorgd hebben dat mensen elkaar ontmoeten. Denk hierbij onder meer aan verenigingen die zich richten op dagbesteding, ouderen en speciale doelgroepen.

In 2019 is door een raads werkgroep het nieuwe subsidiebeleid voorbereid en vastgesteld door de gemeenteraad. Hierna heeft het college de opdracht gekregen om dit uit te werken in beleidsregels. Deze zijn per 2020 van kracht.

De LEVgroep heeft in 2019 net als andere jaren het vrijwilligerssteunpunt ingevuld.

11. Er zijn voldoende, gevarieerde en goede toegankelijke voorzieningen voor iedereen.

In 2019 is geïnventariseerd wat de behoeftes en mogelijkheden zijn ten aanzien van Braecklant. Dit heeft nog nadere uitwerking.

De jeugd is in 2019 gevraagd naar hun mening over de voorzieningen en activiteiten voor hun leeftijdsgroep in Son en Breugel. Jongeren tot 18 jaar vinden het voorzieningenniveau op orde. Jongeren van 18 jaar en ouder zien graag meer activiteiten zoals (muziek- en food)evenementen en mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)

De GGD Brabant-Zuidoost voert voor ons de (verplichte) taken van de Wet publieke gezondheid uit. Daarnaast ondersteunt ze de gemeente bij de invulling van hun (gezondheids)beleid, bijvoorbeeld via de vierjaarlijkse Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV). De digitale VTV 'Gezondheid verbindt in ...' bevat voor elke gemeente kernboodschappen, lokale cijfers en adviezen die het gezondheidsbeleid van Son en Breugel versterken. Of aanleiding geven tot het vernieuwen van beleid.

De GGD Brabant-Zuidoost is momenteel bezig met op orde brengen van de organisatie het uiteindelijke doel is een financieel stabiele GGD die inhoudelijk de goede en gewenste zorg kan leveren. Dit is het doel van de bestuursopdracht van de GGD.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restand budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.920	2.008	1.890	117
6.2 Wijkteams	827	1.041	957	84
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	605	580	684	-103
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.155	1.969	2.325	-356
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.720	2.887	2.957	-70
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	45	5	19	-14
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	148	148	227	-79
7.1 Volksgezondheid	650	634	620	14
Totaal Lasten	8.070	9.271	9.678	-407
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	147	33	114
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	165	165	232	-68
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	224	175	148	27
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	5	-5
Totaal Baten	389	487	418	69
Saldo (baten -/- lasten)	-7.681	-8.784	-9.260	476

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

Portefeuillehouder(s)

Paul van Liempd

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar.	1. Maatschappelijke betrokkenheid: samen met de samenleving en verschillende stakeholders gaan we invulling geven aan de duurzaamheidsdoelen waarbij het proces centraal staat en de oplossingen samen bedacht worden
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het klimaat en handelen hiernaar.	2. In 2020 zijn wij een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie en in 2030 een klimaatneutrale gemeente. Al onze producten, diensten en activiteiten zijn vrij van uitstoot en we dragen actief bij aan een fossiel-vrije energievoorziening.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de fysieke leefomgeving en handelen hiernaar.	3. In 2030 is de fysieke leefomgeving waarin we leven effectief ingericht waarbij het behoud en herstel van de (oorspronkelijke) biodiversiteit centraal staat en waarbij het gebruik van gezonde, natuurlijke en gerecyclede materialen en producten vanzelfsprekend is. 4. In de ruimte waarin we leven gaan we goed om met onze waterhuishouding en zijn we weerbaar tegen klimaatsveranderingen.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar door gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.	5. We verplaatsen ons in onze fysieke leefomgeving met behulp van duurzame energiebronnen. 6. Ons wegennet en de publieke ruimte is zo ingericht dat alle plekken eenvoudig zijn te bereiken en er ook ruimte is ontstaan voor alternatieve vormen van mobiliteit en ontmoeting.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het grondstoffengebruik (materialen) en handelen hiernaar.	7. In Son en Breugel gebruiken we alleen nog materialen van gezonde en natuurlijke herkomst waarbij we zoveel mogelijk inzetten op hergebruikte materialen. 8. Al onze materialen zijn aan het einde van de levensduur eenvoudig terug te brengen in gesloten natuurlijke of technische kringlopen.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de sociale leefomgeving en handelen hiernaar.	9. Wij bieden kansen aan hen die dat nodig hebben en zorgen dat de omgeving waarin gewerkt wordt je inspireert, verzorgt en voedt. Onze omgeving brengt je fysiek en mentaal in balans. 10. We houden een gezond leef- en werkklimaat in stand en met goed werkgeverschap bevorderen we welzijn en geluk.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota Duurzaamheid	2016-2020 met doorkijk naar 2030	6 oktober 2016	2020
Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2022	2016-2022	6 oktober 2016	2022
Klimaatbestendig Son en Breugel 2030	2017-2030	2 november 2017	n.t.b.

Doelstellingen

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar

01. Maatschappelijke betrokkenheid: samen met de samenleving en verschillende stakeholders gaan we invulling geven aan de duurzaamheidsdoelen waarbij het proces centraal staat en de....

...oplossingen samen bedacht worden.

- Bewustwordingscampagne: Wat we doen is groen!

Doelgroep: alle inwoners en verenigingen in Son en Breugel.

Deze campagne is bedoeld om de inwoners van Son en Breugel te laten inzien dat zij door het aanpassen hun eigen gedrag en woning zelf een steentje kunnen bijdragen aan het reduceren van de CO₂-uitstoot.

- Duurzaamheidsdag en duurzaamheidsprijzen

Doelgroep: alle inwoners

Resultaat in 2019: SonenBreugelVerbindt de eerste duurzaamheidsdag op de basisscholen georganiseerd, waarbij 4 scholen betrokken zijn en x kinderen. Daarvoor hebben ze ook de duurzaamheidsprijs / de Frans Zaal bokaal 2019 gewonnen.

- Buurkracht / SonenBreugelVerbindt / SonEnergie

Doelgroep: particuliere woningeigenaren

Resultaat in 2019: Er zijn 2 buurtinitiatieven gestart:

Happy Gentiaan: In de Gentiaan is een combinatie tussen een isolatie- en zonnepanelenactie opgestart. 107 maatregelen / 202 ton CO₂.

Molenwiek: Een buurtteam heeft een isolatie- en zonnepanelenactie opgezet. 30 maatregelen / 36 ton CO₂.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het klimaat en handelen hiernaar.

02. In 2020 zijn wij een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie en in 2030 een klimaatneutrale gemeente. Al onze producten, diensten en activiteiten zijn vrij van uitstoot en....

....we dragen actief bij aan een fossiel-vrije energievoorziening.

- Energietransitievisie:

Doelgroep: regionale overheden, inwoners Son en Breugel

Resultaat in 2019: Startnotitie voor de Regionale Energie Strategie met daarin o.a. de potentiële ruimte voor duurzame energieopwekking in de regio en een regionale Warmtevisie/aanpak voor de lokale Warmtetransitievisie die in 2021 wordt vastgesteld. Dit wordt in MRE verband opgepakt samen met de provincie Noord Brabant, waterschappen en netwerkbeheerder Enexis. Bij het opstellen van de RES worden verschillende maatschappelijke partners betrokken zoals SonEnergie, ZLTO en IVN. Dit leidt in juni 2020 tot een concept bod aan het Rijk en een definitieve RES in maart 2021.

- Zonnepanelen plaatsen bij particuliere woningeigenaren, (sport)verenigingen, verenigingen van eigenaren en scholen:

Doelgroep: verenigingen en inwoners van Son en Breugel

Resultaat in 2019:

- Er zijn vanuit het regionale zonnepanelenproject De Groene Zone 75 installaties (t/m week 47) voor zonnepanelen bijgeplaatst. Dit levert een CO₂-winst op van 169 ton CO₂/jaar.
- Op de Emiliusschool zijn inmiddels 538 zonnepanelen geplaatst en is alle verlichting verled. Dat leidt tot een besparing ongeveer 50 ton CO₂/jaar.
-

- Verduurzamen van Ekkersrijt:

Doelgroep: bedrijven Ekkersrijt

Resultaat in 2019: Er is een subsidie aangevraagd en toegekend voor het specifiek controleren van 15 bedrijven die een hoog energieverbruik hebben. Deze bedrijven worden in 2020 bezocht met als doel om hun maatregelen te laten treffen om de CO₂ uitstoot te beperken.

Steeds meer bedrijven plaatsen zonnepanelen op de grootschalige daken van Ekkersrijt. Zo heeft bijvoorbeeld Dokvast het dak van de 2^e locatie vol gelegd met meer dan 15.000 zonnepanelen.

- Klimaatbegroting:

Doelgroep: bestuurders en ambtenaren.

Resultaat in 2019: vastgestelde jaarrekening/begroting met daarin geïntegreerd de klimaatdoelstellingen.

- Verduurzamen maatschappelijk vastgoed:

Doelgroep: bestuurders en ambtenaren

Resultaat in 2019: ambtelijke huisvesting is als klimaatneutraal gebouw opgeleverd en renovatie gemeentehuis is gestart

- 100% groene stroom / 100% gecompenseerd groen gas.....
- Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 10.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de fysieke leefomgeving en handelen hiernaar.

03. In 2030 is de fysieke leefomgeving waarin we leven effectief ingericht waarbij het behoud en herstel van de (oorspronkelijke) biodiversiteit centraal staat en.....

....waarbij het gebruik van gezonde, natuurlijke en gerecyclede materialen en producten vanzelfsprekend is.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen vooral terug in programma 6 en 10.

04. In de ruimte waarin we leven gaan we goed om met onze waterhuishouding en zijn we weerbaar tegen klimaatsveranderingen.

Afgelopen jaren hebben we met diverse partijen in het Waterportaal ZuidoostBrabant (ZOB) samengewerkt om de doelstellingen op het gebied van stedelijk waterbeheer en riolering te realiseren. Het Waterportaal ZOB is een samenwerkingsverband van Waterschap De Dommel en 13 gemeenten. De samenwerking om maatregelen in het kader van de kaderrichtlijn Water te realiseren is enkele jaren geleden verlengd tot 2021.

Vanuit het gemeentelijk rioleringsplan 2016-2022 zijn activiteiten opgenomen om de riolering operationeel te houden en te optimaliseren. Om dit te realiseren hebben we werkzaamheden en projecten opgenomen waar we afgelopen jaar aan hebben gewerkt. Onderstaande opsomming geeft een deel van de projecten en werkzaamheden weer van hetgeen we hebben uitgevoerd.

- Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater:

Doelgroep: inwoners en bedrijven

Resultaat in 2019: met een subsidie van € 300,- is gestimuleerd om regenwater van het gemengd riool af te koppelen. Het Waterschap De Dommel heeft de actie ondersteund door het subsidiebedrag te verdubbelen. Dit project is samen met SonenBreugelVerbindt uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd dat 140 adressen in 2019 zijn afgekoppeld van het gemengd riool. Door het afkoppelen, van de 140 adressen, wordt jaarlijks ruim 15 miljoen liter regenwater minder afgevoerd naar het riool. CO2 besparing is 6 ton CO2.

- Belastingdifferentiatie rioolheffing:

Doelgroep: inwoners en bedrijven

Resultaat in 2019: In maart 2019 heeft de gemeenteraad besloten om vanaf 2020 de rioolbelasting te gaan differentiëren in een afvalwaterdeel voor gebruikers en een hemelwaterdeel voor eigenaren.

- Alliantie Financiële prikkels voor klimaatadaptatie

Doelgroep: inwoners en bedrijven

Resultaat in 2019: In 2019 hebben we ons aangesloten bij de "Alliantie Financiële prikkels voor klimaatadaptatie" van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Vanuit het ministerie is een subsidie beschikbaar gesteld voor de belastingdifferentiatie. Binnen de alliantie neemt de gemeente deel aan een aantal werkgroepen om zo tot kennisdeling te komen met andere partijen.

- Sloot Gentiaan

Doelgroep: inwoners Gentiaan

Resultaat in 2019: Samen met de inwoners is een schetsontwerp vastgesteld wat is vastgesteld door de gemeenteraad. In de tweede helft is gestart met de verdere uitwerking van de plannen.

- Grondwatermeetnet

Doelgroep: ambtelijke organisatie

Resultaat in 2019: er is een grondwatermeetnet ontworpen om inzicht te krijgen in veranderingen van het grondwaterpeil, zodat we onze inwoners altijd goed kunnen helpen bij bijvoorbeeld het maken van weloverwogen keuzes bij bouwplannen of het afkoppelen van regenwater.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 6 en 10.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar door gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.

05. We verplaatsen ons in onze fysieke leefomgeving met behulp van duurzame energiebronnen

Onderstaande projecten dragen bij aan deze doelstelling:

- Dienstreizen
Doelgroep: ambtelijke organisatie
- Resultaat in 2019: twee elektrische fietsen voor dienstreizen zijn aangeschaft om binnen een straal van 15 km te gebruiken (besparing van ongeveer 1 ton CO₂). Daarnaast beschikken we over verschillende NS businesskaarten voor langere trajecten.

06. Ons wegennet en de publieke ruimte is zo ingericht dat alle plekken eenvoudig zijn te bereiken en er ook ruimte is ontstaan voor alternatieve vormen van mobiliteit en ontmoeting.

- Laadpalen
Doelgroep: particulieren en bedrijven

Resultaat in 2019: 6 nieuwe openbare laadpalen bijgeplaatst. In totaal zijn er 9 publieke laadpunten die vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Son en Breugel.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het grondstoffengebruik (materialen) en handelen hiernaar.

07. In Son en Breugel gebruiken we alleen nog materialen van gezonde en natuurlijke herkomst waarbij we zoveel mogelijk inzetten op hergebruikte materialen.

- Maatschappelijk verantwoord inkomen (MVI/manifest)
Doelgroep: ambtelijke organisatie en partners

Resultaat in 2019: In alle inkooptrajecten wordt structureel rekening gehouden met maatschappelijk verantwoord inkopen, waar circulaire economie onderdeel van uitmaakt. Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 9.

08. Al onze materialen zijn aan het einde van de levensduur eenvoudig terug te brengen in gesloten natuurlijke of technische kringlopen.

- Optimalisatie afvalinzameling
Doelgroep: alle inwoners in Son en Breugel

Resultaat in 2019:

- Invoering van de kroonringen voor PMD, samen met SonenBreugelVerbindt.
- Inwonerevaluatie gemeentelijke afvalbeleid, consequenties voor optimalisatie afvalinzameling worden in 2020 in beeld gebracht. Huidige inzamelstructuur leidt tot ongeveer 18 % restafval in 2019, waarmee de doelstelling van 5 % nog niet gehaald wordt.
- Start onderzoek naar juridische constructie afvalinzameling na 2020.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de sociale leefomgeving en handelen hiernaar.

09. Wij bieden kansen aan hen die dat nodig hebben en zorgen dat de omgeving waarin gewerkt wordt je inspireert, verzorgt en voedt. Onze omgeving brengt je fysiek en mentaal in balans.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen terug in programma 3, 5, 6, 7, 8, 10 en 11.

10. We houden een gezond leef- en werkklimaat in stand en met goed werkgeverschap bevorderen we welzijn en geluk.

Onderstaande projecten dragen bij aan deze doelstelling:

- Eindhoven Airport
Doelgroep: inwoners Son en Breugel

- Resultaat 2019: de Tweede Kamer heeft ingestemd met advies van Pieter van Geel, waarbij de hinder veroorzaakt door het vliegverkeer niet verder meer mag toenemen in de toekomst zelfs moet afnemen.

Onder dit thema valt ook een aantal wettelijke taken in het kader van duurzaamheid: de zogenoemde VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van bedrijven die onder de Wet milieubeheer / Wabo vallen) en het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen over bodem, lucht, geluid en externe veiligheid. Deze taken worden grotendeels door de ODZOB uitgevoerd.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 3, 5, 7, 8, 10 en 11.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voert namens de gemeente de vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken uit op het gebied van milieu. Daarnaast ondersteunt de ODZOB de gemeente op het gebied van allerlei milieu gerelateerde zaken zoals bodem, externe veiligheid, fijn stof, geuremissies etc.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
7.2 Riolering	900	982	816	166
7.3 Afval	1.318	1.398	1.350	48
7.4 Milieubeheer	416	525	696	-171
Totaal Lasten	2.635	2.905	2.862	43
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	44	43	1
7.2 Riolering	1.351	1.433	1.253	180
7.3 Afval	1.698	1.698	1.707	-9
7.4 Milieubeheer	25	25	24	1
Totaal Baten	3.074	3.200	3.027	172
Saldo (baten -/- lasten)	440	294	165	129

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

Portefeuillehouder(s)

John Frenken (ruimtelijke ontwikkeling, wonen en Omgevingswet, Jan Boersma (centrumvisie - dorpshuis-, grondzaken en grondbeleid), Jos de Bruin (Breugel Bruist)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Een gezonde en leefbare leefomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. De uitvoeringsprogramma's van de Toekomstvisie, Structuurvisie, Woonvisie en overige beleidsvisies dragen bij aan een gezonde en leefbare leefomgeving. 2. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel integreren, met een goede afweging, de ruimtelijke ontwikkelingsambities, de woonvisie, de klimaatambitie, de energievisie, de watervisie, de visie op erfgoed en visie op gezondheid.
Son en Breugel maakt onderdeel uit van de regio als ware er sprake van één gemeente	<ol style="list-style-type: none"> 3. Een bestuurlijke en ambtelijke inbreng vanuit Son en Breugel in regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. het fysieke domein 'Ruimte' resp. 'Wonen'. 4. Regionale afspraken mee wegen in lokaal beleid en daarmee de bestemmingsactiviteiten in Son en Breugel relateren aan de regionale ambities op de terreinen 'Ruimte' resp. 'Wonen'.
Effectieve doorwerking van wet- en regelgeving in Son en Breugel	<ol style="list-style-type: none"> 5. Optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van wet- en regelgeving. 6. Implementatie in Son en Breugel van de Omgevingswet voor 1 januari 2021.
Een levendig, groen en vitaal dorp	<ol style="list-style-type: none"> 7. Voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties voor de diverse bestemmingsactiviteiten. 8. Voorzien in voldoende gedifferentieerde woningbouw voor een diversiteit aan doelgroepen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Toekomstvisie voor Son en Breugel	2012 - 2030	21 juni 2012	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021 resp 2022)
Structuurvisie voor Son en Breugel	2014 - 2030	6 februari 2014	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021 resp 2022)
Woonvisie voor Son en Breugel	2012 - 2020	20 december 2012	
Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020 – 2030 (addendum op de Woonvisie)	2016/2020 - 2030	16 juni 2016	
Cultureel Erfgoed (2019 - 2030) gemeente Son en Breugel	2019-2030	n.v.t.	2020
Centrumvisie Son	n.v.t.	21 juni 2012	
Centrumvisie Breugel en uitvoeringsprogramma	n.v.t.	21 juni 2012 resp. 29 augustus 2013	
Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet Son en Breugel (Implementatieprogramma Omgevingswet)	2016 - 2029	6 december 2016 (college)	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021)
Afsprakenkader Wonen 2017 SGE	2017 e.v.	21 december 2017	
Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel	2013 e.v.	29 augustus 2013	
Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa	2011 e.v.	1 september 2011	
Verslingerd aan de Dommel	2012 e.v.	23 augustus 2012	
Visie Sciencepark	2017 e.v.	21 december 2017	Omgevingsplan Sciencepark 2020
Nota Grondbeleid	2017-2020	22 december 2016	2020
Kaders als Koers - kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties	2019 e.v.	19 december 2019	
Visie op Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven	2019 e.v.	22 augustus 2019	
Huisvestingsverordening gemeente Son en Breugel 2020-2023	2020-2023	19 december 2019	

Wat hebben we ervoor gedaan?

Een gezonde en leefbare leefomgeving.

01. De uitvoeringsprogramma's van de Toekomstvisie, Structuurvisie, Woonvisie en overige beleidsvisies dragen bij aan een gezonde en leefbare leefomgeving.

Uitvoering geven aan beleidsvisies

In de geldende beleidsvisies (zie overzicht 'relevante beleidsnota's') hebben we ambities, doelstellingen en veelal ook uitvoeringsprogramma's opgenomen die een richting aanduiden. Veelal is er sprake van een uitnodiging aan de samenleving en andere netwerkpartners van Son en Breugel om te komen met eigen initiatieven. Zodra er door derden initiatieven worden ingediend, toetsen we deze aan de intenties van deze visies.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Son en Breugel

De Structuurvisie geeft niet alleen aan wat moet, maar ook wat kan. De Structuurvisie (met als subtitel 'een ruimtelijke uitnodiging voor 2020/2030') biedt kaders om particuliere initiatieven te kunnen beoordelen. Indien we medewerking verlenen, worden de kosten gedragen door deze initiatiefnemer. Voor bepaalde onderdelen kan de gemeente zelf initiatiefnemer zijn. In dat geval zal per project de urgentie worden bepaald, inzicht worden gegeven in de kosten en de wijze van financieren en worden gevraagd om een benodigd (werk)krediet.

De 'Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa' en de visie 'Verslingerd aan de Dommel' maken onderdeel uit van de 'Structuurvisie Son en Breugel'. Binnen de samenwerking in Rijk van Dommel en Aa (sinds 2019 ondergebracht bij het SGE) hebben we met de gemeenten Nuene, Eindhoven en Geldrop-Mierlo en waterschap De Dommel, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap de intentie uitgesproken om gezamenlijk de ontbrekende onderdelen in het Natuurnetwerk Brabant, waar het Dommeldal onderdeel van uitmaakt, voor 2027 te realiseren. Dit project is opgenomen onder programma 6. De in te richten natuur dient uiteindelijk ook planologisch te worden verankerd. Naar verwachting zal dit niet eerder zijn dan eind 2021/2022. Tot op heden is de voortgang beperkt; de aanpak wordt herzien om dit vlot te trekken. Dit moet ook leiden tot een beter inzicht in de kosten die hiermee samenhangen, waaronder het planologisch vastleggen van de natuurfunctie. Het Rijk van Dommel en Aa valt ook onder het in oprichting zijnde Van Gogh National Park, wat met name gericht is op het (recreatief) vermarkten van een groter natuur en landschapsgebied binnen Brabant. Verdere actieve deelname daarin wordt onderzocht, zoals opgenomen in programma 11.

Uitvoering geven aan de Woonvisie (incl. Woningbouwprogramma) Son en Breugel

Op het terrein van het wonen is een Huisvestingsverordening van kracht die toeziet op het onderdeel urgentie. In 2019 is in regionaal verband gewerkt aan een actualisatie/bijstelling van deze Huisvestingsverordening. Op 19 december 2019 is de nieuwe "Huisvestingsverordening gemeente Son en Breugel 2020-2023" vastgesteld. Daaraan wordt uitvoering gegeven.

Op het taakveld wonen vindt samenwerking plaats binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Deze is in 2019 verder geïntensiveerd.

De afstemming met de provincie vindt plaats binnen de Ontwikkeldagen.

Het in 2017 tot stand gekomen "Afsprakenkader Wonen SGE 2017" is de opmaat geweest naar een nieuw regionaal woningbouwprogramma. Realisme en elkaar versterken vanuit elkaars kracht (kwaliteiten) zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Uitvloeisel hiervan is de vorming van de "Visie op Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven". De raad heeft de visie vastgesteld op 22 augustus 2019.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma dat verbonden is met de centrumvisie Son

Op grond van het coalitieakkoord hebben we het bouwkundig onderzoek met betrekking tot het voormalige kerkgebouw in gang gezet. De resultaten zijn bekend en we zijn gestart met het maken van plannen. In eerste instantie hebben we 5 partijen uitgenodigd om een schetsplan te maken voor een Dorpshuis. Om deze te beoordelen hebben we alle inwoners uitgenodigd te komen kijken naar de presentatie van alle partijen. Daarbij hadden de inwoners de mogelijkheid om vragen te stellen en suggesties mee te geven. Uit deze selectie hebben we 1 partij gekozen. Deze partij hebben we gevraagd een voorlopig ontwerp te maken op basis van de inschrijving en het Programma van Eisen, da in een eerder stadium is opgesteld. Met het VO is een start gemaakt en wij verwachten medio 2020 besluitvorming zodat we tot uitvoering kunnen over gaan.

Uitvoeringsprogramma centrum Breugel

In 2019 is in april gestart met een onderzoek naar de schoollocatie. Begin april gaf PlatOO een presentatie in de commissie waarin zij aangaven dat het streven is om te komen tot 2-scholen-onder-1-dak op de locatie van De Krommen Hoek. Vervolgens hebben we onderzoek gedaan naar de fysieke, ruimtelijke aspecten van de schoollocaties van De Regenboog en De Krommen Hoek. Dit is begin juni gepresenteerd. In september is gestart met een burgerparticipatietraject waarin nog een derde locatie is toegevoegd: De Molenwiek. Dit alles heeft in november/december geleid tot besluitvorming bij het College, die nog een vierde locatie toevoegden, locatie De Bongerd, en de gemeenteraad. Eind december besloot de gemeenteraad tot het aanwijzen van de locatie De Krommen Hoek als de voorkeurslocatie voor realisatie van 2-scholen-onder-1-dak, waarbij de raad de wens uit sprak om te komen tot fusie van de scholen.

Voor de Boerderij hebben we geïnventariseerd welke werkzaamheden nodig zijn voor de renovatie en hiervan is een kostenberekening gemaakt.

Voor de Bongerd hebben we geïnventariseerd welke activiteiten er nu plaats vinden, en wat de wensen zijn naar de toekomst toe.

Voor de woningbouwopgave vormt de door de gemeenteraad vastgestelde woningbouwprogrammering in de notitie "Kaders als Koers" het gegeven. In 2020 wordt De Boerderij gerenoveerd, worden de nieuwbouwplannen voor De Bongerd concreet en wordt een globale gebiedsvisie gemaakt, zodat het tussenliggende gebied een samenhangend geheel vormt. De nieuwbouw van de scholen volgen een eigen proces, buiten de grenzen van Breugel Bruist.

Bijdrage gezonde en leefbare leefomgeving

De invulling en uitvoering van ambities, doelstellingen dragen bij aan een leefbare leefomgeving. De aandacht om ook te spreken van een bijdrage aan een 'gezonde leefomgeving' is relatief nieuw. In het kader van de Omgevingswet vormt de gezonde leefomgeving een nieuwe afwegingsveld. Om die reden hebben we in de werksessies met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet en de voorbereidingen van de 'omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)' en het 'omgevingsplan Son en Breugel (1.0)' het beleidsonderdeel 'gezondheid' c.q. 'de gezonde leefomgeving' meegenomen.

02. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel integreren, met een goede afweging, de ruimtelijke ontwikkelingsambities, de woonvisie, de klimaatambitie.....

....de energievisie, de watervisie, de visie op erfgoed en visie op gezondheid

Bijdragen in het kader van de Omgevingswet, de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van alle beleidsvelden met invloed op het fysieke terrein, zodat er sprake is van een veilige en gezonde leefomgeving. Variabelen zijn onder meer de leefbaarheid, gezondheid, mobiliteit, werkgelegenheid, duurzaamheid, biodiversiteit, veiligheid, wonen enzovoort.

Naast een aantal andere ambities ('inzichtelijkheid', 'samenhangende benadering', 'versnellen en verbeteren' en 'lokale afwegingsruimte') vraagt de Omgevingswet ook de integrale inbreng van nieuwe thema's van veiligheid, gezondheid, klimaat, energie in de afweging om het fysieke domein toe te delen naar activiteiten.

De implementatie van de Omgevingswet in Son en Breugel, het vormgeven van de "omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)" en het "omgevingsplan Son en Breugel (1.0)" zijn april 2019 gestart. De raad, college, inwoners, externe ketenpartners, buurgemeenten, verenigingen, organisaties en interne beleidsvelden zijn hierbij betrokken (zie verder doelstelling 6.).

Son en Breugel maakt onderdeel uit van de regio als ware er sprake van één gemeente.

03. Een bestuurlijke en ambtelijke inbreng vanuit Son en Breugel in regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. het fysieke domein 'Ruimte' resp. 'Wonen'.

Bijdragen leveren aan en uitvoering geven aan rijks-, provinciale- en regionaal ruimtelijke ontwikkelingen

Het gaat met betrekking tot het Rijk om bijdragen aan en het uitvoeren van vigerende en nieuwe wetgeving. De grootste impact heeft de Omgevingswet die door de gemeente op 1 januari 2021 moet zijn geïmplementeerd. De Novi (nationale omgevingsvisie) vormt voor provincie en gemeenten het nieuwe rijksbeleid waar bij de start van het Implementatieprogramma Omgevingswet Son en Breugel april 2019, rekening mee wordt gehouden.

De provincie heeft in het kader van de Omgevingswet in 2019 de Povi (provinciale omgevingsvisie) en de "Interim omgevingsverordening" vastgesteld. Deze processen zijn gevolgd in verband met de doorwerking van dit nieuwe provinciale beleid naar onze eigen omgevingsvisie en omgevingsplan (beleidskaders, verwerken instructieregels)

De bijeenkomsten van de "Ontwikkeldagen" (voorheen het Regionaal Ruimtelijk Overleg) zijn bijgewoond.

Op regionaal niveau gaat het om veel verschillende activiteiten op de terreinen van 'Wonen' (o.a. Visie op Wonen voor het SGE) en 'Ruimte' (o.a. Integrale Strategie Ruimte), transitie landelijk gebied en Natuurnetwerk Brabant.

In het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) hebben we een bijdrage geleverd aan ambtelijke en bestuurlijke werkgroepen, projectgroepen, het maandelijks Ambtelijk Overleg Wonen SGE, het maandelijks Ambtelijk Overleg Ruimte SGE, het tweemaandelijks portefeuillehoudersoverleg (poho) Wonen SGE, het tweemaandelijks poho Ruimte SGE enzovoort. In de metropoolregio Eindhoven gaat het om ambtelijke en bestuurlijke deelname in het ambtelijk overleg en portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied en de hieronder vallende werkgroepen en projectgroepen.

In dat kader hebben we in 2019 veel menskracht en tijd besteed aan de advisering, als voorbereiding op de bestuurlijke deelname aan de regionale overlegtafels en voorliggende agenda's ten behoeve van deze stuurgroepen en het college.

04. Regionale afspraken mee wegen in lokaal beleid en daarmee de bestemmingsactiviteiten in Son en Breugel relateren aan de regionale ambities op de terreinen 'Ruimte' resp. 'Wonen'.

Naast onze lokale ambities en programma's maakt Son en Breugel deel uit van het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) en de Metropoolregio Eindhoven (MRE).

De uitkomst van de bijdragen die Son en Breugel (en andere deelnemende gemeenten) levert, vormen beleidsnotities, afspraken etc. waar, nadat de besluitvorming is afgerond, de gemeente zich aan conformeert. In 2019 ging het onder meer om de "Visie op Wonen SGE", "Gebiedsvisie Brainport City", de "Regionale Begrippenlijst Wonen 2020" en de nieuwe regionale "Huisvestingsverordening 2020-2023".

Deze binding en regionale kaders hebben ook op lokaal niveau betekenis. We kunnen niet ongehinderd helemaal onze eigen gang gaan. Dat houdt in dat in het kader van bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen of woningbouwopgaven er gekeken is naar deze regionaal gemaakte afspraken.

Effectieve doorwerking van wet- en regelgeving in Son en Breugel.

05. Optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van wet- en regelgeving.

Afronden herziening bestemmingsplannen

Om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit het rijks- en provinciaal beleid, de doorwerking van bepalingen uit de Structuurvisie Mobiliteit en Ruimte (Rijksbeleid), de Erfgoedwet (cultuurhistorische regelingen), bepalingen uit de Structuurvisie provincie Noord-Brabant en de Verordening Ruimte (provinciaal beleid), dienen we de vigerende bestemmingsplannen tijdig te herzien.

Het bestemmingsplan "Buitengebied; Herziening 2017", waarin onder meer de instructies van de provincie zijn opgenomen, is nog niet afgerond. Het wachten is op de behandeling van de beroepsschriften door de Raad van State (prognose 2020).

Op 10 april 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan n.a.v. de procedure van het bestemmingsplan "Ekkersrijt; Herziening 2017". Eén onderdeel heeft de Raad van State vernietigd met de opdracht aan de raad dit onderdeel te voorzien van een nieuw raadsbesluit (aan te leveren uiterlijk april 2020). Na deze uitspraak hebben we deze opdracht opgepakt, zodat een nieuw bestemmingsplan "Ekkersrijt; Jansen Kanaaldijk Zuid 24" tijdig door de gemeenteraad in 2020 kan worden vastgesteld. Het nieuwe plan voorziet niet langer meer in een wijzigingsbevoegdheid voor dit perceel om aan de noordzijde van het perceel met een aftakking naar de Verlengde Huizingalaan een nieuwe ontsluiting aan te leggen. Rijkswaterstaat en andere partijen staan dit niet toe.

De procedure van het ontwerpbestemmingsplan "Bebouwde Kommen; Herziening 2019" (voorkomen van de toevoeging van meerdere woningen op een perceel zonder nadere afweging) hebben we naar aanleiding van onder meer ontwikkelingen in de jurisprudentie uit de procedure gehaald en direct vervangen door de procedure van het ontwerpbestemmingsplannen "Herziening bepaling wonen 2019" (afronding verwacht 2020). In dit bestemmingsplan hebben we het op 16 oktober 2018 vastgestelde beleid 'toevoegen woningen' vertaald. Doelstelling hiervan is dat het niet zonder meer mogelijk is om rechtstreeks woningen toe te voegen (eventueel in combinatie met het splitsten van percelen). Dit kan alleen na een gemotiveerde integrale afweging. Hiermee voorkomen we dat er ongewenste toevoegingen van woningen plaats vindt.

Ook in 2019 hebben werkzaamheden plaats gevonden om bestemmingsplannen af te stemmen op gerechtelijke uitspraken, zijn onderzoeken gedaan, hebben we externe expertise ingehuurd (externe advisering), planologisch stedenbouwkundige studies voorbereid en hebben we kosten gemaakt voor 'second opinions', proces- en gerechtskosten en dergelijke. Bekostiging heeft plaatsgevonden uit het jaarlijks structurele budget.

Nieuwe visies

Wet- en regelgeving (incl. jurisprudentie) dienen op een effectieve wijze een doorwerking te krijgen in onze bestaande juridische plannen (nu nog bestemmingsplannen) of in de nieuwe plannen als de "omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)" en het "omgevingsplan Son en Breugel (1.0)" die er vanaf 1 januari 2021 moeten zijn.

Waar thema's nog geen beleidsmatige en/of juridische invulling hebben gekregen, is de kaderstelling hiervoor wel aan de orde vanwege concrete ontwikkelingen die spelen.

In 2019 hebben we in eigen beheer gewerkt aan een beleidsnotitie op het gebied van 'bed en ontbijt'. In 2019 zijn we ook gestart met een beleidsvisie op de beleidsterreinen van 'erfgoedbeleid', 'en een beleidsvisie met betrekking tot de vertaling van de energie- en klimaatambities in de vorm van zonnepaneelvelden en andere vormen van duurzame energieopwekking (RES; regionale energiestrategie).

06. Implementatie in Son en Breugel van de Omgevingswet voor 1 januari 2021.

Omgevingswet per 1 januari 2021

Voor het fysieke domein gaan circa 26 wetten, regelingen en circa 120 AMvB's die momenteel toezien op ruimtelijke ordening, milieu, leefomgeving, wonen, klimaat, energie, water, groen, gezondheid, bouwen, mobiliteit e.d. met ingang van 1 januari 2021 op in de Omgevingswet. De Omgevingswet omvat naast de Omgevingswet zelf ook 4 nieuwe AMvB's, enkele aanpassingswetten, de Invoeringswet, het Digitale Stelsel Omgevingswet, een Overgangsregeling en dergelijke.

De implementatie van de Omgevingswet zal meerdere jaren gaan kosten. Deze implementatie moet dan ook niet gezien worden als een kortdurend project, maar dienen we aan te pakken als een meerjarig proces.

Een eerste aanzet tot het implementatieproces van de Omgevingswet hebben we vorm gegeven in het Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet Son en Breugel. Middelen zijn beschikbaar gesteld. Het Implementatieprogramma Omgevingswet Son en Breugel hebben we met ingang van april 2019 in gang gezet. Het Implementatieprogramma Omgevingswet krijgt zijn uitvoering via diverse werkteams:

- a. via het Programmateam Omgevingswet: vanaf februari 2019;
- b. via het werkteam 'Designteam Omgevingswet': vanaf juni 2019;
- c. via het werkteam 'omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)': vanaf april 2019;
- d. via het werkteam 'omgevingsplan Son en Breugel (1.0)': vanaf april 2019;
- e. via het werkteam 'DSO'; niet gestart in 2019;
- f. via het werkteam 'legesverordening'; gaat starten in 2020;
- g. via het werkteam 'Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb): gaat starten in 2020;
- h. via het werkteam 'gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit': gaat starten in 2020;
- i. informatieverzameling (2019).

Via de periodieke publicatie van het VNG " Minimale acties Omgevingswet voor gemeenten" wordt bijgehouden wat we verplicht moeten doen voor 1-1-2021. Het Programmateam Omgevingswet informeert hierover het college via verslagen en periodieke bijeenkomsten. Via de interactieve werksessies betrekken we ook de raad.

Een eerste oefening

Begin 2017 hebben we besloten om de "Visie Sciencepark" niet meer op de traditionele wijze te vertalen in een bestemmingsplan, maar om te anticiperen op de Omgevingswet. In de vorm van een pilot (ook te zien als leerproces en kennismaking met de Omgevingswet) werken we toe naar een Omgevingsplan Sciencepark voor dit gebied op Ekkersrijt. In 2019 hebben we, naar aanleiding van meerdere werksessies over duurzaamheid, ontwikkelingsruimte, ambities en dergelijke met het bedrijfsleven en de interne beleidsvelden, toegewerkt naar een eerste concept "nota van uitgangspunten" t.b.v. het opstellen en vormgeving van het "ontwerpomgevingsplan Sciencepark". Afronding hiervan is voorzien voorjaar 2020.

Een levendig, groen en vitaal dorp.

07. Voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties voor de diverse bestemmingsactiviteiten.

Vorm geven, planvoorbereiding, planprocedures diverse ontwikkelingslocaties

In Son en Breugel is sprake van meerdere ontwikkelingslocaties en vraagstellingen. In 2019 is de integrale afweging afgerond van de nieuw te ontwikkelen ontwikkelingslocaties, vragen en initiatieven met betrekking tot de gewenste woningbouwprogrammering, (woon)kwaliteiten en sociale cohesie. Ook hebben we nieuwe afspraken over het proces en de rol van de raad(scommissie) met betrekking tot de woningbouwlocaties gemaakt. Op 19 december 2019 heeft de raad daarvoor de notitie "Kaders als Koers; kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties 1 t/m 13" vastgesteld. Daarmee hebben we de werkzaamheden en gesprekken over deze ontwikkelingslocaties (die in 2018 waren stilgelegd) weer opgepakt. Daarnaast hebben we in en met de commissie grondgebiedzaken periodiek gesproken over nieuwe fasen van de al lopende ontwikkelingslocaties c.q. zijn nieuwe initiatieven gepresenteerd. In 2019 hebben we uitvoering gegeven aan planprocedures ten behoeve van nieuwe initiatieven (bebouwde kommen, Ekkersrijt, buitengebied, initiatieven binnen de gebiedsvisies "Wolfswinkel", "Keske" en "Driehoek"). Voor de diverse deelgebieden zijn ruimtelijke ontwikkelingen begeleid. In 2019 zijn daarvoor wederom diverse procedures afgerond of in gang gezet. De afhandeling van deze plannen loopt de volgende jaren door.

Uitvoering geven aan de gronduitgifte en woningbouw in Sonniuspark

In maart 2018 is het bestemmingsplan "Sonniuspark; Herziening 2017" onherroepelijk geworden, zodat de voortgang van de woningbouw (ophoging van het maximaal te realiseren woningen is formeel geregeld), de legesinning en de gewenste flexibiliteit is gewaarborgd. Door de sterk toegenomen vraag in de markt naar woningen en de krapte in aanbod, hebben we stevig ingezet op de kwantitatieve en kwalitatieve projectmatige ontwikkeling. Deze tendens heeft zich in 2019 voortgezet. De afronding van Sonniuspark nadert de voltooiing. De diverse ontwikkelingen waarborgen een grote diversiteit in aanbod in de verschillende koop- en huursegmenten. Gedurende de looptijd van het project Sonniuspark hebben we de commissie grondgebiedzaken aan de hand van voortgangsrapportages periodiek bijgepraat en geraadpleegd over de ontwikkelingen in Sonniuspark.

08. Voorzien in voldoende gedifferentieerde woningbouw voor een diversiteit aan doelgroepen.

Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020-2030

Dit woningbouwprogramma is een aanvulling op de reeds vastgestelde Woonvisie. Gezien de wijzigingen in wet- en regelgeving en herziene kaders vanuit de regio is het van belang om de te volgen koers voor onze woningbouwprogrammering vanuit onze eigen ambities (Toekomstvisie, Structuurvisie en Woonvisie) in relatie tot onze positie in de regio te actualiseren.

Eind 2019 zijn voor de woningbouwprogrammering voor verschillende ontwikkelingslocaties de kaders in de notitie "Kaders als Koers" vastgelegd. Dit betekent dat de bouwopgave in relatie tot de woonbehoefte van de diverse woonconsumenten / doelgroepen concreter vorm is gegeven.

Voor sommige ontwikkelingslocaties is vastgelegd of er sprake is van een sociaal woningbouwprogramma. Daarmee kan de samenwerking met de woningbouwcorporaties die primair verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de sociale huurwoningen verder invulling krijgen en worden meegenomen in de prestatieafspraken.

Prestatieafspraken

Naar aanleiding van de nieuwe Woningwet zijn in 2017 "prestatieafspraken nieuwe stijl" gemaakt met Woonstichting 'thuis en Woonbedrijf'. Ook de huurdersvertegenwoordigers van beide corporaties zijn hierbij betrokken. De prestatieafspraken die voor 2019 golden zijn ongewijzigd gebleven voor 2020.

Klimaat

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	0	85	85	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	103	189	177	12
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	12	-12
8.1 Ruimtelijke ordening	1.087	1.698	911	786
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	11.981	10.514	7.224	3.290
8.3 Wonen en bouwen	627	627	633	-6
Totaal Lasten	13.798	13.113	9.043	4.071
Baten				
0.10 Mutaties reserves	125	545	265	280
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	137	703	894	-191
8.1 Ruimtelijke ordening	429	429	1.011	-582
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	11.913	10.469	7.858	2.611
8.3 Wonen en bouwen	629	629	674	-45
Totaal Baten	13.233	12.775	10.702	2.073
Saldo (baten -/- lasten)	-565	-338	1.660	-1.998

Programma 11. Economie

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Duurzame economische structuur	<ol style="list-style-type: none">1. Scheppen van goede voorwaarden voor versterking Son en Breugelse én regionale economie door regionale en lokale beleidsontwikkeling en uitvoering.2. Structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSB en OVE.3. Vergroten arbeidsmarktparticipatie.
Ruimte om te ondernemen	<ol style="list-style-type: none">4. Doorontwikkeling Ekkersrijt via het programma van Masterplan Ekkersrijt.5. Intensiveren relatiebeheer.
Aantrekkelijk verblijfsklimaat	<ol style="list-style-type: none">6. Toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum.7. Versterken aantrekkelijkheid (meubelboulevard) Ekkersrijt.8. Stimuleren van recreatieve en toeristische initiatieven.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Masterplan Ekkersrijt	2015 e.v.	12 november 2015	

Doelstellingen

Duurzame economische structuur.

01. Scheppen van goede voorwaarden voor versterking Son en Breugelse én regionale economie door regionale en lokale beleidsontwikkeling en uitvoering.

De gemeente Son en Breugel is door Bureau Louter in 2019 bekroond met de eerste plaats op zowel de ranglijst van landelijke economische toplocaties als die van de sterkste MKB gemeenten. Een mooie waardering voor alle energie die de afgelopen jaren is gestopt in het scheppen van goede randvoorwaarden voor bedrijven en zzp'ers om te kunnen bijdragen aan zowel de Son en Breugelse als regionale economie. Naast uitvoering geven aan het regionaal beleid zoals Brainport next generation, bedrijventerreinenbeleid, detailhandelsbeleid, is ook lokaal veel geïnvesteerd in versterking van het ondernemersklimaat met ruimte voor startende en groeiende bedrijven. Dit mede door een proactieve en open houding, gericht op snelle procedures en aandacht voor vermindering van de regeldruk.

02. Structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSB en OVE.

Zowel met de Ondernemersvereniging Son en Breugel (OVSB) als de Ondernemersvereniging Ekkersrijt (OVE) is zeer regelmatig overleg gevoerd. Hierbij zijn zowel strategische als uitvoeringsvraagstukken besproken zoals de evaluatie van het Masterplan Ekkersrijt maar ook concrete vraagstukken over parkeeroverlast en onderhoudsvraagstukken in het openbaar gebied. De gemeente nam actief deel in het centrumteam en aan diverse thema- en netwerkbijeenkomsten. Op het gebied van economische samenwerking hebben we overleg gevoerd met de Dommelvalleigemeenten, actief deelgenomen aan de regionale economische samenwerking in het 1-loket, de werkgroep Economie en de Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) van het Stedelijk Gebied Eindhoven. Door een goede interne structuur en organisatie hebben we snelle en adequate dienstverlening kunnen verlenen aan bedrijven en initiatiefnemers. Dit onder toezicht van de stuurgroep Ekkersrijt.

03. Vergroten arbeidsmarktparticipatie.

In 2019 is opnieuw een regionaal werkgeversservicepunt ingevuld waar ondernemers terecht kunnen voor dienstverlening rondom hun personeelsvraagstukken. Met het serviceportaal 04Werkt bieden de 13 gemeenten in Zuidoost Brabant, het UWV en de Sociale Werkbedrijven (Ergon, WSD-Groep en WVK-groep) deze gezamenlijke ondersteuning. De totale doelstelling is het bemiddelen van 1.300 inwoners naar passende vacatures waarvan specifiek jaarlijks 450 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze doelen zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn met de inspanning van de gemeente Son en Breugel in 2019 € 2 miljoen aan Rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor projecten. Hierdoor kunnen aanvullend 240 inwoners begeleid en 40 werkgevers ondersteund worden bij het realiseren van de werkgelegenheid. Ook kunnen hiermee 50 werkgevers ambassadeurs geworven worden om de boodschap onder collega's verder uit te dragen. Wij brengen in onze contacten en netwerken 04Werkt en de projectmiddelen onder de aandacht bij de ondernemers. Ook ondersteunen we inwoners via de Participatiewet bij het vinden van een plaats op de arbeidsmarkt.

Ruimte om te ondernemen.

04. Doorontwikkeling Ekkersrijt via het programma van Masterplan Ekkersrijt

In 2019 is het Masterplan Ekkersrijt geëvalueerd. De gemeenteraad heeft op 19 december 2019 met deze evaluatie ingestemd. De evaluatie is ook met externe partijen afgestemd. Hoofdconclusie is dat het Masterplan heeft gewerkt om richting te geven aan de ambities en de ontwikkeling van Ekkersrijt, maar op onderdelen is achterhaald. Daarom heeft de gemeenteraad ook toegestaan om het restant van het uitvoeringsbudget in te zetten voor het opstellen van een nieuw Masterplan.

In 2019 is ook uitvoering gegeven aan diverse projecten uit het Masterplan: een kort overzicht:

- Voor de 2e ontsluiting van Ekkersrijt op het hoofdwegennet is een extern projectleider aangetrokken en is het Plan van Aanpak aan de gemeenteraad voorgelegd.
- De Visie Eindhovenseweg is in juni 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De uitvoering is, op een paar Quick Wins na, uitgesteld tot na de aanleg van de 2e ontsluiting.
- In 2019 is gewerkt aan een bestemmingsplan met 'verbrede reikwijdte' voor Sciencepark. Een pilot Omgevingsplan voor de gemeente, waarbij de Visie Sciencepark als kader geldt.
- Tot slot is er een start gemaakt met de nieuwe exploitatie van de reclame in het openbaar gebied van Ekkersrijt.

05. Intensiveren relatiebeheer.

Het college hecht grote waarde aan een goede relatie met het lokale bedrijfsleven. Daarom heeft ons college ook in 2019 lokale bedrijven bezocht waarbij onderwerpen zijn besproken als de arbeidsmarkt, bereikbaarheid, duurzaamheid, veiligheid en toekomstige ontwikkelingen. Naast deelname aan netwerkbijeenkomsten van de ondernemersverenigingen is ambtelijk stevig ingezet op actief relatiebeheer via de accountmanager bedrijven. Deze is dagelijks in contact met bedrijven, vastgoedeigenaren, beleggers en met ontwikkelaars van nieuwe initiatieven om optimale dienstverlening te waarborgen, geïnformeerd te blijven over alle ontwikkelingen.

Aantrekkelijk verblijfsklimaat.

06. Toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum.

Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de aantrekkelijkheid van het centrum. In 2019 zijn extra fietsnieten op diverse locaties in het centrum geplaatst om de fiets veilig te kunnen stallen en daarmee het bezoeken van het centrum op de fiets te bevorderen. In de Nieuwstraat (noord) is een laad/loszone aangelegd om bedrijven in dit gebied te faciliteren waarbij tevens de doorgang en daarmee de verkeersveiligheid is verbeterd. De gemeente heeft in samenwerking met de centrumondernemers geïnvesteerd in decembervelichting over de bestaande hanging baskets. Daarnaast is in samenspraak met de OVSB een centrumschouw verricht om het onderhoudsniveau van het centrum inventariseren en op een aantal punten te verbeteren. Samen met het bestuur van de Ondernemersvereniging Son en Breugel en een zestal centrumondernemers neemt de gemeente deel in het 'centrumteam'. Deze werkgroep is zeer actief om gedurende het kalenderjaar een aantal centrum versterkende activiteiten te organiseren. In 2019 was dat onder andere het aansluiten bij de ELE rally middels een kofferbakverkoop, modeshow en werden de straten versiert rondom Remember September. De evenementenkalender was ook in 2019 weer overvol hetgeen aantoont dat de organisatiegraad in ons dorp nog steeds erg hoog is.

07. Versterken aantrekkelijkheid (meubelboulevard) Ekkersrijt.

In 2019 is een herhaald onderzoek gedaan naar de restcapaciteit van de Verkeersregelinstallatie (VRI) op de kruising van de Ekkersrijt 10.000, 5.000 en 4.000. Hieruit is gebleken dat de restcapaciteit van de VRI substantieel groter is dan eerder werd aangenomen, wel dient de VRI instelling te worden geoptimaliseerd. Onze conclusie dat het instellen van éénrichtingsverkeer op de Meubelboulevard Ekkersrijt nu geen noodzaak is, werd gedeeld tijdens afstemming met ondernemers en vastgoedeigenaren gevestigd aan de Meubelboulevard. Het ontwikkelen van een standplaatsenbeleid voor Ekkersrijt is niet uitgevoerd. Uit een inventarisatie is gebleken dat zowel het huidige bestemmingsplan, de apv en beleidsregels praktisch geen mogelijkheden bieden. Het ontwikkelen van standplaatsenbeleid voor Ekkersrijt wordt nu meegenomen in het proces van de nieuwe omgevingswet en omgevingsplan.

08. Stimuleren van recreatieve en toeristische initiatieven.

Na het wandel- en fietsknooppuntennetwerk is op Son en Breugels grondgebied een nieuwe ATB verbindingroute aangelegd. Deze route verbindt de veel gebruikte ATB circuits van Best en Vressel. Met deze verbindingroute is het recreatieve netwerk up to date. Op Olen is een recreatief 'koeienpad' opgeleverd door boerderij de Hofstad en heeft de gemeente gesproken met twee initiatiefnemers voor oprichting van twee (mini)campings. Gebrek aan beschikbare grond in het zoekgebied heeft de initiatieven doen stranden. De gemeente hanteert op recreatief en toeristisch gebied een reactief beleid, maar wel met een positieve grondhouding. Er zijn in 2019 geen andere recreatieve of toeristische initiatieven aan de gemeente voorgelegd. Brabantse partijen (overheden, bedrijven, organisaties en particulieren) waaronder ook onze gemeente, hebben de krachten gebundeld om te komen tot het Van Gogh Nationaal Park. Inmiddels is een masterplan voor deze ambitie opgesteld. In september 2020 moet de formele status van 'Nationaal Park' een feit zijn.

Klimaat

N.v.t.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)

De Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) is een verbonden partij waarmee samen wordt gewerkt op het bedrijventerrein. De Stichting verzorgt de beveiliging van het terrein middels camera's die in het openbaar gebied hangen en een beveiligingsteam.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	124	124	131	-7
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16	115	42	73
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	24	24	25	-1
3.4 Economische promotie	78	78	83	-4
Totaal Lasten	242	341	282	60
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	33	33	26	7
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	20	16	4
3.4 Economische promotie	33	33	29	3
Totaal Baten	86	86	71	15
Saldo (baten -/- lasten)	-157	-256	-211	-45

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Voorzieningenniveau in evenwicht met beschikbare middelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een reëel en structureel sluitende begroting. 2. Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken. 3. Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota activering, waardering en afschrijving	n.v.t.	20 juni 2013	n.v.t.
Nota reserves en voorzieningen	n.v.t.	24 mei 2011	n.v.t.
Financiële verordening	n.v.t.	22 juni 2017	n.v.t.
Treasurystatuut	n.v.t.	2014	n.v.t.
Nota risicomangement en weerstandsvermogen	n.v.t.	21 maart 2013	n.v.t.
Belastingverordeningen			

Wat hebben we ervoor gedaan?

Voorzieningenniveau in evenwicht met beschikbare middelen

01. Een reëel en structureel sluitende begroting.

Om de gemeentefinanciën goed gezond te houden is het belangrijk om voorzichtig en reëel te begroten. Bij het vaststellen van de begroting 2019 vertoonde de jaarschijven 2019 een nadelig saldo van € 561.462,00. Structureel had de begroting 2019-2022 op het eerste jaar na, een positief resultaat.

De eerste bestuursrapportage 2019 sloot met een negatief saldo van € 230.265. De nadelen zijn opgevangen door een onttrekking aan de reserve vrije bestedingsruimte. Ook de tweede bestuursrapportage had een negatief saldo van € 848.212,00. De belangrijkste onvoorziene tegenvaller deed zich voor op het sociaal domein. Het sociaal domein heeft in 2019 € 1.000.000,00 meer aan kosten met zich mee gebracht, dan begroot. In de begroting 2020 is met een structurele toename van het nadeel sociaal domein rekening gehouden.

De beide circulaire (mei en september) leverden bruto een voordeel van ruim € 200.000,00 op. In totaal is er ruim € 1.640.000,00 onttrokken aan de reserve vrije bestedingsruimte om 2019 sluitend te houden. Het gerealiseerde resultaat in 2019 bij de jaarrekening (exclusief de grondexploitatie) bedraagt € 1.141.000,00.

Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijk deel van de inkomsten van een gemeente. Dat geldt ook voor de gemeente Son en Breugel. De mutaties als gevolg van de mei- en septembercirculaire zijn bij de begroting 2019 betrokken. In de vastgestelde begroting was geraamd dat er in totaal € 18.702.719,00 ontvangen zou worden. Na begrotingsbijstellingen vanwege diverse circulaire in 2019 komt de bijgestelde raming uit op € 18.972.378,00. In werkelijkheid is er inclusief een aantal verrekeningen over voorgaande jaren € 19.243.959,00 ontvangen. Hierin zijn ook verwerkt de uitbetaling in december van een aantal specifieke uitkeringen die in 2020 aangewend worden. In totaal betreft het € 297.000,00. Dit bedrag is als vooruit ontvangen verantwoord.

02. Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken.

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven voor 2019 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de tariefaanpassing van 2,5% leiden tot een hogere opbrengst.

De opbrengst van de OZB is voor de woningen € 69.000,00 hoger dan geraamd, terwijl de opbrengst bij de niet-woningen € 12.000 lager is.

De baten van zowel riolering als afval zijn iets hoger uitgevallen dan begroot.

03. Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

In de raadsvergadering van 21 maart 2013 heeft de raad de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld. In de nota wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves buiten beschouwing gelaten;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt, zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, ofwel extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

In de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitvoerig ingegaan op het wettelijk kader, de inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit. De beleidsconclusies zijn hierboven weergegeven.

In deze jaarrekening heeft een actualisatie plaatsgevonden van de weerstandscapaciteit, de risico's en het weerstandsvermogen.

Klimaat

Er was geen CO₂ –doelstelling verbonden aan dit programma.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (restant budget 2019) wordt weergegeven als negatief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een negatief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	0	200	200	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	472	1.927	-1.455
0.4 Overhead	5.628	6.419	6.094	325
0.5 Treasury	140	91	203	-113
0.61 OZB woningen	80	80	100	-20
0.62 OZB niet-woningen	11	11	14	-4
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	35	35	31	3
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	56	-87	11	-99
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	277	277	10	267
Totaal Lasten	6.226	7.496	8.591	-1.095
Baten				
0.10 Mutaties reserves	948	2.945	2.451	493
0.4 Overhead	40	40	121	-81
0.5 Treasury	556	614	656	-42
0.61 OZB woningen	2.082	2.082	2.152	-69
0.62 OZB niet-woningen	1.781	1.781	1.759	21
0.64 Belastingen overig	9	9	18	-9
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	18.703	18.927	19.244	-317
0.8 Overige baten en lasten	308	308	0	308
Totaal Baten	24.427	26.707	26.401	305
Saldo (baten -/- lasten)	18.201	19.210	17.810	1.401

Inhoudelijke rapportages

Inleiding

Leerplichtverslag 2018-2019

Op 1 augustus 2018 woonden er 2583 leerplichtige- en kwalificatie plichtige jongeren in Son en Breugel. Verreweg de meeste van deze leerlingen komen niet in contact met de leerplichtambtenaar, maar gaan 'gewoon' naar school. Redenen om contact te hebben met de leerplichtambtenaar zijn spijbelen, luxe verzuim (op vakantie zonder toestemming) en (twijfelachtig) ziekteverzuim. Andere situaties waarbij leerplicht betrokken kan zijn betreffen conflicten op school, adviesvragen of een tijdelijke vrijstelling van het onderwijs.

In Son en Breugel is er in het schooljaar 2018-2019 112 keer contact geweest met de leerplichtambtenaar. In Son en Breugel zijn in het schooljaar 2018-2019 15 meldingen gedaan van wettelijk verzuim. Dit is ongeveer gelijk aan het voorgaande schooljaar. Er wordt bij dergelijke meldingen gehandeld conform de regionale instructie voor de leerplichtambtenaar.

Met ingang van 1 januari 2019 wordt gewerkt met het nieuwe Centrale Leerlingenregistratiesysteem, Jeugdvolgsysteem. In de conversie van het oude naar het nieuwe systeem konden niet alle werkprocessen een-op-een worden overgezet. Daarnaast worden door het nieuwe systeem diverse werkprocessen automatisch aangemaakt. Dit leidt tot accurate cijfers, maar maakt vergelijking met eerdere schooljaren slechts beperkt mogelijk. Het schooljaar 2019-2020 kan gezien worden als nulmeting. Vanaf schooljaar 2020-2021 is een betrouwbare vergelijking mogelijk.

Jaarverslag bezwaarschriften, klachten en juridisch kwaliteitszorg opgenomen

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie en juridische zaken 2019

Bezwaarschriftencommissie

Inleiding

De gemeente Son en Breugel beschikt over een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie, als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht. De bezwaarschriftencommissie voorziet de burgemeester, het college en de gemeenteraad van advies ten aanzien van ingediende bezwaarschriften van burgers en bedrijven tegen besluiten van de gemeente. In de meeste gevallen vindt er een hoorzitting plaats waarbij alle partijen worden uitgenodigd.

De commissie is bevoegd ten aanzien van alle bezwaarschriften met uitzondering van de bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten op grond van de artikelen 23, 24 en 26 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of de Regeling functiebeschrijving en –waardering 1999.

Samenstelling bezwaarschriftencommissie

De bezwaarschriftencommissie bestaat uit de volgende personen:

- de heer mr. W.A.M. Waarma, voorzitter;
- de heer mr. P.A.J.S. Lathouwers, lid;
- de heer mr. A.H.C.M. Spapens, lid;
- de heer mr. J.F.H.M. van der Velden, lid.

De secretaris van de bezwaarschriftencommissie is mevrouw mr. M.J.M. Bellemakers. De hoorzittingen van de bezwaarschriftencommissie vinden plaats op maandagavond op de tijdelijke locatie De Vijverberg. De hoorzittingen zijn in beginsel openbaar.

Aantal bezwaarschriften

In 2019 zijn er in totaal 38 bezwaarschriften ontvangen. In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er per onderwerp zijn binnengekomen.

Onderwerp	Aantal
Omgevingsvergunning kap	12
Omgevingsvergunning bouwen	5
Participatiewet	5
Subsidie	5
Leerlingenvervoer	3
Wet maatschappelijke ondersteuning	2
Algemene verordening gegevensbescherming	2
Omgevingsvergunning strijdig gebruik	1
Jeugdwet	1

Wet openbaarheid van bestuur	1
Wet op de kansspelen	1
Totaal	38

In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er in de voorgaande jaren zijn binnengekomen.

Jaar	Aantal bezwaarschriften
2016	49
2017	58
2018	44

Adviezen

De bezwaarschriftencommissie heeft de volgende adviezen gegeven in 2019. Hierbij zitten nog 13 bezwaarschriften die in 2018 zijn ontvangen.

Advies	2016	2017	2018	2019
Gegronnd	5	1	1	1
Ongegrond	11	23	16	16
Niet-ontvankelijk	10	9	9	11
Geen advies	16	33	28	19
Totaal	42	66	54	47

De aantallen bij “geen advies” hebben betrekking op ingetrokken bezwaarschriften. Bezwaarschriften worden veelal ingetrokken na een bemiddelend gesprek met iemand van de vakafdeling waarin het bestreden besluit nog eens wordt toegelicht. Het komt soms ook voor dat gedurende de procedure meer informatie bekend wordt waardoor het bestreden besluit wordt aangepast. Als dit aangepaste besluit volledig aan het bezwaar tegemoet komt, wordt het bezwaar meestal ingetrokken.

Aantal hoorzittingen

In 2019 is de bezwaarschriftencommissie 10 keer bijeengekomen voor hoorzittingen. Dit is minder vaak dan andere jaren. Dit komt omdat er in 2019 minder bezwaarschriften zijn ontvangen. Daarnaast zijn er veel bezwaarschriften afgehandeld zonder advies van de bezwaarschriftencommissie.

Jaar	Aantal hoorzittingen
2016	12
2017	16
2018	15
2019	10

Juridische zaken

Klachten

Wanneer een burger vindt dat hij of zij door een ambtenaar of bestuurder in een bepaalde aangelegenheid niet naar behoren is behandeld, kan hij of zij een klacht indienen. Klachten worden in behandeling genomen volgens de Klachtenregeling 2009.

Wij vinden het belangrijk om met een burger in gesprek te gaan naar aanleiding van de klacht. Daarom staat in de gemeente Son en Breugel de informele klachtenprocedure centraal. Tijdens de informele klachtenprocedure wordt contact opgenomen met de burger en wordt de klacht met de burger besproken. Slechts in enkele gevallen wordt de formele procedure opgestart.

In 2019 zijn er 9 klachten ingediend die conform de klachtenregeling in behandeling zijn genomen.

Onderwerp klacht	Procedure	Afgehandeld
Gebrekkige communicatie	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er zijn afspraken gemaakt.
Het moeilijk/niet in contact komen met een medewerker van de gemeente	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er zijn afspraken gemaakt.

Behandeling van een dossier	Geen procedure gestart	Het klaagschrift is niet-ontvankelijk verklaard, omdat het niet voldoet aan de daaraan gestelde vormvereisten.
Het niet beantwoorden van een vraag	Informeel klachtenprocedure	Ja, de vraag is alsnog beantwoord.
Niet nakomen van gemaakte afspraken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is tegemoet gekomen aan het verzoek.
Behandeling van een dossier	Informeel klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en de klacht is doorgestuurd naar extern betrokken partijen.
Behandeling van een dossier	Informeel klachtenprocedure	Ja, de klacht is afgehandeld na beantwoording van de vragen.
Communicatie	Formeel klachtenprocedure	Ja, de klacht is ongegrond verklaard.
Uitblijven van reactie op meldingen	Informeel klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er is tot een oplossing gekomen.

Wob-verzoeken

Ingevolge de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan. Het uitgangspunt van de Wob is dat alle overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden van toepassing zijn op grond van de Wob of andere wetgeving.

Het afhandelen van verzoeken in het kader van de Wob kan veel tijd in beslag nemen. De informatie waar naar wordt gevraagd moet worden verzameld en er moet worden bekeken of er uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Een beslissing op een Wob-verzoek moet binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen worden genomen. Deze beslistermijn kan eenmalig gemotiveerd met vier weken worden verlengd. Zeker bij omvangrijke Wob-verzoeken is de beslistermijn kort. Vanaf 1 oktober 2016 is de Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen niet meer van toepassing op de Wob. Dit betekent echter niet dat er niet tijdig een beslissing moet worden genomen. Bestuursorganen blijven verantwoordelijk voor een tijdige beslissing op Wob-verzoeken. Als dat niet gebeurt, kan er rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de rechter. In 2019 zijn er 14 Wob-verzoeken ontvangen. In 2018 waren dit er 12.

Contractenbank

In Contractenbank moeten alle contracten worden opgenomen die binnen de gemeente Son en Breugel zijn overeengekomen. Via Contractenbank kan worden bijgehouden wanneer een contract afloopt en wanneer een contract eventueel moet worden verlengd. Wanneer een contract dreigt af te lopen, wordt er een signalering gestuurd naar de betrokken medewerkers. Deze medewerkers weten dan dat het contract binnenkort afloopt en dat daar wellicht iets mee moet gebeuren. Op deze wijze beogen we de juridische – en daarmee samenhangende financiële – risico's nog verder te verminderen.

Mandaten

De mandatenlijst wordt periodiek nagekeken en waar nodig aangepast. De mandaten voor Dienst Dommelvallei worden binnen de dienst beoordeeld.

Juridisch overleg Dienst Dommelvallei

De juristen van de gemeenten Son en Breugel, Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo en een afgevaardigde van de Dienst Dommelvallei hebben periodiek over uiteenlopende (juridische) onderwerpen. Daarnaast worden zaken besproken die door alle 4 de organisaties kunnen worden geharmoniseerd.

Jaarverslag bestuurlijke en ambtelijke integriteit 2019

Integriteitstoets kandidaat-wethouders.

In verband met het vertrek van wethouder Tom van den Nieuwenhuijzen in januari 2019 heeft een integriteitsonderzoek plaatsgevonden met een beoogd nieuwe kandidaat-wethouder. Deze toets werd uitgevoerd door mevrouw mr. dr. Gaby van den Biggelaar, adviseur / intermediair bij overheidscontacten en vond plaats conform de door haar opgestelde notitie "Werkwijze Integriteitstoets kandidaat-Wethouders gemeente Son en Breugel".

Vóór de benoeming aan de orde zou komen in de gemeenteraad, trok de betreffende persoon zich terug als kandidaat.

Vervolgens vond een integriteitstoets plaats met betrekking tot de heer Paul van Liempd (vacature de heer Van den Nieuwenhuijzen) en met de heer Jos de Bruin (uitbreiding aantal wethouders tot vier). De toets met betrekking tot de heer De Bruin vond eveneens plaats door mevrouw Van den Biggelaar, de toets met betrekking tot de heer Van Liempd door bureau Necker van Naem. Dit laatste omdat de heer Van Liempd een goede bekende is van mevrouw Van den Biggelaar. Daarnaast leverden beide kandidaat-wethouders een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), screeningsprofiel politieke ambtsdragers in. Uit de toetsen en VOG'en bleek dat er geen beletselen tegen benoeming waren, behoudens dat de heer Van Liempd niet aan het vereiste van ingezetenschap voldeed. Beiden werden op 9 mei 2019 tot wethouder benoemd, waarbij de heer Van Liempd voor een jaar ontheffing van het vereiste ingezetenschap werd verleend.

Integriteitstraining

In 2019 volgde één wethouder een training Integriteit, waarbij de onderdelen Kennen, Inzicht en Toepassing centraal stonden. De training werd verzorgd door bureau Necker van Naem.

Meldingen vermoeden misstand

Ingevolge de "Regeling melding vermoeden misstand" wordt jaarlijks een rapportage opgesteld over de uitvoering van deze regeling. Deze rapportage bevat in ieder geval "Informatie over het aantal meldingen en een indicatie van de aard van de mededelingen, de uitkomsten van de onderzoeken en de standpunten van de werkgever."

In 2019 zijn dergelijke meldingen niet ontvangen; noch intern noch bij het externe meldpunt, de Afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

In 2017 heeft gemeente Son en Breugel het manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) ondertekend. Door deze ondertekening verplichten we ons om bij alle inkopen aandacht te besteden aan duurzaamheid en aan social return. Dit manifest wordt jaarlijks gemonitord door PIANOo, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Dit gebeurt doordat Bizob alle aanbestedingen verwerkt in een systeem dat door PIANOo wordt geupload. Met de gemeenteraad is afgesproken jaarlijks ook een evaluatie op te nemen in de jaarrekening.

Voor duurzaamheid is geen aparte rapportage gemaakt. Duurzaamheid/klimaat vindt u terug in de inleiding van de jaarrekening en in de afzonderlijke programma's. Met betrekking tot social return hebben wij hieronder de rapportage van het Advies Social Return opgenomen. Dit adviespunt, onderdeel van de WSD, toetst onze aanbestedingen op social return kansen en ondersteunt gegunde partijen bij het invullen van de social return.

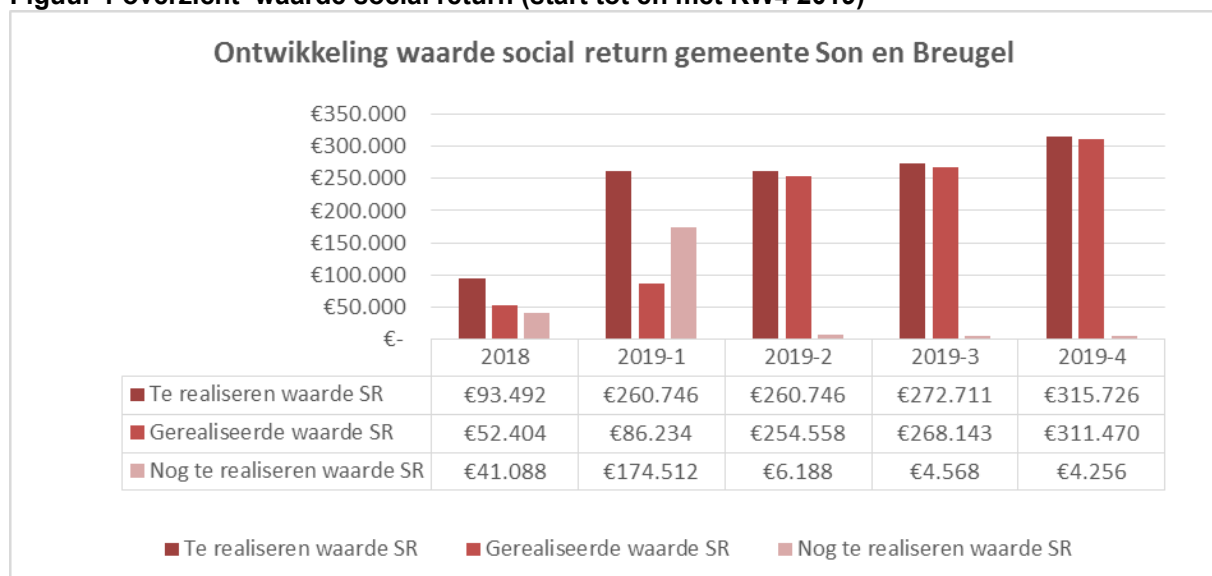
Het Adviespunt Social Return voert de monitoring en advisering uit met betrekking tot inkoop van de gemeente waaraan een verplichting social return is gekoppeld. Het Adviespunt maakt gebruik van een web-based monitor-tool WIZZR. Dit systeem wordt door de coördinatoren social return in de arbeidsmarktregio's Noordoost- en Zuidoost-Brabant gebruikt. Hierdoor is het mogelijk om:

- opdrachtnemers zelf verantwoordelijk te maken voor het opvoeren van hun activiteiten,
- deze data via een AVG-proof methode in het systeem te krijgen (privacy wetgeving),
- dubbele invoer van gegevens op meerdere projecten in deze regio's te ondervangen,
- de gemeentelijk contactpersoon kan real-time de ontwikkeling van de projecten in de eigen gemeente volgen,
- een totaal overzicht te geven van de lopende en afgeronde projecten en de waarde die daarmee gecreëerd is.

1. Voortgang gemeente Son en Breugel 2019

In de loop van 2019 is de uitvoering van social return binnen de gemeente Son en Breugel goed op koers gebleven en is er groei geweest in het aantal projecten en de waarde social return. Waar het jaar begon met een totaal aan opgelegde social return verplichting van ruim negentig duizend euro, is het jaar afgesloten met een ruime verdrievoudiging van die verplichting. In onderstaande tabel is deze ontwikkeling gepresenteerd. Ultimo 2018 waren 10 projecten social return bekend, we sluiten het jaar af met een totaal van 18 projecten, waarvan er in de loop van 2019 zeven zijn afgerond. Elf projecten zijn dus nog actief. De totale realisatie aan waarde social return tot nu toe bedraagt ruim 311 duizend euro.

Figuur 1 overzicht waarde social return (start tot en met KW4 2019)

In het algemeen kan gesteld worden dat de social return activiteiten vanuit de gemeente Son en Breugel goed op niveau blijven. Er is een stabiele instroom van projecten en de realisatie van deze projecten blijft ook op niveau. In een tijdspanne van twee jaar zijn 18 projecten geïdentificeerd en gemonitord en is sprake van goede voortgang.

Tabel 1 overzicht cumulatieve waarden (start tot en met KW4 2019)

Overzicht totale waarden Social Return	Waarde
Inkoop waarde totaal	€ 6.314.520
Gemiddeld Social Return percentage	5,0%
Te realiseren Social Return waarde	€ 315.726
Gerealiseerde Social Return waarde	€ 311.470
Nog te realiseren Social Return waarde	€ 4.256

Over de totale looptijd van de social return praktijk is aan een inkoopwaarde van € 6,3 miljoen de voorwaarde invulling social return verbonden. Gemiddeld werd daaraan een verplichting van gemiddeld 5.% social return gekoppeld.

Tabel 2 Wijze van plaatsen bij opdrachtnemer

Omschrijving	Aantal
Detacheringen (personen)	3
Opleidingsplekken/ stages	2
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)	7
Totaal	12
PSO trede 2/3	€ 164.922

Opdrachtnemers maken veel gebruik van (tijdelijke) dienstverbanden en detacheringen om mensen te plaatsen. Ruim 56% van de invulling social return tot dusver vindt plaats door inzet van het PSO-certificaat trede 2 of hoger (in verhouding tot de branche onderscheidt een bedrijf zich in positieve zin met de inzet van doelgroepen in het werkproces). Deze realisatie via het PSO-certificaat is voornamelijk gerealiseerd op 1 project (**Stam en De Koning, verbouwing gemeentehuis**). Het is niet mogelijk om inzicht te krijgen in de wijze waarop bedrijven personen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan zich verbonden hebben. Daarnaast kan een belangrijk deel van de waarde van het certificaat ook tot stand gekomen zijn door 'sociale' inkoop. Uiteindelijk – zij het indirect – komt dit ook de doelgroep social return ten goede.

Tabel 3 verdeling naar doelgroep social return

Omschrijving	Aantal
Stagetraject	2
WW	1
Participatiewet	6
WIA/ WAO	1
Wajong	2
Totaal	12

Figuur 2, procentuele verdeling naar doelgroep social return

Verdeling doelgroep in %

Uit tabel 3 en figuur 2 wordt duidelijk dat de opdrachtnemers van de gemeente Son en Breugel social return invullen via trajecten met de doelgroep Participatiewet (50%), gedeeltelijk arbeidsgehandicapten WIA/WAO (17%) en Wajong (17%). Er is een behoorlijke spreiding over de verschillende doelgroepen.

2. Actuele situatie op projectniveau gemeente Son en Breugel 2019

De actuele situatie is als volgt (zie bijlage voor detailinformatie).

- **Lopende projecten (11):** er zijn op dit moment 11 actieve projecten met een te realiseren waarde van € 53.977,-- waarvan tot eind 2019 de realisatie € 43.381,-- bedraagt (prognose).
- **Afgeronde projecten (7):** in totaal zijn er zeven projecten gedurende 2018 en 2019 afgerond met een te realiseren waarde van € 261.749,-- waarvan € 268.089,-- is ingevuld. Er is dus sprake van een lichte over-realisatie.
- **Te verwachten projecten:** In de kwartaalrapportage KW3 werd al een overzicht gegeven van te verwachten projecten: het gaat daarbij om projecten die mogelijk in aanmerking komen voor Social Return en waarover contact is geweest tussen Bizob en het ASR. Op deze projecten is een positief advies gegeven voor het opleggen van een SR-opgave. Na afronding van de inkoopstrategie en gunningsfase zullen deze projecten opgenomen worden in de SR-monitor.
- **Onderhoud pompen gemalen;**
- **Schuldhelpverlening fase 2;**
- **Re-integratiediensten Son en Breugel (en Nuenen);**
- **Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) maart 2020.**

Inmiddels zijn drie regionale projecten definitief gegund en worden deze op korte termijn in de monitor opgenomen:

- **Arbodienstverlening (Blikveld),** regionaal contract.

Het Adviespunt Social Return zal dit contract voor meerdere gemeentelijke partijen gaan monitoren. Provijf – het bedrijf achter monitorsysteem WIZZR – is in opdracht van het Adviespunt Social Return een module aan het ontwikkelen waardoor we contracten tussen meerdere opdrachtgevers en één opdrachtnemer in het monitorsysteem kunnen volgen. Verwachte oplevering van deze module is eind januari 2020. Vanaf dat moment zal dit project actief gevolgd worden.

- **Medische hulpmiddelen (Medipoint en Welzorg)**

Toelichting bijlage

De bijlage is opgesplitst in twee onderdelen:

- **Lopende projecten,** opdrachten die nog in uitvoering zijn.
- De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht en de social return verplichting is nog niet (volledig) ingevuld.
- De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht, de social return verplichting is al ingevuld op basis van voorgenomen activiteiten, maar nog niet gecontroleerd door het Adviespunt[1]
- **Afgeronde projecten,** opdrachten die beëindigd zijn door de opdrachtnemer en waarvan de social return inzet is gecontroleerd[2]. Projecten zijn afgerond en gearchiveerd in WIZZR.

Per project wordt een overzicht getoond van invullingsmogelijkheden en per invullingsmogelijkheid:

- wat de prognose is: 'te realiseren waarde',
- de feitelijke invulling: 'gerealiseerde waarde' en
- de inzet van doelgroepmedewerkers 'gerealiseerde aantallen'.

Invullingsmogelijkheden social return in WIZZR:

- Detacheringen (factuur): detachering die op basis van een factuur in rekening wordt gebracht. Vaak een groepsdetachering (gekoppeld aan ureninzet van de doelgroep, niet aan individuele personen). Daarom kunnen deze niet geteld worden als plaatsingen. Bij geen vermelding doelgroep wordt deze soms geregistreerd als 'onbekend'.
- Detacheringen (personen): een detachering op individueel niveau. Een specifieke medewerker wordt geplaatst bij de opdrachtnemer.
- Diensten door SW/ gemeentelijke instelling: opdrachtnemer neemt diensten af bij een sociale onderneming (SW of 30+), denk aan schoonmaak- (bv een directiekeet) of groenwerkzaamheden.
- Leerwerkplekken: trajecten voor leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) of Praktijkonderwijs.
- Opleidingsplekken/ stages: betreft de inzet van leerlingen uit het middelbaar beroepsonderwijs (Mbo) niveau 1 of 2; beroepsbegeleidende leerweg (BBL) of beroepsopleidende leerweg (BOL).
- PSO - Certificaat van een hoofdaannemer: invulling van de social return verplichting door een certificaat Prestatieladder Socialer Ondernemen van de opdrachtnemer.
- Vacatures/ banen: Rechtstreeks in dienst nemen van een persoon uit de doelgroep social return.
- Inkoop bij een sociale ondernemer: opdrachtnemers besteden werk uit bij een sociale onderneming.

[1] Voorbeeld: de opdrachtnemer neemt een doelgroepmedewerker in dienst met een jaarcontact bij de start van het project. Het ASR zal na afronding van de opdracht verifiëren of deze medewerker ook daadwerkelijk de gehele periode in dienst is geweest tegen de loonsom (of blokwaarde) die is opgegeven in de prognose.

[2] Controle door het ASR enkel bij projecten die na inschakeling van het Adviespunt door het WAM zijn aangemeld.

Gemeente Son en Breugel, jaarrapportage 2019

Lopende projecten

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2017			
Yacht B.V. <i>uitvoering van MSP-dienstverlening (01-08-2017 / 31-07-2019)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ -	€ -	0
Ziut B.V. <i>Verduurzamen OVL Son en Breugel (14-06-2017 / 14-06-2020)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 17.805,00	€ 18.069,00 € 18.069,00	0
2018			
Centric Netherlands B.V. <i>Het realiseren van een integraal en digitaal applicatie-instrument middels uitbreiding van het huidige Centric Suite (01-11-2018 / 31/12-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 2.332,00	€ -	0
Donkergroen B.V. - Hazerswoude-Dorp <i>Vegen van wegen inclusief onkruidbestrijding verhardingen (01-09-2018 / 01-09-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) PSO - trede 3 Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 4.922,00	€ 4.922,00 € 4.922,00	0

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
KWS infra B.V. - E'hoven	€ 4.328,00	€ 1.555,56	1
<i>Asfaltonderhoud Kanaaldijk Noord & Hoberglaan (20-08-2018 / 01-10-2018)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst		€ 1.555,56	1
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
Vandervalk+degroot BV	€ 3.090,00	€ -	0
<i>Rioolreiniging- en inspectie vrijvervalriolering (15-08-2018 / 15-08-2020)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Veeg- en Rioolbedrijf Adriaans B.V.	€ 4.359,00	€ 1.335,00	0
<i>Reiniging gemalen en kolken (07-11-2018 / 07-11-2020)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur		€ 1.335,00	
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
2019			
GMB Rioleringsstechnieken B.V. - Opheusden	€ 11.965,00	€ 12.250,00	2
<i>Raamovereenkomst renovatie en reparatie vrijvalriolering deel 2 (01-01-2019 / 01-01-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur	€ 4.076,00		
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 4.083,00	2
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
<i>Raamovereenkomst renovatie en reparatie vrijvalriolering deel 1 (01-01-2019 / 01-01-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur	€ 7.889,00		

Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 8.167,00	1
Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
Van Helvoort Taxi Groep B.V.	€ 5.176,00	€ 5.250,00	2
<i>Deeltaxi CVV (01-01-2019 / 28-02-2020)</i>	€ 4.814,00		1
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 4.861,11	1
<i>Overbruggingsovereenkomst Vervoer cliënten SWZ Zonhove (01-01-2019 / 28-02-2020)</i>	€ 362,00		1
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 388,89	1
Eindtotaal	€ 53.977,00	€ 43.381,56	6

Gemeente Son en Breugel, jaarrapportage 2019
Afgeronde projecten

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2012			
Van Helvoort Taxi Groep B.V.	€ 18.300,00	€ 23.333,33	1
<i>Deeltaxi CCV</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 23.333,33	1
2017			
Heijmans BV hoofdkantoor	€ 22.970,00	€ 22.984,00	2

<i>Riolverzwinging Oud-Breugel</i>			
Detacheringen (factuur)			
Detacheringen (personen)			
Diensten door SW/ gemeentelijke instelling			
Leerwerkplekken			
Opleidingsplekken/ stages		€ 5.200,00	1
PSO - Certificaat van een onderaannemer			
Vacatures/ banen		€ 17.784,00	1
Werk onderbrengen bij SW/ gemeentelijke instelling			
KWS infra B.V. - E'hoven	€ 46.029,00	€ 46.958,89	2
<i>Bouw- en woonrijpmaken Soniuspark</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur		€ 6.369,00	
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 38.888,89	2
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)		€ 1.269,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 432,00	
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
RO-Infra	€ 2.240,00	€ 2.275,00	0
<i>Raamovereenkomst elementenonderhoud Son en Breugel</i>			
Detacheringen (factuur)		€ 375,00	
Detacheringen (personen)			
Diensten door SW/ gemeentelijke instelling			
Leerwerkplekken			
Opleidingsplekken/ stages			
Vacatures/ banen			
Werk onderbrengen bij SW/ gemeentelijke instelling		€ 1.900,00	
2018			
KWS infra B.V. - E'hoven	€ 3.560,00	€ 3.888,89	1
<i>Reconstructie fietspad en onderhoud Lieshoutseweg</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 3.888,89	1
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
RO-Infra	€ 8.650,00	€ 8.650,00	0
<i>Herinrichting Ruysdaelstraat</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			

Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)		€ 8.650,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
Stam en De Koning	€ 160.000,00	€ 160.000,00	0
<i>Nieuwbouw gemeentehuis</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
PSO - trede 3		€ 160.000,00	
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Eindtotaal	€ 261.749,00	€ 268.089,22	6

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de inwoners mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie. Lastenverzwaring voor inwoners blijft achterwege en indien enigszins mogelijk zullen we de tarieven van de gemeentelijke belastingen en/of leges verlagen;
- Streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies;
- Het profijtbeginsel bij de overige heffingen hanteren.

In overeenstemming met deze beleidsuitgangspunten zijn de tarieven over 2019 als volgt aangepast:

- De tarieven van de OZB zijn naast de inflatiecorrectie met 2,5% verhoogd. Daarnaast is bij de berekening van het tarief rekening gehouden met de WOZ-waardeontwikkeling;
- Leges en tarieven in de tarieventabel worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,1%;
- De tarieven voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid waarbij rekening is gehouden met een zo reëel mogelijke inschatting van zowel de baten- als de lastenontwikkeling binnen het meerjarenperspectief 2018-2021.

Definitieve (formele) vaststelling van de diverse belastingtarieven heeft plaats gevonden door vaststelling van de belastingverordeningen tijdens de behandeling in de raadsvergadering van 8 november 2018.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven voor 2019 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de tariefaanpassing van 2,5% leiden tot een hogere opbrengst.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en de Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier geen bedrijfsafval.

De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2019 gestegen met 5,5%.

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De tarieven van de rioolheffing worden zodanig vastgesteld dat de geraamde kosten niet boven de geraamde baten uitkomen. We streven er naar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn gemeenten verplicht inzichtelijk te maken hoe bij de berekening van tarieven en heffingen wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. De tarieven mogen dus hoogstens kostendekkend zijn. Daarnaast moeten we de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen vermelden en de manier waarop we deze uitgangspunten bij de tariefstellingen hanteren.

Met onderstaande tabel verantwoorden we of de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden. Per heffing worden de totale baten en lasten en het gerealiseerde dekkendheidspercentage weergegeven.

Dekkendheid rioolheffing	2019
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	790.419
Kapitaallasten	199.647
Mutatie voorziening	-173.894
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	816.172
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	163.730
Kwijtschelding taakveld 6.3	28.856
Straatreiniging taakveld 2.1	61.111
Watertaken taakveld 5.7	29.578
BTW taakveld 0.11*	153.315
Totaal toerekenbaar	436.590
Totaal lasten	1.252.762
Opbrengst rioolheffing	1.203.168
Overige opbrengsten	49.594
Baten totaal taakveld 7.2	1.252.762
Dekkendheidspercentage riool	100%

*De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het Btw-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de Btw compensabel en werd tegelijkertijd het gemeentefonds hiervoor verlaagd.

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2019
Afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	390.717
Lasten overige afvalstromen	919.200
Kapitaallasten	4.062
Mutatie voorziening	35.781
Totaal kosten afval taakveld 7.3	1.349.761
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	84.823
Kwijtschelding taakveld 6.3	34.539
BTW taakveld 0.11	237.920
Totaal toerekenbaar	357.282
Totaal lasten	1.707.042
Baten afvalstoffenheffing	1.377.772
Baten milieustraat	61.302
Baten overige afvalstromen	267.968
Baten totaal taakveld 7.3	1.707.042
Dekkendheidpercentage afval	100%

Kostendekkendheid leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven.

Er mag geen winst gemaakt worden. Voor deze heffingen wordt gestreefd naar een 100% kostendekkend tarief.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het besluit van 5 maart 2016 in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten gemeenten verplicht inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn. De geraamde baten mogen de geraamde lasten niet overschrijden.

Per hoofdstuk van de legesverordening 2019, is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de gerealiseerde baten en lasten. Hoofdstukken die niet zijn opgenomen in de plaatselijke legesverordening, zijn niet opgenomen in onderstaande tabel(len). Per titel in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend moet zijn. Tussen afzonderlijke hoofdstukken binnen een titel mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaald hoofdstuk, mogen kosten binnen een ander hoofdstuk compenseren.

In onderstaande overzichten zijn per hoofdstuk en per titel de totale baten, de totale lasten en het kostendekkendheidspercentage weergegeven. De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salarislasten en overhead in titel 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken. Op basis van de toegerekende salarislasten is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening					
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-24.374	28.652	27.869	9.926	37%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	-75.911	76.404	74.318	40.819	40%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-102.046	60.487	58.835	50.607	60%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	-5.655	28.652	27.869	5.870	9%
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	-	-	-	
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	-17	6.367	6.193	1.161	0%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-29.932	31.835	30.966	22.863	35%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	6.367	6.193	-	0%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	-	-	-	-	
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	-	6.367	6.193	-	0%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	-	9.551	9.290	-	0%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	-3.954	6.367	6.193	-	31%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	-75	9.551	9.290	2.410	0%
Hoofdstuk 19	Kinderopvang	-	6.367	6.193	-	0%
Hoofdstuk 20	Diversen	-3.653	19.101	18.580	315	10%
Totaal titel 1		-245.617	296.067	287.984	133.970	34%

De salarislasteren en overhead in titel 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasteren de overhead bepaald. De baten en lasten binnen titel 2 van de legesverordening hebben voornamelijk betrekking op hoofdstuk 2 en 3, vandaar is vanwege de samenhang besloten alle lasten toe te rekenen aan hoofdstuk 3 binnen titel 2 en is dit niet verder uitgesplitst.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	
Hoofdstuk 2	Schetsplan / Conceptaanvraag omgevingsvergunningen / Verzoek principebesluit	-4.756	-	-	-	
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	684.754	299.323	291.151	133.383	95%
Hoofdstuk 4	Vermindering	-	-	-	-	
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	-	-	-	-	
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	-	-	-	-	
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project (vervallen)	-	-	-	-	
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	-	-	
Hoofdstuk 9	Sloopmelding (vervallen)	-	-	-	-	
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	
Totaal titel 2		-689.510	299.323	291.151	133.383	95%

De salarislasteren en overhead in titel 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1	Horeca	- 1.565	6.367	6.193	28	12%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	-	-	-	-	
Hoofdstuk 4	Verbod exploiteren bedrijf zonder benodigde vergunning	-	-	-	-	
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	-	6.367	6.193	-	0%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	-	6.367	6.193	-	0%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	3.184	3.097	-	0%
Totaal titel 3		-1.565	22.285	21.676	28	4%

Marktgeden

Marktgeden worden geheven van degene die een standplaats inneemt (of van degene aan wie een standplaats is toegewezen) op de wekelijkse warenmarkt.

Marktgeden zijn afhankelijk van het aantal strekkende meters frontlengte van de standplaats. Het tarief is in 2019 verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie (2,1%).

Precariorechten

Het tarief is in 2019 verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie (2,1%).

Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen

Als mensen de verschuldigde belasting niet kunnen betalen (of met buitengewoon bezwaar), komen zij wellicht in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de inwoners, toetsen we bij het inlichtingenbureau indien eerder kwijtschelding verleend is of er geen belemmering is voor het verlenen van automatische kwijtschelding. Bij geen belemmering verlenen we automatische kwijtschelding.

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- De raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- De raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- OZB;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

Overzicht tarieven

	2017	2018	2019
OZB Eigenaar Woning	0,0919%	0,0897%	0,0894%
OZB Eigenaar Niet-woning	0,1438%	0,1454%	0,1506%
OZB Gebruiker Niet-woning	0,1286%	0,1300%	0,1346%
Afvalstoffenheffing 1-persoonshh	150,00	155,04	163,44
Afvalstoffenheffing meer-pers.hh	188,00	194,28	204,96
Reinigingsrechten	176,40	182,28	198,69
Rioolheffing t/m 500m3	148,00	150,00	153,00

Vergelijking buurgemeenten

In onderstaande tabel worden de eenheden gebruikt die het COELO toepast voor het bepalen van de woonlasten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de gegevens over 2019 (afgerond op hele euro's).

	Son en Breugel	Nuenen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB eigenaar woning	0,0894%	0,1412%	0,1247%	0,0941%	0,0781%
OZB eigenaar niet-woning	0,1506%	0,2297%	0,2922%	0,1716%	0,1540%
OZB gebruiker niet-woning	0,1346%	0,1844%	0,2269%	0,1369%	0,1251%
Afvalstoffenheffing (*) (meerpers.huishouden)	205	309	276	238	300
Rioolheffing	153	219	199	169	181

(*): Diftar gemeenten worden door het COELO berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal ledigingen (18 maal een grijze container van 140 liter en 7 maal een groene container van 140 liter). De aantallen van het COELO zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Jaar	2017	2018	2019
WOZ-waarde	273.000	289.000	306.000
Wijziging WOZ-waarde		5,86%	5,88%
OZB	251	259	274
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	188	194	205
Rioolheffing	148	150	153
Totaal	587	603	632
% wijziging lasten t.o.v. t-1		2,70%	4,80%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf wordt de financiële robuustheid van de gemeente weergegeven.

Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen:

- (Beschikbare) weerstandscapaciteit:

De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken

- Benodigde weerstandscapaciteit:

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente. Het betreft risico's die eenmalig onverwacht kunnen optreden en geen normale bedrijfsvoeringsrisico's zijn.

Coronavirus

Op het moment dat de gemeenteraad deze jaarstukken 2019 vaststelt (2 juli 2020) is er sprake van een wereldwijde crisis door het coronavirus (COVID-19). Voor de risico's, zie "gebeurtenis na balansdatum" bij "Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling" en voor de operationele maatregelen, zie de paragraaf bedrijfsvoering onder "Coronavirus".

De belangrijkste gevolgen voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn:

- de extra uitvoeringskosten voor de aanvullende maatregelen vanuit het rijk;
- de extra bijstandsuitgaven;
- de extra uitgaven voor aanvullende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te beperken;
- de extra uitgaven om de economische schade zoveel mogelijk te beperken;
- in hoeverre de gemeente vanuit het rijk hiervoor gecompenseerd worden.

We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de raadsvergadering van 21 maart 2013 heeft de raad de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld. In de nota wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves buiten beschouwing gelaten;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt, zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, ofwel extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

In de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitvoerig ingegaan op het wettelijk kader, de inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit. De beleidsconclusies zijn hierboven weergegeven.

In deze jaarrekening heeft een actualisatie plaatsgevonden van de weerstandscapaciteit, de risico's en het weerstandsvermogen.

Top 15 inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren werken we met klassengemiddelden. Deze klassengemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening:

$$\text{Risicowaarde in €} = \text{percentage 'Kans'} \times \text{'Gevolg in €'}$$

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren, wordt gerekend met een zekerheidspercentage van 90%. Hieronder treft u de top 15 van grootste risico's aan.

Risico	Kans in %	Kans in €	Risicowaarde
1. Jeugdzorg	90%	375.000	337.500
2. Wolfswinkel	50%	375.000	187.500
3. Bouwkundige problemen Sporthal de Landing	90%	175.000	157.500
4. Algemene uitkering gemeentefonds	70%	175.000	122.500
5. Huishoudelijke hulp	70%	175.000	122.500
6. Attero - compensatieovereenkomst	90%	132.434	119.191
7. Cybercriminaliteit	30%	375.000	112.500
8. Crisisbeheersing	10%	1.000.000	100.000
9. Dienst Dommelvallei	Concrete	berekening	58.905
10. Vennootschapsbelasting	30%	175.000	52.500
11. Inkoop en aanbesteding	70%	75.000	52.500
12. Fiscaliteit	30%	175.000	52.500
13. Beveiligingsincident	70%	75.000	52.500
14. GGD Brabant Zuidoost	Concrete	berekening	42.585
15. Algemene verordening gegevensbescherming	10%	375.000	37.500
<i>Subtotaal top 15</i>			1.608.181
<i>Overige risico's</i>			473.813
<i>Risico's onvoorzien</i>			250.000
<i>Totaal</i>			2.331.994
<i>Risico's t.b.v. zekerheidspercentage 90%</i>			2.098.794

Twee keer per jaar worden de risico's opnieuw geïncentarieerd en berekend. Bijzonderheden, de nieuwe risico's en de risico's die niet meer in de top 15 voorkomen worden hieronder kort toegelicht.

Nieuwe risico's top 15

Attero-compensatieovereenkomst en Dienst Dommelvallei

Beide risico's waren benoemd, maar staan nu in de top 15 vanwege een hogere risicowaarde.

Verdwenen risico's top 15

Btw sportvrijstelling en Verkiezingen

Beide risico zijn nog steeds opgenomen, maar voor een lager bedrag, waardoor ze uit de top 15 vallen.

Top 15 risico's

1. Jeugdzorg

Door incidenten (crisis of gesloten jeugdzorg) of nieuwe cliënten met complexe jeugd casuïstiek bestaat het risico dat er beroep wordt gedaan op de zwaardere en duurdere jeugdzorg, zonder dat dit begroot is. Ook kunnen we achteraf geconfronteerd worden met kosten als gevolg van directe verwijzers als huis- en jeugdartsen en gecertificeerde instellingen. Deze medische verwijzroute is wettelijk ingeregeld.

Een ander risico betreft de kosten van aanbieders die tot 5 jaar na inzet zorgaanbod mogen nafactureren. Deze verplichtingen zijn in kaart gebracht maar gelden voor 1 jaar, waardoor eventueel nafacturering van de andere jaren kan drukken op de lopende begroting.

Beheersmaatregel

In afwachting van de daadwerkelijke uitgaven zet het CMD doorlopend in op efficiency en effectiviteit. Dit door preventief en integraal te werken in alle lagen van nulde lijn tot 2e lijn c.q. veiligheid. Vroegtijdig signaleren biedt ruimte om zo licht mogelijk en zo zwaar als nodig ondersteuning in te zetten. De basisvraag verheldering (triage), casusregie en het integraal werken binnen het netwerk van het CMD leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Met zowel zorgaanbieders als lokale huisartsen zijn duidelijke afspraken gemaakt over verwijzingen, zodat het CMD hier zoveel mogelijk grip op krijgt. Daarnaast is de categorie Begeleiding en Specialistische behandeling uit de PDC doorontwikkeld. Per 1-1-2020 wordt er gewerkt met uur- in plaats van maandtarieven. Naar verwachting kan hierdoor beter gestuurd worden op de doorlooptijd van zorg en de daarmee gemoeide kosten. Tenslotte worden er n.a.v. het onderzoek CMD duidelijke afspraken gemaakt over verwachtingen van en kaders voor het CMD.

2. Wolfswinkel

Meerjarig gezien is er geen sluitende exploitatie van de begraafplaats. Hierdoor is een negatief eigen vermogen ontstaan. De gemeente loopt het risico dat de stichting begraafplaats en uitvaartcentrum Wolfswinkel niet in staat is aan haar aflossingsverplichting te voldoen.

Beheersmaatregel

Er is meerjarig gezien geen sluitende exploitatie van de begraafplaats geweest. De realisatie van een crematorium wordt onderzocht om een sluitende exploitatie te realiseren. De onderzoekskosten hebben geleid tot een verdere verslechtering van de resultaten. Hierdoor is het kassaldo van de stichting gedaald naar een dermate laag niveau dat de kans groot is dat ze niet kunnen voldoen aan de jaarlijkse verplichtingen. De gemeente is voor 50% deelgenoot in de stichting en heeft voor de gebouwen exploitatieleningen verstrekt. De jaarlijkse rente en aflossing lasten bedragen € 30.000,- per jaar. Daarnaast is de onderhoudsvoorziening van de panden op de begraafplaats niet op het niveau om het noodzakelijke onderhoud uit te voeren. Om aan de wettelijke taak van de Wet op lijkbezorging te voldoen is het risico hoger gekwalificeerd dan voorgaande jaren.

3. Bouwkundige problemen sporthal de Landing

Er zijn bouwkundige problemen bij sporthal de Landing. Het is niet reëel dat alle kosten van herstel van de mankementen volledig op de aannemer verhaald kunnen worden. Het risico bestaat dat de gemeente zelf een substantiële bijdrage beschikbaar zal moeten stellen voor herstel van de bouwkundige problemen. Naast de bouwkundige mankementen vormt ook de warmte-koude installatie een punt van zorg.

Beheersmaatregel

De aannemer heeft het dak weer waterdicht gemaakt. Vervanging van het dak is dan ook niet aan de orde. In 2020 wordt het meerjaren onderhoudsplan herzien. Daarbij wordt nadrukkelijk naar de bouwkundige staat van de Landing gekeken en naar de warmte-koude installatie.

4. Algemene uitkering gemeentefonds

Via circulaire wordt de gemeente 2 maal per jaar geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk bezuinigt, wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort.

Deze schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend.

De geplande herijking van de totale algemene uitkering uit het gemeentefonds is doorgeschoven van 2021 naar 2022. Het doorschuiven van de ingangsdatum geldt zowel voor het deel Sociaal Domein als voor de rest van de algemene uitkering. Er is een onderzoek geweest, waarbij de eerste resultaten laten zien dat de herijking negatief kan uitpakken voor de gemeente.

Het kabinet is ook van plan om de Financiële Verhoudingswet te wijzigen. Als tussenvorm tussen de huidige specifieke uitkeringen en de algemene uitkering wil men gerichte uitkeringen introduceren. Bij gerichte uitkeringen moet informatie verstrekt worden over het behalen van de vooraf gestelde doelen.

Beheersmaatregel

De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerst volgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden.

5. Huishoudelijke hulp

In 2017 heeft de reparatie van de huishoudelijke hulp plaatsgevonden en is huishoudelijke hulp weer een Wmo-voorziening geworden. Hiervoor is m.i.v. 2017 extra budget opgenomen in de begroting. Onzekerheid of het budget toereikend zal zijn hangt af van het aantal cliënten.

Door de invoering van het abonnementstarief (alle cliënten betalen een maximale eigen bijdrage van € 19,- per maand) neemt het aantal cliënten toe. Inwoners die deze zorg nu zelf hebben geregeld (al dan niet in het grijze circuit) zijn namelijk aanmerkelijk goedkoper uit wanneer het een maatwerkvoorziening wordt. Wanneer de bekendheid van deze maatregel nog verder toeneemt bij inwoners, zal het aantal aanvragen ook toenemen.

Beheersmaatregel

We houden vast aan de uitgangspunten die we hebben geformuleerd ten aanzien van het beleid Wmo (eigen kracht, eigen keuze, participeren indien mogelijk, integraal werken). Dit betekent dat wanneer burgers het zelf kunnen regelen en het ook daadwerkelijk regelen er wordt aangegeven dat ze dat ook vooral moeten blijven doen. Er is echter geen grond binnen de Wmo (noch op basis van jurisprudentie) om op basis van het inkomen een voorziening te weigeren.

6. Attero-compensatieovereenkomst

Formeel hebben de gewesten in Brabant een contract met Attero over het verbranden van afval. In dit contract is een minimum-hoeveelheid opgenomen. Vanaf 2011 is deze minimum hoeveelheid niet aangeleverd door de gewesten gezamenlijk.

Momenteel ligt er een claim van Attero over 2015 t/m jan 2017. Er is een uitspraak gedaan door een arbitragecommissie en de gemeenten zijn daarin in het ongelijk gesteld.

Er is een factuur van € 6,1 miljoen als naheffing gestuurd naar de MRE. Deze factuur is door het MRE betaald. Inmiddels is vanuit de VvC een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. Een uitspraak wordt eind 2020 verwacht. In de tussenliggende periode wordt dit bedrag nog niet verrekend met de gemeenten.

Over die verrekening bestaat namelijk binnen het MRE onenigheid tussen de gemeenten. De niet-diftar-gemeenten staan op het standpunt dat zij het tekort niet hebben veroorzaakt en dus ook hiervoor niet gaan betalen. Op dit moment is dus nog niet aan te geven hoe de kosten verdeeld zullen worden over de gemeenten. Ook binnen de gewesten bestaat overigens nog onenigheid over de verdeling van de kosten. De discussie hierover wordt verschoven tot na de uitspraak over de vernietigingsprocedure.

Beheersmaatregel

De berekening van het te betalen bedrag is arbitrair want het gaat uit van solidariteit, terwijl je ook een heel andere invalshoek kan gebruiken, zoals daadwerkelijke minderlevering van restafval.

7. Cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Cybercriminaliteit is veelvoorkomend.

Er zijn verschillende vormen van cybercriminaliteit. Een onoplettende medewerker of een goed uitgevoerde vorm van cybercriminaliteit kan leiden tot problemen op financieel gebied, het verlies van productieve uren of tot grote privacyrisico's. De kans hierop neemt toe, er zijn cyberaanvallen geweest op gemeentes, ziekenhuizen, MKB bedrijven enzovoorts.

Beheersmaatregel

De CISO en FG organiseren acties om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit binnen de organisaties te verhogen. Tevens worden medewerkers actief herinnerd aan de gedragscodes omtrent computergebruik en privacywetgeving.

Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD VNG en hebben de BIG (Baseline Informatieveiligheid Gemeenten) als norm voor hun informatieveiligheid ingevoerd. De BIG wordt in 2019/2020 vervangen door de BIO (baseline Informatiebeveiliging Overheid), waarbij eigenaarschap en risico analyse centraal staan. De IBD adviseert ons bepaalde maatregelen te treffen. Die voeren wij, voor zover op ons van toepassing, door.

8. Crisisbeheersing

Iedere gemeente kan te maken krijgen met incidenten, die de status van een crisis krijgen. Deze kunnen plaatsvinden zowel in het fysieke als het sociale domein. Ook kunnen crises lokaal, regionaal of bovenregionaal van karakter zijn.

Beheersmaatregel

Door adequate maatregelen kunnen de effecten van een crisis beperkt worden. Lokale en regionale crisisorganisaties voorzien daarin, wat zich uit in crisiscoördinatie en -organisatie. Goede informatievoorziening, opleidingen en oefenen zijn daarbij randvoorwaarden voor succes.

Implementatie van verbeterpunten uit evaluaties zorgen steeds voor verdere professionalisering van de crisisorganisatie. Daarnaast wordt ruim ingezet op preventie en preparatie om aan de voorkant crises te voorkomen. Hiervoor is ook een nieuwe regionale visie ontwikkeld. De poules zijn beter getraind en expertise wordt betrokken waar nodig. Effecten van incidenten worden door adequaat ingrijpen verder beperkt.

Met de transities is de gemeente verantwoordelijk geworden voor veel zorgtaken. Hierdoor kan de gemeente vaker partij zijn wanneer een crisis in het sociale domein zich voordoet.

In 2018 is door samenwerking van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Veiligheidsregio Brabant-Noord en Politie Oost-Brabant een programma terrorismegevolgbestrijding / extreem geweld gestart.

Extreem geweld, waaronder terrorisme, is ook een nieuw thema in het geactualiseerde Regionaal Risicoprofiel 2019 VRBZO. Het programma wordt gedurende de komende beleidsperiode van de veiligheidsregio verder uitgediept.

9. Dienst Dommelvallei

De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Op basis van de vastgestelde begroting van Dienst Dommelvallei wordt financieel bijgedragen aan de dienst. Hierbij zijn ook aannames gemaakt met betrekking tot te realiseren efficiency. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft worden de risico's van de dienst betrokken bij de risicowaarde van de drie deelnemende gemeenten.

Beheersmaatregel

Via een begroting, jaarrekening en rapportages (Dommelvallei) worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur van Dienst Dommelvallei.

De risico's van Dienst Dommelvallei zijn, voor zover mogelijk, inzichtelijk gemaakt en beheersmaatregelen zijn geformuleerd.

10. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Dit houdt in dat jaarlijks een fiscale aangifte moet worden ingediend. Eerst wordt een voorlopige aangifte gedaan, gevolgd door de definitieve.

In 2019 is de definitieve aangifte 2016 ingediend met een begeleidend schrijven aan de Belastingdienst. De ondertekening van de vaststellingsovereenkomst, die de belastingdienst per gemeente wil afsluiten, wordt nader afgestemd met B&W. In november 2019 is ook de definitieve aangifte 2017 ingediend.

Beheersmaatregel

Verdere vervolgstappen vooruitlopend op het oordeel van de belastingdienst op het afstemmingsverzoek kunnen nog niet worden genomen.

11. Inkoop en aanbesteding

De volgende risico's hebben betrekking op inkoop en aanbesteding:

1. Als gevolg van het niet juist hanteren van de aanbestedingsplicht kan een marktpartij rechtsmiddelen aanwenden tegen een gunningsbesluit. Dit leidt tot een vertraging met financiële en juridische gevolgen;
2. Niet rechtmatige inkopen kunnen bovendien leiden tot een afkeurende verklaring (rechtmatigheid) bij de jaarrekening. Hierdoor bestaat de kans op negatieve publiciteit;
3. Contracten kunnen stilzwijgend verlengd worden tegen ongunstige voorwaarden. Of door het niet bundelen van opdrachten worden besparingsmogelijkheden niet benut.

Beheersmaatregel

Na de inwerkingtreding van de Aanbestedingswet 2012 is bij de implementatie daarvan veel voorlichting gegeven, de procedure uitvoering beschreven en checklists opgesteld. Elke inkoop gebeurt in beginsel vanuit het principe materiedeskundige (beleidsambtenaar), inkoper (Bizob). Dit is afhankelijk van de inkoopwaarde en/of potentiële risico's die met de inkoop gepaard gaan. Vragen kunnen aan Bizob en eventueel aan de juridische adviseur gesteld worden.

Inkoop en Aanbesteding is onderdeel van de verbijzonderde interne controle. Hierbij worden zowel procesgerichte (deelwaarneming) als gegevensgerichte (inkoopanalyse) controles uitgevoerd. Fouten en/of verbetervoorstellen worden teruggekoppeld.

Als gevolg van de gewijzigde EU-richtlijnen is de Aanbestedingswet 2012 gewijzigd. Op 18 juli 2017 is het inkoopbeleid, met inbegrip van het inkoophandboek en -procedures, vastgesteld. Daarbij zijn - overeenkomstig de landelijke en regionale lijn - de drempels voor de interne procedures vereenvoudigd waardoor het risico op het niet goed volgen van intern beleid verder is verkleind.

12. Fiscaliteit

De gemeente is aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw aangiften, opgave Btw compensatiefonds en de WKR. Bovendien kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor belastingschulden van andere bedrijven op basis van inleners of ketenaansprakelijkheid.

Beheersmaatregel

Met het oog op de ontwikkelingen rondom 'Horizontaal Toezicht' met de Belastingdienst wordt er gewerkt aan een 'Tax Control Framework'. Dit betekent niet dat het risico komt te vervallen.

13. Beveiligingsincident

De Dommelvallei organisaties zijn informatie intensieve organisaties met een primaire focus op de dienstverlening. Deze organisatie kenmerken vragen om een betrouwbare en veilige informatievoorziening.

De IBD geeft in het dreigingsbeeld 2019-2020 duidelijk onderstaand signaal af, dat de kans op beveiligingsincidenten toeneemt.

"Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn, dat de informatie die de gemeente uitwisselt met andere overheden betrouwbaar is en dat de gemeente zorgt voor een veilige leefomgeving. Betrouwbare informatie is de belangrijkste grondstof voor een gemeente om haar werk goed te kunnen doen. De risico's van een slechte informatiebeveiliging zijn talrijk: privacy schendingen door een datalek, economische schade door het uitlekken van vertrouwelijke plannen, fysieke schade door storingen in systemen in de openbare ruimte. En informatiediefstal door criminele organisaties, met andere woorden ondermijning van gemeentelijke processen."

Beheersmaatregel

In 2015 hebben de vier organisaties (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel en Dienst Dommelvallei) het informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. In dit beleid wordt op strategisch en tactisch niveau beschreven welke uitgangspunten gelden ten aanzien van de informatiebeveiliging van de Dommelvallei organisaties. Dit beleid moet samen met de technische beveiligingsmaatregelen en de aandacht voor een goede houding en gedrag van medewerkers de risico's verlagen. Jaarlijks wordt de ENSIA zelf-audit uitgevoerd, de verplichte maatregelen voor DigiD en Suwinet zijn ingevoerd.

14. GGD Brabant Zuidoost

De Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg. Op basis van de begroting wordt financieel bijgedragen.

Het onafgedekte risico, zijnde € 2.300.000,-, dient te worden opgenomen in de eigen risicoparagraaf van de deelnemende gemeentes, herrekend naar de risicowaarde per gemeente.

Beheersmaatregel

Via de begroting, jaarrekening en rapportages worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur.

15. Algemene verordening gegevensbescherming

Overheidsorganisaties verwerken allerlei persoonsgegevens. Deze persoonsgegevens zijn vertrouwelijk en moeten goed worden beschermd. In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die sinds 25 mei 2018 van kracht is, zijn hiervoor regels vastgesteld. Ook de gemeenten en Dienst Dommelvallei moeten de AVG naleven. Doen zij dit niet, dan is de Autoriteit Persoonsgegevens bevoegd om corrigerende maatregelen te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een waarschuwing of een boete. De AP houdt bij haar beoordeling van de maatregel onder andere rekening met de aard, ernst en duur van de inbreuk, het aantal getroffen betrokkenen en de omvang van de door hen geleden schade.

De AP heeft inmiddels de eerste boetes opgelegd. Deze boetes dienen doeltreffend, evenredig en afschrikkend te zijn. De AP kan een overheidsinstantie een maximale boete van € 20.000.000,- opleggen.

Ook het niet melden van datalekken kan een boete tot gevolg hebben. Een datalek is het verlies of de ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens. Voorbeelden hiervan zijn het kwijtraken van een USB-stick, een tablet of een laptop waar persoonsgegevens op staan. Een datalek kan ook ontstaan wanneer er een mail met persoonsgegevens naar een verkeerde persoon wordt gestuurd. Datalekken moeten, afhankelijk van het privacyrisico, bij de Autoriteit Persoonsgegevens worden gemeld. Organisaties zijn verplicht een datalekkenregister bij te houden en aan te kunnen tonen welke maatregelen ze genomen hebben om de nadelige gevolgen van het datalek te beperken.

Beheersmaatregel

Via onder andere presentaties en intranet worden medewerkers continue geïnformeerd over de AVG en de gevolgen hiervan voor de eigen werkzaamheden. We hebben een verwerkingenregister waarin de verwerkingen van persoonsgegevens zijn opgenomen. Ook voeren we Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit. Dit is een instrument om het privacyrisico van een beoogde gegevensverwerking voor betrokkenen in kaart te brengen. Daarnaast zijn we bezig om met onze verwerkers verwerksovereenkomsten af te sluiten. Hierin staan afspraken over de maatregelen die verwerkers moeten nemen om de persoonsgegevens van onze burgers passend te beveiligen. Verder hebben we een procedure Beveiligingsincidenten en datalekken, waarmee we borgen dat datalekken juist en tijdig worden gemeld en afgehandeld. In ons datalekkenregister houden we bij welke datalekken er zijn gemeld en hoe we deze hebben gedicht.

De gemeente heeft een privacybeheerder die ondersteunt en adviseert bij privacyvraagstukken. Daarnaast heeft de gemeente een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld die er op toeziet dat de AVG wordt nageleefd.

Weerstandscapaciteit in cijfers

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

	Incidentele weerstandscapaciteit	Peildatum 1-1-2020	
Primair	Algemene risicoreserve	2.681.000	1
	Reserve vrije bestedingsruimte	2.145.777	2
Secundair	Algemene reserve	1.622.000	1
	Stille reserves	p.m.	
	Totaal incidentele weerstandscapaciteit	6.448.777	
Structurele weerstandscapaciteit			
Primair	Post onvoorzien	72.000	
	Totaal structurele weerstandscapaciteit	72.000	
	Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	6.520.777	

1 Stand 1 januari 2020

2 O.b.v. laagste stand meerjarenraming 2020-2023 na verwerking jaarrekening 2019.

Er is veel meer incidentele capaciteit beschikbaar dan structurele capaciteit. Dit is het aandeel dat in principe jaarlijks kan worden vrijgemaakt voor financiële tegenvallers. De incidentele capaciteit kan slechts eenmaal worden aangesproken en kan pas na aanvulling weer worden gebruikt om volgende tegenvallers te kunnen opvangen. Naast de onderverdeling structureel/incidenteel kan ook nog een onderscheid worden gemaakt in primaire c.q. secundaire buffers. In feite kunnen alleen de algemene risicovoorziening, het vrij aanwendbare deel van de reserve vrije bestedingsruimte en de post onvoorzien tot de primaire buffers worden gerekend. Deze zijn direct inzetbaar voor het afdekken van mogelijke risico's, zonder verstrekking gevolgen voor de begroting. De aanwending van de overige posten (secundaire buffers) heeft wel noemenswaardige consequenties (rentederving op de exploitatie, belastingtarieven verhogen).

Weerstandsvermogen

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt bepaald door de volgende ratio:

Ratio weerstandsvermogen =
Beschikbare weerstandscapaciteit
 Benodigde weerstandscapaciteit

De ratio weerstandsvermogen kan als volgt worden vastgesteld:

Ratio weerstandsvermogen =

$\frac{€ 6.520.777}{€ 2.098.794} = 3,11$

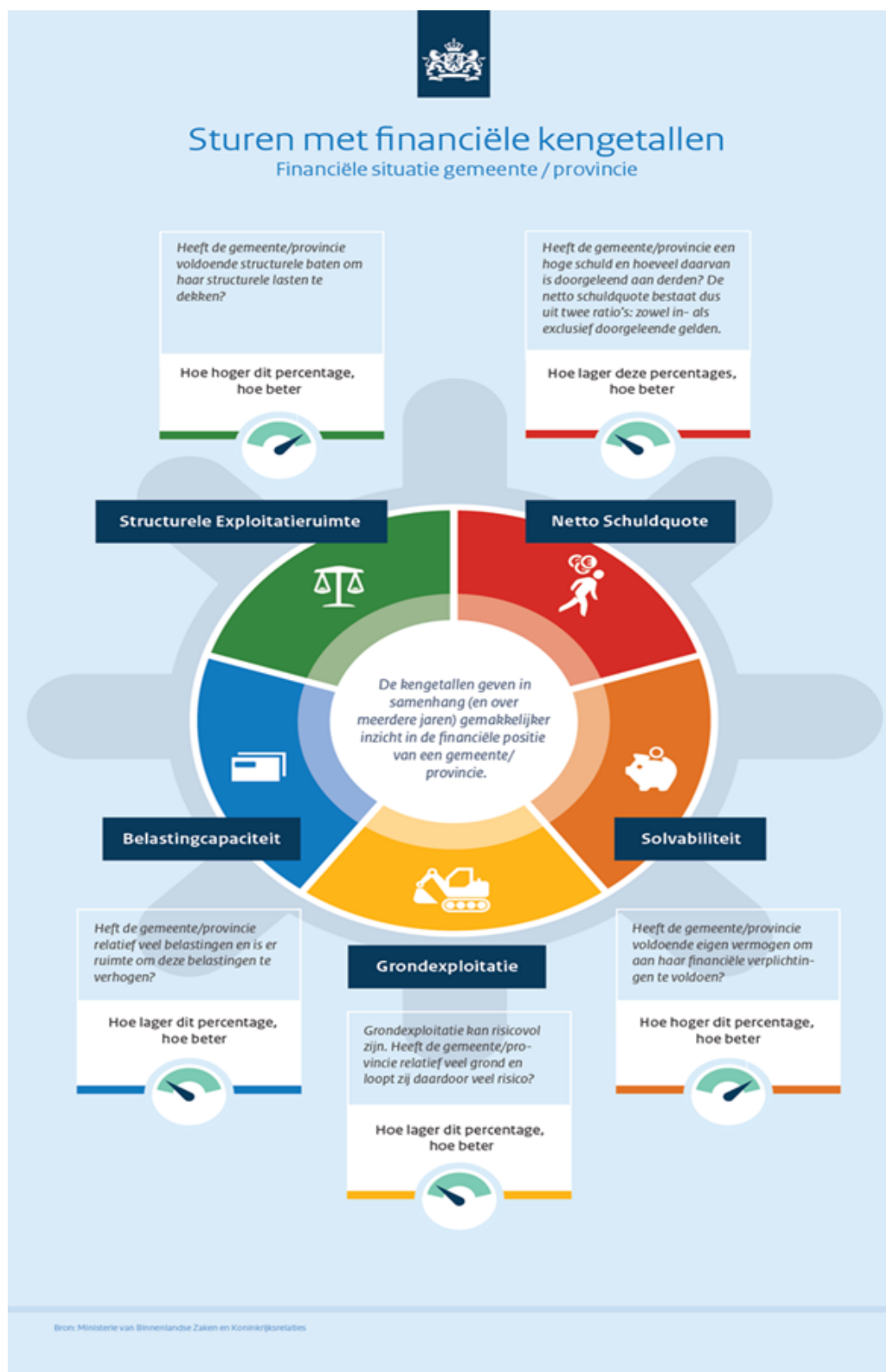
Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 3,11 meer dan toereikend is om de risico's op te vangen.

Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

Uitgangspunten

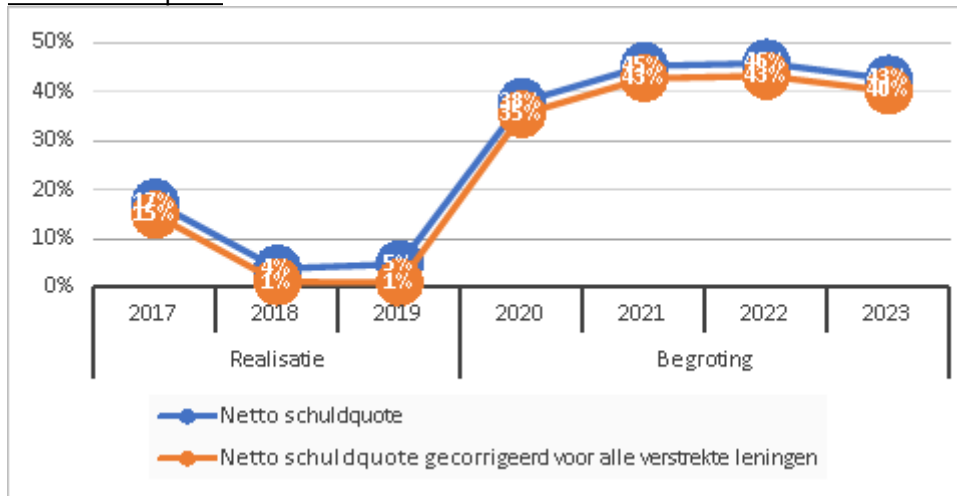
Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2020 tot en met 2023 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2020-2023.

Omschrijving	Realisatie			Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	17%	4%	5%	38%	45%	46%	43%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	15%	1%	1%	35%	43%	43%	40%
Solvabiliteitsratio	67%	71%	77%	53%	52%	52%	53%
Grondexploitatie	38%	11%	2%	1%	-7%	-12%	-12%
Structurele exploitatieruimte	-2%	1%	1%	0%	1%	1%	2%
Belastingcapaciteit	82%	84%	85%	86%	86%	86%	86%

Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

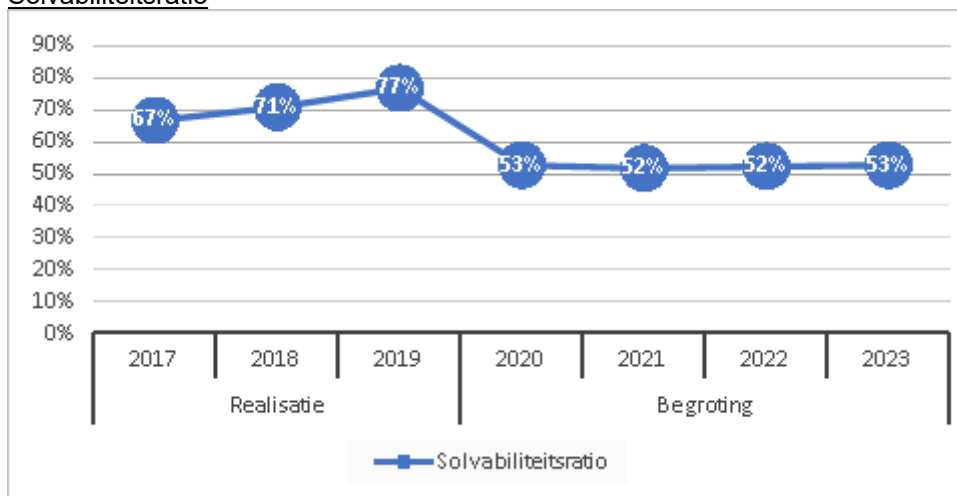
Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De nettoschuldquote is in vergelijking met 2018 gelijk of lichtelijk gestegen. Hoe lager de nettoschuldquote is hoe beter. De nettoschuldquote is vrij laag en kan als goed worden bestempeld.

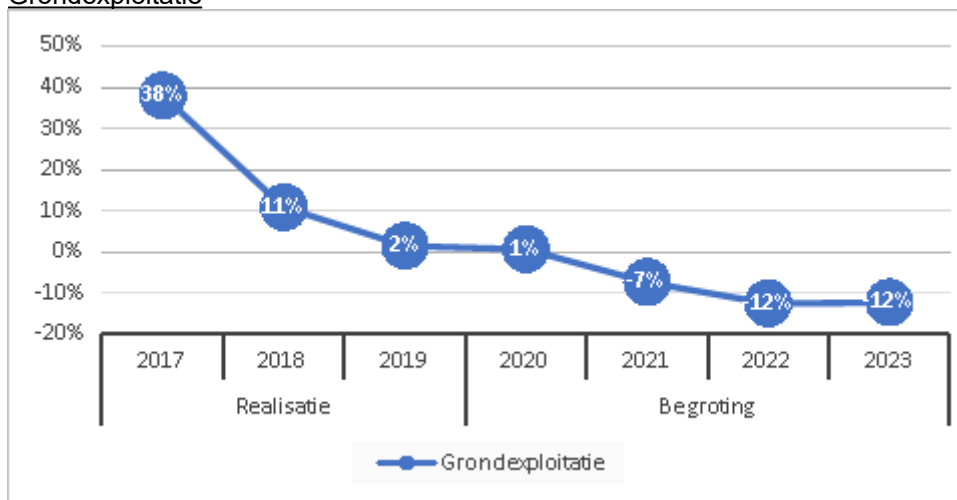
Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de gemeente.

De financiële weerbaarheid van de gemeente kan met 77% als zeer goed worden bestempeld. Ten opzichte van de realisatie 2018 is er een kleine stijging zichtbaar. Dit komt doordat het balanstotaal kleiner is geworden ten opzichte van 2018.

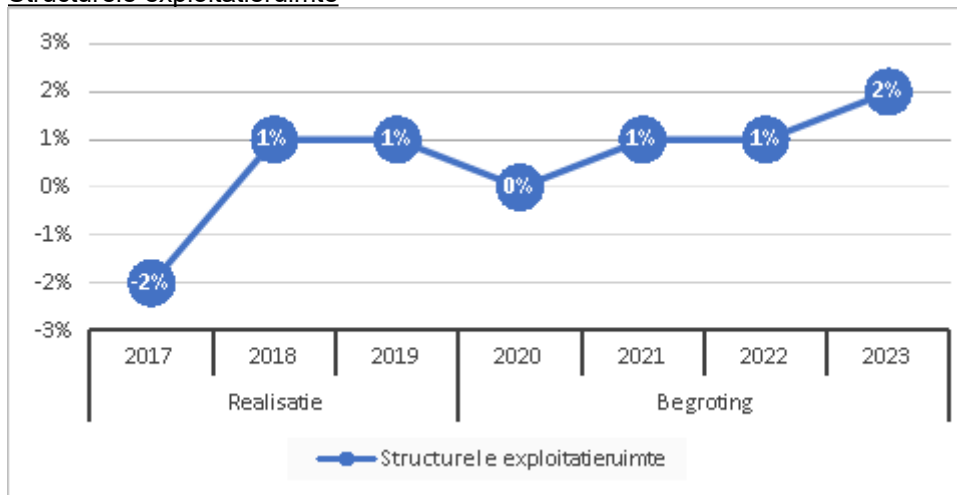
Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Zoals blijkt uit bovenstaande grafiek laat de grondexploitatie een forse daling zien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de bouwgrond in exploitatie afneemt. Dit is een positieve trend, omdat hiermee de grondexploitatie-risico's aanzienlijk dalen.

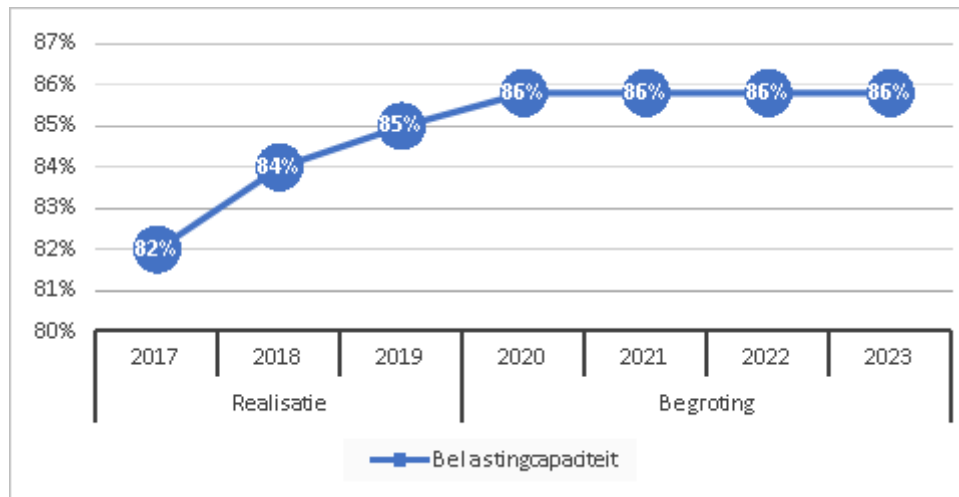
Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

In 2019 is de structurele exploitatieruimte 1%. Hiermee kan de structurele exploitatieruimte als voldoende worden bestempeld.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld. Voor de provincies wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van het gemiddelde landelijke gehanteerde tarief voor de opcenten.

De belastingcapaciteit is met 1% gestegen naar 85%. Ondanks de stijging is de belastingcapaciteit behoorlijk lager dan het landelijk gemiddelde dat op 100% is gesteld.

Conclusie

Er is sprake van een forse geprognosticeerde verlaging van de grondpositie in de jaarstukken 2019. De Netto Schuldquote (incl. gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) is nagenoeg gelijk gebleven. Daarnaast draagt de verkoop van grond bij aan het continueren van de solvabiliteit en aan het verminderen van de grondexploitatierisico's. Dit is tot uiting gekomen in het solvabiliteitsratio voor de realisatie 2019. Net als in de jaarstukken 2019 is de structurele exploitatieruimte 1%.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer en onderhoud van het groen (openbaar groen), grijs (wegen en openbare verlichting) en blauw (riolering; gemalen en grondwater). Een rationeel beheer en onderhoud van dergelijke kapitaalgoederen is gebaat bij geautomatiseerde beheersystemen die tijdig de gewenste informatie verschaffen in het noodzakelijke onderhoud en de daarmee samenhangende kosten. Vandaar dat in deze paragraaf ingegaan wordt op de huidige stand van zaken van deze systemen.

Wegen en weginspectie

Beleid

Vanaf 2016 is het wegenbeheersysteem OBSURV binnen onze gemeente geïntroduceerd. Op basis van tweejaarlijkse inspecties worden de basisgegevens binnen dit systeem geactualiseerd. Het huidige areaal aan verhardingen is te verdelen in:

- Elementenverhardingen: ca. 651.100 m²
- Asfaltverhardingen: ca. 455.800 m²
- Betonverhardingen: ca. 26.000 m²

Uitgangspunt van het onderhoud aan de gemeentewegen is dat die voldoet aan de kwaliteitsnormen van het CROW (Centrum voor onderzoek en regelgeving in de grond-, weg- en waterbouw en verkeerstechniek).

Het onderhoudsniveau van wegen is kwaliteitsniveau C. In de CROW- kwaliteitscatalogus wordt dit omschreven als matig. Het onderhoudsniveau van trottoirs wordt in de periode 2018-2020 naar kwaliteitsniveau B (kwaliteit: voldoende) gebracht.

Algemeen

In 2020 wordt een nieuw beheerplan wegen opgesteld.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen	2016-2020	Commissie GZ: 6 januari 2016	2021

Uitgangspunten

De kosten voor noodzakelijke reconstructies c.q. vervangingen van weg verhardingen worden niet in de reguliere onderhoudsbegroting meegenomen. Aan de hand van de weg inspecties zal hiervoor zo nodig een afzonderlijk voorstel aan het college en de gemeenteraad worden voorgelegd.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget

In onderstaande tabel staan de beschikbare budgetten voor het groot onderhoud exclusief de eigen uren.

Financieel	2019
Raming groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	416.503
Realisatie groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	448.780
Verschil	-32.277

Naast bovenvermelde bedragen voor het groot onderhoud is € 302.388,- besteed aan klein onderhoud. Deze bedragen zijn relatief hoog mede doordat het onderhoudsniveau van de trottoirs versneld wordt verhoogd.

Eind 2019 is nog € 218.330,- in de egalisatie reserve wegen beschikbaar.

Achterstallig onderhoud

Op dit moment heeft de gemeente geen achterstallig onderhoud meer. Dit is opgepakt tijdens het reguliere werk.

Openbare verlichting

Beleid

Aan de hand van het databeheersysteem worden jaarlijks de onderhoud- en vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt en opgenomen in de begroting.

Duurzame openbare verlichtingsinstallatie

De openbare verlichting van ca 4.800 armaturen is in 2017-2018 in één keer verduurzaamd, middels het project verleden. De bestaande armaturen zijn vervangen door led armaturen en daarnaast zijn lichtmasten welke niet meer voldeden aan de veiligheid vervangen door nieuwe masten. Om overall aan de ROVL richtlijnen te voldoen worden op vier locaties in 2020 nog (kleine) aanpassingen gedaan aan de openbare verlichting.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota openbare verlichting	N.v.t.	6 oktober 2016	N.v.t.

Uitgangspunten

Kwalitatief goede openbare verlichting waarbij de verkeersveiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid als speerpunten gelden.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de verlichting excl. kleine reparaties en eigen uren weergegeven.

Financieel	2019
Raming onderhoud openbare verlichting	58.622
Realisatie onderhoud verlichting	60.904
Verschil	-2.282

Achterstallig onderhoud

Tijdens het project verleden is het achterstallig onderhoud weggewerkt. De gemeente Son en Breugel beschikt over een moderne en functionele openbare verlichtingsinstallatie.

Civieltechnische kunstwerken

Beleid

In 2016 zijn er meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) opgesteld. Op dit moment vindt de voorbereiding voor herstel van de brug Planetenlaan plaats. Uitvoering staat gepland voor de zomervakantie 2020. Bij de brug Dommelpas heeft nader onderzoek uitgewezen dat de voorgespannen wapening is aangetast. Deze brug kan niet worden hersteld en moet worden vervangen. Ontwerp en voorbereiding hiervan vindt nu plaats. Na deze werkzaamheden worden de MJOP's geactualiseerd en worden de financiële consequenties in de begroting c.q. meerjarenbegroting meegenomen. Het streven is om het onderhoudsbudget voor de kunstwerken af te stemmen op de thans voorziene gemiddelde onderhoudsnorm.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP civieltechnische kunstwerken	N.v.t.	N.v.t.	2021

Uitgangspunten

De MJOP's worden opgesteld om de civiele kunstwerken op een efficiënte en effectieve wijze in stand en veilig te houden. De wijze waarop zal in de MJOP's worden opgenomen.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de civiele kunstwerken excl. kleine reparaties weergegeven.

Financieel	2019
Raming onderhoud civiele kunstwerken	141.470
Realisatie onderhoud civiele kunstwerken	15.171
Verschil	126.299

Naast bovenstaande bedragen voor het reguliere onderhoud is er ook een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de bruggen Planetenlaan en Dommelpas. De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2019 uitgevoerd.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstallig onderhoud aan de bruggen Planetenlaan en Dommelpas. Deze bruggen worden in 2020 aangepakt.

Groenvoorzieningen

Beleid

In het groenbeleidsplan zijn de kaders aangegeven op welk onderhoudsniveau de verschillende gebieden beheerd moeten worden. Volgens deze niveaus wordt het beheer verzorgd. Dit wordt deels gedaan door eigen onderhoudsploeg en ook zijn er onderdelen van het groenbeheer zoals knippen van de hagen en het maaien van het gras dat wordt uitbesteed.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Groenbeleidsplan 2013	2013-2023	6 februari 2014	2022

Uitgangspunten

Het hoofddoel van het groenbeleidsplan is om een samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen voor de gemeente, naar tevredenheid van bewoners en bedrijven. Een duurzame groenstructuur. Behoud en waar mogelijk versterking van kwaliteiten voor de toekomst.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het groot onderhoud aan het openbaar groen weergegeven. Het betreft hier de bestekken voor de verschillende wijken.

Financieel	2019
Raming exploitatie openbaar groen	553.348
Realisatie exploitatie openbaar groen	512.961
Verschil	40.387

Naast de reguliere onderhoudsbudgetten is voor de uitvoering van het groenbeleidsplan € 490.000,- gereserveerd. Hiervan resteert eind 2019 € 132.162,-.

Financieel	2019
Raming besteding uit reserve	36.000
Besteding uit reserve	0
Verschil	36.000

De uitvoering van het groenbeleidsplan zal naar verwachting doorlopen tot en met 2023.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Beleid

Het beleid wordt vastgelegd in een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP). Naast het feit dat een VGRP een wettelijk verplicht plan is dit ook het middel om de gemeentelijke watertaken hierin vast te leggen. Er zijn 4 gemeentelijke zorgplichten: zorgplicht voor stedelijk afvalwater; zorgplicht voor hemelwater; zorgplicht voor grondwater en de zorgplicht voor beheer en onderhoud van de riolering. Daarnaast zijn in het VGRP maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de Kader Richtlijn Water (KRW). Het rioleringsplan geeft inzicht in de infrastructuur zoals reconstructies en vervangingen van het stelsel. Het is tot stand gekomen op basis van een theoretisch/strategische benadering ofwel de economische levensduur van de riolering binnen het databestand.

Nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en operationele planning 2016 – 2022

Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

Op 6 oktober 2016 is het VGRP 2016-2022 vastgesteld door uw gemeenteraad. Overeenkomstig het collegeprogramma is in dit plan een paragraaf opgenomen over MEER (Maatschappelijk; Economisch; Ecologisch en Ruimte). Verder zijn in dit plan de ambities voor duurzaamheid opgenomen.

In het VGRP 2016 – 2022 is een overzicht opgenomen van de te nemen verbetering- en vervangingsmaatregelen. Hieraan zijn tevens de financiële consequenties gekoppeld.

Er is aandacht geschonken aan acties die ondernomen moeten worden in het kader van de klimaatverandering waarbij grote droge periodes worden afgewisseld met forse natte periodes.

Aandacht voor hittestress en wateroverlast zijn dan ook belangrijke aandachtspunten.

De financiële gevolgen zijn de basis voor het vaststellen van een kostendeckende rioolheffing.

In 2019 heeft de gemeenteraad besloten om de rioolheffing aan te passen. De rioolheffing wordt gedifferentieerd in een afvalwaterdeel voor gebruikers en een regenwaterdeel voor eigenaren. Op deze wijze willen we bewoners meer betrekken bij de gemeentelijke doelstellingen uit het VGRP. Bewoners kunnen het regenwater op eigen terrein afkoppelen. Als zij dit aan de achterkant en zijkant van de woning doen ontvangen ze een subsidie. Als men het gehele perceel, dus ook de voorzijde, afkoppelt wordt het regenwaterdeel van de rioolbelasting niet in rekening gebracht. Op deze wijze wordt het stedelijk gebied beter bestand tegen weer extremen (=klimaatadaptief) en wordt de grondwaterspiegel op natuurlijke wijze aangevuld.

Samenwerking binnen de afvalwaterketensystemen (OAS) cluster Eindhoven

Binnen het samenwerkingsverband worden maatregelen genomen om de waterkwaliteit van de Dommel en de zij-beken te laten voldoen aan de ecologische Europese Kader Richtlijn Water (KRW). De KRW-richtlijn is bedoeld om te zorgen dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in Europa uiterlijk 2027 op een goed niveau is en blijft. Voor het stroomgebied van de Boven-Dommel en de zij-beken werken dus de betrokken partijen (gemeenten en waterschap De Dommel) samen in het Waterportaal Zuidoost Brabant.

Gezamenlijk is onderzoek gedaan naar maatregelen die nodig zijn om de waterkwaliteit op het vereiste niveau te brengen en te houden tegen de laagste maatschappelijke kosten. De maatregelen bestaan voornamelijk uit het beluchten van de Dommel en zij-beken en maximaal uit nutten van de bestaande infrastructuur (rioolnetwerken).

In 2017 zijn de genomen maatregelen geëvalueerd en is de bestaande overeenkomst vernieuwd voor de periode 2017-2020.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2016-2022	6 oktober 2016	2022

Jaarlijks groot onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Financieel	2019
Raming mutatie voorziening riolering	-249.317
Realisatie mutatie voorziening riolering	-173.894
Verschil	75.423

Aan het beheer en onderhoud van het rioolstelsel is € 790.419,- uitgegeven in 2019.

Eind 2019 resteert in de voorziening riolering een saldo van € 1.988.392,-

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Beleid

Onderscheid moet worden gemaakt in schoolgebouwen en de overige gebouwen zoals gemeentehuis, werf, combigebouw en bibliotheek, Oud Raadhuisje en Vestzaktheater.

Schoolgebouwen

In december 2011 is het Integraal Huisvesting Plan (IHP) 2012-2015 voor de scholen door de raad vastgesteld. In het IHP is nieuwbouw/renovatie opgenomen voor 6 basisscholen. De Ruimte. De Bloktempel, De Stokland, De Regenboog, De Sonnewijzer en De Harlekijn.

In 2014 is besloten het gebouw aan de Zandstraat (Harlekijn) niet uit te breiden. De leerlingen passen vanaf schooljaar 2014 – 2015 weer in het gebouw aan de Zandstraat. De middelen die hiervoor bestemd waren worden besteed aan de parkeer- en groenvoorziening Stokland en Bloktempel. De bouw van de Bloktempel, De Ruimte, De Stokland en de Sonnewijzer zijn inmiddels gerealiseerd. Voor de komende jaren is financiële ruimte ingebouwd (groeipad scholen) om de toekomstige kapitaallasten voor nieuwbouw/renovatie te dekken uit het IHP.

Met ingang van 1 januari 2015 is het onderhoud van de scholen volledig naar de schoolbesturen gegaan.

De gemeente blijft verantwoordelijke voor het onderhoud van de Vijverberg en de drie noodgebouwen aan de Ruysdaelstraat. De gebruikers van de noodgebouwen betalen hun rijksvergoeding door aan de gemeente. De Vijverberg is als tijdelijke huisvesting door de gemeente Son en Breugel in gebruik.

Overige gebouwen

De fysieke staat van de gemeentelijke gebouwen en daarmee het noodzakelijke onderhoudsniveau zijn in navolging van de schoolgebouwen opgenomen binnen een meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP). Eind 2014 is een actualisatie van de MJOP's uitgevoerd en deze zijn aan de raad aangeboden ter vaststelling. Op 2 december 2015 zijn deze vastgesteld in de raad.

Deze actualisatie betreft alleen van gemeentelijke gebouwen waar geen grote renovatieplannen/nieuwbouw bekend zijn en dat deze in hun huidige vorm intact blijven. Het onderhoudsniveau van sporthal De Bongerd, Vestzaktheater en MF gebouw Genovevastraat is terug gezet naar instandhouding. Daarnaast zijn de MJOP's uitgesplitst in groot onderhoud en dagelijks onderhoud.

In het kader van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed loopt op dit moment een onderzoek naar welke investeringen/aanpassingen er nodig zijn om deze klimaatneutraal te krijgen. De gebouwen waarvan het onderhoudsniveau is terug gezet naar instandhouding zal vanuit de diversen projecten moeten worden meegenomen in de verduurzaming.

Het onderhoudsbudget voor de gemeentelijke gebouwen zal aan de hand van het bovenstaande in 2020 worden geactualiseerd.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP gebouwen	N.v.t.	17 december 2015	2020

Uitgangspunten

Periodiek dienen de bestaande meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) te worden geactualiseerd zodat planning en uitvoering in een lijn blijven en de kosten/budgetten actueel blijven. Een MJOP wordt opgesteld voor alle gemeentelijke gebouwen die op de huidige wijze in stand worden gehouden en waarvoor geen nieuwbouw in de planning staat.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Financieel	2019
Dotatie voorziening	75.000
Besteding uit voorziening	0
Saldo voorziening per 31-12	904.471

Momenteel is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Speeltoestellen

Uitgangspunten

Uitgangspunt is dat de speeltuinen voldoen aan de veiligheidseisen van het attractie- en speeltuinenbesluit. Om hieraan te voldoen zijn in de afgelopen jaren alle speeltoestellen vervangen. De investeringen zijn afgesloten. Elk jaar worden de speeltoestellen gecontroleerd door een externe partij en eventuele tekortkomingen worden hersteld.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het onderhoud aan de speelvoorzieningen. Dit budget omvat o.a. onderhoud, inspectie kleine vervangen en schoonmaak van de speelvoorzieningen.

Financieel	2019
Raming onderhoud speeltoestellen	24.266
Realisatie onderhoud speeltoestellen	13.456
Verschil	10.810

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering in de begroting en de jaarstukken is in het BBV en in de wet Fido verplicht gesteld. Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Conform het nieuwe BBV moet deze paragraaf inzicht geven in de rentelasten en -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. Toerekening aan de taakvelden is gedaan met de rentepercentages die hieronder zijn genoemd.

Interne- en externe ontwikkelingen

De ECB heeft in 2019 een ruim monetair beleid gevoerd en de rentetarieven zijn laag gebleven.

De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2019 is vastgesteld op -/ 0,27% BBP.

De individuele EMU-referentiewaarde voor Son en Breugel is voor 2019 vastgesteld 4.221 miljoen, dit betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	2019
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-1.321
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-4.800
3 Mutatie voorzieningen	797
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.389
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
EMU-saldo	-935

De renteberekening voor activa mag conform BBV 25% afwijken op basis van begroting en werkelijkheid. Met de begrotingswijziging behorende bij de jaarrekening 2018 is de rekenrente voor activa aangepast en basis van werkelijkheid blijft deze gelijk. De bespaarde rente en bouwgrondexploitaties wordt bij de jaarrekening op werkelijke basis toegerekend.

Renteschema	Begroting	Realisatie
Bespaarde rente over reserves	1,22%	1,22%
Bespaarde rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie	0,37%	0,33%
Rente activa	2,00%	1,50%

In onderstaand schema is het renteresultaat berekend volgens BBV:

Stap	Renteschema	2019	Totaal 2019
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen niet zijnde projectfinanciering	55	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierde grondexploitatie	0	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen die doorgezet zijn aan derden	0	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierd overig	25	
	De externe rentelasten over de verwachte nieuw aan te trekken korte en lange financiering	0	
	De externe rentebaten	-44	
	Rente voorzieningen	38	
1	Saldo rentelasten en rentebaten		74
	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-17	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-8	
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
2	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-25
3	Rente over eigen vermogen		492
4	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente 1+2+3)		541
5	De aan taakvelden toegerekende rente		-400
	Renteresultaat op het taakveld treasury (4+5)		141

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Beleidsvoornemen financiering.

Het beleid van 2019 is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende financiering omdat de rente op de kortlopende middelen lager is dan de rente op langlopende middelen. We houden daarbij rekening met de kasgeldlimiet, die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld, over 3 maanden gezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. Gezien de rentevisie, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de rente dit jaar laag blijft en komende jaren licht kan gaan oplopen, kan voorlopig aan deze strategie worden vastgehouden. Zodra de rentevisie wijzigt en uitgaat van een stijgende rente op korte termijn kan de overweging gemaakt worden om een groter deel van de financieringsbehoefte te financieren met langlopende leningen.

Liquiditeit

In 2019 zijn de liquide middelen gefinancierd met kasgeldleningen.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten bepaald voor het toetsen van het renterisico, namelijk: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moeten we de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voorleggen aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet				
	Omvang begrotingstotaal per 2019	47.064	47.064	47.064	47.064
	Percentage regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	4.000	4.000	4.000	4.000
	Vlottende korte schuld				
	opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	1.333	0
	Schuld in rekening courant	80	0	0	89
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	12	12	10	12
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
2	Totaal vlottende korte schuld	92	12	1.344	102
	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	2	0	1	0
	Tegoeden in rekening courant	870	3.418	6.874	300
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
3	Totaal vlottende middelen	872	3.418	6.875	301
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-780	-3.405	-5.531	-199
	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-) (1-4)	4.780	7.406	9.532	4.199

In 2019 is met kasgeldleningen gewerkt en zijn er geen overschrijdingen geweest.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Stap	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	4.413	4.413
3 (1+2)	Renterisico	4.413	4.413
4	Begrotingstotaal 2019	47.064	50.443
5	Percentage regeling	20%	20%
6 (4 x 5)	Renterisiconorm	9.413	10.089
7	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-)	5.000	5.675

In 2019 is de renterisiconorm niet overschreden.

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Opgenomen langlopende leningen						
Leningverstrekker	Looptijd		Rente	Oorspronkelijk	1-1-2019	31-12-2019
	Van	t/m				
BNG	2003	2021	3,98%	209	42	28
BNG	2006	2021	3,20%	3.000	400	200
BNG	2015	2020	0,00%	4.000	4.000	0
BNG	1997	2022	5,84%	2.269	363	272
Prov. NB	2018	2033	1,13%	1.014	1.014	952
Prov. NB	2018	2033	1,18%	761	761	714
Prov. NB	2019	2034	1,28%	507	0	507
Prov. NB	2019	2034	1,33%	254	0	254
Totaal				12.014	6.580	2.927

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen. Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de burger, namelijk door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid van gemotiveerd en gekwalificeerd personeel

Coronavirus

Op het moment dat de gemeenteraad deze jaarstukken 2019 vaststelt (2 juli 2020) is er sprake van een wereldwijde crisis door het coronavirus (COVID-19). Voor onze medewerkers geldt dat zij de maatregelen die op landelijk niveau getroffen worden volgen, om de verspreiding van het coronavirus zo veel mogelijk te beperken. Concreet betekent dat zoveel als mogelijk thuiswerken. Met behulp van de bestaande IT-mogelijkheden en een versnelde invoer van een veilige tool voor video-conferences lukt dit nagenoeg voor alle medewerkers. Vanwege systeemeisen en privacyrichtlijnen werken enkele medewerkers niet vanuit thuis. Op locatie zijn zij gehouden aan het gedragsprotocol.

Er is een actueel calamiteitenplan. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt welke processen cruciaal zijn voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en hoe te handelen als er een stijging in het ziekteverzuim van medewerkers ontstaat.

De planning en controlcyclus voor 2020 is aangepast en het college heeft het procesvoorstel financiële gevolgen coronacrisis vastgesteld om meer tijd te hebben om de consequenties van de coronacrisis zo compleet mogelijk in beeld te krijgen.

Organisatie die we willen

Wij willen doorgroeien naar een moderne- en flexibele netwerkorganisatie, die inspeelt op de aanwezigheid van haar medewerkers in de samenleving, in Dienst Dommelvallei en de regio. De samenleving herbergt enorm veel kennis, vaardigheden en ervaring. Burgers, bedrijven, organisaties willen steeds meer aan de voorkant van het proces meedenken en meewerken en hun eigen rol en verantwoordelijkheid nemen. Co-creatie en netwerkgemeente zijn model termen die hierbij passen. Deze gedachtegang sluit aan op de vernieuwde bestuursstijl zoals die is opgenomen in het coalitieakkoord.

De grenzen tussen de afdelingen zullen steeds meer vervagen en de flexibele schil rondom de organisatie wordt vanuit de keten-gedachte steeds belangrijker. Vanuit deze ontwikkelingen is de verwachting dat uiteindelijk een "wolkorganisatie" zal ontstaan die meer wordt gestuurd vanuit programma's.

Daarnaast is verder invulling gegeven aan het zijn van een aantrekkelijk werkgever voor de medewerker die in de balans tussen zakelijke en persoonlijke belangen, tijd- en plaats onafhankelijk werken als vanzelfsprekend faciliteert. Bij deze ontwikkelingen staat de manier van werken in en buiten het gemeentehuis centraal. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen organisatie en medewerkers, maar steeds gaat het om een wisselwerking en samenspel (sturing en zelforganisatie). In het kader van ruimte geven en ruimte nemen krijgen medewerkers steeds meer mogelijkheden om zich verder te ontplooiën en invulling te geven aan het persoonlijk leiderschap.

Strategisch HRM plan 2016-2020

Bovenstaande elementen sluiten aan op het strategisch HRM-plan. In het HRM-plan zijn de onderdelen HRM-visie en -beleid uitgewerkt voor de 4 Dommelvallei-organisaties. Daarnaast is een matrix uitgewerkt die als basis dient voor de verdere afstemming en invulling op gemeentelijk niveau. Rekening houdende met onze eigen ambities is in samenspraak met de medezeggenschapsorganen het beleid uitgewerkt in een meerjaren uitvoeringsplan. Omdat elke organisatie in een andere ontwikkelfase zit, is afgesproken dat invulling wordt gegeven aan wat elke organisatie nodig heeft en als er mogelijkheden zijn, wordt dit gezamenlijk opgepakt.

Duurzame inzetbaarheid en flexibel werken

Bij de verdere invulling van het HRM beleid ligt voor Son en Breugel de focus op 2 speerpunten: duurzame inzetbaarheid en flexibel werken. In 2019 is de regeling generatiepact Son en Breugel vastgesteld.

Instrumenten zoals arbo- en gezondheidsbeleid worden ingezet om medewerkers langer gezond, actief en gemotiveerd aan het werk te houden. Daarnaast investeren we in het ontwikkelen van het vermogen van de medewerkers om eigen regie te nemen (vergroten van het persoonlijk leiderschap).

Werkconcept

Bovenstaande ontwikkelingen vragen om een andere manier van werken maar ook van sturing en samenwerkingstools.

In dat kader is een werkconcept opgesteld dat een doorkijk geeft van waar we als organisatie naar toe willen groeien en wat we daarvoor nodig hebben. Het zwaartepunt ligt daarbij op de medewerkers want zij vormen de organisatie en houden deze draaiend. De huisvesting en de technologie zijn ondersteunend.

Een en ander betekent dat het werkconcept richting geeft aan de stijl van leidinggeven en de gevraagde houding en gedrag van medewerkers (behaviour), de benodigde technologie (bytes) en de inrichting van de huisvesting (bricks)

De gefaseerde ontwikkeling naar de nieuwe organisatiecultuur zoals die is vastgelegd in het werkconcept staat hierbij centraal.

e-HRM

De verdere uitrol van de digitale service is een permanent proces. In 2019 is de digitale onkostendeclaratie voor reis- en verblijfkosten in YouPP geïmplementeerd. Tevens zijn in 2019 de voorbereidingen gestart voor de aanbesteding van een nieuw e-HRM systeem. Het huidige systeem wordt niet meer doorontwikkeld en voldoet niet aan de ambities die er zijn voor wat betreft digitalisering van P-dossiers, het aanbieden van selfservice en de ontwikkeling van HR-gerelateerde managementinformatie.

Ziekteverzuim

De ambitie is om op basis van het eigen regiemodel het ziekteverzuimpercentage voor 2019 minimaal te handhaven op het niveau van 2017.

Voor zowel het management als de medewerker zelf is hier een actieve, (zelf)sturende rol weggelegd. Het ziekteverzuimpercentage voor 2017 bedroeg 4,73 (landelijk 4,80).

Het percentage voor het eerste halfjaar 2018 bedraagt 5,21. Deze geringe stijging werd met name veroorzaakt door de forse griep epidemie in het voorjaar. De verwachting is dat het percentage voor 2018 overeenkomt met het landelijk gemiddelde. Het ziekteverzuimpercentage van 2019 was 7,49. De ambitie voor 2019 was om het eigen regiemodel van het ziekteverzuimpercentage voor 2019 minimaal te handhaven op het niveau van 2017.

Garantiebanen

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het realiseren van 125.000 garantiebanen voor arbeidsbeperkten. Dit doel moet door de overheid en markt samen in 2026 behaald zijn. In 2018 was er sprake van een quotumheffing die opgelegd kon worden als werkgevers niet voldeden aan de banenafpraak. Vanaf 2019 geldt de quotumheffing niet meer, maar het is wel van belang dat werkgevers zich blijven inzetten voor meer garantiebanen.

Bij het openstellen van een vacature wordt steeds gekeken of deze geschikt is om open te stellen als garantiebaan.

Organisatieontwikkeling

Het plan van aanpak voor de organisatieontwikkeling (Kwiek) voor fase 2 (het toewerken naar een eindbeeld) is in 2019 tot stand gekomen vanuit co creatie waar veel medewerkers hun bijdrage aan hebben geleverd. Het eindbeeld (droombeeld) is in Development Centers besproken met de medewerkers. Er zijn uitgangspunten voor de organisatie aangedragen en het gewenste gedrag van onze cultuur is bepaald. Deze informatie is vertaald naar onze beweging naar zelforganisatie (groeimodel) en de kernwaarden voor de organisatie en verwerkt in het plan aanpak. De kernwaarden vormen de identiteit van onze organisatie en worden een leidraad voor ons dagelijks handelen. De structuurontwikkeling "de beweging naar zelforganisatie is beschreven. Dit geldt ook voor de cultuurontwikkeling, het ontwikkelen van het zelforganiserend vermogen van het team als de individuele medewerker. Beide krijgen zijn beslag in fase 2. Het plan van aanpak is in oktober 2019 vastgesteld. Eind 2019 is met fase 2 gestart en dat loopt verder door in 2020.

Informatievoorziening

Programma BetERe dienstverlening en bedrijfsvoering

Realisatie

De focus van dit programma ligt op realisatie van een betere dienstverlening aan inwoners en bedrijven door de 4 organisaties én een betere bedrijfsvoering. Voor de uitvoering is een programmaplan en begroting opgesteld en vastgesteld door het dagelijks bestuur. De aansturing van het programma vindt plaats vanuit een stuurgroep.

Uitvoering

Het programma omvat 15 projecten. Op dit moment zijn 4 projecten (nagenoeg) afgerond en 11 in uitvoering. Het grootste project, de implementatie van zaakgericht werken is in volle gang. In korte 'sprints' van 4 weken wordt steeds een groep processen/diensten ingericht. De 1e sprint was in het najaar van 2019. Daarbij zijn belasting- en invorderingsprocessen live gegaan. Inwoners van de gemeenten kunnen nu zaken als het aanmelden van hun hond, het indienen van een WOZ-bezwaar en aanvragen van kwijtschelding digitaal vanuit thuis regelen en volgen via hun persoonlijke internet pagina. Ook is een groot deel van de processen rondom lokale verordeningen en vergunningen gerealiseerd. Elke 4 weken (behalve vakantieperiodes) start een nieuwe sprint waarin zo'n 25 tot 50 processen live gaan en de 4 organisaties worden meegenomen in de verandering en de andere manier van werken. Het uitgangspunt is dat alle externe processen eind 2020 opgepakt zijn.

Naast deze projecten zijn ook andere projecten in volle uitvoering waaronder het project "klanttevredenheid". Het doel van dit project is het inzichtelijk maken van de klanttevredenheid over de dienstverlening. De eerste meting hiervoor is uitgevoerd. Hierdoor weten we beter wat onze inwoners en bedrijven van onze dienstverlening vinden en kunnen we beter bijsturen. De resultaten van de 1e meting worden in maart 2020 aangeboden aan de stuurgroep.

De uitvoering van het programma ligt achter op schema. Dit komt door de juridische procedure bij de aanbesteding en de vertraagde besluitvorming rondom de implementatiestrategie. Daarnaast staat het programma onder druk door een krap tijdschema en de onvoldoende bemensing vanuit de 4 organisaties. In de stuurgroep wordt nauwlettend gemonitord op de mogelijke spanning tussen reguliere en programmataken.

Organisatie van de informatievoorziening: kwaliteitsmanagement en risicobeheersing

Om verder te professionaliseren gebruiken we een procesmodel dat geschikt is om processen rondom IT en functioneel beheer in te richten. Een eerste aanzet om wijzigingsbeheer te implementeren is gemaakt. Wijzigingsbeheer zorgt dat wijzigingen op de ICT-infrastructuur en applicatielandschap efficiënt en effectief worden doorgevoerd met zo min mogelijk verstoring van de kwaliteit van de dienstverlening en dat de dienstverlening blijft voldoen aan de eisen die hieraan zijn gesteld. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de huidige capaciteitsinzet functioneel/applicatiebeheer. De resultaten zijn teruggekoppeld aan de verantwoordelijke managers met het advies om knelpunten op te lossen.

Organisatie van de informatievoorziening: architectuur en applicatiemanagement

Architectuur speelt een belangrijke rol bij het voorbereiden van een groot aantal projecten. Architectuur zorgt ervoor dat systemen ook op termijn "aan elkaar passen" en dat het applicatielandschap zo efficiënt mogelijk verbouwd wordt met minder risico's op de verstoring van continuïteit. In 2019 zijn architectuurplaten (bouwtekeningen) opgesteld van zowel huidige als toekomstige situatie voor grote ontwikkelingen als het Digitaal Stelsel Omgevingswet, gegevensuitwisseling, zaakgericht werken en digitaal bewaren van documenten. De "bouwvoorschriften" leggen we vast in documenten "Kaders en richtlijnen". We sturen actief op kosten en baten bij de vernieuwing van het applicatielandschap. Niet gebruikte software(onderdelen) zeggen we zo snel mogelijk op. Daarin zijn we in belangrijke mate afhankelijk van de voortgang van projecten. De aanpak met grotere gezamenlijke projecten en de harmonisatie van de belangrijkste processystemen levert op termijn de noodzakelijke vereenvoudiging in het applicatielandschap op.

Digitale Duurzaamheid

In 2019 zijn we gestart met het voorbereiden van de aanbesteding van het digitaliseren van de actuele milieuvergunningen en de bouwvergunningen van 1990 t/m 2010 voor de 3 Dommelvallei-gemeenten. Het doel is om deze digitaal beschikbaar te maken voor medewerkers van de gemeenten, externe medewerkers (o.a. ODZOB) en ter inzage voor burgers aan de balie en overdracht aan Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. De aanbesteding wordt in 2020 gepubliceerd. De uitvoering loopt tot en met 2022.

Informatievoorziening Omgevingswet

In 2019 zijn we gestart met de voorbereiding van de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Vooruitlopend op een gezamenlijke projectmatige aanpak van de vakafdelingen onderzoeken we de impact van de implementatie van het DSO technisch en financieel. Een belangrijke schakel binnen het DSO is het VTH systeem. (Vergunningenverlening, Toezicht, Handhaving). De Odzob verkent samen met de aangesloten gemeenten een gezamenlijke aanbesteding. De verkenning is positief afgerond. Na instemming van de colleges is de aanbesteding onder coördinatie van de Odzob gestart. 23 gemeenten nemen deel. Dienst Dommelvallei leverde voor zowel verkenning als aanbesteding advisering op het gebied van architectuur en archivering en vormt de verbindende schakel tussen de Odzob en de 3 Dommelvallei-gemeenten op het gebied van informatievoorziening. Medio 2020 volgt gunning en implementatie.

Innovatie: Datagedreven werken en sturen binnen een proeftuinomgeving

Het thema datagedreven werken daalt binnen alle domeinen van de gemeenten neer en heeft een brede belangstelling. Het aantal brainstorms, demo's en verkenningen groeit. De behoefte aan meer inzicht en beter sturen met behulp van data-analyse en ondersteuning daarbij stijgt merkbaar. Samen met collega's uit het veiligheidsdomein van 3 gemeenten voeren we in 2019 een pilot uit (Industrieterrein Eeneind) om kennis en ervaring op te doen met data analyse met data vanuit verschillende bronnen. Leerpunten hieruit zijn: datakwaliteit is essentieel maar is niet altijd voorhanden, data-analyse is een vak en kost tijd, betere tooling is nodig.

We onderzoeken de toepassing van software voor digitaal rechercheren. Voor zowel analyse als het verzamelen van data: Privacy en de juridische grondslag waarop vakafdelingen gegevens verzamelen, combineren en analyseren blijkt een belangrijk discussiepunt in dit traject.

In het algemeen kunnen we stellen dat de impact van innovatie op het gebied van datagedreven werken op deze schaal te gering is. Het thema datagedreven en innovatie als geheel is meer gebaat bij een programmatische aanpak en sturing.

Continuïteit ICT omgeving

De continuïteit van de ICT omgeving is in 2019 toegenomen door het structureel uitvoeren van beheersmaatregelen en verbeteringen. Zo is alle netwerkapparatuur vervangen, is de capaciteit van de systemen verhoogd en zijn de Oracle databases geüpgraded.

Het aantal storingen en uitval van systemen is verder teruggedrongen.

Nieuw gemeentehuis

De gemeente Son en Breugel heeft in 2019 het nieuwe gemeentehuis in gebruik genomen. ICT heeft hiervoor de benodigde infrastructuur gerealiseerd en de werkplekken gemoderniseerd door elke werkplek te voorzien van dubbele beeldschermen.

Windows en Office

De ondersteuning op Microsoft Office 2010 en Windows 7 stopt aan het begin van 2020. Daarom is in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar geschikte opvolgers en naar de impact hiervan op de ICT infrastructuur. Daaruit is een keuze gemaakt voor de upgrade naar Microsoft Office 2016 en Windows 10.

In 2019 is het project gestart voor deze upgrade. De eerste pilots met gebruikers zijn uitgevoerd. In 2020 vindt de brede uitrol naar alle werkplekken plaats.

Informatiebeveiliging

De beveiliging van de data vraagt steeds meer aandacht. In 2019 is hier extra tijd voor nodig geweest o.a. als gevolg van meldingen die vanuit de IBD (informatiebeveiligingsdienst gemeenten) gegeven zijn en acties die hiervoor genomen moesten worden.

Ook de realisatie van het GGI-Netwerk en GGI-Veilig vraagt steeds meer aandacht. In 2019 zijn hier de nodige voorbereidingen voor getroffen. Dit leidt in 2020 tot het in gebruik nemen van beide onderdelen. De producten en diensten die hieruit voort komen verhogen de digitale weerbaarheid van gemeenten. Beide trajecten vallen onder het programma van de VNG : Samen Organiseren.

Het informatiebeveiligingsbeleid 2020 voor de Dommelvallei-samenwerking is opgesteld en vastgesteld op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Hierin verantwoordende gemeenten zich jaarlijks over de kwaliteit van de informatieveiligheid. Dit beleid is voor februari 2020 geagendeerd in ons dagelijks bestuur en de colleges.

Audit

In 2019 is de audit op de BIG conform planning uitgevoerd volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

De voorheen aparte audits voor de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) worden gebundeld in 1 verantwoordingssystematiek.

BIG maatregelen

In het uitvoeringsplan informatiebeveiliging zijn 67 BIG maatregelen benoemd, waaronder de aandachtspunten van de visitatiecommissie. Van de 67 maatregelen zijn er inmiddels 30 afgerond, 35 zijn gedeeltelijk ingevoerd en 2 moeten nog worden opgepakt.

De onderwerpen van de ENSIA betreffen de domeinen: DigiD, Suwinet, BRP/PUN en BAG/BGT/BRO.

Bewustwording

Op het Intranet zijn meerdere berichten geplaatst met uitleg en tips. Extra is gewezen op de risico's van CEO fraude, het klikken op links in mails van onbekende afkomst en op verdachte telefoontjes. Er heeft een Mystery Guest onderzoek plaatsgevonden. Dit bezoek heeft aangetoond dat onze informatie niet voldoende wordt beschermd, zowel in de omgeving waarin we werken als door de manier waarop wordt gewerkt. Er worden technische maatregelen genomen en de manier van werken wordt aangescherpt.

CISO

In 2019 is de samenwerking met landelijke en regionale organisaties verder uitgebouwd, door deelname aan regionale en landelijke netwerkoeverleggen op het gebied van Informatieveiligheid. De CISO (Chief Information Security Officer) organiseert tevens een netwerk van CISO's van gemeentes in Oost-Brabant om ervaringen en producten uit te wisselen.

Privacy

In 2019 hebben we binnen de organisatie de AVG verder geïmplementeerd.

Bewustwording

Ook in 2019 hebben we geïnvesteerd in bewustwording. We hebben onder andere presentaties gegeven en de meest uiteenlopende privacyvragen van collega's beantwoord. Daarnaast hebben we ons nieuwe Social Intranet en het Selfserviceportaal gevuld met informatie over privacy en gegevensbescherming.

Verwerkersovereenkomsten

Met onze verwerkers sluiten we verwerkersovereenkomsten af. We maken hiervoor gebruik van de landelijke standaard verwerkersovereenkomst van de VNG. Bij nieuwe aanbestedingen wordt deze als eis meegenomen. Voor de al bestaande verwerkers hebben we nog een inhaalslag te maken.

DPIA

We voeren Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit. Daarmee brengen we de risico's van een verwerking voor de betrokkenen in beeld en treffen we maatregelen om die risico's zo goed mogelijk te beperken. Voorbeelden van DPIA's die we in 2019 Dommelvallei-breed uitgevoerd hebben, zijn: een DPIA voor het Klant Contact Systeem in het Zaaksysteem, een DPIA voor Intergrip (Jongeren in een kwetsbare positie) en een DPIA voor het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Privacyrechten

Af en toe doet een inwoner een beroep op zijn of haar privacyrechten. Hij of zij vraagt bijvoorbeeld inzage in de persoonsgegevens die de gemeente van hem of haar verwerkt. Deze verzoeken worden tijdig afgehandeld.

Regionaal netwerk

De FG's van Dienst Dommelvallei hebben in de regio een netwerk opgezet. De volgende organisaties en samenwerkingsverbanden hebben zich hier tot nu toe bij aangesloten: de gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven, Waalre, Best, Bernheze, Asten, de A2-samenwerking, de Peelgemeenten en de Kempengemeenten. Ieder kwartaal komen wij bijeen om kennis en ervaringen uit te wisselen en bij regionale onderwerpen een gezamenlijk standpunt te bepalen.

Procedure datalekken

Er zijn in 2019 datalekken afgehandeld. Er geldt een meldplicht datalekken. Dit houdt in dat wij datalekken met een privacyrisico voor betrokkene zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 72 uur bij de Autorisatie Persoonsgegevens (AP) moeten melden. In 2019 zijn er binnen de gemeente Son en Breugel 4 datalekken gemeld, waarvan er 2 vanwege het privacyrisico bij de AP zijn gemeld. Alle meldingen zijn in het dataregister opgenomen.

Control

Accountteam

Control ondersteunt de gemeente via het zogenaamde accountteam. Het accountteam is op vaste momenten in de gemeente aanwezig. Er is periodiek overleg met de leidinggevenden en er zijn in 2019 diverse toelichtingen op de producten van control gegeven. Uit de gehouden enquête blijkt dat deze manier van werken als prettig wordt ervaren.

Verbijzonderde interne controle

Vanaf het boekjaar 2021 legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid. Om in 2020 al de nieuwe werkwijze te kunnen volgen, is in 2019 het zogenaamde in-controlframework ontwikkeld. Hierin is het kader van de rechtmatigheidscontrole beschreven en zijn de vernieuwde werkwijzen opgenomen.

Invoering kwaliteitszorg / procesverbetering

Vanaf het 3e kwartaal is er minder capaciteit beschikbaar voor kwaliteitszorg, vanwege de inzet bij de implementatie van het programma BetERe dienstverlening en bedrijfsvoering. Daardoor zijn een aantal ondersteuningsvragen en geplande projecten opgeschort of elders belegd.

Management Control Systeem

Het Management Control Systeem (MCS) is doorontwikkeld door deze in te richten conform de 5 pijlers van 'in control' zijn (kaders; informatievoorziening; administratieve organisatie; risicomangement; interne controle). Ook is een MCS ingericht per organisatie. Het MCS wordt door het accountteam ieder kwartaal in het MT besproken.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

De gemeente Son en Breugel heeft het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend en een actieplan vastgesteld. Dit betekent dat bij elke inkoop een afweging moet worden gemaakt wat dit betekent voor duurzaamheid en social return. Naast de expertise van Bizob wordt ook gebruik gemaakt van de WSD voor Social Return en het gemeentelijk team Duurzaamheid. Begin 2019 wordt voor de eerste keer hierover gerapporteerd naar het ministerie en naar de raad.

Kengetallen

(peildatum 31-12-2019)

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime

	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	44	2	46
Vrouwen	12	22	34
Totaal	56	24	80

Verhouding man / vrouw 2019: man 57,5%, vrouw 42,5%

Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2018: man 47% / vrouw 53%

Formatie

(excl. Griffie en College B&W)

Afdeling	Factor	Begroting 2019	31-12-2019
Directie / gemeentesecretaris	fte	1,00	1,00
Staf	fte	4,84	5,73
Veiligheid & Wijkbeheer	fte	36,74	36,63
Ruimte & Samenleving	fte	26,50	27,44
Totale formatie	fte	69,08	70,80

Gemiddelde leeftijd

	2019	2018
Mannen	49,0	49,1
Vrouwen	47,8	46,7
Totaal	48,4	47,9

Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2018: 48,1 jaar

Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverlof)

	2019	2018
Verzuimpercentage	7,49	5,19
Gemiddelde duur (dagen)	20,82	11,72
Verzuimfrequentie	1,08	1,37
Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2018: 4,9		

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Ter voldoening aan het bepaalde in de artikelen 1, 5, 8, 9, 15 en 36 van het BBV komen hierna de volgende verbonden partijen aan de orde:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening de Dommel (WSD) te Boxtel;

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Naamloze Vennootschap Brabant Water te Den Bosch;

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot;
- Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel;
- Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel;
- Stichting Brabants Investeringsfonds Nieuwbouwwoningen (BIFN) te Den Bosch.

In deze paragraaf zal in tabelvorm elke verbonden partij uitgewerkt worden aan de hand van de volgende indelingen:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij; uitgangspunten waarom en wanneer er gebruik wordt gemaakt van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname: wat zijn de risico's bij geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname: welke alternatieven zijn er;
- Bestuurlijke betrokkenheid: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Bestuurlijke vertegenwoordiging namens de gemeente;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad: frequentie van informatie terugkoppeling;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks bestuur;

GR: Gemeenschappelijke regeling;

NV: Naamloze Vennootschap.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Per 1 januari 2015 is de Metropoolregio Eindhoven actief. Het doel van deze samenwerking is het behouden en het verstevigen van de internationale concurrentiepositie en spitst zich toe op de behartiging van de gezamenlijke belangen op de thema's economie, mobiliteit en ruimte. Per 1 januari 2015 maakt het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. RHCE heeft taken op het gebied van toezicht, behoud en het openbaar maken van de cultuurhistorische informatie.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De regio wordt bestuurd op verschillende overheidsniveaus (lokaal, subregionaal en regionaal) en er wordt steeds geschakeld tussen de verschillende niveaus. De samenwerking vindt niet alleen plaats op de schaal van de 21 gemeenten, maar ook op subregionaal niveau. Flexibele samenwerkingsverbanden, die gebaseerd zijn op gelijkkluidende belangen van de deelnemers, worden steeds belangrijker.

Daarnaast kan de Metropoolregio op tijdelijke thema's de gezamenlijke belangen zowel van alle gemeenten als van enkele gemeenten behartigen.

Door deze samenwerking wordt niet alleen een kostenbesparing gerealiseerd, maar worden de (ontwikkelings)mogelijkheden van de (sub)regio('s) beter benut.

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties worden de thema's economie, ruimte en mobiliteit verkend en wordt de regionale strategie bepaald.

De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij het RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden.

Veranderingen en ontwikkelingen

Na de evaluatie in 2017 is een stevig doorontwikkelingstraject voor de Metropoolregio gestart. Begin 2019 is het samenwerkingsakkoord aan de gemeenteraden worden voorgelegd en door het Algemeen Bestuur geaccordeerd. De juridische constructie is vooralsnog gelijk gebleven en wordt, bij goede ervaringen pas in 2020 op zijn vroegst aangepast.

Het RHCE heeft in 2017 een extern onderzoek laten uitvoeren in verband met exploitatietekorten.

Hieruit bleek dat de deelnemende gemeenten weinig vertrouwen in het RHCE in de huidige vorm hebben. Dit is voor de bestuurscommissie RHCE aanleiding geweest om maatregelen te nemen. Eind 2018 is bekeken of de ingezette doorstart kan worden voortgezet. De huidige werkwijze van het RHCE is tegen het licht gehouden en de huidige werkwijze blijft gehanteerd.

Risico's

In het samenwerkingsakkoord hebben we afgesproken dat de Metropoolregio zich alleen nog richt op de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. De overige taken zijn overgedragen naar andere samenwerkingsverbanden. Deze overdracht is niet gepaard gegaan met middelen. Er is een risico dat hierdoor de kosten van de andere samenwerkingsverbanden toenemen.

Afbreukrisico van geen deelname

Het risico is dat de gemeente Son en Breugel zich buiten sluit als zij niet deelneemt aan de Metropoolregio. De Metropoolregio is een belangenbehartiger van de regio en weet ook middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.

Alternatieven voor geen deelname

Naast de Metropoolregio zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo is op subregionaal vlak een bestuursovereenkomst gesloten met de gemeenten in het stedelijk gebied van Eindhoven en wordt er ook in Dommelvalleiverband samengewerkt. Op het niveau van Zuidoost-Brabant is, inhoudelijk gezien, geen vergelijkbare samenwerking.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard, plv. lid: Paul van Liemd.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Opsplitsing bijdrage

MRE

- Regionale opgaven € 56.128,-
- Stimuleringsfonds € 59.526,-
- Brainport Development € 41.608,-
- Streekarchief (RHCE) € 56.128,-
- Bijdrage werkbudget € 4.004,-

Totaal € 225.106,-

In 2019 is € 18.850,- aan terugbetaling jaarresultaat 2018 ontvangen.

GR Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

De ODZOB is opgericht om een verdere verbetering tot stand te brengen in:

- de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken;
- de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving, zodat het aantal calamiteiten en milieudelicten afneemt.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De ODZOB heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving.

Veranderingen en ontwikkelingen

ODZOB streeft er naar om in de toekomst voor alle deelnemers de brede WABO (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht) taken te gaan uitvoeren. De vereiste kwaliteitseisen zijn daartoe noodzakelijk. Een deel van de deelnemers ziet op deelregionaal niveau, bijvoorbeeld binnen Dienst Dommelvallei, mogelijkheden in andere vormen van samenwerking om dit te bereiken.

Risico's Indien de omzet achterblijft bij de verwachtingen zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk.

Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel vormt van het totale uitvoeringsprogramma en -budget van de ODZOB is de individuele invloed van de gemeente(n) daardoor beperkt.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de (incidentele) verzoektaken. De ODZOB voert daarnaast ook de individuele verzoektaken en collectieve taken uit. Indien dit niet gebeurt is het financieel risico als gevolg daarvan voor alle deelnemers van de GR.

Alternatieven voor geen deelname

De deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Voor de uitvoering van een deel van de individuele verzoektaken is ook een samenwerking binnen Dienst Dommelvallei denkbaar. Deels gebeurt dit al, onder andere met betrekking tot de voorbereiding van de AB-vergaderingen.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: Paul van Liemd (wethouder), plv. Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, jaarrekening); daarnaast incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Landelijke basistaken € 141.190,-
Verzoektaken € 109.590,-
Collectieve taken € 32.691,-
Eindafrekening werkprogramma € -/2.857,95
Opdrachten buiten werkprogramma €63.329,-
Totaal €343.942,-

In 2019 is de tariefcorrectie over 2018 van € 8.786,- ontvangen.

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel en de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot de taak van VRBZO;
- Het - samen met GGD Brabant Zuidoost - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Op regionale schaal werken aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven. Professionele hulp verlenen als het nodig is. Waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gemeentelijke brandweer is per 1 januari 2014 overgegaan naar de Veiligheidsregio. De gemeenschappelijke regeling is hierop aangepast.

Veranderingen en ontwikkelingen

Onderzoek naar rechtspositie brandweervrijwilliger: Het Veiligheidsberaad, het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en de Brandweerkamer onderzoeken op welke wijze de brandweerorganisatie opnieuw kan worden vormgegeven, op zo'n manier dat er nadrukkelijk en fundamenteel verschil is tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Dat is namelijk nodig vanuit juridisch oogpunt. In landelijk verband wordt bekeken hoe de brandweer hieraan invulling kan geven. Rond de zomer van 2020 moet hierin meer duidelijk worden vanuit Brandweer Nederland.

Regionale wervingscampagne voor brandweervrijwilligers: De verwachting is niet dat er op korte termijn een uniform en helder plan voor handen is om het vraagstuk over de rechtspositie en taakinfilling van vrijwilligers op te lossen. In onze regio wordt wel een urgent probleem van een naderend te kort aan vrijwilligers bij diverse gemeenten ervaren. Om die reden is bewust ingezet op het interesseren van nieuwe aspirant brandweervrijwilligers.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's: In de zomer van 2019 heeft de ministerraad heeft ingestemd met de instelling van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr). De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De evaluatiecommissie start in 2020 met het onderzoek en zal het onderzoeksrapport eind van dat jaar opleveren aan de minister.

Regionaal beleidsplan en visie 2025: Het regionaal beleidsplan kent diverse wettelijke onderdelen (artikel 14 Wvr). Deze technische items zijn in 2019 uitgewerkt en in december door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Beleidsmatig gaf het bestuur, samen met directie en netwerkpartners, de belangrijkste kaders voor de koers richting 2025. In maart 2020 bespreekt het bestuur de uitwerking van de beleidsmatige lange termijn koers van de organisatie. Aansluitend vinden in het voorjaar ook de gesprekken met de gemeenteraden plaats over de koers.

Meldkamer Oost Brabant: De meldkamers van de brandweer, ambulancevoorziening en politie verhuisden in april 2019 definitief naar Den Bosch en functioneren voor het hele grondgebied van Oost Brabant. Hiermee loopt MKOB voorop in het land, de meldkamers in heel Nederland worden nu klaargemaakt voor de toekomst. Voor de buitenwereld is er niets veranderd. De 24/7 bereikbaarheid en dienstverlening zijn hetzelfde gebleven.

Risico's

In 2019 is de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen opnieuw door het AB VRBZO vastgesteld. De risico's van de organisatie zijn in de beleidsnota gebundeld tot drie onderwerpen waaraan een risicobedrag voor het weerstandsvermogen is gekoppeld.

risico's in algemene bedrijfsvoering	€ 1.000.000
risico's model brandweezorg	€ 625.000
risico grootschalige ramp/crisis	€ 375.000
totaal benodigd weerstandsvermogen	€ 2.000.000

Het weerstandsvermogen bedraagt € 2,0 miljoen en hoeft derhalve niet te worden aangepast.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname is een wettelijke plicht (Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet veiligheidsregio's).

Alternatieven voor geen deelname

Geen alternatieven.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door 21 gemeenten uit de regio Zuidoost Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.

Financieel belang

Algemene bijdrage 2019 € 786.396,-.

In 2019 is de restitutie gemeentelijke bijdrage van 2018 groot € 13.546,- ontvangen.

De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de door de Veiligheidsregio onder goedkeuring van gedeputeerde staten gesloten geldleningen volgens door het algemeen bestuur vast te stellen regels en naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het desbetreffende kalenderjaar en indien de gedschietters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten, welke de wet aan borgen toelaat.

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Het in stand houden van de GGD om daarmee de gezondheid van de bevolking en preventie van ziekten te bevorderen, alsmede snelle interventies op het gebied van gezondheid te verzorgen. Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten en uitvoering van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de (openbare) gezondheid (zorg). Financiering o.b.v. bijdrage deelnemende gemeenten, bijdragen zorgverzekeraars, (waaronder ambulancehulpverlening) en bijdragen particulieren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen welke de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Tevens wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten.

Een positieve bijdrage aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2019 heeft het bestuur van de GGD zichzelf een bestuursopdracht gesteld om de stabiliteit van de GGD organisatie te verbeteren. Dit wil de GGD bereiken door het verbeteren van de bedrijfsvoering en een integrale jeugdgezondheidszorg. In 2020 worden besluiten genomen en verdere stappen gezet om uitvoering te geven aan deze bestuursopdracht.

Verder bieden ontwikkelingen als de omgevingswet kansen voor de GGD om het aantal taken uit te breiden. De GGD is in 2019 al druk geweest met het adviseren van gemeenten rondom de omgevingswet en zal dit in de toekomst blijven doen.

Risico's

Onderdeel van de genoemde bestuursopdracht is het in de toekomst beter kunnen opvangen van risico's door de GGD organisatie zelf. Voor de 21 gemeenten houdt dit in dat er minder risico's richting de gemeenten komen. In situaties die een dermate orde van grote hebben blijft de GGD een beroep doen op de 21 gemeenten, deze risico's zijn niet inzichtelijk of te voorspellen.

Afbreukrisico van geen deelname

Geen behartiging van onze belangen op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.

Het uitvoeren van de Wet Publieke Gezondheid is een wettelijke taak. Als individuele gemeente in de omvang van Son en Breugel kan deze taak onmogelijk tegen dezelfde kosten uitgevoerd worden.

Alternatieven voor geen deelname

Het zoeken naar andere instanties (andere GGD) die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: John Frenken.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage per inwoner inclusief 2e begrotingswijziging 2019 € 287.060,-

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo

Doel en openbaar belang

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.

Veranderingen en ontwikkelingen

Dienst Dommelvallei stimuleert de samenwerking met en tussen de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is dat met de huidige collegiale houding van de partners er op diverse terreinen harmonisatie afspraken worden gemaakt. Bij harmonisatiewensen en nieuwe ontwikkelingen wordt in een zo vroeg mogelijk stadium gezamenlijk afgestemd binnen de structurele overlegvormen tussen portefeuillehouders, gemeentesecretarissen, contactpersonen en managementteams. Op moment van opstellen van deze jaarrekening loopt een evaluatie naar dienst Dommelvallei. Door de onzekere toekomst van gemeente Nuenen heeft dit in 2018 stilgelegd en is pas medio 2019 weer opgepakt.

Risico's

Er bestaat een risico van uittreding van een van de drie deelnemers, indien twee van de drie overblijven wordt de organisatie kwetsbaarder. Een tweede risico betreft het verlies aan binding met de gemeente. Dit kan zich voordoen als niet continue wordt geïnvesteerd in verbinding en samenwerking. Het betreffen essentiële bedrijfsonderdelen die bij dienst Dommelvallei zijn ondergebracht, die nauw samenhangen en moeten samenwerken met onze gemeentelijke organisatie.

Afbreukrisico van geen deelname

Bij geen deelname kunnen ook geen voordelen van de samenwerking worden behaald.

Alternatieven voor geen deelname

De werkzaamheden weer zelf als gemeente oppakken of in andere verbanden samenwerkingsmogelijkheden zoeken.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit drie leden per college van de deelnemers. Hans Gaillard (burgemeester), Paul van Liempd (wethouder) en Jan Boersma (wethouder) namens Son en Breugel. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter, die tevens voorzitter is van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB bestaat uit een collegelid uit het AB per deelnemer en de gemeentesecretarissen van de deelnemers. J.F.M. Gaillard is voorzitter van het DB.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting en jaarrekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van onderwerpen en ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage 2019 € 4.061.686,-.

De gemeentelijke bijdrage 2019 is lager dan het oorspronkelijk begrote bedrag 2019. Dit omdat op basis van de jaarrekening 2019 Dienst Dommelvallei een teruggave van € 114.263,- (het Son en Breugelse-aandeel in het resultaat) heeft plaatsgevonden.

De twee hier genoemde bedragen zijn met 21% BTW verhoogd. Dit omdat Dienst Dommelvallei verplicht is om vanaf 2019 inclusief BTW te factureren.

GR Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD) te Boxtel

Doel en openbaar belang

De WSD voert de verplichtingen uit de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Daarnaast verzorgt de WSD de re-integratie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt voor gemeenten in het kader van de Participatie wet.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De WSD is een uitvoeringsorganisatie van de Wsw en kan voor alle inwoners met een grote achterstand op de arbeidsmarkt een rol vervullen in de participatie. In 2019 is geëxperimenteerd met de prototypen door uitvoering te geven aan diverse projecten. De projecten in de gemeenten zijn geëvalueerd. Mede op basis hiervan is de toekomstige rol van WSD samen met gemeenten en adviesraden opgesteld.

Veranderingen en ontwikkelingen

De Wsw is per 1-1-2015 opgehouden te bestaan (er vindt geen nieuwe instroom plaats). De zittende doelgroep blijft gebruik maken van de Wsw. Er vindt gemiddeld jaarlijks 5% uitstroom plaats van de doelgroep. Door middel van het transitiearrangement wordt deze instroom gecompenseerd met trajecten vanuit de Participatiewet.

Risico's

De WSD heeft vanaf 2020 een meerjarenbegroting opgesteld met een negatief financieel resultaat. Voorsnog vindt aanvulling plaats vanuit het weerstandsvermogen bij de WSD. De kans is aanwezig dat de WSD aan de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage vraagt.

Afbreukrisico van geen deelname

Hoog (bestuurlijk maar ook financieel als je in deze fase zou besluiten om niet meer te deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling).

Alternatieven voor geen deelname

Aansluiten bij andere gemeenschappelijke regeling of inkoop van diensten.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de gemeenten Best, Boxtel, Haaren, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Meierijstad (alleen het verzorgingsgebied van de voormalige gemeenten Schijndel en Sint-Oedenrode), Son en Breugel, Sint Michielsgestel en Vught.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: dhr. P. van Liempd en dhr. P.A.W.H. Spooren.

Dagelijks bestuur: dhr. P. van Liempd.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen

Financieel belang

Bestuurskosten € 5.143,-

WSW bijdrage € 776.423,-

Totaal € 781.566,-

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag

Doel en openbaar belang

De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.

Veranderingen en ontwikkelingen

Per eind 2018 heeft de BNG Bank duurzame obligaties uitgegeven. De opbrengst hiervan wordt duurzame projectfinanciering alsmede balansfinanciering van de Nederlandse gemeenten en woningcorporaties, die in hun categorie het best scoren op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid.

Risico's

De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze topratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen, die zij bezitten (een stem per aandeel)

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Het dividend wordt jaarlijks uitgekeerd en heeft betrekking op het voorafgaande boekjaar. In 2019 is over 2018 € 85.474,- ontvangen.

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Son en Breugel bezit 29.991 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 74.978,-.

De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. Hierbij streeft de BNG Bank niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.

NV Brabant Water te Den Bosch

Doel en openbaar belang

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord Brabant drinkwater levert en ervoor zorgt dat de klanten altijd en overal in Brabant kunnen rekenen op zuiver en veilig drinkwater. Een verantwoordelijke taak, waarnaar gehandeld wordt. Brabant Water streeft niet naar winst, maar wel naar de beste kwaliteit en dienstverlening.

Brabant Water biedt naast drinkwater ook water op maat en gespecialiseerde diensten en advies aan.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de waterlevering in haar voorzieningsgebied en de kwaliteit en druk van het geleverde drinkwater.

Veranderingen en ontwikkelingen

Brabant Water levert water uit de beste bronnen en doet er daarbij alles aan om dat ook voor de toekomst veilig te stellen door goed te zorgen voor de waterwingebieden. Belangrijke thema's daarbij zijn duurzaamheid, gezondheid en veiligheid.

In 2018 heeft Brabant Water de certificering 100% klimaatneutraal gekregen. Dat wil zeggen dat Brabant Water de productie uitvoert zonder schadelijke bijdrage aan klimaatverandering. Deze certificering daagt Brabant Water uit om verder te verduurzamen. De ambitie voor 2020 is 20% efficiënter omgaan met energie, 20% minder CO2 uitstoten en 20% duurzaam opwekken van energie.

Risico's

n.v.t.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de aandeelhouders. Dat zijn de provincie Noord-Brabant en 60 gemeenten.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

De gemeente heeft een belang in Brabant Water NV van 14.982 aandelen à € 0,10 (totaal € 1.498).

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoon-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden.

Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt middels de werkwijze Casus Op Maat (COM) en de Persoonsgerichte Aanpak.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hierin deel te nemen.

In 2016 is gestart met de methodiek Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor een effectieve aanpak van hotshots (kopstukken/-sleutelfiguren). Deze systeemaanpak richt zich op daders van HIC-feiten, problematische jeugdkopstukken en andere personen die via de driehoek als veiligheidsprobleem zijn aangewezen.

In 2016 is in het zorg- en veiligheidshuis de Expertisetafel Radicalisering ingericht. Dit overleg is beschikbaar voor ondersteuning, advies en COM-zaken voor de schaalgrootte Oost Brabant voor wat betreft signalen/cases met betrekking tot radicalisering.

Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Risico's

Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.

Afbreukrisico van geen deelname

Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het Dagelijks Bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans (Geldrop-Mierlo) namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage 2019 € 4.008,-

Vermogenspositie en resultaat boekjaar

De beide centrumgemeenten (Eindhoven en Helmond) zijn verantwoordelijk voor de financiële jaarrekening, ieder voor hun subregio (regio Eindhoven en Peelregio). Son en Breugel valt onder regio Eindhoven.

Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot

Doel en openbaar belang

Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar burgers, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gewijzigde Aanbestedingswet 2017 laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2017 heeft gemeente Son en Breugel het manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen ondertekend en een actieplan vastgesteld. Dit betekent dat we bij elke aanbesteding de mogelijkheden voor social return en duurzaamheid opnemen. Ter ondersteuning daarvan maken wij gebruik van het advies Social Return van de WSD.

Risico's

Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.

Afbreukrisico van geen deelname

De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.

Alternatieven voor geen deelname

In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.

Bestuurlijke betrokkenheid

Het verzorgingsgebied van BIZOB is ingedeeld in vijf clusters, te weten: 1. BOV en De Kempen; 2. Dommelvallei+ en A2; 3. Peelgemeenten; 4. Noordoost; 5. Overig, aangesloten organisaties niet zijnde gemeenten.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten. Vanuit elke aangesloten gemeente zit iemand in de Vergadering van Aangeslotenen. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. Vanuit de Dommelvallei+ en A2 zijn dat burgemeester P. Verhoeven van Heeze-Leende en wethouder A. van Holstein van Waalre. De afgevaardigde, namens Son en Breugel, voor de vergadering van aangeslotenen is de heer Jan Boersma.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gebaseerd op het aantal afgenomen dagen 6 dagen x 42 weken x € 605,- per dag: € 152.460,-

Uitbreiding deelname 21 dagen voor 2019 € 12.705,-

Totaal 2019 € 165.165,-

Van de bijdrage 2019 wordt € 25.410,- toegerekend aan contractbeheer en -management inzake jeugdhulp/Wmo begeleiding.

In 2019 is de bestemming resultaat 2018 van € 7.498,- ontvangen.

Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel

Doel en openbaar belang

De doelstellingen van de SBBE zijn als volgt geformuleerd:

- Het bevorderen van de veiligheid in het algemeen en meer speciaal het bevorderen van ongestoord gebruik van hun goederen door de gerechtigden, alles op het bedrijvenpark Ekkersrijt en omgeving
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het aanbieden van een pakket van beveiligingsmiddelen en -maatregelen. Dit pakket is gezamenlijk en in samenwerking met de beveiligingsbranche samengesteld door de gemeente Son en Breugel, de Nationale Politie, basisteam Dommelstroom en de gebruikers van bedrijventerreinen.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente Son en Breugel verwacht van de SBBE dat zij de veiligheid op het industriepark Ekkersrijt zo optimaal mogelijk waarborgt door het treffen van maatregelen, in eerste instantie gericht op de aangesloten ondernemingen. De stichting SBBE moet zichzelf kunnen bedruipen met bijdragen van ondernemers, die nu nog op vrijwillige basis zijn aangesloten.

Het resultaat moet zijn het terugdringen van het aantal inbraken, het opsporen van eventuele daders en een toename van het algehele gevoel van veiligheid op Ekkersrijt.

Veranderingen en ontwikkelingen

Deelname aan de SBBE is nu nog op vrijwillige basis. Daardoor is sprake van een behoorlijk aantal zgn. freeriders (32%).

Risico's

Voor de gemeente vormt deze verbonden partij geen risico, omdat de gemeente geen vermogen aan de stichting beschikbaar heeft gesteld.

Afbreukrisico van geen deelname

Via de bestuurlijke vertegenwoordiger kan invloed worden uitgeoefend op de activiteiten van de SBBE. Zonder deze invloed kan het bestuur van de SBBE een richting kiezen die de gemeente Son en Breugel niet passend zou vinden.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente kan de beveiliging op het industriepark Ekkersrijt voor eigen rekening en risico uitvoeren. Dit is echter geen realistisch scenario, feitelijk is er geen alternatief aanwezig.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de gemeente Son en Breugel en Ondernemersvereniging Ekkersrijt (OVE)

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Stichtingsbestuur: lid: J. Boersma (op voordracht van het college van B&W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Geen gemeentelijk bijdrage. Omtrent de openstaande vorderingen bij de gemeente zijn afspraken gemaakt. De stichting voldoet aan haar aflossingsverplichting. Er wordt jaarlijks € 17.353,- afgelost. Op 31-12-2019 is het openstaand saldo € 69.412,-

Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel

Doel en openbaar belang

Het exploiteren en beheren van de begraafplaats Wolfswinkel te Son en Breugel.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Uitgangspunt van de Stichting is een rendabele exploitatie van de begraafplaats. Op dit moment is het exploiteren van een begraafplaats niet rendabel. Het college heeft na intern onderzoek besloten dat de stichting een businesscase dient op te stellen, die moet leiden tot een toekomstvisie met daarin een structurele oplossing voor het jaarlijkse exploitatietekort. Alternatieven zijn dan een begraafplaats met of zonder crematorium, alsmede wanneer de stichting zou stoppen. Het opstellen van de businesscase kostte meer tijd, maar wordt nog dit jaar verwacht. Daarna zal de gemeente haar positie bepalen.

Veranderingen en ontwikkelingen

Het aantal begrafenissen neemt af. In de uitvaartzorg is meer vraag naar crematies en alternatieve wijzen van begraven.

Risico's

De gemeente heeft een lening en een aanvullende lening met recht van hypotheek en een achtergestelde lening aan de Stichting verstrekt. De stichting komt haar afgesproken aflossingsverplichting op de lening met recht van hypotheek na. Omdat ingeschat wordt dat de Stichting onvoldoende in staat is om aan haar toekomstige aflossingsverplichtingen te voldoen is hiervoor een risico opgenomen in de risicoparagraaf. Voor de achtergestelde lening is een voorziening getroffen.

Afbreukrisico van geen deelname

Het in stand houden van een gemeentelijke begraafplaats is een wettelijke taak.

Alternatieven voor geen deelname

In het projectplan worden een aantal scenario's uitgewerkt waarbij aan het college c.q. de gemeenteraad een advies voorgelegd wordt over de te volgen strategie.

Bestuurlijke betrokkenheid

Gemeente Son en Breugel (50%), VOF P. Kuis & Zn., St. Oedenrode, (50%).

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Stichtingsbestuur: lid: K. Vortman (raadslid, op voordracht van het college van B en W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen

Financieel belang

Op 31-12-2019 is het openstaand saldo van de leningen met recht van hypotheek € 361.101,-.

Op 31-12-2019 is het openstaand saldo van de achtergestelde lening € 204.201,- (Voorzien).

Stichting Brabants Investeringsfonds Nieuwbouwwoningen (BIFN) te Den Bosch

Doel en openbaar belang De stichting heeft ten doel:

- Het optreden als bewaarder van het beleggingsfonds Brabant Investeringsfonds Nieuwbouwwoningen Project Hoven Noord, waaronder mede begrepen wordt het voor rekening en risico van participanten in het beleggingsfonds ten titel van beheer verkrijgen, houden en doen houden van goederen, in overeenstemming met de voorwaarden van beheer en bewaring van het Beleggingsfonds zoals deze van tijd tot tijd gelden;
- Het optreden als beheerder van het Beleggingsfonds, waaronder mede begrepen wordt het beleggen, bezwaren en vervreemden van onder a. gemelde goederen in overeenstemming met de voorwaarden van beheer en bewaring van het Beleggingsfonds zoals deze van tijd tot tijd gelden;
- Het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, waaronder begrepen het bezwaren van de onder a. gemelde goederen en het aangaan van verplichtingen waaronder mede begrepen het aangaan en verstrekken van geldleningen en stellen van garanties.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De in deze Stichting opgenomen participanten zijn financieel gezond. Het betreft de Provincie Noord-Brabant (50%), de gemeente Son en Breugel (25%) en woningbouwcorporatie 'Thuis (=voormalige Domein) (ook voor 25%).

In de grondexploitatie Sonniuspark wordt voor het BIFN voor het deel van Son en Breugel gerekend met een negatief resultaat van € 345.333,-

Jaarlijks wordt door het bestuur van de Stichting gemonitord in hoeverre de voorziening (gebaseerd op de actuele marktwaarde van de in het Fonds opgenomen woningen) die een mogelijk niet terug te ontvangen deel van de lening afdekt, toereikend is. De totale voorziening in de jaarrekening van de Stichting is totaal per 31.12.2018 vrijgevallen.

Veranderingen en ontwikkelingen

Sinds het oprichten van de Stichting heeft de huizenmarkt zich in eerste instantie in neerwaartse richting ontwikkeld. Er zijn tussentijds tot 31 december 2018 totaal 42 woningen verkocht en voor de resterende 11 woningen is een particuliere belegger is gevonden. Deze woningen zijn in 2019 in eigendom overgedragen. Daarmee zijn de leningen voor alle 53 woningen uit het fonds afgelost dan wel vervallen en is de Stichting in 2019 geliquideerd. Terwijl in de eerste jaren van het Fonds de verkoopopbrengst lager lag dan de afnamegarantieprijs waarmee in het Fonds wordt gerekend, is dit de laatste jaren gewijzigd en lag de verkoopopbrengst voor de laatste verkochte woningen boven deze afnamegarantieprijs of zelfs gelijk aan de vraagprijs. Uit de opbrengst is steeds - conform de daarop van toepassing zijnde gemaakte afspraken - (een deel van) het leningdeel aan de Stichting overgemaakt. Van de beschikbaar gestelde lening van totaal € 2.103.220,- is uiteindelijk € 1.624.367,- afgelost. Van het totale verlies van € 478.853,- komt 25% voor rekening van de Gemeente Son en Breugel: € 119.713,-

Risico's

Omdat de Stichting in 2019 is geliquideerd, is er voor de jaarrekening 2019 geen sprake meer van enig risico.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de gemeente Son en Breugel, provincie Noord Brabant, Woonstichting 'thuis (voormalige Stichting Woonmaatschappij Domein).

Bestuurlijke vertegenwoordiging

De participanten hebben gezamenlijk 2 bestuurders aangewezen. Bij de jaarvergadering van participanten wordt de gemeente, in opdracht van het college, vertegenwoordigd door de verantwoordelijke wethouder J. Frenken met ambtelijke ondersteuning.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Maakt onderdeel uit van Grondexploitatie Sonniuspark: voortgang Sonniuspark wordt jaarlijks naar de raad gerapporteerd.

Financieel belang

Het Brabants Investeringsfonds Nieuwbouwwoningen was destijds een initiatief van de provincie waarmee deze samen met gemeenten, projectontwikkelaars en woningcorporaties woningbouwprojecten die uitvoeringsgereed waren, maar door de gevolgen van de kredietcrisis niet konden starten, alsnog tot uitvoering kon brengen. Met behulp van een lening uit dit Investeringsfonds heeft de woningcorporatie een garantie kunnen afgeven aan de projectontwikkelaar voor de afname van de bij oplevering onverkochte woningen zodat de projectontwikkelaar kon starten met de bouw. Als gevolg hiervan zijn de 132 woningen in Hoven Noord gebouwd waarvan uiteindelijk 53 woningen in het BIFN zijn opgenomen.

Het Investeringsfonds is gevoed via stortingen (naar rato van deelname) door de participanten. De gemeente participeert voor 25% in dit fonds.

Inmiddels zijn alle 53 woningen waarvoor een lening was afgegeven, verkocht. Hiervan zijn 26 woningen verkocht aan particulieren, heeft de woningbouwcorporatie 16 woningen gekocht en toegevoegd aan haar sociale huur portefeuille en zijn 11 woningen verkocht aan een belegger ten behoeve van verhuur in de vrije sector.

In 2019 is het fonds geliquideerd.

Verbonden Partijen	Eigen vermogen 2018	Vreemd vermogen 2018	Resultaat 2018	Eigen vermogen 2019	Vreemd vermogen 2019	Resultaat 2019
Gemeenschappelijke regeling						
MRE	4.280.060	17.412.698	1.005.001	5.820.759	18.049.951	1.039.335
Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (ODZOB)	1.514.541	4.254.309	0	2.429.098	3.413.049	914.557
Veiligheidsregio Zuidoost Brabant (VRBZO)	7.390.579	49.117.310	772.535	6.886.932	39.485.492	646.870
GGD	2.829.787	12.672.462	-16.727	2.864.000	13.345.000	212.500
Dienst Dommelvallei	318.000	2.614.000	532.844	399.000	4.271.000	553.699
WSD	27.350.000	5.992.000	2.997.000	27.929.000	5.338.000	2.442.000
Vennootschappen en coöperaties						
BNG	4.991.000.000	132.550.000.000	337.000.000	4.887.000.000	144.791.000.000	163.000.000
Brabant Water	635.876.000	456.765.000	26.768.000	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend
Stichtingen en verenigingen						
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
BIZOB	786.116	633.621	382.095	868.255	956.731	401.499
Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)	80.736	96.931	23.494	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend
Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel	-204.035	649.347	-31.184	-266.301	644.329	-62.266
Brabants Investeringsfonds Nieuwbouwwoningen	1.030.123	5.512	289.729	liquidatiebalans 30-09-2019 1.066.000	liquidatiebalans 30-09-2019 27.799	0

Grondbeleid

Inleiding

Binnen de voorliggende “paragraaf grondbedrijf” wordt ingegaan op het verloop van de complexen binnen het grondbedrijf. Binnen het grondbedrijf spelen op dit moment de volgende projecten: Sonniuspark; Ekkersrijt en Breugel Bruist.

Exploitatie grond en risico's

De grondexploitatie Ekkersrijt is per 31 december 2019 met een verlies afgesloten. Het uiteindelijke verlies is iets lager geworden dan geprognosticeerd, te weten € 506.600,-. Dit verlies is via de verliesvoorziening gedekt.

Voor het project Breugel Bruist is een voorziening getroffen voor een eventueel verlies ten bedrage van de Netto Contante Waarde € 1.332.521,-. Wegens vertraging in de uitvoering zijn, in afwijking van de prognose in de jaarrekening 2018, in 2019 € 750.000,- minder kosten en in het geheel geen opbrengsten geboekt op dit project. Op dit moment wordt een aangepaste globale gebiedsvisie gemaakt voor het plangebied van Breugel Bruist. Op basis van deze nieuwe visie kan een actualisatie gemaakt worden van de grondexploitatie die uiterlijk in december 2020 ter vaststelling zal worden vastgelegd. De boekwaarde per 31 december 2019 bedraagt € 348.734,-. Het verlies is opgenomen in de verliesvoorziening grondbedrijf.

In het project Sonniuspark is in 2019 totaal ca € 3 miljoen minder aan opbrengst geboekt dan geprognosticeerd. Het contract met de ontwikkelaar voor nagenoeg dit gehele bedrag is in december 2019 getekend en de opbrengst zal na notariële levering in 2020 worden verantwoord. Onder andere wegens uitstel van grote uitvoerende deelprojecten zoals de herinrichting Ockhuizenweg en het Noordelijk Park, zijn ook de kosten in 2019 lager uitgevallen dan voorzien. Deze deelprojecten zullen in 2020 worden uitgevoerd. Totaal gezien loopt het project voorspoedig en is de prognose afronding in 2022 met een positief resultaat van € 2.819.983,- (Netto contante waarde). De boekwaarde per 31.12.2019 is € 1.640.911,- waarin een bedrag van € 5.669.139,- aan historische winstneming is opgenomen. Voor 2019 zal een tussentijdse winstneming van € 612.811,- worden geboekt, dit is al in de boekwaarde verwerkt. Per 31 december 2019 wordt nog een grondopbrengst verwacht van ca. € 11,5 miljoen. Voor dit project is geen verliesvoorziening nodig.

Complex Sonniuspark (inclusief Ruimte voor Ruimte)

In april 2013 is door de Gemeenteraad besloten een aantal uitgangspunten uit de grondexploitatie Sonniuspark te wijzigen. Met name betrof dit de vaste grondprijs per m², de verkaveling / woningbouwprogramma, de indexcijfers en de fasering. Sindsdien zit de woningmarkt en ook het project Sonniuspark in de lift. In 2019 is de rente over de boekwaarde conform de rekensystematiek in het Besluit Begroting en Verantwoording omlaag bijgesteld naar 0,24%. De verdisconteringsvoet is vastgesteld op 2%. De grondverkoop lopen voorspoedig en de voorbereidingen voor enkele grote deelprojecten zoals de Ockhuizenweg en het Noordelijk Park zijn, met weliswaar enige vertraging, in volle gang. De verwachting is nog steeds dat de laatste opbrengsten in 2021/2022 geboekt zullen worden en de afsluiting van de exploitatie 2022/2023 plaatsvindt. Tevens is als gevolg van de verplichte winstneming inmiddels totaal een bedrag van ruim € 5,6 miljoen als winst genomen en zal voor 2019 nog een winst ten bedrage van € 612.811 worden geboekt. De verkopen in 2019 waren ca € 4 miljoen lager dan verwacht. De kosten vielen ca € 4,3 miljoen lager uit. Dit laatste heeft met name te maken met de uitgestelde uitvoering van de Ockhuizenweg en de herinrichting van het park. Deze deelprojecten zullen in 2020 worden uitgevoerd. Per 1.1.2020 bedraagt de Netto Contante Waarde ruim € 2,8 miljoen. In deze berekening is geen rekening gehouden met de mogelijke afdracht van vennootschapsbelasting en de winstneming van 2019.

De overeenkomst met ontwikkelaar Heijmans voor het laatste noordelijke cluster is in december 2019 getekend en deze opbrengsten zullen na notarieel transport in 2020 worden verantwoord. Met ontwikkelaar VOF Sonse Hout zijn de afrondende gesprekken gaande voor de ontwikkeling van kavels langs het ven en verspreid over de Bosrand. De ontwerpen zijn inmiddels goedgekeurd door supervisie zodat de overeenkomst kan worden getekend. Voor de kavels die beschikbaar zijn voor particuliere bebouwing zijn momenteel nog slechts 7 kavels beschikbaar. De overige kavels zijn óf verkocht (wachten op transport) óf zijn in optie genomen.

Het risico voor de fasering zit hem dus niet in een gebrek aan belangstelling maar in een gebrek aan aannemers. Een enkele particuliere kavelkoper heeft zijn contract al moeten ontbinden omdat hij geen aannemer kon vinden die - binnen een acceptabele termijn - de woning kon bouwen.

De nu geprognosticeerde kosten voor woonrijp maken, planontwikkelingskosten (POK), voorbereidings- en begeleidingskosten (VTU) lijken ruim binnen de prognoses blijven.

Naast de grondverkoop maken de Ruimte voor Ruimte titels onderdeel uit van de grondexploitatie. Op dit moment lopen de gesprekken voor 2 bouwtitels. Qua prijsstelling volgt de gemeente de prijs van een bouwtitel bij de C.V. Ruimte voor Ruimte van de provincie (€ 151.250,-).

Sonniuspark is door de Provincie Noord-Brabant gekozen als project dat in aanmerking komt voor een investeringsbijdrage. Hiertoe is op 26 mei 2011 door de provincie, de woningbouwcorporatie en de gemeente een contract getekend waardoor een financiële achtervang (BIFN) wordt gecreëerd voor de niet verkochte woningen in Hoven Noord. In 2019 zijn de laatste 11 woningen verkocht aan een belegger en worden door deze in verhuur gehouden. De Stichting is daarom in 2019 geliquideerd (zie paragraaf Verbonden Partijen, onder Stichtingen).

De boekwaarde van Sonniuspark per 31.12.2019 bedraagt € 1.640.911.

Complex Ekkersrijt

Met de liquidatie van de Gemeenschappelijke Regeling Industrieschap Ekkersrijt per 1-1-2013 en de daaruit voortvloeiende overname van gronden op het industrieterrein door de gemeente Son en Breugel, is per 1 januari 2013 een nieuw complex aangemaakt in de financiële administratie: het complex Ekkersrijt.

Niet alle van de Agglomeratie overgenomen gronden zijn in exploitatie genomen. Conform regionale afspraken zullen de gronden op Ekkersrijt Oost (ca. 8,1 ha in gedeelde eigendom met de gemeente Eindhoven) pas na 2020 in ontwikkeling worden genomen. Deze gronden hebben daarom geen gevolgen voor de begroting maar vormen een soort "stille reserve".

In 2019 is het laatste perceel verkocht aan het bedrijf waarmee in 2013 een convenant was gesloten.

De gerealiseerde opbrengst is ca € 17.000,- lager dan de geprognosticeerde opbrengst wegens afwijkende oppervlakte.

Tevens is voor de geplande storting van de gemeentelijke ROW bijdrage (Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties) ten bedrage van € 241.009,- een voorziening getroffen. Daarmee is het complex Ekkersrijt per 31.12.2019 afgesloten. Voor het verlies is een onttrekking uit de verliesvoorziening gedaan ten bedrage van € 506.600,-, dat is ongeveer € 44.000,- lager dan geprognosticeerd.

Project Akkerpad

De realisatie van dit project is door een rechterlijke uitspraak in 2008 stil komen te liggen. In 2013 is in principe overeenstemming bereikt met dezelfde ontwikkelaar voor de doorstart van de bouw.

Sindsdien is gewerkt aan planontwikkeling. In 2019 heeft de ontwikkelaar een andere werkwijze voorgesteld. In plaats van volledige ontwikkeling voor rekening en risico van de projectontwikkelaar waarbij de gemeente uitsluitend een planologische taak heeft, is nu voorgesteld dat de gemeente bouwrijpe grond verkoopt aan de ontwikkelaar. De onderhandelingen over de hierbij behorende anterieure overeenkomst en de samenwerkingsovereenkomst lopen momenteel. Daarna zal een grondexploitatie worden opgesteld die naar verwachting in 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Van de in 2019 in totaal € 48.400,- geboekte kosten zijn € 39.000,- besteed aan de overeengekomen bouw van een muur als erfafscheiding met de naast gelegen woning. De overige € 9.000,- betreffen planontwikkelingskosten.

Project Centrum Breugel

Voor de uitvoeringsprogramma Breugel is door de gemeenteraad in december 2017 een grondexploitatie vastgesteld. Deze is gebaseerd op de toen geldende uitgangspunten die, zo blijkt uit keuzes schoollocaties die in 2019 zijn gemaakt, op veel punten zal worden bijgesteld. Zodra de nieuwe kaders uitgewerkt zijn, zal de grondexploitatie worden bijgesteld. Op dit moment is de boekwaarde per 31.12.2019 € 348.734,- en bedraagt het geprognosticeerde resultaat van deze grondexploitatie € 1.414.082,- negatief in 2022 met een netto contante waarde van € 1.332.521,- negatief per 1.1.2020. Dit geprognosticeerde verlies is opgenomen in de verliesvoorziening Grondbedrijf. Naar verwachting zal in 2020 een aangepaste grondexploitatie aan de gemeenteraad worden voorgelegd waarin de nieuwe keuzes zijn uitgewerkt.

Nota Grondbeleid

Op 22 december 2016 is door de gemeenteraad de Nota Grondbeleid 2017-2020 vastgesteld. Daarin wordt ook ingegaan op het Reststrokenbeleid dat momenteel, als uitwerking van het Groenbeleidsplan, wordt uitgevoerd. In 2019 is ook veel aandacht besteed aan handhaving. Voor de verkoopbare gronden zal de bestemming in de betreffende bestemmingsplannen gewijzigd moeten worden. Met de voorbereidingen van dit (eerste) zogenaamde veegplan is eind 2019 een aanvang gemaakt en de uitvoering zal in 2020 worden afgerond. In 2020 zal naar verwachting een actuele Nota Grondbeleid ter besluitvorming worden voorgelegd.

Winstneming

Het BBV kent tegenwoordig een verplichte tussentijdse winstneming voor grondexploitaties waarbij een positief resultaat wordt verwacht. De gemeente moet dan winst nemen naar rato van de gerealiseerde opbrengsten en de reeds gemaakte kosten (zogenaamde POC methode). Als gevolg hiervan heeft de gemeente bij de jaarrekeningen 2017 en 2018 een winst genomen van € 5.669.139,- voor Sonniuspark. De gemeente moet jaarlijks bij de jaarrekening de tussentijdse winstneming herberekenen en - zo nodig - het eerder teveel aan tussentijdse winst genomen bedrag, terugboeken, dan wel extra winst nemen. Over 2019 zal ook voor Sonniuspark een extra winst worden genomen van € 612.811,-. De overige complexen maken geen winst.

Beleidsindicatoren

Indicator	eenheid	periode	regio / dimensie	waarde	bron	omschrijving
Veiligheid						
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2014	Son en Breugel	61	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2014	Nederland	138	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2015	Son en Breugel	61	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2015	Nederland	134	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2016	Son en Breugel	136	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2016	Nederland	137	Stichting Halt	

Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	Son en Breugel	223	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	Nederland	131	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2018	Son en Breugel	101	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2018	Nederland	119	Stichting Halt	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2018	Son en Breugel	2,4	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2018	Nederland	2,2	CBS - Diefstallen	
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2018	Son en Breugel	2,1	CBS - Criminaliteit	Het aantal gewelddsmisdrijven. Voorbeelden van gewelddsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2018	Nederland	4,8	CBS - Criminaliteit	
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2018	Son en Breugel	2,1	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2018	Nederland	2,5	CBS - Diefstallen	
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2018	Son en Breugel	3,3	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie

						en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2018	Nederland	5,4	CBS - Criminaliteit	
Economie						
Funcziemenging	%	2019	Son en Breugel	69,6	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Funcziemenging	%	2019	Nederland	53,2	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2019	Son en Breugel	183,9	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2019	Nederland	151,6	LISA	
Onderwijs						
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Son en Breugel	0	DUO/Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Son en Breugel	6	DUO/Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Nederland	23	DUO/Ingrado	
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	Son en Breugel	0,7	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	
Sport, cultuur en recreatie						
Niet-sporters	%	2016	Son en Breugel	40,4	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Niet-sporters	%	2016	Nederland	48,7	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	
Volksgesondheid en milieu						
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2018	Son en Breugel	103	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2018	Nederland	172	CBS statistiek Huishoudelijk afval	
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	Son en Breugel	4,4	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	Nederland	Geen data	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2015	Son en Breugel	282	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2015	Nederland	206	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2016	Son en Breugel	283	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2016	Nederland	209	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	Son en Breugel	282	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	Nederland	216	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2018	Son en Breugel	303	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2018	Nederland	230	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2019	Son en Breugel	327	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2019	Nederland	248	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2018	Son en Breugel	3,7	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2018	Nederland	8,6	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	
Demografische druk	%	2019	Son en Breugel	85,2	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Demografische druk	%	2019	Nederland	69,8	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2019	Son en Breugel	609	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2019	Nederland	669	COELO, Groningen	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2019	Son en Breugel	650	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2019	Nederland	739	COELO, Groningen	
Sociaal Domein						
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2019	Son en Breugel	1603,4	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2019	Nederland	792,1	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2015	Son en Breugel	1	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2015	Nederland	1	CBS Jeugd	

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	Son en Breugel	4	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	Nederland	7	CBS Jeugd	
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2018	Son en Breugel	2	CBS Jeugd	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2018	Nederland	2	CBS Jeugd	
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	Son en Breugel	71,1	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	Nederland	67,8	CBS - Arbeidsdeelname	
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	eerste halfjaar 2019	Son en Breugel	208,8	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	eerste halfjaar 2019	Nederland	381,7	CBS - Participatiewet	
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	eerste halfjaar 2018	Son en Breugel	129,5	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	eerste halfjaar 2018	Nederland	305,2	CBS - Participatiewet	

Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2019	Son en Breugel	7	CBS Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2019	Nederland	10	CBS Jeugd	
Jongeren met jeugdbescherming	%	eerste halfjaar 2019	Son en Breugel	0,3	CBS Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	%	eerste halfjaar 2019	Nederland	1,1	CBS Jeugd	

Jongeren met jeugdreclassering	%	eerste halfjaar 2019	Son en Breugel	x	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
Jongeren met jeugdreclassering	%	eerste halfjaar 2019	Nederland	0,3	CBS Jeugd	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	eerste halfjaar 2019	Son en Breugel	450	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	eerste halfjaar 2019	Nederland	610	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	

Jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening bestaat uit de balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Alle bedragen in de tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,- behalve als anders is vermeld. Door afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Balans

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.856	1.652
Totaal Immateriële vaste activa	1.856	1.652
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	31.196	28.041
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.806	6.841
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.636	3.156
Totaal Materiële vaste activa	41.638	38.038
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	69	87
Overige langlopende leningen	1.505	1.153
Totaal Financiële vaste activa	1.644	1.309
Totaal Vaste activa	45.139	41.000
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	657	5.046
Gereed product en handelsgoederen	11	3
Totaal Voorraden	668	5.049
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	2.432	3.118
Rekening-courantverhouding met het Rijk	17	2.604
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-127	-210
Overige vorderingen	2.265	4.227
Overige uitzettingen	2	2
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.589	9.741
Liquide middelen		
Kassaldi	2	1
Banksaldi	5	1
Totaal Liquide middelen	7	2
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	127	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	393	1.049
Totaal Overlopende activa	520	1.049
Totaal Vlottende activa	5.784	15.841
Totaal Activa	50.923	56.841

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	12.446	13.709
Bestemmingsreserve	24.616	24.804
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.927	1.798
Totaal Eigen vermogen	38.990	40.311
Voorzieningen.		
Voorzieningen	4.730	3.933
Totaal Voorzieningen.	4.730	3.933
Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.727	2.580
Waarborgsommen	12	12
Totaal Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer	2.740	2.592
Totaal Vaste passiva	46.460	46.836
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	200	4.000
Banksaldi.	159	411
Overige schulden	1.701	3.410
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.060	7.821
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.253	1.140
Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.150	1.043
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0	0
Totaal Overlopende passiva	2.404	2.183
Totaal Vlottende passiva	4.463	10.004
Totaal Passiva	50.923	56.841

Omschrijving	2019	2018
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	23.221	23.466

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten wordt dus toegepast). Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De gemeenteraad heeft de verordening ex artikel 212 Gemeentewet vastgesteld.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

'Bron: Kadernota rechtmatigheid 2017 BBV'

Investeringen algemeen

De volgende algemene afspraken zijn vastgelegd voor waardering van investeringen:

- Er wordt geen rente toegeschreven aan een te activeren investering;
- Toeschrijven van interne uren aan investeringen en deze uren ook activeren vindt alleen plaats indien dit bij de aanvraag van het krediet aangegeven wordt;
- De resultaten als gevolg van de verkoop van investeringen worden verantwoord op het programma waar ook de kapitaallasten van de investering worden verantwoord;
- Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de restwaarde van de investering op nihil gesteld;
- Er wordt gestart met afschrijven het jaar na gereedkomen van het actief;
- Bij lopende investeringen vindt toerekening van rente voor 100% plaats over de boekwaarde op 1 januari.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa wordt in het BBV onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven en die met een maatschappelijk nut.

Vanaf 2017 is het vanuit het BBV verplicht om alle investeringen te activeren. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bijdragen van derden zijn op de investering in mindering gebracht. Over het dan resterende bedrag wordt afgeschreven. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, wanneer deze naar verwachting duurzaam is.

Afschrijvingstabel

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering:

Afschrijvingstabel investeringen		
Nr.	Omschrijving	Advies
	Algemeen	
	Minimumbedrag activering, m.u.v. gronden en terreinen	€ 10.000
1.	Immateriële vaste activa	
1.1	Kosten van sluiten geldleningen + saldo van agio en disagio	niet activeren
1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
2.	Materiële vaste activa (Investerings in economisch nut)	
2.1	Gronden en terreinen	
	Gronden en terreinen	Geen afschrijving
2.2	Woonruimten	
	Woonruimten	40
2.3	Gebouwen	
	Gebouwen - permanent	40
	Gebouwen - semi-permanent	15
	Gebouwen - noodgebouw / tijdelijk gebouw	10
	Gebouwen - aanpassingen / renovaties	25
	Gebouwen - uitbreidingen oorspronkelijk gebouw	40
	Overige gebouwen	15
2.4	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
	Riolering - aanleg vrijverval, pompputten en randvoorzieningen incl. relining	60
	Riolering - Electro mechanisch (incl. kasten besturing en pompen)	15
	Drukriolering (leidingen) en drainage	40
	Riolering - overig	60
	Begraafplaatsen	60
	Speel terreinen en parken - (kunst)grasvelden t.b.v. sportaccommodaties	20
	Overige grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15
2.5	Vervoersmiddelen	
	Vrachtauto's	10
	Tractoren en heftrucks	10
	Personenauto's en bestelbussen	7
	Aanhangwagens	7
	Grote (maai)machines	7
	Zoutstrooiers, sneeuwplougen	10
	Woonwagens	15
	Brandweer - personenauto's en bestelbussen	7
	Brandweer - blusauto's	15
	Brandweer - personeel / materieelwagens	15
	Brandweer - hulpverleningsmaterieel	15
	Overige vervoersmiddelen	7
2.6	Machines, apparaten en installaties	
	Machinaal handgereedschap	7
	Dranghekken	7
	Fietsenstallingen	10
	Computerapparatuur	4
	Brandweer - kleding	5
	Brandweer - persluchtapparatuur	5
	Brandweer - verbindingmaterieel	5

Brandweer - overig	5
Overige machines, apparaten en installaties	7
2.7 Overige materiële vaste activa	
Software	4
Onderwijs leer- en hulpmiddelen / schoolmeubilair	10
Kantoormeubilair	7
Speelreinen en parken - veldverlichting	15
Speelreinen en parken - asfalt-, kunststof-, gravelbanen	15
Overige materiële vaste activa	10
3. Investerings in maatschappelijk nut	
Reconstructie cq aanleg Wegen, straten, paden en pleinen (excl. Gronden)	25
Reconstructie c.q. aanleg Wandel- en fietspaden	25
Bruggen/viaducten/duikers (hout)	40
Bruggen/viaducten/duikers (beton)	60
Masten OVL, veldverlichting en verkeerslichten	40
Armaturen OVL, veldverlichting en verkeerslichten	20
Groenreconstructies	20
Inrichting speelreinen en parken (bv. Grasvelden, afrastering, beplanting, drainage, doelen, incl. vervangen speeltoestellen)	15
Overige investeringen in maatschappelijk nut	15

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Flottende activa

Voorraad

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Deze gronden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Voor gronden waarvan de in de administratie voorkomende vervaardigingsprijs hoger is dan de actuele waarde is een voorziening gevormd ter dekking van het nadelig verschil.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De voorziening verliesgevende complexen en de voorziening pensioen voormalige wethouders zijn gebaseerd op basis van de contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.856	1.652
Totaal Immateriële vaste activa	1.856	1.652
Totaal Activa	1.856	1.652

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019:

Omschrijving	Balans- waarde 1-1- 2019	In-veste- ringen	Des- investe- ringen	Af-schrij- vingen	Bij-dragen van derden	Af- waarde- ring	Balans- waarde 31-12- 2019
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.652	204	0	0	0	0	1.856
Totaal	1.652	204	0	0	0	0	1.856

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

In 2019 zijn de voorbereidingskosten voor de grex Centrum Son geactiveerd voor € 204.473,-.

Volgens de regels van het BBV mogen voorbereidingskosten van een grondexploitatie worden geactiveerd. Slooptkosten vallen binnen de kostensoortenlijst en mogen als voorbereidingskosten voor een grex worden aangemerkt. Hierdoor is het mogelijk om indien een grex binnen vijf jaar wordt opgesteld voor de oude locatie, de kosten te activeren.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	31.196	28.041
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.806	6.841
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.636	3.156
Totaal Materiële vaste activa	41.638	38.038
Totaal Activa	41.638	38.038

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer:

Omschrijving	Balans- waarde 1-1-2019	In- veste- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrij- vingen	Bij- dragen van derden	Af- waarde- ring	Boek- waarde 31-12- 2019	Voor- zien- ing	Balans- waarde 31-12- 2019
Investerings met economisch nut									
Gronden en terreinen	1.478	626	0	0	0	0	2.104	0	2.104
Woonruimten	877	0	0	4	0	0	960	88	872
Bedrijfsgebouwen	19.249	1.795	0	592	0	0	20.452	0	20.452
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	38	14	0	3	14	0	35	0	35
Vervoermiddelen	133	64	0	39	0	3	155	0	155
Machines, apparaten en installaties	972	480	0	31	0	0	1.422	0	1.422
Overige materiele vaste activa	5.294	1.199	142	195	0	0	6.279	123	6.156
Activa in erfpacht	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Investerings met economisch nut	28.041	4.179	142	865	14	3	31.407	211	31.196
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.841	81	0	117	0	0	6.806	0	6.806
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.841	81	0	117	0	0	6.806	0	6.806
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.156	757	0	11	266	0	3.636	0	3.636
Totaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.156	757	0	11	266	0	3.636	0	3.636
Totaal	38.038	5.017	142	992	280	3	41.849	211	41.638

Investerings met economisch nut

Gronden en terreinen

In 2019 zijn er gronden aangekocht die betrekking hebben op bosgebied Sonse Bergen, Bokt en het Combgebouw.

Woonruimten

Er is een voorziening gevormd voor de aankoop van de Torenstraat 5. Deze voorziening is gevormd omdat dit pand te hoog is gewaardeerd.

Bedrijfsgebouwen

In 2019 hebben investeringen plaatsgevonden voor nieuwbouw en renovatie van het gemeentehuis, sporthal De Bongerd en kinderopvang.

Vervoermiddelen

In 2019 is er geïnvesteerd in een tractor Claas.

Machines, apparaten en installaties

Dit jaar is er geïnvesteerd in het controleren en repareren van drukriolering en het vervangen van elektromechanische gemalen.

Overige materiële vaste activa

In 2019 hebben investeringen plaatsgevonden voor de losse werkplekinrichting van het gemeentehuis en vervanging kunstgrasvelden.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Er hebben investeringen plaatsgevonden voor het relinen van diverse projecten.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2019 zijn er investeringen geweest in het verleden van de openbare verlichting, slowlane Ekkersrijt en in het reconstrueren van diverse wegen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaande uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	69	87
Overige langlopende leningen	1.505	1.153
Totaal Financiële vaste activa	1.644	1.309
Totaal Activa	1.644	1.309

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Omschrijving	Balans-waarde 1-1-2019	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aflossing	Bijdragen van derden	Afwaardering	Balans-waarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:								
- Deelnemingen	70	0	0	0	0	0	0	70
Leningen aan:								
- Overige verbonden partijen	87	0	0	0	17	0	0	69
Overige langlopende leningen	1.153	625	0	0	261	0	12	1.505
Totaal	1.309	625	0	0	278	0	12	1.644

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Betreft gelden waar een aandelenbezit tegenover staat. Betreft voor onze gemeente de BNG en waterleidingmaatschappij (voorheen) Oost-Brabant. Tegenover deze kapitaalverstrekking staan dividenduitkeringen.

Leningen aan overige verbonden partijen

Dit betreft de lening aan het SBBE.

Overige langlopende leningen

Dit betreft leningen die verstrekt zijn aan sportverenigingen en begraafplaats Wolfswinkel. Zowel rente als aflossing over de verstrekte geldleningen wordt bij alle leningen ontvangen.

Aan de Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel zijn 3 geldleningen verstrekt. De renteloze achtergestelde lening van € 204.201,-, die in 2000 beschikbaar is gesteld voor het rendabel exploiteren van de begraafplaats, is volledig afgewaardeerd vanaf 2000. De 2 geldleningen die beschikbaar zijn gesteld voor de bouw van een aula zijn afgewaardeerd met € 49.911 omdat de taxatiewaarde van de panden minder is dan de geldlening.

Tevens is er een renteloze geldlening verstrekt aan stichting IJsfeest, deze is bij verstrekking volledig afgewaardeerd.

Conform de vereisten van het BBV is de afwaardering op de balans in mindering gebracht op de overige langlopende geldleningen.

Tevens staat hier opgenomen het HNG-depot. Tegenover dit depot is een reserve opgenomen met een gelijke waarde als de openstaande schuld. De verantwoording van het HNG-depot is conform BBV.

De gemeente heeft leningen verstrekt aan de burgers voor het zonnepanelenproject voor een bedrag van € 625.058,-.

Flottende activa

Voorraad

Van de voorraad kan het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Balans-waarde 31-12-2018	Vermeerdering	Vermindering	Balans-waarde 31-12-2019
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.934	2.173	7.117	1.990
Gereed product en handelsgoederen	3	8	0	11
Totaal	6.937	2.181	7.117	2.001
Voorziening verlies grex	1.887	38	592	1.333
Saldo (totaal minus voorziening)	5.049	2.143	6.525	668

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Boek- waarde 1- 1-2019	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Winst- uitname	Boek- waarde 31- 12-2019	Voorziening dekking verliessaldi	Balans- waarde 31- 12-2019
Sonnius Park	5.723	1.185	5.880	613	1.641		1.641
Complex Ekkersrijt	978	259	1.237	0	0		0
Complex Breugel Bruist	233	116	0	0	349	1333	-984
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	6.934	1.560	7.117	613	1.990	1.333	657

Omschrijving complex	Boekwaarde 31- 12-2019	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eind- resultaat (nominale waarde)	Geraamd eind- resultaat (contante waarde)
Sonnius Park	1.640.911	7.874.019	11.894.207	-2.379.277	-2.764.839
Complex Ekkersrijt	0	0	0	0	0
Complex Breugel Bruist	348.734	2.041.263	975.915	1.414.082	1.332.521
Totaal	1.989.645	9.915.282	12.870.122	-965.195	-1.432.318

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boek- waarde 31- 12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balans- waarde 31-12-2019	Balans- waarde 1-1-2019
Vorderingen op openbare lichamen	2.432	0	2.432	3.118
Rekening-courantverhouding met het rijk	17	0	17	2.604
Rekening-courantverhouding met niet- financiële instellingen	-127	0	-127	-210
Overige vorderingen	2.311	46	2.265	4.227
Overige uitzettingen	2	0	2	2
Totaal	4.635	46	4.589	9.741

In vergelijking tot de jaarstukken 2018 waren de 'overige uitzettingen' € 0,- deze post stond vorig jaar onder 'overig vorderingen'.

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	330			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	100	260	167	156
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	230	70	163	174
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	43.991			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	43.991			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	330			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	8.957	23.685	15.368	14.379
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	100	260	167	156

Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Liquide middelen		
Kassaldi		1
Banksaldi		1
Totaal Liquide middelen	7	2
Totaal Activa	7	2

Overlopende activa

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Activa		
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	127	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	393	1.049
Totaal Overlopende activa	520	1.049
Totaal Activa	520	1.049

De specificatie van het verloop van nog te ontvangen bedragen per subsidie:

Omschrijving	Stand 1-1-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2019
Algemene uitkering (het Rijk)	0	127	0	127
Totaal	0	127	0	127

Vaste passiva

Eigen vermogen

Een gedetailleerd overzicht is te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen' en de daarbij behorende toelichting, die verderop in dit boekwerk zijn opgenomen. Het eigen vermogen bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	12.446	13.709
Bestemmingsreserve	24.616	24.804
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.927	1.798
Totaal Eigen vermogen	38.990	40.311
Totaal Passiva	38.990	40.311

Voorzieningen

Een uitgebreide toelichting over het verloop van de voorzieningen is terug te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen'.

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Voorzieningen.		
Voorzieningen	4.730	3.933
Totaal Voorzieningen.	4.730	3.933
Totaal Passiva	4.730	3.933

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar is als volgt:

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.727	2.580
Waarborgsommen	12	12
Totaal Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer	2.740	2.592
Totaal Passiva	2.740	2.592

De rentelast van de langlopende schulden bedraagt € 80.595,-.

Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

De samenstelling van deze schulden blijkt uit de financieringsstaat die opgenomen is in de paragraaf financiering.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	200	4.000
Banksaldi.	159	411
Overige schulden	1.701	3.410
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.060	7.821
Totaal Passiva	2.060	7.821

Overlopende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	2019	2018
Passiva		
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.253	1.140
Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.150	1.043
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0	0
Totaal Overlopende passiva	2.404	2.183
Totaal Passiva	2.404	2.183

De specificatie van het verloop van vooruit ontvangen bedragen per subsidie.

Omschrijving	Stand 1-1-2019	Vooruitontvangsten	Lasten	Stand 31-12-2019
Subsidie Rijkswaterstaat VANG-HHA (overige Nederlandse overheidslichamen)	30	0	14	16
Subsidie Slowlane Brainport Avenue (overige Nederlandse overheidslichamen)	1.013	502	776	739
Algemene uitkering (het Rijk)	0	395	0	395
Totaal	1.043	897	790	1.150

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV dienen in de toelichting bij de balans opgenomen te worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. In de toelichting bij genoemd artikel worden als voorbeelden genoemd (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten.

Veel overeenkomsten die de Gemeente Son en Breugel heeft afgesloten zijn kortlopend van aard, maximaal één jaar. Wel kennen de meeste overeenkomsten een clausule, inhoudende dat als niet uiterlijk voor een bepaalde datum – bijvoorbeeld twee maanden voor het einde van het jaar – de overeenkomst wordt opgezegd deze automatisch doorloopt.

Nadrukkelijk worden hier dus geen toekomstige rechten genoemd. De bedoeling van dit artikel is om – naast de bedragen die al volgens de balans bekend zijn – ook nog aan te geven welke toekomstige uitgaven nog volgen. Dit om de werkelijke financiële positie weer te geven. Als een gemeente namelijk erg veel langlopende verplichtingen heeft aangegaan geeft de balans een te rooskleurig beeld.

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Aard	% lening- bedrag	Oorspron- kelijk bedrag	Restant 1- 1-2019	Restant 31- 12-2019	Betalingen gedurende 2019
Indirecte garantstellingen						
Vaste geldlening U/G	Woonstichting 'thuis	50%	25.964	23.466	23.221	245
Totaal indirecte garantstellingen			25.964	23.466	23.221	245

Omschrijving	Verbonden t/m	Bedrag op Jaarbasis	
Afval inzameling	2020	965	
Afval verwerking	2020	2.704	1
Deeltaxi CVV	2020	210	
Onderhoud trapliften	2021	130	1
Hulpmiddelen Wmo	2019	834	2
Terugkoop brandweerkazerne	2022	939	1
Onderhoud pompen, gemalen en randvoorzieningen (Pleuger)	2020	19	
Reiniging kolken	2020	33	
Leerlingenvervoer	2017	206	3
Groot elementenverhardingen	2020	203	
Asfaltonderhoud geen opdracht is 0 euro betalen	2020	267	
Wmo ondersteuning bij het huishouden	2020	569	
Onderhoud bermen en watergangen	2020	60	4
Notubiz, raadsverslagen	2020	32	
Gladheidsbestrijding	2021	35	4
Enexis	2020	18	4
Groene Energie electriciteit	2020	200	4
Maaien gazons en sportvelden	2020	54	4
Hagen knippen	2020	57	4
graskanten	2020	20	4
Vegen en onkruidbestrijding	2020	99	4
Veiligheidsregio Zuidoostbrabant (GR)	2020	805	
Metropoolregio Eindhoven (GR)	2020	299	
GGD (GR)	2020	309	
Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (GR)	2020	324	
Dienst Dommelvallei (GR)	2020	4.173	
WSD (GR)	2020	855	
X € 1.000			

1 Totaalbedrag

2 Betreft totaalbedrag voor de gemeenten Geldrop-Mierlo, Waalre, Nuenen en Son en Breugel. Voor onze gemeente worden alleen de daadwerkelijke kosten (o.b.v. afname) in rekening gebracht.

3 Bedrag per jaar is afhankelijk van afgenomen hoeveelheden. Bij leerlingenvervoer is dit bijv. afhankelijk van het aantal leerlingen per jaar. Er is sprake van een aflopend contract dat t/m 2021 stilzwijgend met een jaar verlengd kan worden.

4 Bedrag gebaseerd op bestedingen in 2017.

Ambulante jeugdzorg en begeleiding

M.b.t. Ambulante jeugdzorg en begeleiding hebben we gekozen voor bestuurlijk aanbesteden in Dommelvallei+. Dit betekent dat we per 1-1-2015 contracten hebben afgesloten met elke aanbieder die voldoet aan de eisen en aan ons zou willen leveren (contracten liggen bij Bizob). Ook na 2015 kunnen nieuwe partijen zich melden onder dezelfde voorwaarden. Iedereen die een contract heeft (basis - en deellovereenkomst heeft getekend) mag leveren. De cliënt bepaalt in samenspraak met het CMD welke aanbieder het wordt. We hebben prijsafspraken, maar geen volume afspraken met aanbieders. De beschikking aan de cliënt is in feite de claim op ons budget en niet het contract met de aanbieder.

Vanaf 2016 heeft de Dommelvallei+ ook m.b.t. verblijf en dagbesteding (Jeugd) contracten afgesloten met aanbieders. Dit liep voor 2015 via een DVO met Eindhoven als centrumgemeente.

In 2017 is gestart met het opstellen van nieuwe PDC/objectieve tarieven met drie inkooporganisaties Eindhoven, Peel, Dommelvallei voor Jeugd (alle producten) en Wmo (begeleiding, dagbesteding, logeren).

M.b.t. verblijf en de zwaardere jeugdzorg hebben wij een Dienstverleningsovereenkomst met Eindhoven. Deels op basis van afname en deels op basis van een bepaald minimum bedrag.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan bijv. (spaar)verlofaanspraken. Met ingang van 2017 is het individueel keuzebudget ingevoerd en is er geen sprake meer van overlopende rechten op vakantiegeld.

Niet uit de balans blijvende bezittingen

Bij de liquidatie GR Ekkersrijt per 1 januari 2013 zijn de gronden "Ekkersrijt Oost" om niet overgedragen aan de gemeente Eindhoven en Son en Breugel, dit betreft voor de gemeente Son en Breugel 42.000 m² welke niet op de balans zijn opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op het moment dat de gemeenteraad deze jaarstukken 2019 vaststelt (2 juli 2020) is er sprake van een wereldwijde crisis door het coronavirus (COVID-19). Wat de (financiële) effecten voor de langere termijn zijn voor de gemeente wordt de komende maanden inzichtelijk gemaakt.

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact exact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen.

De belangrijkste mogelijke financiële gevolgen voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn:

- de extra uitvoeringskosten voor de aanvullende maatregelen vanuit het rijk;
- de extra bijstandsuitgaven;
- de extra uitgaven voor aanvullende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te beperken;
- de extra uitgaven om de economische schade zoveel mogelijk te beperken;
- in hoeverre de gemeente vanuit het rijk hiervoor gecompenseerd worden.

We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's

Tussen de primaire begroting per programma, zoals door de raad vastgesteld bij de begroting 2019 en de primaire raming per programma zoals die nu in de jaarrekening is opgenomen zijn verschillen ontstaan. Na vaststelling van de begroting 2019 heeft er een herinrichting plaatsgevonden waardoor er grootboeknummers gekoppeld zijn aan andere taakvelden en programma's. Deze budgettaire neutrale mutaties zijn administratief verwerkt in de primaire begroting en niet via een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1. Bestuurlijke zaken	0	1.340	-1.340	0	1.430	-1.430	148	1.892	-1.745
Programma 2. Publieke dienstverlening	110	603	-493	233	685	-452	245	684	-439
Programma 3. Veiligheid en handhaving	12	1.323	-1.310	12	1.395	-1.383	25	1.303	-1.278
Programma 4. Verkeer en vervoer	24	1.561	-1.537	45	1.956	-1.911	86	1.658	-1.572
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	393	3.182	-2.789	393	3.228	-2.835	407	2.982	-2.575
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	27	1.254	-1.228	27	1.549	-1.523	24	1.446	-1.422
Programma 7. Sociale Zaken	3.289	5.438	-2.149	3.289	5.449	-2.160	2.945	4.820	-1.875
Programma 8. Zorg en welzijn	389	8.070	-7.681	340	9.271	-8.931	386	9.678	-9.293
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	3.074	2.635	440	3.156	2.905	250	2.984	2.862	122
Programma 10. Ruimtelijke inrichting	13.108	13.798	-690	12.230	13.028	-798	10.438	8.958	1.480
Programma 11. Economie	86	242	-157	86	341	-256	71	282	-211
Totaal programma's	20.512	39.446	-18.934	19.811	41.238	-21.428	17.758	36.565	-18.807

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkering	18.703	0	18.703	18.927	0	18.927	19.244	0	19.244
Dividenden	31	1	30	31	1	30	85	1	85
Lokale heffingen	3.872	125	3.747	3.872	125	3.747	3.929	146	3.783
Overige algemene dekkingsmiddelen	308	-16	325	308	-101	409	0	0	0
Treasury	526	139	387	584	90	494	571	203	368
Totaal algemene dekkingsmiddelen	23.439	249	23.190	23.722	115	23.607	23.829	349	23.480

Onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien	0	72	-72	0	13	-13	0	11	-11
Overhead	40	5.628	-5.588	40	6.419	-6.379	121	6.094	-5.973
Vennootschapsbelasting	0	277	-277	0	277	-277	0	10	-10
Totaal onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting	40	5.977	-5.937	40	6.709	-6.669	121	6.115	-5.994

Totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	43.991	45.671	-1.680	43.573	48.062	-4.490	41.708	43.028	-1.321
Totaal saldo van baten en lasten	43.991	45.671	-1.680	43.573	48.062	-4.490	41.708	43.028	-1.321

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Mutaties programma 1	0	0	0	168	0	168	93	0	93
Mutaties programma 2	0	0	0	20	0	20	0	0	0
Mutaties programma 3	29	0	29	79	0	79	29	0	29
Mutaties programma 4	1.572	1.393	179	2.285	1.608	677	1.636	1.393	243
Mutaties programma 5	364	0	364	588	0	588	355	0	355
Mutaties programma 6	36	0	36	49	15	34	36	15	21
Mutaties programma 8	0	0	0	147	0	147	33	0	33
Mutaties programma 9	0	0	0	44	0	44	43	0	43
Mutaties programma 10	125	0	125	545	85	460	265	85	180
Mutaties programma 12	948	0	948	2.945	200	2.745	2.451	200	2.251
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	3.073	1.393	1.680	6.870	1.908	4.962	4.941	1.693	3.248

Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Resultaat	47.064	47.064	0	50.443	49.970	472	46.649	44.721	1.927
Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat	47.064	47.064	0	50.443	49.970	472	46.649	44.721	1.927

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma 1. Bestuurlijke zaken

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	168	0	168	93	0	93
0.1 Bestuur	0	1.340	-1.340	0	1.430	-1.430	148	1.892	-1.745
Subtotaal	0	1.340	-1.340	168	1.430	-1.261	241	1.892	-1.651

Programma 2. Publieke dienstverlening

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	20	0	20	0	0	0
0.2 Burgerzaken	110	603	-493	233	685	-452	245	684	-439
Subtotaal	110	603	-493	253	685	-432	245	684	-439

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	29	0	29	79	0	79	29	0	29
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4	828	-824	4	828	-824	4	811	-807
1.2 Openbare orde en veiligheid	8	495	-487	8	567	-559	21	492	-471
Subtotaal	42	1.323	-1.281	92	1.395	-1.303	54	1.303	-1.249

Programma 4. Verkeer en vervoer

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	1.572	1.393	179	2.285	1.608	677	1.636	1.393	243
2.1 Verkeer en vervoer	24	1.498	-1.474	45	1.813	-1.768	86	1.575	-1.489
2.2 Parkeren	0	49	-49	0	16	-16	0	16	-16
2.5 Openbaar vervoer	0	14	-14	0	127	-127	0	67	-67
Subtotaal	1.595	2.954	-1.359	2.330	3.564	-1.234	1.721	3.051	-1.330

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	364	0	364	588	0	588	355	0	355
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	7	-7	0	7	-7	0	7	-7
4.2 Onderwijshuisvesting	141	959	-818	141	959	-818	136	887	-751
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10	412	-403	10	462	-453	15	479	-464
5.1 Sportbeleid en activering	0	138	-138	0	142	-142	0	126	-126
5.2 Sportaccommodaties	135	495	-360	135	621	-486	158	601	-443
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	63	603	-540	63	603	-540	61	483	-421
5.4 Musea	0	7	-7	0	9	-9	0	4	-4
5.5 Cultureel erfgoed	9	112	-103	9	76	-67	7	42	-35
5.6 Media	36	449	-414	36	349	-314	30	353	-324
Subtotaal	757	3.182	-2.425	981	3.228	-2.247	762	2.982	-2.220

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	36	0	36	49	15	34	36	15	21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	27	1.254	-1.228	27	1.549	-1.523	24	1.446	-1.422
Subtotaal	63	1.254	-1.192	75	1.564	-1.489	60	1.461	-1.401

Programma 7. Sociale zaken

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.3 Inkomensregelingen	3.289	4.076	-787	3.289	4.083	-794	2.945	3.654	-709
6.4 Begeleide participatie	0	931	-931	0	931	-931	0	795	-795
6.5 Arbeidsparticipatie	0	431	-431	0	435	-435	0	371	-371
Subtotaal	3.289	5.438	-2.149	3.289	5.449	-2.160	2.945	4.820	-1.875

Programma 8. Zorg en welzijn

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	147	0	147	33	0	33
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	165	1.920	-1.755	165	2.008	-1.843	232	1.890	-1.658
6.2 Wijkteams	0	827	-827	0	1.041	-1.041	0	957	-957
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	605	-605	0	580	-580	0	684	-684
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	224	2.155	-1.931	175	1.969	-1.794	148	2.325	-2.177
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	1.720	-1.720	0	2.887	-2.887	5	2.957	-2.952
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	45	-45	0	5	-5	0	19	-19
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	148	-148	0	148	-148	0	227	-227
7.1 Volksgezondheid	0	650	-650	0	634	-634	0	620	-620
Subtotaal	389	8.070	-7.681	487	9.271	-8.784	418	9.678	-9.260

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	44	0	44	43	0	43
7.2 Riolering	1.351	900	451	1.433	982	451	1.253	816	437
7.3 Afval	1.698	1.318	380	1.698	1.398	300	1.707	1.350	357
7.4 Milieubeheer	25	416	-391	25	525	-500	24	696	-672
Subtotaal	3.074	2.635	440	3.200	2.905	294	3.027	2.862	165

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	125	0	125	545	85	460	265	85	180
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	137	103	34	703	189	514	894	177	717
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0	0	0	12	-12
8.1 Ruimtelijke ordening	429	1.087	-658	429	1.698	-1.269	1.011	911	100
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	11.913	11.981	-67	10.469	10.514	-45	7.858	7.224	635
8.3 Wonen en bouwen	629	627	2	629	627	2	674	633	41
Subtotaal	13.233	13.798	-565	12.775	13.113	-338	10.702	9.043	1.660

Programma 11. Economie

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	33	124	-91	33	124	-91	26	131	-105
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	16	-16	0	115	-115	0	42	-42
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	24	-4	20	24	-4	16	25	-10
3.4 Economische promotie	33	78	-46	33	78	-46	29	83	-53
Subtotaal	86	242	-157	86	341	-256	71	282	-211

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	948	0	948	2.945	200	2.745	2.451	200	2.251
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	472	-472	0	1.927	-1.927
0.4 Overhead	40	5.628	-5.588	40	6.419	-6.379	121	6.094	-5.973
0.5 Treasury	556	140	416	614	91	524	656	203	453
0.61 OZB woningen	2.082	80	2.003	2.082	80	2.003	2.152	100	2.052
0.62 OZB niet-woningen	1.781	11	1.770	1.781	11	1.770	1.759	14	1.745
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	9	35	-26	9	35	-26	18	31	-14
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	18.703	0	18.703	18.927	0	18.927	19.244	0	19.244
0.8 Overige baten en lasten	308	56	253	308	-87	396	0	11	-11
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	277	-277	0	277	-277	0	10	-10
Subtotaal	24.427	6.226	18.201	26.707	7.496	19.210	26.401	8.591	17.810

Totaal

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal	47.064	47.064	0	50.443	50.443	0	46.649	46.649	0
Totaal	47.064	47.064	0	50.443	50.443	0	46.649	46.649	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingegaan. De definitieve aangiften voor 2016 en 2017 zijn in 2019 ingediend evenals de voorlopige aangifte 2018 en 2019.

Met de belastingdienst zijn we nog steeds in gesprek over de definitieve uitgangspunten voor de aangiften van alle jaren.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid zo omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn”.

Wijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de raad worden voorgelegd. Als dit niet meer mogelijk is, zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad valt.

De toelichting van het Bado zegt hierover:

“Strikt genomen gaat het hier om onrechtmatige uitgaven omdat de overschrijding strijdig is met artikel 189, lid 4 van de Gemeentewet. Deze overschrijdingen (en onderschrijdingen) moeten goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen (Kadernota Rechtmatigheid BBV). Door het vaststellen van de jaarrekening waarin die uitgaven wel zijn opgenomen, autoriseert de raad alsnog de betreffende uitgaven.

Het gaat om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is op grond van de controleverordening niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Wel moet de accountant de overschrijdingen waarvan het college in de jaarrekening heeft gemeld dat ze nog moeten worden geautoriseerd, in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. De accountant moet in elk geval aangeven of het overzicht ex artikel 28 BBV volledig is of niet.“

De toets op rechtmatigheid richt zich op de beschikbare uitgavenbudgetten en de in werkelijkheid gedane uitgaven.

Uit het overzicht van baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hieronder gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 2 programma's een overschrijding op de lasten is. De bedragen in onderstaande tabel moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-.

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Restant budget 2019
Programma 1. Bestuurlijke zaken	1.430	1.892	-462
Programma 2. Publieke dienstverlening	685	684	1
Programma 3. Veiligheid en handhaving	1.395	1.303	92
Programma 4. Verkeer en vervoer	3.564	3.051	513
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	3.228	2.982	246
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.564	1.461	104
Programma 7. Sociale Zaken	5.449	4.820	629
Programma 8. Zorg en welzijn	9.271	9.678	-407
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	2.905	2.862	43
Programma 10. Ruimtelijke inrichting	13.113	9.043	4.071
Programma 11. Economie	341	282	60
Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen	7.024	6.664	360
Resultaat	49.970	44.721	5.249

Programma 1. Bestuurlijke zaken (€ 462.000,-)

De herberekening van de wethouderspensiões op basis van de verwachte rentestand hebben geleid tot een aanzienlijke bijstorting op de voorziening. Per saldo hebben we € 446.000,00 moeten aanvullen. De rekenrente waarop de oude berekening was gebaseerd bedroeg 1,577%.

De nieuwe rekenrente gebaseerd op de per 1 oktober 2019 geldende rente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor de verplichtingen met een looptijd van 25 jaar, is 0,290%. Hierdoor moet de voorziening behoorlijk stijgen.

Het gaat hier om een kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid. De overschrijding is daarmee onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel.

Programma 8. Zorg en welzijn (€ 407.000,-)

Binnen dit programma zijn alle activiteiten voor het sociaal domein opgenomen. De activiteiten op dit terrein hebben in veel gevallen een open eind karakter. In de tweede bestuursrapportage 2019 is, op basis van de toen bekende informatie (q1 en q2), op dit programma de begroting met € 1.000.000,00 bijgesteld. Dit is niet voldoende gebleken om de totale gerealiseerde uitgaven binnen budget te houden.

Analyse overzicht van baten en lasten

Programma 1. Bestuurlijke zaken

1. Bestuurlijke zaken	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		1.430.000
Realisatie 2019		1.745.000
Saldo excl. mutaties reserves		-315.000
Mutaties reserves (saldo)		-75.000
Verklaring van het saldo		-390.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten bestuur		
Totaal baten bestuur		0
Lasten bestuur		
College B&W en Burgemeester Van de bestaande wachtgeld verplichting hoeft een deel niet uitbetaald te worden omdat er tijdelijk sprake is van vervangend werk. Het recht op wachtgeld blijft wel bestaan.	I	35.000
Ondersteuning van raad/griffie De uitgaven bij de post Bestuurlijke vernieuwing / Nieuwe bestuursstijl zijn ruim 20.000,- lager uitgevallen dan was begroot (20.000,- begroting plus 25.000,- extra via kredietvoting raad 22 augustus 2019). Bij het voorstel tot kredietvoting t.b.v. de uitvoeringskosten van het programma bestuurlijke vernieuwing was al aangegeven dat deze uitvoeringskosten in dat stadium slechts globaal te ramen waren. De diverse activiteiten zijn in de praktijk qua kosten lager uitgevallen dan was geraamd. Ook is de in 2019 geplande tweedaagse raadsconferentie uitgesteld tot 2020.	I	21.000
Bestuurlijke samenwerking Uitvoering van de bestuurlijke samenwerking vraagt intern ambtelijke capaciteit. Om reguliere werkzaamheden door te laten lopen wordt ingehuurd. Er is in 2019 minder ingehuurd dan verwacht.	I	82.000
Salarissen T 0.1 Bestuur Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		-17.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	10.000
Totaal lasten bestuur		131.000
Indirecte baten en lasten		
Mutaties reserves (saldo) Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 168.000,00 geraamd en is € 93.000,00 gerealiseerd.	I	-75.000
Voorzieningen De herberekening van de wethouderspensioenen op basis van de verwachte rentestand hebben geleid tot een aanzienlijke bijstorting op de voorziening. Per saldo hebben we € 446.000,00 moeten aanvullen.	I	-446.000
Totaal		-390.000
- = nadeel		0

Programma 2. Publieke dienstverlening

2. Publieke dienstverlening	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		452.000
Realisatie 2019		439.000
Saldo excl. mutaties reserves		13.000
Mutaties reserves (saldo)		-20.000
Verklaring van het saldo		-7.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten burgerzaken		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd	I	-6.000
Totaal baten burgerzaken		-6.000
Lasten burgerzaken		
Rijbewijzen De inkomsten uit rijbewijzen zijn toegenomen. De afdrachten worden daarmee ook hoger.	I	-23.000
Verkiezingen In 2019 hebben we zowel verkiezingen Provinciale Staten/Waterschappen als Europees Parlement gehad. Bij de uitgaven op materialen en diensten derden houden we er altijd rekening mee dat tussentijds noodzakelijk materiaal snel vervangen moet worden, omdat de voorbereidingstijd tussen beide verkiezingen heel kort is. Dat viel nu positief uit. Daarnaast hebben we door slimme inzet van inhuur burgerzaken niet het volle budget bij verkiezingen hoeven benutten."	I	29.000
Vastgoedinformatie De verwerking van de vastgoedinformatie vindt op twee programma's in de begroting plaats en dat komt omdat het deels BAG gerelateerd en deels BGT gerelateerd is. Binnen dit programma is er een overschrijding.	I	-13.000
Dienstverlening Door personele wisseling in het management van dienstverlening en de inzet op diverse grote programma's zoals het programma Betere Dienstverlening en Bedrijfsvoering, is er op dit budget bijna geen beroep gedaan in 2019.	I	63.000
Salarissen T 0.2 Burgerzaken Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-45.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	8.000
Totaal lasten burgerzaken		19.000
Indirecte baten en lasten		
Mutaties reserves (saldo) Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Geraamd is een onttrekking aan de reserve ten behoeve van het project dienstverlening. Er zijn geen kosten gemaakt en derhalve heeft geen onttrekking plaatsgevonden.	I	-20.000
Totaal		-7.000
- = nadeel		0

Programma 3. Veiligheid en handhaving

3. Veiligheid en handhaving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		1.383.000
Realisatie 2019		1.278.000
Saldo excl. mutaties reserves		105.000
Mutaties reserves (saldo)		-50.000
Verklaring van het saldo		55.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Lasten crisisbeheersing en brandweer		
Brandweer Er heeft een restitutie op de bijdrage van 2018 plaatsgevonden.	I	11.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	8.000
Totaal lasten crisisbeheersing en brandweer		19.000
Baten openbare orde en veiligheid		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	15.000
Totaal baten openbare orde en veiligheid		15.000
Lasten openbare orde en veiligheid		
Handhaving algemeen In 2019 is ten behoeve van een aantal projecten budget beschikbaar gesteld. Deze projecten zijn in 2019 niet allemaal van start gegaan en de middelen vallen nu vrij.	I	75.000
Salarissen T 1.2 Openbare orde en veiligheid Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-16.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	12.000
Totaal lasten openbare orde en veiligheid		71.000
Indirecte baten en lasten		
mutaties reserves In 2019 is ten behoeve van een aantal projecten budget beschikbaar gesteld, waarbij de dekking via een onttrekking aan een reserve zou lopen. Geraamd is een onttrekking aan de reserve ten behoeve van het project dienstverlening. Er zijn geen kosten gemaakt en derhalve heeft geen onttrekking plaatsgevonden.	I	-50.000
Totaal		55.000
- = nadeel		0

Programma 4. Verkeer en vervoer

4. Verkeer en vervoer	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		1.910.000
Realisatie 2019		1.572.000
Saldo excl. mutaties reserves		338.000
Mutaties reserves (saldo)		-434.000
Verklaring van het saldo		-96.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten verkeer en vervoer		
Verkeersbeleid In 2019 is een éénmalige onvoorziene bijdrage vanuit de provincie Noord-Brabant i.v.m. een reeds eerder afgesloten krediet ontvangen, waardoor het positieve saldo is ontstaan.	I	23.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-2.000
Totaal baten verkeer en vervoer		21.000
Lasten verkeer en vervoer		
Onkruidbestrijding Het borstelen van onkruid is goed begroot, maar zit mager in het bestek. Er zou meer geborsteld moeten worden en ook zou er meer met heet water moeten worden bestreden. Er wordt gezocht naar de beste oplossing. Deze hangt overigens ook samen met de post straatreiniging waardoor die in 2019 lastig te ramen was. In 2020 wordt nagedacht over optimalisaties in het bestek.	I	39.000
Klinkerwegen klein onderhoud Door personele omstandigheden, meer werkzaamheden naar de aannemer gegaan.	I	-65.000
Groot onderhoud wegen In 2019 zijn een aantal grote wegvakken voorzien van nieuwe deklagen. Zo is onder andere de Ekkersrijt 6000 (tussen Baetsen en verkeerslichten) voorzien van een nieuwe deklaag. Het ene jaar wordt meer uitgevoerd aan onderhoud dan het andere jaar. Om deze onregelmatigheden op te vangen, maken we gebruik van de reserve wegen.	I	-56.000
Planmatig onderhoud civiele kunstwerken Uitvoering bruggen Dommelpas en Planeten laan zijn doorgeschoven naar 2020.	I	126.000
Openbare verlichting wegen Stroomkosten worden afgerekend op basis van voorschotnotas. Die zijn nog gebaseerd op verbruik van voor verleiding. Op basis van eindafrekening moet blijken of de geraamde besparing werkelijkheid wordt. Over 2019 is een afrekening van € 67.000,00 ontvangen.	I	38.000
Straatreiniging Het onderliggende bestek met vaste prijs afspraken bleek fouten te bevatten; hierdoor moest er buiten bestek om meer worden gedaan.	I	-20.000
Gladheidsbestrijding Vanwege zachte winter minder bestrijding nodig.	I	22.000
Groenbeleidsplan grijs voor groen Door wisseling van de wacht zijn projecten getemporeerd.	I	16.000
Fietsvisie Fietsvisie wordt opgenomen in GVP dat in 2020 opgesteld wordt.	I	35.000
Mobiliteitsvisie Er zijn verkeerstellingen uitgevoerd. Van het beschikbaren budget van €121.000,00 resteert nog €91.000,00. Voorgesteld wordt dit mee te nemen naar 2020.	I	91.000
Planontwikkeling 2e aansluiting Ekkersrijt Van het beschikbare budget van € 84.000,00 bedoeld voor vervanging is € 46.000,00 gebruikt.	I	38.000
Salarissen T 2.1 Verkeer en vervoer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-17.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	10.000
Totaal lasten verkeer en vervoer		257.000
Lasten Openbaar vervoer		
Openbaar vervoer In 2019 is één toegankelijke bushalte op Ekkersrijt gerealiseerd, waardoor voor Openbaar vervoer het bedrag ad € 60.000,- resteert.	I	60.000

Totaal lasten openbaar vervoer		60.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 677.000,00 geraamd. In werkelijkheid is € 243.000,00 onttrokken.	I	-434.000
Totaal		-96.000
- = nadeel		0

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

5. Onderwijs, sport en cultuur	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		2.835.000
Realisatie 2019		2.575.000
Saldo excl. mutaties reserves		260.000
Mutaties reserves (saldo)		-233.000
Verklaring van het saldo		27.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten onderwijshuisvesting		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-5.000
Totaal baten onderwijshuisvesting		-5.000
Lasten onderwijshuisvesting		
Groeipad Het budget van €54.000,00 zal in de toekomst bij de bouw van nieuwe scholen worden ingezet.	I	54.000
Overige kosten eigen risico calamiteiten Aantal claims is zeer beperkt gebleven.	I	10.000
Totaal lasten onderwijshuisvesting		64.000
Baten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-11.000
Totaal lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-11.000
Lasten sportbeleid en activering		
Sportverenigingen Verschil wordt m.n. veroorzaakt doordat in 2019 was voorzien in een eenmalig bedrag van € 15.000,- voor ondersteuning voor duurzaamheidsmaatregelen bij verenigingen met een eigen accommodatie. Vanwege een ondersteuningsregeling vanuit het ministerie van VWS met dezelfde strekking valt dit bedrag vrij.	I	13.000
Totaal lasten sportbeleid en activering		13.000
Baten Sportaccommodaties		
sporthal de landing Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. Specifiek voor de Landing is € 14.000,00 aangevraagd.	I	11.000
voetbal complex gentiaan noord Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. Specifiek voor gentiaan Noord is € 5.000,00 aangevraagd. Daarnaast is er vanwege een schade een verzekeringsuitkering van € 6.000,00 ontvangen.	I	10.000
Totaal baten Sportaccommodaties		21.000
Lasten Sportaccommodaties		
Sporthal de Bongerd Gelet op de voorgenomen nieuwbouw van de Bongerd (Breugel Bruist) wordt het onderhoud in beperkte mate uitgevoerd en wordt het onderhoudsbudget beperkt aangewend.	I	16.000
Sporthal de Landing Zonder de bijraming voor de aanpassingen aan de Landing van € 60.000,00 eenmalig in 2019 en de bijraming van € 15.000,00 voor de energielasten zou er sprake zijn van een fors tekort over 2019. Dat tekort wordt veroorzaakt door extra onderhoud en onvoorziene aanpassingen en reparaties aan het WKO systeem en extra energiekosten.	I	15.000
Totaal lasten Sportaccommodaties		31.000
Baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		1.000
Totaal baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		1.000

Lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Muzikale vorming Er is sprake van een aanzienlijke toename van het aantal jeugdigen dat een beroep doet op de subsidieregeling voor muziekonderwijs. Dat er nu een voordeel is op deze post komt omdat er hier sprake is van een gebroken boekjaar, waarbij de helft van de gemaakte kosten naar 2020 worden overgeheveld.	I	55.000
Volksfeesten en herdenkingen Er was al in 2018 een budget van € 50,000,00 opgenomen. De verwachting was dat € 100,000,00 nodig was. Per abuis is er een budget van € 150.000,00 opgenomen. De uitgaven voor "Remember september" zijn binnen het budget van € 100.000,00 gebleven.	I	64.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	1.000
Totaal lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		120.000
Baten Cultureel erfgoed		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-2.000
Totaal baten Cultureel erfgoed		-2.000
Lasten Cultureel erfgoed		
Monumentenbeleid Er is in 2019 geen beroep gedaan op de subsidieregeling (€ 20.000,-) begroot en valt de presentievergoeding aan de leden van de monumentencommissie aanmerkelijk lager uit.	I	34.000
Totaal lasten Cultureel erfgoed		34.000
Baten Media		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-6.000
Totaal baten Media		-6.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 588.000,00 geraamd en is € 355.000,00 gerealiseerd.	I	-233.000
Totaal		27.000
- = nadeel		0

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		1.523.000
Realisatie 2019		1.422.000
Saldo excl. mutaties reserves		101.000
Mutaties reserves (saldo)		-13.000
Verklaring van het saldo		88.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-5.000
Totaal baten openbaar groen en (openlucht) recreatie		-5.000
Lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Regie uren/inhuur tractie We zijn meer kwijt geweest aan groot groenonderhoud. Er is meer gesnoeid en er zijn meer bomen gerooid dan geraamd. Deze werkzaamheden zijn aan het begin van het jaar niet goed in te schatten. Door de natuur kan in het ene jaar er net meer takbreuk zijn dan het andere jaar. Er heeft een totale overschrijding plaatsgevonden (combinatie van deze twee posten) van minder dan 10% gerelateerd aan het budget. Dit blijft lastig exact te schatten.	I	-21.000
Kunst- beelden en plastieken Er is extra geld bijgeraamd voor kunst op 4e rotonde. Wordt in 2020 gerealiseerd.	I	36.000
Speelvoorzieningen Dit jaar geen grote vervangingen gedaan.	I	11.000
Groenbeheer Door uitval vanwege ziekte zijn projecten getemporeerd. Worden in 2020 uitgevoerd.	I	69.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	11.000
Totaal lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie		106.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 34.000,00 geraamd en is € 21.000,00 gerealiseerd.	I	-13.000
Totaal		88.000
- = nadeel		0

Programma 7. Sociale Zaken

7. Sociale Zaken	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		2.160.000
Realisatie 2019		1.875.000
Saldo excl. mutaties reserves		285.000
Mutaties reserves (saldo)		0
Verklaring van het saldo		285.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening de inkomsten van het Rijk die begroot waren zijn lager uitgevallen.	I	-149.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	2.000
Totaal baten inkomensregelingen		-147.000
Lasten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening Minder uitgaven aan bijstandsuitkeringen (minder aanvragen, meer mensen met (part)time inkomsten.	I	298.000
Bijzondere bijstand Minder uitgaven bijzondere bijstand. Vooral minder uitgaven inrichtingskosten en éénmalige uitkering aan te huisvesten statushouders.	I	65.000
Bbz regelingen Voor ondernemers die met hun bedrijf in financiële problemen komen bestaat er een vangnet regeling. Er wordt vooraf een inschatting gemaakt van kosten en baten. Door wijzigende omstandigheden gedurende het jaar kunnen er afwijkingen ontstaan.	I	-124.000
Kwijtschelding belastingen Als mensen de verschuldigde belasting(en) niet kunnen betalen, komen zij wellicht in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de burgers, hanteren we automatische kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen voor onze uitkeringsgerechtigden. Er zijn echter minder mensen in aanmerking gekomen voor kwijtschelding.	I	12.000
Salarissen T 6.3 Inkomensregelingen Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-19.000
Totaal lasten inkomensregelingen		232.000
Lasten begeleide participatie		
Sociale werkvoorziening Onderuitputting is het gevolg van bijstelling rijksbijdrage in diverse circulaires.	I	137.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-1.000
Totaal lasten begeleide participatie		136.000
Lasten arbeidsparticipatie		
Re-integratie Verklaring daarvoor is te vinden in de vertraging die het inkoop- en aanbestedingtraject heeft opgelopen in 2019. Contracten zijn uiteindelijk pas afgesloten in jan 2020. Om de rechtmatigheid van inkoop te bewaken zijn er in afwachting van het inkooptraject minder trajecten ingezet. Ook de daling van instroom in de uitkering heeft effect gehad.	I	64.000
Totaal lasten arbeidsparticipatie		64.000
Indirecte baten en lasten		
Totaal		285.000
- = nadeel		0

Programma 8. Zorg en welzijn

8. Zorg en welzijn	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		8.931.000
Realisatie 2019		9.293.000
Saldo excl. mutaties reserves		-362.000
Mutaties reserves (saldo)		-114.000
Verklaring van het saldo		-476.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten samenkracht en burgerparticipatie		
Kinderopvang In 2019 is een specifieke uitkering van € 63.171 ontvangen ten behoeve van het bestrijden van onderwijsachterstanden. Die specifieke uitkering ontvangt de gemeente ieder jaar. Voor onderwijsachterstanden wordt op dit budget daarom niets begroot, maar worden wel kosten gemaakt. Die worden gedekt door de specifieke uitkering. Ook komt op dit budget de huur binnen die de kinderopvang aan de gemeente betaalt.	I	30.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	7.000
Totaal baten samenkracht en burgerparticipatie		37000
Lasten samenkracht en burgerparticipatie		
Maatschappelijk werk Dit overschot is het resultaat van het geringe aantal inwoners wat gebruik heeft moeten maken van fase 2 van het schuldhulpverleningstraject. Dit is onder andere de wettelijke schuldsanering. Het overhouden van geld wil niet zeggen dat we dit budget kunnen aframes. In 2020 hebben we namelijk te maken met een nieuwe aanbieder voor fase 2, deze is gemiddeld genomen duurder dan de vorige aanbieder. Tevens is de economische situatie in Nederland leidend voor het gebruik maken van deze voorziening. Dit is zeker voor 2020 en verder momenteel moeilijk te voorspellen.	I	14.000
Wijkaccommodaties Middelen zijn opgenomen voor groot onderhoud (MJOP). Besluitvorming over de wijkaccommodaties heeft nog niet plaatsgevonden en daarom wordt alleen het hoognodige gedaan (en geen groot onderhoud). Omdat groot onderhoud wel nodig is, middelen doorschuiven naar 2020.	I	22.000
Innovatiebudget sociaal domein Het innovatiebudget is bedoeld om vernieuwende initiatieven vanuit de samenleving financieel te ondersteunen. In 2019 zijn er geen vernieuwende initiatieven aangedragen.	I	41.000
Mantelzorg Wmo Voor het Steunpunt Mantelzorg was voorzien in formatieuitbreiding. De LEVgroep heeft door verschuivingen dit deels zelf opgevangen.	I	43.000
Vluchtelingen Ik heb daar geld over omdat ik het bedrag wat over was van de afgelopen jaren heb doorgeschoven naar de volgende jaren i.v.m. kosten die we nog niet in beeld hadden voor de POP consultants. Deze worden ook dit jaar door de WSD betaald. Er moet 10.000 naar 2020 overgeheveld voor voorbereiden nieuw beleid vanaf 2021 en verder.	I	44.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-16.000
Totaal lasten samenkracht en burgerparticipatie		148000
Lasten wijkteams		
CMD 1e lijnsvoorziening clientondersteuning Ivm veel uitval (ziekte en verlof) medewerkers budget voor scholing, teambuilding niet volledig benut zoals gepland	I	74.000
Salarissen T 6.2 Wijkteams Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	14.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-4.000
Totaal lasten wijkteams		84000
Baten maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Eigen bijdrage Wmo In 2018 is er een schatting gemaakt van mogelijke opbrengsten eigen bijdrage. Deze zijn lager uitgevallen dan verwacht en was ook niet te voorspellen. Berekening ligt bij SVB.	I	-28.000

Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	2.000
Totaal baten maatwerkvoorzieningen (WMO)		-26000
Lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Woonvoorzieningen Er is een toename in aantal cliënten en hoogte woonvoorzieningen geconstateerd in 2019		-96.000
Salarissen T 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		-1.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-6.000
Totaal lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		-103000
Lasten maatwerkdienstverlening 18+		
Maatwerkdienstverlening WMO Er zijn meer en complexere vragen voor volwassenen, veelal ook bij jong volwassenen, die hebben geleid tot hogere kosten bij zelfstandig leven Wmo. Er is een toename in vervoersvoorzieningen geconstateerd in 2019		-356.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18+		-356000
Baten maatwerkdienstverlening 18-		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	4.000
Totaal baten maatwerkdienstverlening 18-		4000
Lasten maatwerkdienstverlening 18-		
Ondersteuningsvragen jeugdzorg Overall is geconstateerd dat de ondersteuningsvragen in de jeugdzorg (landelijk) meer en complexer zijn geworden wat leidt tot hogere kosten in de jeugdzorg.		-865.000
Jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp) Op het budget Jeugdzorgplus is de afgelopen jaren niets begroot. Er worden voorschotten betaald, maar indien er geen jeugdige uit S&B gebruik maakt van jeugdzorgplus, worden die aan het eind van het jaar weer terugbetaald. Dit is de afgelopen jaren ook steeds gebeurd. In 2019 is er wel gebruik gemaakt van jeugdzorgplus. Wat in 2019 betaald is krijgt de gemeente dus niet terug. Dergelijke situaties zijn overigens opgenomen in de risicoparagraaf voor jeugdzorg.	I	-94.000
Uitvoeringskosten jeugdzorg Hier is bij de berap € 1.000.000,00 bijgeraamd om het totale tekort af te dekken op sociaal domein	I	922.000
Jeugdbeleid Van de € 14.800 die er nu staat moet nog € 9.800 af, die is namelijk inmiddels al elders uit gedekt uit het Innovatiebudget. Verklaring dat de € 5.000 nog niet is uitgegeven is omdat de nieuwe vorm van Jeugdparticipatie in 2019 uit het Innovatiebudget is gedekt (we hebben dus we degelijk iets gedaan maar uit ander potje). De € 5.000 die dan nog over is heeft trouwens wel al een bestemming, namelijk een project van de LEV groep. Dit moet dus naar 2020 overgeheveld worden. Daarnaast is eind 2019 subsidie ontvangen voor een pilot project voor Roma en Sinti jongeren om hen naar onderwijs of arbeid te begeleiden. Ook deze middelen hebben dus al een bestemming in 2020 en verder.	I	-20.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-13.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18-		-70000
Lasten geëscaleerde zorg 18+		
Inloopfunctie GGZ Begroot bedrag is bijgesteld naar 5000, terwijl de kosten van de inloopfunctie op 15000 uitkwamen. Deze dient te worden bijgesteld voor 2020	I	-10.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-4.000
Totaal lasten geëscaleerde zorg 18+		-14000
Lasten geëscaleerde zorg 18-		
Gedwongen kader Aan Veilig Thuis (een van de posten onder Gedwongen Kader) wordt jaarlijks € 80.000 subsidie betaald. In de begroting is maar € 20.000 opgenomen. Dit omdat de voorschotten die we van Jeugdzorgplus altijd terug kregen, de rest voor Veilig Thuis normaliter konden opvangen. Dit jaar is dat niet mogelijk en moet de € 60.000 voor Veilig Thuis dus ook uit dit budget gedekt worden.	I	-75.000
Diverse	I	-4.000

Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		
Totaal lasten geëscaleerde zorg 18+		-79000
Lasten volksgezondheid		
Diverse	I	13.000
Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		
Totaal lasten volksgezondheid		13000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-114.000
Totaal		-476.000
- = nadeel		0

Voor verdere toelichting m.b.t. de uitgaven Wmo en Jeugd wordt tevens naar het onafhankelijk onderzoek K2 verwezen.

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

9. Milieu en Duurzaamheid	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		- 250.000
Realisatie 2019		- 122.000
Saldo excl. mutaties reserves		- 128.000
Mutaties reserves (saldo)		-1.000
Verklaring van het saldo		- 129.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten riolering		
Afkoppelverdubbelaar regenwater 2019 Waterschap De Dommel heeft in 2019 een afkoppelverdubbelaar beschikbaar gesteld aan bewoners welke het regenwater afkoppelen. De verdubbelaar heeft gezorgd voor een flinke stijging van het aantal subsidieaanvragen. Er zijn 140 bewoners welke uiteindelijk de afkoppelverdubbelaar hebben ontvangen.	I	42.000
Opbrengst riolering Ten opzichte van de begroting zijn er meer aansluitingen en is de opbrengst hoger dan begroot.	I	18.000
Mutaties voorzieningen Rioolheffing wordt begroot op kostendekkend niveau. Een voordeel bij de realisatie wordt gestort in de voorziening een nadeel wordt onttrokken. In dit geval is er onttrokken aan de voorziening.		-74.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-1.000
Totaal baten riolering		-15.000
Lasten riolering		
Diverse werkzaamheden riolering Afgelopen jaar zijn meer reparaties uitgevoerd aan de vrijvervalriolering (rioolinspecties 2016-2017). Het betreft veelal kleinschalige schadebeelden, zoals wortelingroei in het riool. Daarnaast hebben we bij de drukriolering meer kosten moeten maken. Dit is het gevolg van het feit dat we de aannemer meer hebben moeten inschakelen, door ziekte van ons personeel bij de eigen dienst. Als gevolg van de flinke stijging van het aantal subsidieaanvragen voor het afkoppelen van regenwater hebben we in eerste instantie meer kosten gemaakt voor de afkoppelverdubbelaar (voorfinanciering). De kosten van de verdubbelaar worden einde van het jaar verrekend met Waterschap De Dommel (zie baten). Vanuit het Waterportaal ZuidOostBrabant zijn minder kosten gemaakt voor investeringen.	I	-38.000
Kosten rioolheffing Er zijn kosten geraamd ten behoeve van de nieuwe tariefdifferentiatie. Geen kosten gemaakt.	I	10.000
Salarissen T 7.2 Riolering Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		-15.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		9.000
Totaal lasten riolering		-34.000
Baten afval		
Overige vergoedingen Ontvangen voorschot Nedvang is hoger dan begroot.	I	-16.000
Baten afvalstoffenheffing Ten opzichte van de begroting zijn er meer aansluitingen en is de opbrengst hoger dan begroot.	I	14.000
Totaal baten afval		-2.000
Lasten afval		
Overige kosten afval Er is in 2019 via de 2e berap € 80.000,- bijgeraamd ivm met een terugbetaling aan Nedvang wegens teveel ontvangen vergoeding voor het verpakkingsafval over 2015 en 2016. Verrekening zal naar later is gebleken niet in 2019 maar in 2020 plaatsvinden. Bedrag moet daarom worden doorgeschoven naar 2020.	I	92.000
Salarissen T 7.3 Afval Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld.	I	-12.000

Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
voorziening Afwalstoffenheffing wordt begroot op kostendekkend niveau. Een voordeel bij de realisatie wordt gestort in de voorziening een nadeel wordt onttrokken. In dit geval is er gestort in de voorziening.	I	-36.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-3.000
Totaal lasten afval		41.000
Baten milieubeheer		
Baten milieubeheer Er is een subsidie ontvangen van het ministerie van infrastructuur voor genomen gevel isolerende maatregelen.	I	16.000
Totaal baten milieubeheer		16.000
Lasten milieubeheer		
Algemeen milieubeheer In de decembercirculaire is een bedrag van €200.000,00 beschikbaargesteld tn behoeve van de milieutransities. De dekking van dit bedrag staat bij de algemene uitkering programma 12	I	- 200.000
Milieuvergunning -melding en -onthefing Als gevolg van de stikstofuitspraak in het voorjaar van 2019 zijn er in de rest van dat jaar geen (agrarische) vergunningaanvragen meer bij de ODZOB ingekomen waardoor voor € 23.000,-- aan ambtelijke uren is bespaard.		23.000
Ongediertebestrijding De kosten voor bestrijding van de eikenprocessierups zijn in 2019 deels verrekend op de posten inhuur tractie en regie-uren.	I	14.000
Salarissen T 7.4 Milieubeheer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-7.000
Totaal lasten milieubeheer		- 170.000
Indirecte baten en lasten		
reserves	I	-1.000
Kapitaallasten taakveld 7.2 Herberekening van kapitaallasten nav renteherziening.	I	36.000
Totaal		- 129.000
- = nadeel		0

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

10. Ruimtelijke inrichting	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		798.000
Realisatie 2019		- 1.480.000
Saldo excl. mutaties reserves		2.278.000
Mutaties reserves (saldo)		-280.000
Verklaring van het saldo		1.998.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten beheer overige gebouwen en gronden		
Verkoop openbaar groen Eind 2015 is gestart met het optuigen van het zogenaamde reststroken project. Dit project heeft als doel de niet langer benodigde openbare gronden te verkopen; de administratieve last van verhuur gemeentegronden te verlagen; de huurbedragen te conformeren aan de Mededingingswet en handhaving in te zetten in die situaties waar sprake is van ongeoorloofd gebruik van gemeentegronden. Dit doel is voor een belangrijk deel gerealiseerd. Er is dit jaar veel meer opbrengst gerealiseerd dan begroot. Wat nu nog rest, is de herinrichting van de gronden die terug in beheer zijn gekomen. Hiervoor zijn inmiddels afspraken gemaakt met de afdeling "groen". Daarnaast zijn handavingsdossiers opgepakt.	I	182.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	9.000
Totaal baten beheer overige gebouwen en gronden		191.000
Lasten beheer overige gebouwen en gronden		
Verkoop agrarische gronden Er hebben geen verkopen van agrarische gronden plaatsgevonden. Er zijn geen kosten gemaakt.	I	21.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-9.000
Totaal lasten beheer overige gebouwen en gronden		12.000
Lasten fysieke begraafplaatsen en crematoria		
Wolfswinkel Verliesvoorziening Wolfswinkel is verhoogd.	I	-12.000
Totaal lasten begraafplaatsen en crematoria		-12.000
Baten ruimtelijke ordening		
Ruimtelijke ordening op basis van de overeenkomst uit 2017 zijn er verplichtingen aangegaan t.a.v. betalingen van ons naar ontwikkelaar en van ontwikkelaar naar ons. De bouwwerkzaamheden (bouwrijp, realisatie woningen en woonrijp maken heeft vertraging opgelopen, waardoor betalingen later plaats gaan vinden dan gepland. Ontvangsten wel al deels ontvangen omdat dit samenhangt met verkoop woningen e.d. (hier: m.n. woningen op Stoklandlocatie) en reeds gedane transporten bij notaris. Vertraging zit m.n. in locaties in Son.	I	590.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-8.000
Totaal baten ruimtelijke ordening		582.000
Lasten ruimtelijke ordening		
Bestemmingsplannen Doordat in 2019 nauwelijks gewerkt is aan de ontwikkelingslocaties, zijn er veel minder bestemmingsplannen gemaakt, procedures gestart en gevoerd, onderzoeken e.d. uitgevoerd. Daardoor zijn de uitgaven achter gebleven bij de ramingen. In 2020 zijn alle plannen weer gestart en zal er achterstand worden ingelopen waarvoor kosten nodig zijn.	I	11.000
Ontwikkelingslocatie Son en Breugel We krijgen nog een uitgestelde verplichting uit 2019. Afwikkeling gaat in 2020 plaatsvinden (circa € 20.000). Om die reden is er in 2019 minder uitgegeven dan geraamd. Daarnaast heeft besluitvorming door raad over de beleidsnotitie "Kaders als Koers" langer op zich laten wachten dan gedacht. T/m eind 2019 zijn alle dossiers en ontwikkelingen derhalve 'controversieel' gebleven. Inmiddels zijn de ontwikkelingslocaties weer opgepakt. Afhandeling gaat in versterkte mate plaatsvinden in 2020. In 2020 komen de uitgestelde werkzaamheden en kosten versterkt aan de orde.	I	34.000
Digitalisering ruimtelijke plannen We zijn in 2019 niet toegekomen aan de aangegeven digitalisering/consolidatie van bepaalde ruimtelijke plannen.	I	52.000
Ruimtelijke ordening	I	667.000

Op basis van de overeenkomst uit 2017 zijn er verplichtingen aangegaan t.a.v. betalingen van ons naar ontwikkelaar en van ontwikkelaar naar ons. De bouwwerkzaamheden (bouwrijp, realisatie woningen en woonrijp maken heeft vertraging opgelopen, waardoor betalingen later plaats gaan vinden dan gepland. Ontvangsten wel al deels ontvangen omdat dit samenhangt met verkoop woningen e.d. (hier: m.n. woningen op Stoklandlocatie) en reeds gedane transporten bij notaris. Vertraging zit m.n. in locaties in Son.		
Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) De verwerking van de vastgoedinformatie vindt op twee programma's in de begroting plaats en dat komt omdat het deels BAG gerelateerd en deels BGT gerelateerd is. Binnen dit programma is er geen overschrijding.	I	28.000
Salarissen T 8.1 Ruimtelijke ordening Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		-13.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		7.000
Totaal lasten ruimtelijke ordening		786.000
Baten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		
Bouwgrond Sonniuspark (Doorbelasting vanuit projecten) In het project Sonniuspark is in 2019 totaal ca € 3 miljoen minder aan opbrengst geboekt dan geprognosticeerd. Het contract met de ontwikkelaar voor nagenoeg dit gehele bedrag is in december 2019 getekend en de opbrengst zal na notariële levering in 2020 worden verantwoord.	I	- 2.316.000
Voorziening Grex De tussentijdse herwaardering van de grexen heeft tot een aframing van de verliesvoorziening geleid.	I	86.000
Totaal baten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		- 2.230.000
Lasten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		
Bouwgrond Sonniuspark (Doorbelasting vanuit projecten) Onder andere wegens uitstel van grote uitvoerende deelprojecten zoals de herinrichting Ockhuizenweg en het Noordelijk Park, zijn ook de kosten in 2019 lager uitgevallen dan voorzien. Deze deelprojecten zullen in 2020 worden uitgevoerd.	I	2.738.000
NIEGG: Akkerpad De realisatie van dit project is door een rechterlijke uitspraak in 2008 stil komen te liggen. In 2013 is in principe overeenstemming bereikt met dezelfde ontwikkelaar voor de doorstart van de bouw. Sindsdien is gewerkt aan planontwikkeling. In 2019 heeft de ontwikkelaar een andere werkwijze voorgesteld. In plaats van volledige ontwikkeling voor rekening en risico van de projectontwikkelaar waarbij de gemeente uitsluitend een planologische taak heeft, is nu voorgesteld dat de gemeente bouwrijpe grond verkoopt aan de ontwikkelaar. De onderhandelingen over de hierbij behorende anterieure overeenkomst en de samenwerkingsovereenkomst lopen momenteel. Daarna zal een grondexploitatie worden opgesteld die naar verwachting in 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Van de in 2019 in totaal € 48.400,- geboekte kosten zijn € 39.000,- besteed aan de overeengekomen bouw van een muur als erfafscheiding met de naast gelegen woning. De overige € 9.000,- betreffen planontwikkelingskosten.	I	-48.000
Salarissen T 8.2 Grondexpl. (niet bedrijventerr.) Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie is een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		219.000
Totaal lasten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		2.909.000
Baten wonen en bouwen		
Omgevingsvergunningen De aanvragen voor een omgevingsvergunning zijn niet exact te ramen. Over 2019 vallen de legesopbrengsten hoger uit dan begroot.	I	45.000
Totaal baten wonen en bouwen		45.000
Lasten wonen en bouwen		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.		-5.000
Totaal lasten wonen en bouwen		-5.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 460.000,00 geraamd en is € 179.000,00 gerealiseerd.	I	-280.000
Totaal		1.998.000

- = nadeel

0

Programma 11. Economie

11. Economie	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		256.000
Realisatie 2019		211.000
Saldo excl. mutaties reserves		45.000
Mutaties reserves (saldo)		0
Verklaring van het saldo		45.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten economische ontwikkeling		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-7.000
Totaal baten economische ontwikkeling		-7.000
Lasten economische ontwikkeling		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-8.000
Totaal lasten economische ontwikkeling		-8.000
Lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Bedrijfsvoering Ekkersrijt Uitvoering loopt over een aantal jaren. Totaalbudget is € 100.000,00. Hiervan is dit jaar € 25.000,00 besteed.	I	75.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-2.000
Totaal lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		73.000
Baten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-4.000
Totaal baten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-4.000
Lasten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-2.000
Totaal lasten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-2.000
Baten economische promotie		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-3.000
Totaal baten economische promotie		-3.000
Lasten economische promotie		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-4.000
Totaal lasten economische promotie		-4.000
Indirecte baten en lasten		
Totaal		45.000
- = nadeel		

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

12. Algemene dekkingsmiddelen	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2019		- 16.466.000
Realisatie 2019		- 15.646.000
Saldo excl. mutaties reserves		-820.000
Mutaties reserves (saldo)		-493.000
Verklaring van het saldo		-1.313.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten resultaat van de rekening van baten en lasten		
Totaal baten resultaat van de rekening van baten en lasten		0
Lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		
Resultaat 2019 Het begrotingsjaar 2019 is gestart met een nadelig saldo van €562.000,00. De tussentijdse rapportages leverden ook, in totaal een negatief saldo op van €1078.000,00. Het totaal van € 1640.000,00 is onttrokken aan de reserve vrije bestedingsruimte. De grondruil met staatsbosbeheer leverde een positief resultaat op van € 472.00,00. Het bruto resultaat in 2019 komt uit op € 1.840.396,00.	I	-1.367.000
Totaal lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		-1.367.000
Baten overhead		
Binnen deze post zijn (onvoorziene) ontvangsten geboekt. Deze ontvangen komen vanuit het UWV als vergoeding voor zwangerschapsverlof (WAZO) en ziekte/arbeidshandicap van medewerkers. Daarnaast zijn er subsidies aangevraagd die zijn uitgekeerd door A&O fonds a € 15.000,00 (jongerenregeling).	I	81.000
Totaal baten overhead		81.000
Lasten overhead		
De definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Binnen dit taakveld zijn de kosten opgenomen die hieraan voldoen. Voordelen worden behaald op: Toerekening Overhead: € 37.000,00; Toerekening aan projecten was hoger dan begroot. Personeelskosten algemeen: € 238.000,00; Er zijn extra budget voor zaakgericht werken van € 125.000,00, scholing omgevingswet € 10.000,00 en organisatieontwikkeling € 20.000 toegevoegd. Van deze budgetten is geen gebruik gemaakt. De budgetten zaakgericht werken en scholing omgevingswet worden overgeheveld naar 2020. Scholingsbudget volledig gebruikt. Dienst Dommelvallei: € 128.000,00; winstuitkering. Projecten bedrijfsvoering: €176.000,00; Kosten tijdelijke huisvesting lager dan geraamd. nadelen zijn er op: Salarissen: € 243.000,00; Salarissen € 71.575 overschreden, er zijn tussentijds (vooral bij afd. Ruimte en Samenleving) veel schaal/trede verhogingen en urenuitbreiding verleend. Daarop is de begroting niet bijgesteld, dit zorgt voor een flinke overschrijding. Inhuur € 193.720 overschreden, er zijn veel personele knelpunten geweest afgelopen jaar. O.a. de kosten voor de vervanging van een teammanager IKB € 20.146 overschreden, schaal en urenuitbreidingen zorgen ook voor een stijging ikb kosten Overige kosten huidig personeel € 42.342,00 onderschreden, Overige 1€ 1.000	I	325.000
Totaal lasten overhead		325.000
Baten treasury		
Beleggingen De dividend uitkering van de BNG over 2018 is fors hoger uitgevallen dan geraamd. Het goede resultaat heeft ertoe geleid dat het dividend percentage van 37,5% verhoogd is naar 50%.	I	55.000
Rente zonnepanelen Er is minder animo voor het project van de Groene Zone dan verwacht. Als gevolg hiervan zijn er minder zonnepanelen geïnstalleerd dan gepland. Hierdoor zijn er ook minder leningen verstrekt aan de inwoners van de gemeente.	I	-16.000
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd.	I	-2.000

Totaal baten treasury		37.000
Lasten treasury		
Financiering Rente wijziging 2019. De voordelen komen terug op diverse andere programma's door lagere rentelasten. Het totale bedrag staat hier als een nadeel.	I	-110.000
Totaal lasten treasury		-110.000
Baten OZB woningen		
OZB woningen De tarieven voor 2019 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de tariefaanpassing van 2,5% leiden tot een hogere opbrengst.	I	69.000
Totaal baten OZB woningen		69.000
Lasten OZB woningen		
Salarissen T 0.61 OZB woningen Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-20.000
Totaal lasten OZB woningen		-20.000
Baten OZB niet-woningen		
OZB niet-woningen De tarieven voor 2019 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de tariefaanpassing van 2,5% leiden tot een lagere opbrengst.	I	-12.000
Totaal baten OZB niet-woningen		-12.000
Lasten belastingen overig		
Diverse Afwijkingen onder de € 10.000,00 worden hier gesaldeerd		2.000
Totaal lasten belastingen overig		2.000
Baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		
Algemene uitkering De algemene uitkering vormt een belangrijk deel van de inkomsten van een gemeente. Dat geldt ook voor de gemeente Son en Breugel. De mutaties als gevolg van de mei- en septembercirculaire zijn bij de begroting 2019 betrokken. In de vastgestelde begroting was geraamd dat er in totaal € 18.702.719,00 ontvangen zou worden. Na begrotingsbijstellingen vanwege diverse circulaire's in 2018 komt de bijgestelde raming uit op € 18.972.378,00. In werkelijkheid is er inclusief een aantal verrekeningen over voorgaande jaren € 19.243.959,00 ontvangen. In december zijn ook een aantal bedragen vooruit ontvangen via de algemene uitkering die in 2020 aangewend worden. In totaal betreft het € 297.000,00.	I	317.000
Totaal baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		317.000
Baten overige baten en lasten		
Beleidsvoornemens In de begroting zijn een aantal stelposten opgenomen: * inkoopvoordelen van € 150.425,00; * dekking uren projecten van € 132.940,00; * verkrijgen externe subsidies van € 25.000,00; Realisatie van inkoopvoordelen en verkregen subsidies zijn direct verantwoord op de desbetreffende producten.		-308.000
Totaal baten overige baten en lasten		-308.000
Lasten overige baten en lasten		
Onvoorzien Ten laste van onvoorzien gebracht Huurovereenkomst Wolfswinkel, stormschade en voorziening dubieuze debiteuren.	I	1.000
Beleidsvoornemens In de begroting zijn stelposten opgenomen ten behoeve van groeipaden en indexeringen.	I	-102.000
Totaal lasten overige baten en lasten		-101.000
Lasten vennootschapsbelasting (vpb)		
Vennootschapsbelasting De te betalen vennootschapsbelasting over 2019 bedraagt € 208.000,00. Geraamd is € 277.000,00. Over 2016 is terugontvangen € 200.000,00.	I	267.000

Totaal lasten vennootschapsbelasting (vpb)		267.000
Indirecte baten en lasten		
Mutaties reserves (saldo) Ten behoeve van diverse projecten is ter dekking van de kosten een onttrekking aan de reserve geraamd. Indien er geen of minder kosten zijn gemaakt wijkt de onttrekking af. Bij dit programma is € 2.945.000,00 geraamd en is € 2.451.000,00 gerealiseerd.	I	-493.000
Totaal		-1.313.000
- = nadeel		0

Overzicht onvoorzien

Omschrijving	2019
Beginstand onvoorzien 2019	72.000
Huurovereenkomst Wolfswinkel	-10.000
Stormschade en droogte schade openbaar groen	-48.700
Voorziening dub.deb. ov.vorderingen en belastingen	-11.180
Eindstand onvoorzien 2019	2.120

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Omschrijving	jaarrekening 2019	
	Baten	Lasten
Programma 1 Bestuurlijke zaken		
Wachtgeld wethouder Tussentijds heeft er een wethouders wisseling plaatsgevonden. Er bestaat een recht tot en met 2021.		167.000
Herdenking 17 september 2019 Budget voor de herdenking van 75 jaar bevrijding		96.000
Programma 3 Veiligheid en handhaving		
Bijdrage basisteamprojectleider ondermijning Dommelstroom In het kader van de aanpak ondermijnende criminaliteit binnen het basisteam Dommelstroom is de wens van de Driehoek plus (plus staat voor de Belastingdienst) een fulltime basisteam projectleider aan te stellen.		13.000
Programma 4 Verkeer en vervoer		
Eindhovenseweg		207.000
Onderzoekskosten Eindhovenseweg		45.635
Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur		
Huur units Vestzaktheater Tijdens de verbouwing zijn er units gehuurd voor de opslag van materialen.		4.000
Rode fietsstroken op Boslaan De fietssuggestie stroken zijn aangebracht.		20.000
Programma 6 Openbaar groen en openlucht recreatie		
Stika		5.000
Programma 8 Zorg en Welzijn		
Opvang vluchtelingen Er heeft uitvoering plaatsgevonden van het eerste jaar van een twee jarig project voor de opvang van vluchtelingen.		112.000
Programma 10 Ruimtelijke inrichting		
Omgevingswet Voor het einde van 2020 moet de omgevingswet worden ingevoerd. Het betreft een meerjarig project		191.000
Opstellen geconsolideerde versies van de bestemmingsplannen Er is een project gestart om de afzonderlijke bestemmingsplannen onder te brengen in een samenhangend geheel.		29.000
Woningmarkt behoefte onderzoek Onderzoek naar de woningbehoefte uitgevoerd,		5.000
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen		
Post onvoorzien incidenteel Buffer om onvoorziene uitgaven te kunnen opvangen.		59.000
Stelpost centrumontwikkeling Son en Breugel (in 2017 deels ingezet voor voorbereidingskrediet gemeentehuis)		40.000
Vennootschapsbelasting Gemeenten zijn voor het maken van winst op de door haar uitgevoerde ondernemersactiviteiten (zoals grondexploitaties) vennootschapsplichtig.		208.000
Bijdrage uit bestemmingsreserves		
Huur units Vestzaktheater dekking voor de huurkosten van de units	4.000	
Bijdrage uit reserve vrije bestedingsruimte		
Vennootschapsbelasting	208.000	
Stelpost centrumontwikkeling Son en Breugel	40.000	
Bijdrage omgevingswet	191.000	
Eindhovenseweg	207.000	
Onttrekkingen aan de reserve bij begroting en beraps	1.640.000	
Onderzoekskosten Eindhovenseweg	45.635	
Totaal	2.335.635	1.201.635

Incidenteel saldo baten en lasten		-
		1.134.000
Totaal incidenteel saldo na beleidskeuzes		-
		1.134.000
Totaal Jaarrekeningsaldo		1.927.440
Jaarrekeningsaldo		1.927.440
Jaarrekeningsaldo structureel		793.440

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen	Reden
DR Nieuwbouw Sporthal		98.520	dekking afschrijving investering
DR Renovatie de Bongerd		13.134	dekking afschrijving investering
DR Nieuwbouw brandweerkazerne en werf		75.613	dekking afschrijving investering
DR dak Emiliusschool		16.751	dekking afschrijving investering
DR Vijverbergschool		10.038	dekking afschrijving investering
DR Optimalisatie sportpark SBC		37.738	dekking afschrijving investering
DR Onderwijshuisvesting 2010		3.380	dekking afschrijving investering
DR visie Eindhovenseweg	15.000		
DR Aanpassing Bongerd t.b.v. Boksschool		1.480	dekking afschrijving investering
DR Ruysdaelstraat kst omgeving school		1.440	dekking afschrijving investering
DR Slowlane Ekkersrijt		1.258	
DR fietsoversteek Bestseweg		5.939	dekking afschrijving investering
Egalisatiereserve wegen		71.540	egalisatie wegen
Verkoop HNG		78.950	jaarlijkse uitbetaling verkoopsom
Totaal	15.000	415.781	0

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Son en Breugel. Het voor gemeente Son en Breugel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,-.

“Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.”

bedragen x € 1	M.A.J.M. Schalkx	F. den Hengst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	103.882	86.330
Beloningen betaalbaar op termijn	18.393	14.635
<i>Subtotaal</i>	122.275	100.965
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
Totaal bezoldiging	122.275	100.965
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	M.A.J.M. Schalkx	F. den Hengst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	104.037	84.837
Beloningen betaalbaar op termijn	17.165	13.982
<i>Subtotaal</i>	121.202	98.819
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	121.202	98.819

Overzicht van investeringen en projecten

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
41702	Besteding gelden veiligheidsregio	48.016	6772	0	41.244	Exploitatie	Niet aanpassen
	In 2017 heeft de raad via een amendement besloten om de gerestitueerde gelden van de VRBZO via een bestemmingsreserve gedurende twee jaar bedrijfscontroles op industrieterreinen en in het buitengebied uit te voeren en buurtpreventieprojecten te ondersteunen.						

Programma 4. Verkeer en vervoer

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
41901	Mobiliteitsvisie	138.500	17.648	29.730	91.122	Exploitatie	Niet aanpassen
	Bijdrage reserve	-138.500	-17.648	0	-120.852		
	Uitvoering vindt in deelprojecten plaats. In 2019 is, evenals in 2018, sterk ingezet op het vermijden van doorgaand verkeer, het stimuleren van fietsgebruik door het verbeteren van de kwaliteit van fietspaden, het verlagen van gereden snelheden en het verbeteren van de zichtbaarheid van overstekende voetgangers in het centrum.						
41902	Planontwikkelingskosten 2e ontsluiting Ekkersrijt	84000	0	45.636	38.364	Exploitatie	Niet aanpassen
	bijdrage reserve	-84000			-84.000		
	Van het beschikbare budget van € 84.000,00 bedoeld voor vervanging is € 46.000,00 gebruikt.						
71606/ 71607	Verledden openbare verlichting	2.651.585	1.866.265	133.967	651.353	Investering	
	Vanaf eind 2017 tot begin 2018 is de bestaande openbare verlichting door led armaturen vervangen. De werkzaamheden zijn grotendeels in 2018 en 2019 afgerond. Er zijn nog een aantal werkzaamheden die in 2020 moeten worden uitgevoerd. Het betreft dan onder andere de nazorg van het project verledden en de illuminatie van het oude raadhuis en de kerktoeren. We stellen, vanwege administratieve redenen, voor het dat we dit krediet afsluiten zodat we over de bulk van het project kunnen starten met afschrijven. Van de beschikbare middelen stellen we voor om € 300.000,- te gebruiken voor een nieuw krediet voor de kosten die nog in 2020 komen. Per saldo valt daarmee € 351.353 vrij. De dekkingsreserve die voor dit project was aangemaakt wordt met eenzelfde bedrag verlaagd. Dit geld wordt toegevoegd aan de reserve vrije bestedingsruimte.						Krediet verlagen met €351.353,- en €300.000,- overhevelen naar een nieuw krediet
71709	Parkeren centrum Son en Breugel	567.500	330.568	0	236.932	Investering	
	Extra aanleg parkeervoorzieningen op diverse locaties in het centrumgebied. Op dit moment worden er twee plannen uitgewerkt om de mogelijkheden te onderzoeken om meer parkeerplaatsen te creëren. Het betreft hier het parkeerterrein achter de Aldi/Rabobank en het parkeerterrein aan de Zandstraat.						
71714	Onkruidbestrijdingsmachine met aanhanger	30.000	0	0	30.000	Investering	Niet aanpassen
	De aanschaf van een onkruidbestrijdingsmachine is doorgeschoven naar 2020						
71715	Reconstructie wegen 2018 Kanaaldijk, Hoberglaan, Boslaan, Lieshoutseweg	839.000	664.814	168.754	5.432	Investering	afsluiten

	In 2019 is het laatste gedeelte van het project afgerond waarbij de rode fietssuggestiestroken aangebracht zijn. De financiële afwikkeling is inmiddels afgerond en het krediet kan afgesloten worden.						
71716	Bruggen planetenlaan en Dommelpas	500.000	0	12.260	487.740	Investering	Niet aanpassen
	De voorbereidingen zijn in volle gang. Herstel van de brug Planetenlaan wordt in 2020 in een verkeersluwe periode uitgevoerd. Nader onderzoek heeft aangetoond dat de voorgespannen wapening van de brug over de Dommelpas is aangetast. Levensduur verlengend onderhoud van deze brug is hierdoor niet mogelijk. In 2020 wordt een plan uitgewerkt om deze brug te vervangen.						
71907	Infrastr. werken Ekkersrijt - Eindhovenseweg	1.543.000	0	0	1.543.000	Investering	niet aanpassen
	In juni 2019 heeft de raad besloten de visie Eindhovenseweg vast te stellen en de uitvoering ter hand te nemen.						
71910	Routegebonden projecten Bereikbaarheidsakkoord in 10 jr. ('19 t/m '28) - 2019	143.277	0	0	143.277	Investering	
	Eef Mengers						
71921	Fietsstr. Dommelpas (Breugel&Son incl. Brug)	160.000	0	0	160.000	Investering	
71923	Fietsstr. Krommenhoek	65.000	0	0	65.000	Investering	
71924	Fietsstr. Verb. Van Gentlaan - Tweelingenlaan	65.000	0	0	65.000	Investering	
71814	Slowlane Ekkersrijt deel 2 en 3	917.551	0	70.620	846.931	Investering	niet aanpassen
	De voorbereiding van de aanleg Slowlane fase 2 (Siencemark) en fase 3 (meubelboulevard) zijn in 2019 afgerond. De werkzaamheden worden in 2020 aanbesteed en uitgevoerd. Het werk is voor de subsidie deadline van 1-1-2021 gerealiseerd.	-810.000		-810.000	0		
71927	Inprikker Eindhovenseweg	203.000	0	193.745	9.255	Investering	afsluiten

	In de vroege zomer van 2019 is de inprikker van de slowlane naast de Eindhovenseweg gerealiseerd. De bestaande ventweg is omgevormd tot een snelfietsroute. Om dit mogelijk te maken heeft bij tankstation Schimmel een aanpassing plaatsgevonden aan de bevoorradingsroute van het tankstation. Naast het fietspad is dynamische fietspadverlichting aangebracht, zodat het fietspad dat veelvuldig wordt gebruikt door scholieren en volwassenen in alle jaargetijden veilig is te gebruiken. Het project is afgerond	-203.000		-203.000	0		
71934	Gebiedsvisie Gentiaan - bruggen	44.000	0	0	44.000	Investering	niet aanpassen
	Het plan is in voorbereiding. Er is gestart met het opstellen van een waterplan, bodemonderzoeken zijn opgestart en daarnaast is gestart met het doorvertalen van het Schetsontwerp naar een Voorlopig Ontwerp. De werkzaamheden worden eind 2020 uitgevoerd.						

Programma 5. Onderwijs, cultuur en sport

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
71001	Renovatie kerktoeren Tijdens de voorbereiding is geconstateerd dat aanvullend vleermuizenonderzoek voor de kerktoeren noodzakelijk was. Dit onderzoek is in 2018 afgerond. De besteksvorbereiding is gereed. In januari 2020 wordt de omgevingsvergunning opnieuw aangevraagd. Voor verlening van de vergunning zijn we afhankelijk van het verstekken van een verklaring van geen bedenkingen vanuit de provincie. De aanbesteding wordt in het eerste kwartaal van 2020 opgestart. Uitvoering van de werkzaamheden kan vanaf juni 2020 plaatsvinden mits de omgevingsvergunning onherroepelijk is.	650.000	12.765		637.235	Investering	Niet aanpassen
71503	Renovatie carillon Er is geld beschikbaar gesteld in 2019 voor het vervangen van het speelklavier van het carillon in de kerktoeren. Dit (een nieuwe speelruimte waarin dit speelklavier zal komen) zou gelijktijdig met de renovatie (een nieuwe speelruimte waarin dit speelklavier zal komen) van de kerktoeren gebeuren. Aangezien de renovatie van de kerktoeren i.v.m. uitgebreid vleermuizenonderzoek/vergunningverlening voor 2019 niet meer haalbaar was is deze naar 2020 doorgeschoven en kan het vervangen van het speelklavier ook pas in 2020 gebeuren.	38.000	19.314	-	18.686	Investering	Niet Aanpassen
71801	Sporthal de Bongerd Wacht op besluitvorming Breugel bruist	190.000	-	-	190.000		Niet aanpassen
71811	Verledden Schuttersheide Project afgerond. Financiële afwikkeling volgt laatste kwartaal 2019	90.000	9.836	15.075	65.089	Investering	afsluiten bij jaarrekening
71812	Vervanging verlichting kunstwerk omroep Brabant is gerealiseerd. Dit project is afgrond en kan financieel worden afgesloten	28.500	-	28.300	200	Investering	afsluiten bij jaarrekening
71914	Uitbreiding Bloktempel Project moet nog starten	848.000	-		848.000		
71915	Nieuwbouw Regenboog Project moet nog starten	200.000	-		200.000		
71916	Nieuwbouw Regenboog Kinderopvang Project moet nog starten	150.000	-		150.000		
71917	Grondkosten Kinderopvang Project moet nog starten	45.000	-		45.000		
71918	Kinderopvang Harlekijn Project moet nog starten	616.000	-		616.000		
71919	Kinderopvang Harlekijn - Openbare ruimte Project moet nog starten	15.000	-		15.000		
71920	Planvorming Braecklant Project moet nog starten	50.000	-		50.000		
71810	aankoop units bibliotheek afgerond	274.572	263.943		10.629	Investering	afsluiten bij jaarrekening
71940	Vervanging kunstgrasvelden afgerond	985.000	851.289		133.711	Investering	niet aanpassen

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Aanleg krachtstroom plein Son en Breugel € 1.852,00

Lichte overschrijding.

Voor dit project, is sprake van begrotingsonrechtmatigheid maar telt deze conform het controleprotocol niet mee voor het oordeel (begrotingsoverschrijding is passend binnen het bestaand beleid).

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investing/exploitatie	Aanpassing
71813	Aanleg krachtstroom plein Son en Breugel	22.000	23.852		-1.852	Investing	afsluiten bij jaarrekening
	In het centrum van Son is een krachtstroomaansluiting voor evenementen gerealiseerd.						
71941	Visie Eindhovenseweg - groenstrook	15.000	0	0	15.000	Investing	Niet aanpassen
	In juni 2019 heeft de raad besloten de visie Eindhovenseweg vast te stellen en de uitvoering ter hand te nemen.						

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

Relinen riolering € 27.509,00

Betreft ondergrondse levensduurverlengende maatregelen aan riolering die in 2017 zijn afgerond en in 2019 definitief worden opgeleverd. Project is afgerond.

Voor dit project, is sprake van begrotingsonrechtmatigheid maar telt deze conform het controleprotocol niet mee voor het oordeel (begrotingsoverschrijding is passend binnen het bestaand beleid).

GRP 2016 rioolvervanging € 131.386,00

In 2019 is bij de inspecties geconstateerd dat er meer werkzaamheden plaats moesten vinden dan gepland. In de tweede rapportage 2019 wilde we de raad verzoeken om het krediet op te hogen. De hogere kapitaallasten zijn wel meegenomen in de rapportage echter bij de toelichting bij het project en daaropvolgend de beslispunten is iets misgegaan en is niet gevraagd om het krediet te verhogen. In zijn totaliteit is € 269.000,- extra nodig. De kapitaallasten van dit bedrag zijn reeds in de begroting verwerkt. Het project loopt door in 2020.

Voor dit project, is sprake van begrotingsonrechtmatigheid maar telt deze conform het controleprotocol niet mee voor het oordeel (begrotingsoverschrijding is passend binnen het bestaand beleid).

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
71508	Relinen diverse projecten	535.000	492.979	69.530	-27.509	Investering	afsluiten
	Betreft ondergrondse levensduurverlengende maatregelen aan riolering die in 2017 zijn afgerond en in 2019 definitief worden opgeleverd. Project is afgerond.						
71604	Ondergrondse containers omgekeerd inzamelen	365.000	0	-15.754	380.754	Investering	
	Arjen Obbema						
71701	GRP 2016 GM01 Riolverzwaring div str (Taylorstraat)	785.000	0	0	785.000	Investering	niet aanpassen
	Geplande werkzaamheden zijn in verband met werkzaamheden Brabant Water verplaatst naar 2021.						
71703	GRP 2016 GM10 Controleren en rep drukriolering	50.000	28.410	0	21.590	Investering	afsluiten
	Afgelopen jaar is gestart met de controle van huisaansluitingen. De werkzaamheden zijn gereed. Project is afgerond.						
71704	GRP 2016 vervanging electromech. Gemalen 2017	402.150	340.695	25.803	35.652	Investering	afsluiten
	Het project is afgerond.						
71803	GRP 2016 Vervanging electromech gemalen 2018	63.000	0	26.946	36.054	Investering	afsluiten
	Gemalen verpompen het afvalwater van een rioleringsgebied naar het transportriool. Om de gemalen in een goede conditie te houden worden deze mettertijd vernieuwd. In 2019 zijn de gemalen in Eind, Ekkersrijt 7000, Zandstraat, Hendrik Veenemanstraat en Elbelaan vernieuwd. Project is afgerond.						
71804	GRP 2016 Riolvervangingen incl. relining 2018	250.000	0	381.386	-131.386	Investering	budget ophogen met €269.000,-
	In 2019 is bij de inspecties geconstateerd dat er meer werkzaamheden plaats moesten vinden dan gepland. In de tweede rapportage 2019 wilde we de raad verzoeken om het krediet op te hogen. De hogere kapitaallasten zijn wel meegenomen in de rapportage echter bij de toelichting bij het project en daaropvolgend de beslispunten is iets misgegaan en is niet gevraagd om het krediet te verhogen. In zijn totaliteit is 269.000,- extra nodig. De kapitaallasten van dit bedrag zijn reeds in de begroting verwerkt. het project loopt door in 2020						
71925	Dassentunnel Lieshoutseweg	47.000	3.636	28.852	14.512	Investering	
	Subsidie	-35.000	-34.984		-16		

	Werkzaamheden voor een Dassentunnel onder de Lieshoutseweg. Hiervoor is voor 75% (€ 34.984,-) subsidie toegekend vanuit de Provincie Noord-Brabant. Het restant van de investering (€ 12.016,-) komt voor rekening van de gemeente via kapitaallasten na accordering van dit nieuwe krediet.						Er is teveel subsidie ontvangen. Deze moet terugbetaald worden.
71928	GRP 2016 GM05 Ekkersrijt/Kanaalstraat	40.000	0	0	40.000	Investering	niet aanpassen
	Deze werkzaamheden om planningstechnische redenen (beperkte personele capaciteit) doorgeschoven naar 2020.						
71929	GRP 2016 GS02 Ekkersrijt 6000 Uitstroomvoorziening	15.000	0	0	15.000	Investering	niet aanpassen
	Deze werkzaamheden om planningstechnische redenen (beperkte personele capaciteit) doorgeschoven naar 2020.						
71930	GRP 2016 GW01 Grondwatermeetnet	18.000	0	4.150	13.850	Investering	budget ophogen met €70.500,-
	Een grondwatermeetnet verschaft inzicht in de fluctuaties van het grondwater. In 2019 is een grondwatermeetnet voor het stedelijk gebied ontworpen en heeft een veldverkenning plaatsgevonden van locaties waar grondwatermeetpunten kunnen worden geplaatst. In 2020 wordt het project voorbereid, aanbesteed en gerealiseerd. De kosten zijn fors hoger dan in het vGRP geraamd, de aanleg gaat € 70.500,- meer kosten. Ten tijde van het opstellen van het vGRP was onbekend hoeveel het net zou gaan kosten. Er is toen een schatting gemaakt, die nu veel te laag blijkt te zijn.						
71931	GRP 2016 Verv. Electromech gemalen 2019	22.050	0	170	21.880	Investering	niet aanpassen
	Gemalen verpompen het afvalwater van een rioleringsgebied naar het transportriool. Om de gemalen in een goede conditie te houden worden deze mettertijd vernieuwd. In 2019 zijn de gemalen in Eind, Ekkersrijt 7000, Zandstraat, Hendrik Veenemanstraat en Elbelaan vernieuwd. Werkzaamheden zijn in combinatie uitgevoerd met budget vervangen electromech. gemalen 2018. Project wordt in 2020 afgerond.						
71932	Fietsstr. Gentiaan Z - Doormanlaan Zuid Riolering	266.000	0	0	266.000	Investering	niet aanpassen
	Werkzaamheden worden doorgeschoven. Met de ontwikkeling van Breugel Bruist en de ontwikkeling van de scholen wordt in eerste instantie gestart. Vervolgens wordt de infrastructuur aangepast.						
71935	Gebiedsvisie Gentiaan - riolering	741.000	0	0	741.000	Investering	niet aanpassen

In 2019 is de voorbereiding opgestart voor de herinrichting van de parkzone.

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

Gronden combigebouw €3.272

Lichte overschrijding.

Voor dit project, is sprake van begrotingsonrechtmatigheid maar telt deze conform het controleprotocol niet mee voor het oordeel (begrotingsoverschrijding is passend binnen het bestaand beleid).

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
41101	Actualisatie bestemmingsplannen	234.852	184.445	16.353	34.035	Exploitatie	Niet aanpassen
	Bijdrage reserve	-148.000	-124662		-23.337		
	Doordat in 2019 nauwelijks gewerkt is aan de ontwikkelingslocaties, zijn er veel minder bestemmingsplannen gemaakt, procedures gestart en gevoerd, onderzoeken e.d. uitgevoerd. Daardoor zijn de uitgaven achter gebleven bij de ramingen. In 2020 zijn alle plannen weer gestart en zal er achterstand worden ingelopen waarvoor kosten nodig zijn.						
41509	Vorbereiding Breugel, Bongerd, Boerderij en Dorpsplein	75.000	23.444	12.625	38.931	Exploitatie	niet aanpassen
	Bijdrage reserve	-75.000	-23.444	0	-51.556		
	Voor deze onderdelen is een apart investeringsprogramma opgesteld. Deels zal hier in voorzien worden vanuit het groeipad Centrumontwikkeling Son en Breugel. Een externe adviseur heeft een haalbaarheidsonderzoek gedaan en een aangepast uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma is vastgesteld door de gemeenteraad. Uitvoering start in 2018.						
41601	Omgevingswet	515.000	63.171	191262	260.567	Exploitatie	niet aanpassen
	Bijdrage reserve	-515.000	-38.802	0	- 476.198		
	Omgevingswet: we zijn allerlei verplichtingen aangegaan: - Inhuur bureaus - Inhuur personeel e.d. Als we de aangegane verplichtingen corrigeren op beschikbaar gestelde budget dan is er 1-1-2020 nog circa 23.000 euro 'vrij besteedbaar'. Hiervoor gaan we ook verplichtingen aan. Daarnaast vragen we in april 2020 een extra budget aan de raad omdat voor de komende inhuur e.d. extra geld nodig is.						
41602	MFA kerkplein Son Budget wordt gebruikt voor de voorbereiding van de ontwikkeling en realisatie van het MFA en andere centrum gerelateerde ontwikkelingen in de meest brede zin (bijvoorbeeld parkeren irt bestemmingsplan, activiteiten vleermuizen, begeleiding nieuwbouw kerk, contractvorming etc.). Voor zover van toepassing zijn kosten die thuis horen in de Grex centrum Son verplaatst naar dit complex. Het resterende budget dient gehandhaafd te blijven.	500.000	396.218	5.155	98.627	Exploitatie	Niet aanpassen
41701	Consultatie MFA centrum Son en Breugel	70.620	41.019		29.601	Exploitatie	afsluiten
	Dit onderdeel is afgerond en hier lopen geen verdere acties op.						
41703	Herontwikkeling voormalige. Aldi- en Stoklandlocatie						

	Aldi locatie kosten	957.000	406.250	200.588	350.162	Exploitatie	
	Aldi locatie opbrengst verkopen	-957.000	0		- 957.000		
	Stoklandlocatie kosten	204.000	146.000		58.000	Exploitatie	
	Stoklandlocatie opbrengst verkopen	-1.004.000	0	- 1.004.000	0		
70006	Aankoop gronden bosgebied Sonse Bergen	305.840	0	305.840		exploitatie	afsluiten
	Bosgebied Sonse bergen maakte deel uit van een grondruil met Staatsbosbeheer en is afgerond.						
71942	Gronden combigebouw Met het rijk is tot overeenstemming gekomen over de afwikkeling van de grond onder het combi-gebouw. De kapitaallasten bestaan alleen uit rentelasten.	238.500	0	241.772	-3.272	Exploitatie	Bij jaarrekening afsluiten
71943	Gronden boks In 2019 heeft de gemeente Son en Breugel vijf percelen grasland in de Bokt aangekocht. Deze percelen zijn in de toekomst benodigd voor het project Dommeldal uit de verf 2.0. Dit is een gezamenlijk project van de provincie en de gemeenten Eindhoven, Nuenen, Geldrop-Mierlo en Son en Breugel. Het betreft een te ontwikkelen natuurproject langs de rivier de Dommel. De aangekochte gronden zijn getaxeerd en aangekocht voor € 78.100. Gronden worden geactiveerd en hierop wordt niet afgeschreven. De kapitaallasten bestaan vanaf 2020 alleen uit rentelasten: 1% * € 78.100 = € 781,-- per jaar.	78.100	0	78.100	0	Exploitatie	Bij jaarrekening afsluiten

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

Nieuwbouw - renovatie gemeentehuis

Op diverse projecten die te maken hebben met de nieuwbouw en renovatie van het gemeentehuis zijn nadelen ontstaan. Bij andere onderdelen blijven middelen over. Per saldo is er nu geen nadeel op het totale project.

Voor dit project, is sprake van begrotingsonrechtmatigheid maar telt deze conform het controleprotocol niet mee voor het oordeel (begrotingsoverschrijding is passend binnen het bestaand beleid).

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld 2019	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant	Investering/exploitatie	Aanpassing
41603	Nieuwbouw gemeentehuis (Airbornestraat)	514.646	425.770	120.342	-31.466	Exploitatie	afsluiten
	Bijdrage reserve	-178.956	-178.916	-	-40		
	De nieuwbouw is opgeleverd Q1-2019.						
41903	Tijdelijke huisvesting fase 2	244.500	-	132.927	111.573	Exploitatie	niet aanpassen
	Bijdrage reserve	-244.500	-	-132.927	-111.573		
	De tijdelijke huisvesting is gereed. we hebben hoofdzakelijk nog te maken met incidentele kosten voor de uitwijk van raadsvergadering, huwelijken etc.						
71003	Renovatie oude raadhuis De voorbereiding is in 2015 afgerond. Raadsbesluit omtrent restauratieniveau en kredietverhoging van € 120.000,- heeft eind 2016 plaatsgevonden. Besteksfase, aanbesteding en uitvoering in 2017. In 2017 is een extra raming voor dit krediet opgenomen van € 120.000,-. Totaal beschikbaar is € 250.000,-. Doordat de vleermuizen in de te slopen St Petrus Bandenkerk moesten worden verhuisd naar de kerktoeren is de renovatie van de kerktoeren doorgeschoven naar 2018. Omgevingsvergunning is verleend. Door aanvullend vleermuisonderzoek Kerktoeren is de omgevingsvergunning Kerktoeren nog niet verleend. Uitvoering restauratie doorgeschoven naar 2020.	250.000	20.766	-	229.234	Investering	niet aanpassen
71707	Airbornestraat: sloop en nieuwbouw	3.369.926	2.850.520	458.598	60.808	Investering	niet aanpassen
	De renovatie is van start gegaan en zal lopen tot Q1-2021						
71710	Airbornestraat: winkelgedeelte	982.422	823.609	166.386	-7.573	Investering	afsluiten
	Het winkelgedeelte is gereed. Er lopen nu gesprekken over de invulling/verhuur van deze ruimte.						
71711	Airbornestraat: losse werkplekinrichting	201.176	42.143	205.613	-46.580	Investering	Niet aanpassen
	Voor fase-1 is dit afgerond, voor fase-2 wordt dit opgepakt in Q4-2020.						
71708	Renovatie BKC	121.689	20.168	-	101.521	Investering	niet aanpassen
	Is nu in volle gang en loopt door tot Q1-2021.						
71809	Fase II: Renovatie BKC	3.030.025	64.869	781.899	2.183.257	Investering	niet aanpassen
	Is nu in volle gang en loopt door tot Q1-2021.						
71901	Bus incl kraan	65.000	-	-	65.000	Investering	niet aanpassen
	De bestelling wordt momenteel voorbereid.						
71902	Vervanging Renault Kangoo	30.000	-	-	30.000	Investering	niet aanpassen
	De aanschaf van een vervangend voertuig is in 2019 opgestart. Levering vindt in 2020 plaats						

71903	Vervanging Tractor Claas De nieuwe tractor is in 2019 geleverd. Deze investering kan financieel worden afgesloten. Overschrijding is gemeld aan de raad.	55.000	-	64.450	-9.450	Investering	afsluiten bij jaarrekening
-------	--	--------	---	--------	--------	-------------	-------------------------------

Reserves en voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen

Reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
Algemene reserves						
9801000 Algemene reserve vast	1.622	0	0	0	0	1.622
9801005 Algemene reserve bouwgrond	2.582	1.223	0	0	0	3.805
9801006 Reserve vrije bestedingsruimte	6.823	659	0	3.144	0	4.338
9801007 Reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	0	0	2.681
Totaal Algemene reserves	13.709	1.882	0	3.144	0	12.446
Bestemmingsreserves						
9802001 Reserve aanleg West-structuur	32	0	0	0	0	32
9802004 Reserve recreatie en natuurgebied West	84	0	0	0	0	84
9802017 Reserve verkoop Obragas	2.366	0	0	19	0	2.347
9802031 Reserve aandelen verkoop HNG	164	0	0	79	0	85
9802041 Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.176	0	0	152	0	3.024
9802042 Egalisatiereserve wegen	290	0	0	72	0	218
9802047 Reserve samenwerking I&A aandeel Son	381	0	0	23	0	359
9802056 Reserve projectmatig werken	249	0	0	104	0	145
9802057 Reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	0	0	211
9802059 Reserve natuurcompensatie	150	0	0	0	0	150
9802061 Reserve infrastructurele werken. Ekkersrijt	1.173	200	0	1.188	0	185
9802062 Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	0	0	132
9802064 Dekkingsreserve centrum Breugel	3.908	0	0	0	0	3.908
9802071 Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	0	0	48
9802078 Reserve Bosbeheer	0	85	0	0	0	85
Totaal Bestemmingsreserves	12.364	285	0	1.636	0	11.013
Dekkingsreserves						
9802011 Reserve nieuwbouw sporthal	3.350	0	0	99	0	3.251
9802012 Reserve renovatie de Bongerd	131	0	0	13	0	118

9802039 Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.646	0	0	76	0	2.571
9802051 Reserve dak Emiliusschool	318	0	0	17	0	302
9802052 Reserve Vijverbergschool	110	0	0	10	0	100
9802053 Reserve optimalisatie sportpark SBC	566	0	0	38	0	528
9802054 Reserve onderwijshuisvesting 2010	3	0	0	3	0	0
9802060 Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	30	0	0	1	0	28
9802063 Reserve verledden	2.742	0	0	0	0	2.742
9802065 Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	0	0	568
9802066 Reserve renovatie kunstgrasvelden	986	0	0	0	0	986
9802068 Reserve slowlane ekkersrijt	139	0	0	1	0	138
9802069 Reserve fietsoversteek bestseweg	148	0	0	6	0	143
9802070 Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	0	0	0	270
9802072 Reserve nieuwbouw sporthal de bongerd	190	0	0	0	0	190
9802073 Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	50	0	0	1	0	49
9802074 Reserve infr werken ekk- eindhovenseweg	0	1.459	0	46	0	1.413
9802076 Reserve aankoop units bibliotheek	192	0	0	0	0	192
9802077 Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	0	15	0	0	0	15
Totaal Dekkingsreserves	12.440	1.474	0	311	0	13.603
Totaal reserves	38.513	3.641	0	5.091	0	37.062

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
9806021 Voorziening pensioenoverdracht wethouders	941	643	0	0	24	1.560
Totaal Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	941	643	0	0	24	1.560
Voorzieningen onderhoud en egalisatie						
9806002 Voorziening onderhoud gebouwen	829	75	0	0	0	904
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	829	75	0	0	0	904
Voorzieningen door derden bekleemde middelen						
9806009 Voorziening riolering	2.162	0	174	0	0	1.988
9806010 Voorziening afval	0	36	0	0	0	36
9806036 voorziening Afgesloten complexen GB	0	241	0	0	0	241
Totaal Voorzieningen door derden bekleemde middelen	2.162	277	174	0	0	2.265
Totaal voorzieningen	3.933	995	174	0	24	4.730

Totaal reserves en voorzieningen

Bedragen x €1.000

Staat van reserves en voorzieningen	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
Totaal reserves en voorzieningen	42.446	4.636	174	5.091	24	41.792
Totaal reserves en voorzieningen	42.446	4.636	174	5.091	24	41.792

Toelichting op de reserves

Inleiding

In deze toelichting richten wij ons hoofdzakelijk op de vermogensmutaties die betrekking hebben op 2019. Ook lichten we toe waarvoor de reserves bedoeld zijn.

Reserves

De reserves vallen uiteen in algemene reserves, bestemmingsreserves en dekkingsreserves. Algemene reserves fungeren als buffer, voor het opvangen van verliezen van algemene aard. Bestemmingsreserves daarentegen zijn gevormd voor een specifiek doel. Dekkingsreserves staan ter dekking van de afschrijvingslasten van enkele grote projecten/ investeringen.

Algemene reserve vast

Bedragen x €1.000

Algemene reserve vast	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9801000 Algemene reserve vast	1.622	0	0	1.622
Totaal algemene reserve vast	1.622	0	0	1.622

De algemene reserve heeft vooral een bufferfunctie om ongewenste en onvoorziene toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. Daarnaast is er de functie van afdekking van bestaande en toekomstige risico's. Het gaat dan om risico's waarvoor geen voorziening kan worden gevormd, omdat geen inschatting gemaakt kan worden van het bedrag van de schade of verlies dat ermee gemoeid kan zijn. Denk bijvoorbeeld aan ondernemersrisico's en "open eind regelingen". Het B BV schrijft voor dat dit soort risico's moeten worden opgenomen in de verplicht voorgeschreven paragraaf over het weerstandsvermogen. De algemene reserve kan in dat geval dienen als dekking voor dergelijke risico's. In de nota reserves en voorzieningen 2011 is de omvang van de algemene reserve vastgesteld op € 1.330.000,-. Bij de begroting 2015 is besloten om deze reserve met € 292.000,- op te hogen naar € 1.622.000,-.

Algemene reserve bouwgrond

Bedragen x €1.000

Algemene reserve bouwgrond	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9801005 Algemene reserve bouwgrond	2.582	1.223	0	3.805
Totaal algemene reserve bouwgrond	2.582	1.223	0	3.805

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is er besloten een reserve grondexploitatie in te stellen met als doel een buffer te vormen voor conjuncturele risico's en exploitatierisico's binnen het grondbedrijf. Tevens met als doel indien noodzakelijk de verlies voorziening grondexploitatie te kunnen aan vullen.

De toevoeging van € 1.223.002,- heeft betrekking op de resultaatbestemming 2018.

Reserve vrije bestedingsruimte

Bedragen x €1.000

Reserve vrije bestedingsruimte	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9801006 Reserve vrije bestedingsruimte	6.823	659	3.144	4.338
Totaal reserve vrije bestedingsruimte	6.823	659	3.144	4.338

De reserve vrije bestedingsruimte is bedoeld om eenmalige projecten te financieren die gedurende een jaar plaatsvinden en die niet uit de exploitatie bekostigd kunnen worden.

De reserve vrije bestedingsruimte is de vrij besteedbare algemene reserve. In 2019 zijn voor de volgende onderwerpen middelen uit de reserve vrije bestedingsruimte onttrokken.

De toevoegingen betreffen:

- Resultaat 2018 (€ 574.741,-)
- Storting vanuit dekkingreserve t.b.v. Eindhovenseweg (€ 84.000,-)

Onttrekkingen aan de reserve vrije bestedingsruimte

- Resultaat 1e berap (€ 230.285,-)

- Resultaat 2e berap (€ 848.212,-)
- Kosten t.b.v. Eindhovenseweg (€ 207.339,-)
- Kosten organisatie ontwikkeling (€ 20.000,-)
- Kosten civiele kunstwerken bruggen (€ 3.871,-)
- Kosten groenbeleidsplan grijs voor groen uit resultaatbestemming 2018 (€ 14.602,-)
- Kosten civiele kunstwerken fontein vijver (€ 11.300,-)
- Kosten wachtgeld wethouders 1e berap 2019 (€ 69.439,-)
- Incidenteel tekort 2019 (€ 561.462,-)
- Kosten openbaar groen uit resultaat bestemming 2018 (€ 18.125,-)
- Bijdrage instandhouding zwemvoorzieningen (€ 120.000,-)
- Toegankelijke bushaltes (€ 54.872,-)
- Mobiliteitsvisie (€ 29.730,-)
- Groeipad centrum ontwikkeling (€ 150.000,-)
- Bedrijfsvoering Ekkersrijt (€ 23.911,-)
- Quicksan energievise (€ 24.155,-)
- Verkoop groenstroken (€ 73.427,-)
- Groeipad infrastructurele werken (€ 200.000,-)
- Besteminsplan Ekkersrijt (€ 16.353,-)
- Omgevingswet (€ 105.064,-)
- Groeipad centrumontwikkeling (€ 40.000,-)
- Voorbereidingen Breugel, Bongers en Dorpsplein (€ 12.625,-)
- Subsidie verduurzaming Emiliusschool (€ 50.000,-)
- Vennootschapsbelasting 2019 (€ 208.406,-)
- Opvang vluchtelingen (€ 32.690,-)
- Jeugdbeleid (€ 9.800,-)
- Uitvoering motie bestuurlijke vernieuwing (€ 8.819,-)

Reserve algemene risicoreserve

Bedragen x €1.000

Reserve algemene risicoreserve	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9801007 Reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	2.681
Totaal reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	2.681

In maart 2013 is de nota risicomanagement en weerstandsvormen vastgesteld. In deze nota is berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Besloten is dat de risicoanalyse regelmatig wordt geactualiseerd en dat deze actualisatie wordt gekoppeld met de P&C-cyclus. Dit gebeurt in de paragraaf weerstandsvormen en risicobeheersing.

Voor verder toelichting over deze reserve verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvormen en risicobeheersing.

Reserve aanleg west-structuur

Bedragen x €1.000

Reserve aanleg west-structuur	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802001 Reserve aanleg West-structuur	32	0	0	32
Totaal reserve aanleg west-structuur	32	0	0	32

De reserve is destijds gevormd om ten laste van de gemeente Son en Breugel investeringen in verband met de A50 te dekken. Met deze reserve worden de procedurele lasten gedekt van de af te wikkelen planschades. In verband met nog huidige lopende procedures wordt voorgesteld om de reserve te handhaven.

Reserve recreatie en natuurgebied west

Bedragen x €1.000

Reserve recreatie en natuurgebied west	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802004 Reserve recreatie en natuurgebied West	84	0	0	84
Totaal reserve recreatie en natuurgebied west	84	0	0	84

Deze reserve heeft tot doel om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en invulling van dit gebied. Naast deze reserve, die is opgebouwd uit eigen middelen, bevat de voorziening Bijdrage financiering schap Bosgebied West op 1-1-2017 een bedrag van € 150.000,-, dat eveneens ingezet kan worden voor de ontwikkeling van dit gebied.

Deze reserve kon nog tot 31-12-2016 aangewend worden voor projecten die in het kader van de ontwikkeling van dit gebied worden uitgevoerd. In de commissie GZ van 6 maart 2017 en de gemeenteraad van 30 maart 2017 is de eindrapportage aan de orde geweest. De onttrekking betreft de aanleg van de oversteek Bestseweg en is gestort in een dekkingsreserve fietsoversteek Bestseweg. Hiermee is het project afgerond. De overige middelen in deze reserve blijven conform het raadsbesluit van 30-03-2017 behouden voor Bosgebied West.

Reserve verkoop Obragas

Bedragen x €1.000

Reserve verkoop Obragas	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802017 Reserve verkoop Obragas	2.366	0	19	2.347
Totaal reserve verkoop Obragas	2.366	0	19	2.347

Deze reserve is in 2003 gevormd uit de opbrengst van de verkoop van aandelen Obragas. De onttrekking betreft;

- Beleidsnota duurzaamheid € 18.964,-

Reserve aandelen verkoop HNG

Bedragen x €1.000

Reserve aandelen verkoop HNG	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802031 Reserve aandelen verkoop HNG	164	0	79	85
Totaal reserve aandelen verkoop HNG	164	0	79	85

Begin jaren 90 heeft de gemeente haar aandelen in het HNG (Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten) verkocht aan de BNG. Uitbetaling van de verkoopsom vindt plaats in 25 gelijke jaarlijkse termijnen van € 91.124,-. Deze termijnen bestaan uit zowel aflossing als rente. In verband met de notitie rente van de commissie BBV moet de rentebaar apart geboekt worden in de exploitatie. De aflossing 2019 voor de lenig bedraagt € 78.950,-.

Tegenover deze reserve (totaal van de nog te ontvangen bijdragen) staat op de balans bij Financiële Vaste Activa het actief opgenomen (waarop jaarlijks wordt afgeschreven), dit is conform Besluit Begroten en Verantwoording (BBV) opgenomen. Het "actief" en de reserve zijn communicerende vaten. Zodra de laatste termijn is ontvangen is zowel het restantbedrag van de investering als het restantbedrag van de reserve € 0,-.

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel

Bedragen x €1.000

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802041 Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.176	0	152	3.024
Totaal reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.176	0	152	3.024

De reserve wordt nu reeds benut voor de bekostiging van de diverse feitelijke ontwikkelingen in het centrum. Dit is niet de enige post waaruit de centrum projecten hun bekostiging kunnen vinden. Het Groeipad Centrum Son en Breugel is hierbij de belangrijkste dekkingsbron. Deze reserve is in 2016 betrokken bij de financiële analyse rond dekking kosten centrumprojecten die in 2017 ter besluitvorming zullen worden voorgelegd. Het betreft daarbij dan minimaal de projecten Gemeentehuis, MFA en deels voor een invulling van de parkeercapaciteit.

De onttrekking betreffen:

- Vestzaktheater (€ 4.000,-)
- Tijdelijke huisvesting fase 2 (€ 132.927,-)
- MFA Kerkplein Son (€ 14.878,-)

Egalisatiereserve wegen

Bedragen x €1.000

Egalisatiereserve wegen	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802042 Egalisatiereserve wegen	290	0	72	218
Totaal egalisatiereserve wegen	290	0	72	218

Deze reserve is gevormd om de in de exploitatie resterende middelen voor wegen beschikbaar te kunnen houden voor de wegen. De lasten in de exploitatie zijn daardoor in de jaren gelijkmatig. De onttrekking betreft de kosten voor het omhoog brengen van het onderhoudsniveau van trottoirs van C naar B voor € 71.540,-.

Reserve samenwerking I&A aandeel Son

Bedragen x €1.000

Reserve samenwerking I&A aandeel Son	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802047 Reserve samenwerking I&A aandeel Son	381	0	23	359
Totaal reserve samenwerking I&A aandeel Son	381	0	23	359

Deze reserve is in 2008 gevormd in het kader van de samenwerking tussen de gemeente Nuenen ca. en de gemeente Son en Breugel op het gebied van I&A. Vanaf 1-1-2014 is I&A overgegaan naar Dienst Dommelvallei. In het Informatie Beleidsplan (IBP) 2016-2020 is inzichtelijk gemaakt welke kosten voor de komende jaren noodzakelijk zijn.

De onttrekking van € 22.501,- betreft de kosten voor I&A bij Dienst Dommelvallei.

Reserve projectmatig werken

Bedragen x €1.000

Reserve projectmatig werken	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802056 Reserve projectmatig werken	249	0	104	145
Totaal reserve projectmatig werken	249	0	104	145

Deze reserve is bedoeld om verdere concrete invulling te kunnen geven aan het concept "projectmatig werken".

De onttrekking betreffen:

- Omgevingswet (€ 86.198,-)
- Projectleiding gemeentelijk bossen (€ 17.914,-)

Reserve jeugd en jongerencentrum

Bedragen x €1.000

Reserve jeugd en jongerencentrum	Balanswaarde 1-1-2019	Onttrekking	Toevoegingen	Balanswaarde 31-12-2019
9802057 Reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	211
Totaal reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	211

Deze reserve is ter dekking voor eventuele investeringen ten behoeve van een Jeugd en Jongeren accommodatie.

Reserve natuurcompensatie

Bedragen x €1.000

Reserve natuurcompensatie	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802059 Reserve natuurcompensatie	150	0	0	150
Totaal reserve natuurcompensatie	150	0	0	150

De Gemeente Son en Breugel heeft in 2012 een financiële bijdrage ontvangen ten behoeve van natuurontwikkeling binnen de gemeentegrenzen dan wel in de omgeving van de gemeente.

Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802061 Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	1.173	200	1.188	185
Totaal reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	1.173	200	1.188	185

Bij de liquidatie van de gemeenschappelijke regeling Industrieschap Ekkersrijt is er besloten een aparte bestemmingsreserve te vormen voor toekomstige infrastructuurle ontwikkelingen. Deze reserve dient voor infrastructuurle werken zoals het aanleggen van de Slowlane, het aanleggen van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), ontbrekende schakels in het fietsnetwerk op Ekkersrijt en voor de tweede ontsluiting van Ekkersrijt op het Hoofdwegennet.

De toevoeging van € 200.000,- betreft het groeipad majeure infrastructuurle werken.

De onttrekkingen betreffen:

- Overbrengen van het saldo naar de dekkingsreserve Eindhovenseweg (€ 1.173.000,-)
- Visie Eindhovenseweg - groenstrook (€ 15.000,-)

Reserve uitvoering groenbeleidsplan

Bedragen x €1.000

Reserve uitvoering groenbeleidsplan	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802062 Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	132
Totaal reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	132

Onze gemeente heeft een bijzonder groene uitstraling. Deze groene identiteit vinden we belangrijk en de grote waarde van de omringende natuur willen we bewaken en waar mogelijk versterken. Om dit te kunnen doen is een groenbeleidsplan gemaakt met daaraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan heeft een doorlooptijd van 10 jaar. Voor uitvoering van dit programma is een reserve uitvoering groenbeleidsplan gevormd.

Dekkingsreserve centrum Breugel

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve centrum Breugel	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802064 Dekkingsreserve centrum Breugel	3.908	0	0	3.908
Totaal dekkingsreserve centrum Breugel	3.908	0	0	3.908

De toevoeging betreft de storting uit de reserve verkoop Obragas.

Reserve veiligheidsgelden VRBZO

Bedragen x €1.000

Reserve veiligheidsgelden VRBZO	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802071 Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	48
Totaal reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	48

Deze reserve is in de 2e bestuursrapportage 2017 gevormd ten behoeve van bedrijfscontrole en buurtpreventie.

Reserve Bosbeheer

Bedragen x €1.000

Reserve Bosbeheer	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802078 Reserve Bosbeheer	0	85	0	85
Totaal reserve Bosbeheer	0	85	0	85

Deze reserve is in 2019 ingesteld ten behoeve van het Bosbeheer. De storting komt uit de opbrengst van de grondverkoop van bosgronden aan Staatsbosbeheer.

Het op het orde brengen van het onderhoud in het bosgebied brengt aanvullende kosten met zich mee. Deze kosten komen vanaf 2020 en worden geschat op € 85.000,-. Deze kosten bestaan uit:

- Opstellen beheerplan inclusief begeleiding (€ 25.000,-)
- Bodemonderzoek (€ 10.000,-)
- Nulbeurt onderhoud en toegangsbordjes (€ 50.000,-)

Reserve nieuwbouw sporthal

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802011 Reserve nieuwbouw sporthal	3.350	0	99	3.251
Totaal reserve nieuwbouw sporthal	3.350	0	99	3.251

Deze reserve houdt verband met het dossier “nieuwbouw sporthal” en dient voor de (gedeeltelijke) afdekking van de investeringsuitgaven van de sporthal de Landing. De duurzaamheidsmaatregelen, bouw van de 2e verdieping en de bouw van de sport en fitness ruimte worden gedekt uit de exploitatie. De onttrekking van € 98.520,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering voor de nieuwbouw sporthal.

Reserve renovatie de Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve renovatie de Bongerd	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802012 Reserve renovatie de Bongerd	131	0	13	118
Totaal reserve renovatie de Bongerd	131	0	13	118

De reserve is gevormd om de kosten van de renovatie van de sporthal de Bongerd te dekken. De onttrekking van €13.133,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering renovatie de Bongerd.

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802039 Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.646	0	76	2.571
Totaal reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.646	0	76	2.571

Deze reserve is in 2007 gevormd om de kapitaallasten die voortvloeien uit de nieuwbouw van de brandweerkazerne en de werf te dekken.

Op 1-1-2014 zijn alle aan brandzorg gerelateerde taken naar de veiligheidsregio Brabant- Zuidoost over gegaan. Om BTW technische reden is ervoor gekozen om het brandweerdeel van het combigebouw te verkopen aan het VRBZO tegen de boekwaarde per 31-12-2013 zijnde € 1.173.768,-. Na de herzieningsperiode wordt de kazerne terug geleverd aan de gemeente tegen de dan geldende boekwaarde (€ 939.014,-)

De middelen in deze reserve worden benut voor de volgende twee zaken:

1. Een bedrag van € 939.014,- voor de terugkoop op 1-1-2020 van het brandweerdeel van het combigebouw. Door het geld hiervoor te reserveren is het mogelijk om de terugkoop weer budgettair neutraal in de begroting te verwerken.
2. Een bedrag van € 234.754,- om de huurpenningen die betaald moeten worden aan het VRBZO te bekostigen. Afgesproken is dat een huur betaald zal worden aan het VRBZO die gelijk is aan de kapitaallasten die de gemeente zou hebben. Omdat deze kapitaallasten gedekt werden uit deze reserve worden de huurpenningen op dezelfde wijze gedekt.

De onttrekkingen betreffen:

- Dekking van de afschrijvingslasten en een deel voor de huur van het verkochte deel van het combigebouw (€ 46.268,-)
- Huur brandweerdeel combigebouw (€ 29.344,-)

Reserve dak Emiliusschool

Bedragen x €1.000

Reserve dak Emiliusschool	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802051 Reserve dak Emiliusschool	318	0	17	302
Totaal reserve dak Emiliusschool	318	0	17	302

Binnen het huisvestingsprogramma 2009 voor het onderwijs wordt voorzien in een investering ten behoeve van het dak van de Emiliusschool. De onttrekking van € 16.750,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering voor het dak Emiliusschool.

Reserve Vijverbergschool

Bedragen x €1.000

Reserve Vijverbergschool	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802052 Reserve Vijverbergschool	110	0	10	100
Totaal reserve Vijverbergschool	110	0	10	100

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringskosten voor het opknappen van de Vijverberg. De onttrekking van € 10.038,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in de Vijverberg school.

Reserve optimalisatie sportpark SBC

Bedragen x €1.000

Reserve optimalisatie sportpark SBC	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802053 Reserve optimalisatie sportpark SBC	566	0	38	528
Totaal reserve optimalisatie sportpark SBC	566	0	38	528

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen in de verdere optimalisatie van het sportpark SBC. De onttrekking van € 37.738,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in de optimalisatie van het sportpark SBC.

Reserve onderwijshuisvesting 2010

Bedragen x €1.000

Reserve onderwijshuisvesting 2010	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802054 Reserve onderwijshuisvesting 2010	3	0	3	0
Totaal reserve onderwijshuisvesting 2010	3	0	3	0

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen in het kader van de aanvragen onderwijshuisvesting 2010. De onttrekking van € 3.380,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering.

Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool

Bedragen x €1.000

Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802060 Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	30	0	1	28
Totaal reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	30	0	1	28

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor de bouwkundige aanpassingen aan de sporthal de Bongerd voor de huisvesting van de boksschool.

De onttrekking van € 1.480,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in aanpassingen Bongerd ten behoeve van de boksschool.

Reserve verleden

Bedragen x €1.000

Reserve verleden	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802063 Reserve verleden	2.742	0	0	2.742
Totaal reserve verleden	2.742	0	0	2.742

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor het project verleden waarbij zowel masten als armaturen worden vervangen. In 2016 is er conform besluit bij de kadernota € 3.741.585,- gestort vanuit de reserve vrije bestedingsmiddelen. In de 1e berap van 2018 is er besloten € 1.000.000,- af te ramen in vanwege een gunstige aanbesteding.

Reserve parkeren Centrum Son

Bedragen x €1.000

Reserve centrum Breugel	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802065 Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	568
Totaal reserve centrum Breugel	568	0	0	568

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor het project parkeren centrum Son.

Reserve renovatie kunstgrasvelden

Bedragen x €1.000

Reserve parkeren centrum Son	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802066 Reserve renovatie kunstgrasvelden	986	0	0	986
Totaal reserve parkeren centrum Son	986	0	0	986

De dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van investeringen renovatie kunstgrasvelden.

Reserve slowlane ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve slowlane Ekkersrijt	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802068 Reserve slowlane ekkersrijt	139	0	1	138
Totaal reserve slowlane Ekkersrijt	139	0	1	138

De dekkingsreserve Slowlane Ekkersrijt is gevormd vanuit de reserve infrastructurele werken Ekkersrijt ter dekking van kapitaallasten voor de investering slowlane Ekkersrijt.

Reserve fietsoversteek Bestseweg

Bedragen x €1.000

Reserve fietsoversteek Bestseweg	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802069 Reserve fietsoversteek bestseweg	148	0	6	143
Totaal reserve fietsoversteek Bestseweg	148	0	6	143

De dekkingsreserve fietsoversteek Bestseweg is gevormd vanuit de reserve recreatie en natuurgebied west, ter dekking van kapitaallasten voor de investering fietsoversteek Bestseweg.

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting

Bedragen x €1.000

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802070 Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	0	270
Totaal reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	0	270

Deze reserve in 2017 gevormd voor investeringen in losse werkplekken in het gemeentehuis.

Reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802072 Reserve nieuwbouw sporthal de bongerd	190	0	0	190
Totaal reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd	190	0	0	190

In het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Breugel Bruist! 2017 van 21 december 2017 is besloten om een dekkingsreserve 'Nieuwbouw de Bongerd' te vormen ten laste van de reserve centrum Breugel, vooralsnog voor het bedrag van € 190.000,-, ter bekostiging van de toekomstige kapitaallasten.

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school

Bedragen x €1.000

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802073 Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	50	0	1	49
Totaal reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	50	0	1	49

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor Ruysdaelstraat kosten omgeving school.

Dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802074 Reserve infr werken ekk-eindhovenseweg	0	1.459	46	1.413
Totaal dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg	0	1.459	46	1.413

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de de investeringen voor infrastructurele werken Ekkersrijt-Eindhovenseweg.

De onttrekking betreft de planontwikkeling 2e ontsluiting Ekkersrijt voor € 45.635,-.

Reserve aankoop units bibliotheek

Bedragen x €1.000

Reserve aankoop units bibliotheek	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802076 Reserve aankoop units bibliotheek	192	0	0	192
Totaal reserve aankoop units bibliotheek	192	0	0	192

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de aankoop van units voor de bibliotheek.

Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
9802077 Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	0	15	0	15
Totaal dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	0	15	0	15

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de kosten voor de visie Eindhovenseweg.

Toelichting op de voorzieningen

Voorzieningen

Voorziening pensioenoverdracht wethouders

Bedragen x €1.000

Voorziening pensioenoverdracht wethouders	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
9806021 Voorziening pensioenoverdracht wethouders	941	643	24	1.560
Totaal voorziening pensioenoverdracht wethouders	941	643	24	1.560

Voor zittende wethouders dient op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) pensioen te worden opgebouwd. Dit pensioen is afhankelijk van de diensttijd als wethouder en komt tot uitkering na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

De hoogte van de voorziening wethouderspensiolen wordt bepaald op basis van zogenaamde actuariële waardeberekeningen. Bij deze berekeningen is een rekenrente gehanteerd van 0,290%. Vorig jaar bedroeg deze 1,577%. Deze forse daling van de rekenrente leidt tot een aanzienlijke toename van de benodigde voorziening. Er is afgerond € 24.240,- uit de voorziening onttrokken voor lopende pensioenverplichtingen en € 643.083,- toegevoegd om de voorziening op het benodigde peil te brengen.

Voorziening onderhoud gebouwen

Bedragen x €1.000

Voorziening onderhoud gebouwen	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
9806002 Voorziening onderhoud gebouwen	829	75	0	904
Totaal voorziening onderhoud gebouwen	829	75	0	904

In de raad van 2 december 2015 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwen in de gemeenteraad vastgesteld. Jaarlijks wordt conform begroting € 75.000,- toegevoegd aan de voorziening. De onttrekkingen betreffen uitgaven van groot onderhoud van de gebouwen.

Voorziening riolering

Bedragen x €1.000

Voorziening riolering	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
9806009 Voorziening riolering	2.162	0	174	0	1.988
Totaal voorziening riolering	2.162	0	174	0	1.988

In 2016 is een nieuw vGRP opgesteld waarin het college haar visie heeft neerlegt voor de komende zes jaar. Hierin is een overzicht van benodigde investeringen voor verbeter- en vervangingsmaatregelen opgenomen. De voor riolering ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor riolering. Het negatieve exploitatieresultaat van € 173.894,- van riolering is in 2019 onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening afval

Bedragen x €1.000

Voorziening afval	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
9806010 Voorziening afval	0	36	0	36
Totaal voorziening afval	0	36	0	36

De voor afval ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor afval. Het exploitatieresultaat van afval van € 35.781,- is in 2019 toegevoegd aan deze voorziening.

Voorziening afgesloten complexen GB

Bedragen x €1.000

Voorziening afgesloten complexen GB	Balanswaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2019
9806036 voorziening Afgesloten complexen GB	0	241	0	241
Totaal voorziening afgesloten complexen GB	0	241	0	241

Deze voorziening is in 2019 ingesteld om kosten vanuit al afgesloten complexen van het grondbedrijf te dekken.

Bijlage Single Information Single Audit (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020								
BZ K	C	Regeling	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
	1	Regeling Reductie Energiegebruik	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1/ 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 06</i>
	1	Gemeenten	€ 225.795	2019-624748	€ 0	Ja	€ 0	€ 0
			<i>Kopie projectnaam/ nummer</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 07</i>	<i>Toelichting</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: C1/ 08</i>	<i>Eindverantwoor ding Ja/Nee</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornumm er: C1 / 09</i>			
	1		2019-624748	Er zijn in 2019 nog geen bestedingen geweest.	Nee			
O C W	D 8	Onderwijsachters tandenbeleid 2019-2022 (OAB)	<i>Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: D8 / 01</i>	<i>Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: D8 / 02</i>	<i>Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzal en (conform artikel 167 WPO)</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornumm er: D8 / 03</i>			
		Gemeenten	€ 46.273	€ 2.648	€ 0			
Ien W	E 3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	<i>Hieronder per regel één beschikkingsnu mmer en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie</i>	<i>Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen</i>	<i>Overige bestedingen (jaar T)</i>	<i>Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt</i>	<i>Correctie over besteding (t/m jaar T)</i>	<i>Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen</i>
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai						
		Provincies, gemeenten en gemeenschappeli jke regelingen (Wgr)						

			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornum mer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornumm er: E3 / 06
			1 lenW/BSK- 2018/143223	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnu mmer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording s informatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording s informatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording s informatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoor ding Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornumm er: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornumm er: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornumm er: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornumm er: E3 / 10	Aard controle R Indicatornum mer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornumm er: E3 / 12
			1 lenW/BSK- 2018/143223	€ 3.081	€ 3.918	€ 0	€ 0	Ja
SZ	G	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_g emeentedeel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorz iening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorz iening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvo orziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte gewezen zelfstandige n (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorz iening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
	W	Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbestede aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Aard controle R Indicatornumm er: G2 / 01	Aard controle R Indicatornumm er: G2 / 02	Aard controle R Indicatornumm er: G2 / 03	Aard controle R Indicatornumm er: G2 / 04	Aard controle R Indicatornum mer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornumm er: G2 / 06
			€ 2.628.045	€ 45.726	€ 195.533	€ 713	€ 10.401	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderho ud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderho ud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensub sidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatie wet (excl. Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee

			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)			I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicatornummers: G2 / 07	Indicatornummers: G2 / 08	Indicatornummers: G2 / 09	Indicatornummers: G2 / 10	Indicatornummers: G2 / 11	Indicatornummers: G2 / 12
			€ 0	€ 258	€ 0	€ 207.030	€ 27.580	Ja
SZ	G	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
		Alle gemeenten verantwoordelijk hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Indicatornummers: G3 / 01	Indicatornummers: G3 / 02	Indicatornummers: G3 / 03	Indicatornummers: G3 / 04	Indicatornummers: G3 / 05	Indicatornummers: G3 / 06
			€ 4.542	€ 0	€ 2.753	€ 94.345	€ 3.667	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten en Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicatornummers: G3 / 07	Indicatornummers: G3 / 08	Indicatornummers: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			
V	H	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicatornummers: H4 / 01	Indicatornummers: H4 / 02	Indicatornummers: H4 / 03	Indicatornummers: H4 / 04	Indicatornummers: H4 / 05	Indicatornummers: H4 / 06
		1	€ 218.804	6520006	€ 6.456	€ 0	€ 3.098	€ 3.358

2		6520007	€ 103.040	€ 0	€ 3.678	€ 99.362
3		6520008	€ 36.756	€ 0	€ 0	€ 36.756
4		6520100	€ 114	€ 0	€ 0	€ 114
5		71801	€ 1.253	€ 0	€ 1.253	€ 0
6		71940	€ 993.308	€ 0	€ 993.308	€ 0
	Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvragen ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
	<i>Indicatornummer: H4 / 07</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 08</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 09</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 10</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 11</i>	
1	6520006	6456		De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.	-€ 922.122	
2	6520007	103040		De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.		
3	6520008	36756		De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.		
4	6520100	114		De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.		
5	71801	1252,53		De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.		

		6	71940	993307,53	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/06.		
--	--	---	-------	-----------	---	--	--

Controleverklaring

Bijlage

Subsidieoverzicht

Organisatie:	Begroting 2019	Verlening 2019	Motivatie:
Professionele organisaties			
LEVgroep basis	€ 432.371,00	€ 432.371,00	
LEVgroep Veerkracht	€ 60.600,00	€ 60.600,00	
LEVgroep Vluchtelingenwerk	€ 112.846,00	€ 95.846,00	€ overige begrote middelen zijn besteedt aan/bij de afdeling werk en inkomen.
Lumens	€ 275.587,00	€ 286.455,00	€ Er is aanvullend subsidie verleend voor het verschuiven van een dienstverband. Dit was eerst belegd bij de gemeente Son en Breugel, deze functie is vanaf november 2019 belegd bij Lumens. Budget hiervoor is doorgeschoven, dus binnen de beschikbare middelen.
Bibliotheek Dommeldal	€ 325.058,93	€ 325.058,93	
Zuidzorg	€ 302.692,00	€ 302.692,00	
Stichting Vestzaktheater	€ 139.711,00	€ 139.711,00	€ Binnen budget inclusief structurele extra bijdrage van 25.000 euro.
MEE	€ 178.880,75	€ 178.880,75	
GGZE	€ 68.816,30	€ 68.816,30	€ Inclusief indicatievrije inloop ter hoogte van 15.377,31 euro.
Stichting Leergeld	€ 54.432,00	€ 54.432,00	
Slachtofferhulp	€ 4.689,00	€ 4.689,00	
Vrijwilligersorganisaties			
JEUGD- EN JONGERENWERK			
Stichting Kinderactiviteiten Son en Breugel	€ -	€ 3.124,00	Budgetaanvraag is meegenomen en toegekend in de 1e berap van 2019. Subsidieaanvraag was te laat binnen.
Breughelse Rommeldag	€ 872,00	€ 872,00	
Sint Nicolaascomité	€ 2.725,63	€ 2.725,63	
Stichting Scouting Dutmella	€ 18.264,12	€ 19.929,00	€ Er is meer verleend dan begroot in verband met een hogere WOZ waarde. Er moest uitgegaan worden van een proefberekening, de eerstvolgende WOZ waarde op basis waarvan de subsidie berekend is was nog niet vastgesteld op het moment van verlenen.
Stichting Mgr. Bekkersgroep	€ 10.491,40	€ 10.491,40	
Jongeren centrum Oase	€ 14.158,85	€ 14.158,85	
Stichting Jongerenraad	€ 1.357,00	€ 1.357,00	
Stichting MeeDoen S&B	€ 3.174,68	€ 3.174,68	
SPORT			
Hockeyclub HTC Son	€ 4.430,76	€ 4.430,76	
Tennisvereniging HTC Son 2000	€ 3.278,84	€ 3.278,84	
R.K. Voetbalvereniging S.B.C.	€ 46.736,14	€ 46.736,14	
Dameskorfbalvereniging de Corridor	€ 4.074,32	€ 4.074,32	
Tennisvereniging Pieter Brueghel	€ 3.192,04	€ 3.192,04	
Tennisvereniging Son en Breugel	€ 3.515,56	€ 3.515,56	
Handbalvereniging Apollo	€ 7.388,30	€ 7.388,30	
Hooiconkse Kano Vereniging	€ 2.202,36	€ 2.202,36	
Show- en Dansvereniging Avanti	€ 1.110,08	€ 1.110,08	
Badmintonclub Scarabee	€ 1.642,00	€ 1.642,00	
Volleybalclub Pieter Breugel	€ 2.278,00	€ 2.278,00	
Boksvereniging Xhofleer	€ 6.235,14	€ 6.235,14	

Schaakvereniging Son en Breugel	€ 1.248,84	€ 1.248,84
Dommelsoppers (Oase)	€ 3.076,48	€ 3.076,48
Sport for Health	€ 1.896,40	€ 1.896,40

SOCIAAL-CULTURELE CENTRA

Vereniging Boerderij Breugel plus Jeu de boulesbaan	€ 101.457,65	€ 101.457,65
St. Gemeenschapsvoorziening De Gentiaan (Braecklant)	€ 24.960,62	€ 24.960,62

MUZIEK, DANS EN TONEELVERENIGINGEN

Stichting Pro Honore et Virtute	€ 10.795,62	€ 10.795,62
Gemengde Zangvereniging Een van Zin	€ 870,00	€ 870,00
Theaterkoor Sincère	€ 870,00	€ 870,00
Sons Kamerkoor	€ 870,00	€ 870,00
Son's Musical en Operettekoor	€ 870,00	€ 870,00
Smartlappenkoor Rawazzi	€ 300,00	€ 300,00
Toneelvereniging Vestzakkomedie	€ 870,00	€ 870,00
Toneelgroep Maan	€ 1.841,32	€ 1.841,32

VOLKSFEESTEN EN CULTURELE EVENEMENTEN

Stichting Orgelkring Vollenbregt Orgel Breugel	€ 570,00	€ 570,00
Sonse Poëziegroep DichtBij	€ 300,00	€ 300,00
Stichting Oranjeviering Son en Breugel	€ 7.797,28	€ 7.797,28
Stichting Breugels Festijn	€ 3.895,07	€ 3.895,07
Stichting Sixties Seventies (Tower Festival)	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Stichting Giggut!? Events	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Beheer- en activiteitencommissie Kiosk	€ 4.100,00	€ 4.100,00

OUDERENVERENIGINGEN

Philips Ver. Van Gepensioneerden, Afd. Son	€ 3.148,63	€ 3.148,63
Kath. Bond van Ouderen, afd. Breugel	€ 1.124,84	€ 1.124,84
Kath. Bond van Ouderen, afd. Son	€ 1.180,16	€ 1.180,16

ZORG- EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

EHBO-vereniging Son en Breugel	€ 500,04	€ 500,04
St. Vrijwillige Thuiszorg Best Oirschot Son en Breugel	€ 2.177,89	€ 2.177,89
Stichting Voedselbank Best e.o.	€ 4.664,40	€ 4.664,40
Zonnebloem, afd. Son en Breugel	€ 872,00	€ 872,00
Buurtbusvereniging Nuenen - Best	€ 872,00	€ 872,00
Stichting Bijna Thuis Huis	€ 872,00	€ 872,00
Adviesraad Wmo	€ 7.970,04	€ 7.970,04
Stichting HartSave	€ 872,00	€ 872,00
Stichting Seniorenraad (secretariaat)	€ 1.376,00	€ 1.376,00
Stichting Seniorenraad (projecten)	€ 4.984,00	€ 4.984,00

Alzheimer Café Best - Oirschot - Son en Breugel	€ 1.730,00	€ 1.730,00
Stichting C G Platform Son en Breugel	€ 1.376,00	€ 1.376,00
Stichting Belangenbehartiging Mantelzorgers	€ 1.376,00	€ 1.376,00
Stichting Carrousel	€	€
	18.707,00	18.707,00
Vereniging Happiness	€ 872,00	€ 872,00
Stichting 2109	€ 872,00	€ 872,00
Stichting Doorpakken Wonen	€ 872,00	€ 872,00
Stichting Differend Bewegen	€ 872,00	€ 872,00

SOCIAAL-CULTUREEL EN EDUCATIEF

Buurtvereniging Gehurterbij	€ 300,00	€ 300,00
Kath. Vrouwenbeweging Son en Breugel	€ 300,00	€ 300,00
Vrouw Aktief	€ 300,00	€ 300,00
Vereniging Vrouwencontact Son en Breugel	€ 300,00	€ 300,00
Vrouwenvereniging Scala Breugel	€ 300,00	€ 300,00
IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie	€ 9.717,11	€ 9.717,11
Stichting HOI-Huis	€ 6.000,00	€ 6.000,00
Heemkundekring Son en Breugel	€ 1.876,00	€ 1.876,00
Stichting Vrienden van de Beiaard	€ 4.104,67	€ 4.104,67
Radio Son en Breugel	€ 8.668,10	€ 8.668,10

Enmalige subsidies

Budget eenmalige subsidies maatschappelijk welzijn	€	€
	15.000,00	15.708,00

